

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄ - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 3
ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Έως 9-6-2012

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ-ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΗ ΠΑΝΑΓ.

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ

ΤΑΜΙΑΣ: ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΒΛΑΧΟΝΙΚΟΛΕΑ-ΣΤΑΘΑΚΗ ΣΤΥΛ.
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ
ΤΡΙΓΑΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓ.

Από 10-6-2012

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

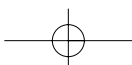
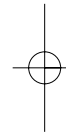
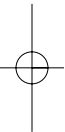
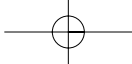
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓ.

ΤΑΜΙΑΣ: ΜΠΡΟΥΜΑ ΕΛΕΝΗ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ ΕΥΤΥΧΙΑ
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΜΠΑΡΛΑΜΑ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ
ΤΣΕΡΤΣΙΠΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ. ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ.

Κατά τις αρχαιρεσίες του ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ – ΠΕΙΡΑΙΩΣ – ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ της 27ης και 28ης Μαΐου 2012 για την ανάδειξη της Διοικήσεως του Συλλόγου, οι υποψήφιοι Πρόεδροι και Σύμβουλοι έλαβαν ψήφους προτιμήσεως ως εξής:

1. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

1. Βλαχάκης Κωνσταντίνος του Δημητρίου (<i>Συνδυασμός «Δύναμη Συνεργασίας»</i>)	877 ψήφους
2. Αθανασόπουλος Αναστάσιος του Ανδρέα (<i>Συνδυασμός «Σύγχρονη Συμβολαιογραφία»</i>)	252
3. Χαντζοπούλου Βασιλική του Ιωάννη (<i>Συνδυασμός «Νέα Βιώσιμη – Ελπιδοφόρα Συμβολαιογραφία»</i>)	185

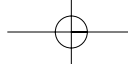
2. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

A. Συνδυασμός «ΔΥΝΑΜΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ»
(Υποψήφιος Πρόεδρος Κωνσταντίνος Βλαχάκης)

1. Ρούσκας Γεώργιος	580
2. Χριστοπούλου-Σταμέλου Ευαγγελία	463
3. Πουланτζά-Αγρέβη Μαρία	415
4. Δράγιος Αθανάσιος	279
5. Τσερτσιγιάννη Ελένη	220
6. Βασιλικάκη Ειρήνη	216
7. Μπρούμα Ελένη	211
8. Καραστάθη Ευτυχία	191
9. Χαλκίδης Θεόδωρος	182
10. Αναγνωστόπουλος Θεόδωρος	160
11. Σικιώτη Μαρία	104
12. Μαυράκης Ιωάννης	76

B. Συνδυασμός «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»
(Υποψήφιος Πρόεδρος Αναστάσιος Αθανασόπουλος)

1. Κοντογεώργου Ελένη	247
2. Παπαθέου Νικόλαος	111
3. Μπαρλαμά Μελοπομένη	100
4. Σοφιανόπουλος Βασίλειος	79
5. Κουτρομπή Χριστίνα	63
6. Σακκά Δέσποινα	53
7. Αθανασιάδου-Δραγάζη Μαρία	48
8. Κόλλιας Ιωάννης-Χριστόφορος	41
9. Κούρου Βασιλική	39

10. Τάσκα Κυριακή	30 ψήφους
11. Καρινιώτακη Αναστασία-Ιωσηφίνα	19
12. Σταυριανού Μαρίνα	19

Γ. Συνδυασμός «ΝΕΑ ΒΙΩΣΙΜΗ – ΕΛΙΠΔΟΦΟΡΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»
(Υποψήφιος Πρόεδρος Βασιλική Χαντζοπούλου)

1. Δεπούνη-Μαρκουλάκη Χρυσή	100
2. Τούμπα Αλεξάνδρα	54
3. Γιαννόπουλος Ελευθέριος	50
4. Ηλιάδου Βαρβάρα	47
5. Μπεκίρη Ελένη	44
6. Τιμπάνου Δήμητρα	43
7. Αργυρόπουλος Παναγιώτης	41
8. Δημόπουλος Θεμιστοκλής	39
9. Βασιλοπούλου Αφροδίτη	37
10. Αργυριάδου-Χονδρού Βασιλική	36
11. Βούλγαρη Γεωργία	33
12. Κυπριωτάκη Αικατερίνη	29

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ανωτέρω αρχαιρεσιών Πρόεδρος και Σύμβουλοι του Δ.Σ. ανεδείχθησαν οι:

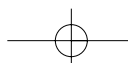
A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ Κωνσταντίνος Βλαχάκης
B. ΜΕΛΗ

I. Από το συνδυασμό «ΔΥΝΑΜΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ»

- α. *Τακτικά*
1. Ρούσκας Γεώργιος
 2. Χριστοπούλου-Σταμέλου Ευαγγελία
 3. Πουланτζά-Αγρέβη Μαρία
 4. Δράγιος Αθανάσιος
 5. Τσερτσιγιάννη Ελένη
 6. Βασιλικάκη Ειρήνη
 7. Μπρούμα Ελένη
 8. Καραστάθη Ευτυχία
- β. *Αναπληρωματικά*
1. Χαλκίδης Θεόδωρος
 2. Αναγνωστόπουλος Θεόδωρος
 3. Συκιώτη Μαρία
 4. Μαυράκης Ιωάννης

II. Από το συνδυασμό «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»

- α. *Τακτικά*
1. Κοντογεώργου Ελένη
 2. Παπαθέου Νικόλαος
 3. Μπαρλαμά Μελπομένη
- β. *Αναπληρωματικά*
1. Σοφιανόπουλος Βασίλειος
 2. Κουτρομπή Χριστίνα

3. Σακκά Δέσποινα
4. Αθανασιάδου-Δραγάζη Μαρία
5. Κόλλιας Ιωάννης-Χριστόφορος
6. Κούρου Βασιλική
7. Τάσκα Κυριακή
8. Καρινιωτάκη Αναστασία-Ιωσηφίνα
9. Σταυριανού Μαρίνα

III. Από το συνδυασμό «*ΝΕΑ ΒΙΩΣΙΜΗ – ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ*»

- α. *Τακτικά*
 1. Δεπούνη-Μαρκουλάκη Χρυσή
- β. *Αναπληρωματικά*
 1. Τούμπα Αλεξάνδρα
 2. Γιαννόπουλος Ελευθέριος
 3. Ηλιάδου Βαρβάρα
 4. Μπεκύρη Ελένη
 5. Τσιμπάνου Δήμητρα
 6. Αργυρόπουλος Παναγιώτης
 7. Δημόπουλος Θεμιστοκλής
 8. Βασιλοπούλου Αφροδίτη
 9. Αργυριάδου-Χονδρού Βασιλική
 10. Βούλγαρη Γεωργία
 11. Κυπριωτάκη Αικατερίνη

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 31-5-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμιά. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Βλαχάκης Κωνσταντίνος
Αντιπρόεδρος: Γεώργιος Ρούσκας
Γενική Γραμματέας: Χριστοπούλου-Σταμέλου Ευαγγελία
Ταμίας: Μπρούμα Ελένη

Τακτικοί Σύμβουλοι: Βασιλικάκη Ειρήνη
 Δεπούνη-Μαρκουλάκη Χρυσή
 Δράγιος Αθανάσιος
 Καραστάθη Ευτυχία
 Κοντογεώργου Ελένη
 Μπαρλαμά Μελπομένη
 Παπαθέου Νικόλαος
 Πουланτζά-Αγρέβη Μαρία
 Τσερτσιγιάννη Ελένη

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Κατά τις αρχαιρεσίες των λοιπών ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ της 27ης Μαΐου 2012 για την ανάδειξη της Διοικήσεώς τους, οι υποψήφιοι Πρόεδροι και Σύμβουλοι έλαβαν ψήφους προτιμήσεως ως εξής:

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Χρουσαλά-Μπιλίση Ιωάννα 252 ψήφους
(Συνδυασμός «Συμβολαιογραφική Συνδικαλιστική Δράση»)

B. ΜΕΛΗ

α. Τακτικά	1. Καρακάση-Μπάτζιου Αικατερίνη	179
	2. Χαλκίδου Μαρία	157
	3. Σαραγιώτης Εμμανουήλ	137
	4. Σούρμπας-Σερέτης Γεώργιος	114
	5. Τζίμας Δημήτριος	100
	6. Τσερμενίδου-Αλεξοπούλου Γενοβέφα	76
	7. Κοτσανίδης Κωνσταντίνος	72
	8. Γεωργαντζή-Κουλουκάτη Πελαγία	56
β. Αναπληρωματικά	1. Αντωνάρα Μαρία	48
	2. Κούλη-Κωνσταντάκου Δήμητρα	34

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 1-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμιά. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Χρουσαλά-Μπιλίση Ιωάννα
Αντιπρόεδρος: Χαλκίδου Μαρία
Γενική Γραμματέας: Καρακάση-Μπάτζιου Αικατερίνη
Ταμίας: Σούρμπας-Σερέτης Γεώργιος

Τακτικοί Σύμβουλοι: Γεωργαντζή-Κουλουκάτη Πελαγία
Κοτσανίδης Κωνσταντίνος
Σαραγιώτης Εμμανουήλ
Τζίμας Δημήτριος
Τσερμενίδου-Αλεξοπούλου Γενοβέφα

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Τερζίδης Χρήστος 89 ψήφους

B. ΜΕΛΗ

α. Τακτικά	1. Ζαχαριάδου-Κυράζογλου Γεωργία	50
	2. Δανηλίδου Ολυμπία	46
	3. Αστρείδου-Παπαδοπούλου Αναστασία	43
	4. Κετσετζή-Καραχριστιανίδου Μαρίνα	43
	5. Νταιλιάνη Κωνσταντινιά	42
	6. Πετρίδου-Παπαδοπούλου Χρυσούλα	41
β. Αναπληρωματικά	1. Βαμβακίδου Αναστασία	39
	2. Αγαλιανού Γεωργία	27

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 1-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Τερζίδης Χρήστος
Αντιπρόεδρος: Ζαχαριάδου-Κυράζογλου Γεωργία
Γενική Γραμματέας: Αστρείδου-Παπαδοπούλου Αναστασία
Ταμίας: Κετσετζή-Καραχριστιανίδου Μαρίνα

Τακτικοί Σύμβουλοι: Δανηλίδου Ολυμπία
 Νταϊλιάνη Κωνσταντινιά
 Πετρίδου-Παπαδοπούλου Χρυσούλα

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Παπαγεωργίου Ευθύμιος 42 ψήφους

B. ΜΕΛΗ

<i>Τακτικά</i>	1. Εξάρχου Σοφία	29
	2. Κατσούρη Αντιγόνη	21
	3. Λαμπροπούλου Χαρά	21
	4. Πανούση Ευγενία	21

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 1-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Παπαγεωργίου Ευθύμιος
Αντιπρόεδρος: Εξάρχου Σοφία
Γενική Γραμματέας: Κατσούρη Αντιγόνη
Ταμίας: Πανούση Ευγενία
Τακτική Σύμβουλος: Λαμπροπούλου Χαρά

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Γιαννακούρης Κωνσταντίνος 29 ψήφους

B. ΜΕΛΗ

<i>α. Τακτικά</i>	1. Κοντός Σπυρίδων	21
	2. Ντάνης Φωκίων	19
	3. Ρήγα-Πετροπούλου Αντωνία	16
	4. Γιαννούλη Ευαγγελία	15
<i>β. Αναπληρωματικά</i>	1. Σπίγγου Ανδρομάχη-Αικατερίνη	13
	2. Ζωχιού Ιωάννα	10
	3. Τσουκιά Ελένη	9
	4. Αργαλιά-Πουλιάση Αικατερίνη	8

5. Κωνσταντάρα Αναστασία	7 ψήφους
6. Παϊπέτης Φιλήμων	5
7. Καλούδη-Μπάνου Φωτεινή	3

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 11-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Γιαννακούρης Κωνσταντίνος
Αντιπρόεδρος: Κοντός Σπυρίδων
Γενική Γραμματέας: Ρήγα-Πετροπούλου Αντωνία
Ταμίας: Ντάνης Φωκίων

Τακτική Σύμβουλος: Γιαννούλη Ευαγγελία

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Καλογεράκη-Αρχοντάκη Στυλιανή 88 ψήφους

B. ΜΕΛΗ

α. Τακτικά	1. Ανδρονά-Κοντογιαννάκη Μαρίνα	60
	2. Χατζάκη Ειρήνη	58
	3. Γούναρη Νίκη	43
	4. Παπαδομιχελάκης Ιωάννης	43
	5. Δρανδάκη-Μαρινάκη Αναστασία	38
	6. Κοκκινάκη Ελένη	37
β. Αναπληρωματικά	1. Ζωνουδάκη Γεωργία	16

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 7-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Καλογεράκη-Αρχοντάκη Στυλιανή
Αντιπρόεδρος: Χατζάκη Ειρήνη
Γενική Γραμματέας: Δρανδάκη-Μαρινάκη Αναστασία
Ταμίας: Γούναρη Νίκη

Τακτικοί Σύμβουλοι: Ανδρονά-Κοντογιαννάκη Μαρίνα
Κοκκινάκη Ελένη
Παπαδομιχελάκης Ιωάννης

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ**A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

Κόνσουλας Ιωάννης

115 ψήφους

B. ΜΕΛΗ*α. Τακτικά*

1. Τσιαμούρας Χρήστος	105
2. Παπαστεργίου Δημήτριος	104
3. Παναγοπούλου-Πύργου Γιαννούλα	100
4. Δασταυρίδη-Καραχριστιανίδη Κλεονίκη	95
5. Νάνος Δημήτριος	80
6. Δράκου Στυλιανή	58

β. Αναπληρωματικά

1. Βαλταδώρος Φιλάρετος	52
2. Σιούλας Λάζαρος	46
3. Παπαδοπούλου Παρθένα (Νόπη)	45
4. Θώδα Αικατερίνη	43
5. Δραγογιάννης Αθανάσιος	32
6. Λεβής Μωυσής-Μωρίς	29

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 1-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμιά. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Κόνσουλας Ιωάννης**Αντιπρόεδρος:** Παπαστεργίου Δημήτριος**Γενική Γραμματέας:** Παναγοπούλου-Πύργου Γιαννούλα**Ταμίας:** Νάνος Δημήτριος

Τακτικοί Σύμβουλοι: Τσιαμούρας Χρήστος
Δασταυρίδη-Καραχριστιανίδη Κλεονίκη
Δράκου Στυλιανή

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ**A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

Μποζιονέλος Σταύρος

107 ψήφους

B. ΜΕΛΗ*α. Τακτικά*

1. Δουμουλάκης Παναγιώτης	76
2. Αρτόπουλος Βασίλειος	51
3. Γεωργιόπουλος Διονύσιος	51
4. Σωτηροπούλου-Δήμα Ευαγγελία	43
5. Τζελέπης Ιωάννης	41
6. Τόμπρας Νικόλαος	32

β. Αναπληρωματικά 1. Τσαβδαρίδης Θεόδωρος 30

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 5-6-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Μποζιονέλος Σταύρος
Αντιπρόεδρος: Δουμουλάκης Παναγιώτης
Γενικός Γραμματέας: Τζελέπης Ιωάννης
Ταμίας: Τόμπρας Νικόλαος

Τακτικοί Σύμβουλοι: Αρτόπουλος Βασίλειος
 Γεωργιόπουλος Διονύσιος
 Σωτηροπούλου-Δήμα Ευαγγελία

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΑΤΡΑΣ

A. ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Συμεωνίδη-Μπονέλη Ιωάννα

105 ψήφους

B. ΜΕΛΗ

<i>a. Τακτικά</i>	1. Δρούζα-Χρυσού Αλμαγία	75
	2. Παπαγεωργίου Σοφία	61
	3. Παπακωστοπούλου-Παπαποστόλου Ζωή	61
	4. Γκαδόλου Διονυσία	59
	5. Κακούρα-Ζούγρου Ηρώ	50
	6. Φωτοπούλου Αικατερίνη	50
<i>β. Αναπληρωματικά</i>	1. Σταματοπούλος Γεώργιος	41

Κατά την συνεδρίαση του Δ.Σ. της 30-5-2012 έγινε εκλογή Αντιπροέδρου, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Η σύνθεση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: Συμεωνίδη-Μπονέλη Ιωάννα
Αντιπρόεδρος: Δρούζα-Χρυσού Αλμαγία
Γενική Γραμματέας: Παπαγεωργίου Σοφία
Ταμίας: Παπακωστοπούλου-Παπαποστόλου Ζωή

Τακτικοί Σύμβουλοι: Γκαδόλου Διονυσία
 Κακούρα-Ζούγρου Ηρώ
 Φωτοπούλου Αικατερίνη

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ (ΦΕΚ Α' 128/01.06.2012)

Καταβολή της ειδικής αποζημίωσης και των οδοιπορικών εξόδων σε όσους διορίζονται έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, δικαστικοί αντιπρόσωποι, γραμματείς των εφορευτικών επιτροπών και διερμηνείς της τουρκικής γλώσσας στις εκλογές της 17ης Ιουνίου. Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 1892/1990 (Α' 101).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 2

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 1892/1990, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 33 του ν. 4061/2012, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Για την απόκτηση με δικαιοπραξία εν ζωή εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε ιδιωτικές νήσους ή νησίδες, καθώς και σε ακίνητα ιδιωτικών νήσων ή νησίδων, οπουδήποτε και αν αυτές βρίσκονται, απαιτείται άδεια από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας».

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
Κάρολος Γρ. Παπούλιας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

**Κοινοποίηση της με αριθ. 505/2011
γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1064/9-3-2012
Υπουργείο Οικονομικών**

Σας κοινοποιούμε τη με αριθ. 505/2011 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, και παρακαλούμε για την εφαρμογή της σε ανάλογες περιπτώσεις.

Περαιτέρω, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με την ανωτέρω γνωμοδότηση έγιναν δεκτά κατά πλειοψηφία τα ακόλουθα:

α) **Στην περίπτωση που ματαιωθεί η υπογραφή του συμβολαίου** μεταβίβασης ακινήτου με οποιαδήποτε αιτία (αγοραπωλησία, δωρεά, γονική παροχή κ.λπ.), ο φόρος χρησικτησίας, που έχει καταβληθεί από το μεταβιβάζοντα σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 6 του α.ν. 1521/1950, δεν οφείλεται και επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθείς εντός της προβλεπόμενης από την παρ. 2 του άρθρου 90 του Ν. 2362/1995 τριετούς παραγραφής που αρχίζει από την ημερομηνία καταβολής του.

β) **Στην περίπτωση που υπογραφεί με το συμβόλαιο μεταβίβασης του ακινήτου αλλά στη συνέχεια ανατραπούν** τα αποτελέσματα της σύμβασης για οποιονδήποτε λόγο (λόγω ατονίας της αναβλητικής ή πλήρωσης της διαλυτικής αίρεσης, που είχε τεθεί στο συμβόλαιο, ή ακύρωσης της μεταβίβασης ή αναγνώρισης της ακυρότητας αυτής, είτε με δικαστική απόφαση είτε με τη σύνταξη ακυρωτικού συμβολαίου, ή ανάκλησης της δωρεάς ή γονικής παροχής για οποιονδήποτε λόγο), **δεν επιστρέφεται ο φόρος χρησικτησίας** που έχει καταβληθεί από το μεταβιβάζοντα με βάση τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 6 του α.ν. 1521/1950.

Στην ανωτέρω περίπτωση β' (της εκ των υστέρων ανατροπής της σύμβασης), διευκρινίζεται ότι δεν οφείλεται φόρος χρησικτησίας σε εκ νέου επίκληση χρησικτησίας από το ίδιο πρόσωπο για το ίδιο ακίνητο σε μεταγενέστερο

συμβόλαιο μεταβίβασης με οποιαδήποτε αιτία, **εφόσον έχει καταβληθεί ο αναλογών φόρος για την ίδια αιτία** με το προγενέστερο συμβόλαιο και το συμβόλαιο αυτό είναι νομίμως μεταγεγραμμένο.

2. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή σε υποθέσεις, στις οποίες το αίτημα επιστροφής του φόρου χρησικτησίας υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μετά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας εγκυκλίου.

Κάθε προηγούμενη αντίθετη ερμηνεία της Διοίκησης αναφορικά με το παραπάνω θέμα παύει να ισχύει.

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας
Δ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

**Αριθμός γνωμοδοτήσεως 505/2011
Το Νομικό Συμβούλιο του κράτους
Τμήμα Α'
Συνεδρίαση της 14/11/2011**

Περίληψη ερωτήματος: Εάν ο φόρος που καταβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 του α.ν. 1521/1950, από αυτόν που μεταβιβάζει ακίνητο ή συστήνει εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου, με επίκληση της κτήσης αυτού με τακτική ή έκτακτη χρησικτησία, επιστρέφεται στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Ματαίωσης της υπογραφής του συμβολαίου μεταβίβασης.

2. Ματαίωσης της μεταβίβασης του ακινήτου, λόγω ατονίας της αναβλητικής ή πλήρωσης της διαλυτικής αίρεσης που έχει τεθεί στο συμβόλαιο μεταβίβασης.

3. Ακύρωσης της μεταβίβασης ή αναγνώρισης της ακυρότητας αυτής για οποιοδήποτε λόγο, είτε με δικαστική απόφαση είτε με τη σύνταξη ακυρωτικού συμβολαίου.

4. Ανάκλησης της δωρεάς ή γονικής παροχής για οποιοδήποτε λόγο.

.....
Επί του ερωτήματος αυτού το Α' τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ Α' 245), «περί φόρου μεταβίβασης ακινήτων», που κυρώθηκε με το ν. 1587/1950 (ΦΕΚ Α' 294), ορίζεται ότι:

«Εφ' εκάστης εξ' επαχθούς αιτίας μεταβιβάσεως ακινήτου ή πραγματικού επί ακινήτου δικαιώματος... επιβάλλεται φόρος επί της αξίας αυτών.

Περαιτέρω, στο άρθρο 2 παράγραφος 6 του αυτού ως άνω νόμου, που προστέθηκε με το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 1473/1984 (ΦΕΚ Α' 127), ορίζεται:

«Αν σε συμβόλαιο μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου ή σύστασης άλλου εμπράγματος δικαιώματος με ακίνητο, από οποιαδήποτε αιτία, γίνεται από τον μεταβιβάζοντα επίκληση της κτήσης τούτου με τακτική ή έκτακτη χρησικτησία στο πρόσωπό του, εκτός από το φόρο για τη μεταβιβαστική αυτή σύμβαση, οφείλεται και φόρος μεταβίβασης για την κτήση με χρησικτησία, εκτός αν στο όνομα του μεταβιβάζοντος για την κτήση με χρησικτησία υπάρχει τίτλος μεταγραφωμένος για το δικαίωμα αυτό, για το οποίο έχει υποβληθεί η κατά νόμο φορολογική δήλωση ή τα οικεία βιβλία μεταγραφών έχουν καταστραφεί. Ο φόρος μεταβίβασης, για την κτήση με χρησικτησία, υπολογίζεται στην αξία της κυριότητας του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος του χρόνου κατάρτισης του μεταβιβαστικού συμβολαίου και βαρύνει τον μεταβιβάζοντα, αφαιρουμένων των επωφελών δαπανών που έγιναν από το χρησιδεσπόζοντα».

Επίσης, στο άρθρο 16 του ίδιου νόμου, όπως ισχύει σήμερα, ορίζεται:

«1. Εάν μετά την επίδοσιν της δηλώσεως ματαιωθεί η υπογραφή του συμβολαίου μεταβιβάσεως, ο καταβληθείς φόρος επιστρέφεται.

2. Εάν η μεταβίβασις, υπό αναβλητική ή διαλυτική αίρεσιν ματαιωθεί, συνεπεία ατονίας της αναβλητικής ή εξόδου της διαλυτικής αιρέσεως, επιστρέφεται το ήμισυ του καταβληθέντος φόρου.

3. Εάν γίνη η εξώνησις του ακινήτου εντός της ταχθείσης συμβατικής προθεσμίας, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβιβάσεως διά την νέαν ταύτην μεταβίβασιν, επιστρέφεται δε και το ήμισυ του καταβληθέντος φόρου μεταβιβάσεως κατά την κατάρτισίν του, επί τω όρω της εξώνησεως, συνταγέντος συμβολαίου.

4. Εάν εντός τεσσάρων ετών από της καταρτίσεως του οριστικού συμβολαίου μεταβιβάσε-

ως ακυρωθή τούτο ένεκεν ελαττώματος αφορώντος εις τας νομικάς σχέσεις του πωλητού προς το ακίνητον ή ένεκεν άλλων εξαιρετικών λόγων, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβιβάσεως διά την ακύρωσιν, ο δε επί της αρχικής μεταβιβάσεως φόρος περιορίζεται εις το ήμισυ του αναλογούντος τοιούτον από της αγοραίας αξίας του ακινήτου. Τυχόν επί πλέον καταβληθείς ή βεβαιωθείς φόρος επιστρέφεται ή εκπίπτει κατά περίπτωση.

5. Εάν εντός δύο ετών από της καταρτίσεως του οριστικού συμβολαίου μεταβιβάσεως της περιπτώσεως της παρ. 1 του άρθρ. 2 του παρόντος δεν πραγματοποιηθή η ανέγερσις της πολυκατοικίας ή του διαμερίσματος είτε η συμπλήρωσις των αγορασθέντων εν ημιτελεί καταστάσει κτισμάτων, ο φόρος μεταβιβάσεως περιορίζεται επί της αξίας του οικοπέδου και των μέχρι της συμπληρώσεως της διετίας ανεγερθέντων κτισμάτων, το δε τυχόν επί πλέον καταβληθέν ποσόν φόρου μεταβιβάσεως επιστρέφεται.

6. Διά την επιστροφήν του φόρου επί των περιπτώσεων των προηγουμένων παραγράφων απαιτείται αίτησις του δικαιούχου προς τον αρμόδιον διά τον φόρον της μεταβιβάσεως Οικον. Έφορον, ήτις δέον να υποβληθή: Α) εντός έτους από της επιδόσεως της δηλώσεως εις την περίπτωσιν της ματαιώσεως της υπογραφής του συμβολαίου μεταβιβάσεως και Β) εντός 120 ημερών από της ημέρας: α) της ατονίας ή εξόδου της αιρέσεως, β) της ενεργείας της εξωνήσεως, γ) της ακυρώσεως του συμβολαίου και δ) της συμπληρώσεως της προθεσμίας της παρ. 5 του παρόντος άρθρου. Μετά την πάροδον των προθεσμιών τούτων παραγράφεται το δικαίωμα προς επιστροφήν του καταβληθέντος φόρου.

7. Εάν η πράξις μεταβιβάσεως δεν μετεγράφη εις τα οικεία βιβλία μεταγραφών ένεκα παρεμβληθέντος νομικού κωλύματος περί την μεταγραφήν και ακυρωθή αύτη εντός έτους από της συντάξεώς της δικαστικώς, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβιβάσεως διά την ακύρωσιν και επιστρέφεται ο κατά την κατάρτισιν του ακυρουμένου συμβολαίου καταβληθείς φόρος μεταβιβάσεως. Διά την επιστροφήν του φόρου απαιτείται συν τη αιτήσει τη προβλεπομένη υπό της παρ. 6 του άρθ. 16 του ρηθέντος νόμου να υποβληθή

βεβαίωσης ότι δεν μετεγράφη η αρχική πράξις και ότι του διά ταύτης μεταβιβαζομένου ακινήτου υφίστατο νομικόν ελάττωμα, ως και δικαστική απόφασις ακυρώσεως της πράξεως».

Εξάλλου, στο άρθρο 42 του κυρωθέντος με το ν. 2961/2001 «Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών Προικών και Κερδών από Λαχεία» (ΦΕΚ Α' 266), ορίζεται:

«1. Δωρεές εν ζωή και γονικές παροχές κατά πλήρη κυριότητα, οι οποίες:

Α) Ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ως άκυρες εν όλω ή εν μέρει ή ανακλήθηκαν νόμιμα, λογίζονται και φορολογούνται ως δωρεές ή γονικές παροχές επικαρπίας των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών για το χρόνο από την παράδοση αυτών μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης και γίνεται νέα εκκαθάριση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100. Αν γι' αυτές τις δωρεές και τις γονικές παροχές με την ίδια απόφαση διατάσσεται η επιστροφή των αντικειμένων των δωρεών ή γονικών παροχών με τους καρπούς αυτών και αποδεικνύεται αυτή με εκτέλεση της απόφασης ή με συμβολαιογραφική πράξη, εκπίπτει και επιστρέφεται ολόκληρος ο φόρος που βεβαιώθηκε και καταβλήθηκε.

Β) Ανακαλούνται με συμφωνία των μερών: α) Μέσα σε μια πενταετία από τη σύστασή τους, φορολογούνται για τη σύστασή τους, όχι όμως και για την ανάκληση ως δωρεές του τέως δωροεδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών,

β) μετά πάροδο πενταετίας, φορολογούνται τόσο για τη σύστασή τους όσο και για την ανάκληση, ως δωρεές του τέως δωροεδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων Α' και Β' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση ανάκλησης δωρεών εν ζωή και γονικών παροχών επικαρπίας.

3. Δωρεές και γονικές παροχές ψιλής κυριότητας, που φορολογήθηκαν σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16, οι οποίες:

Α) Ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσίδικη απόφαση ως άκυρες ή ανακλήθηκαν νόμιμα, δεν υπόκεινται σε φόρο, ο φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει και αυτός που καταβλήθηκε επιστρέφεται. Επίσης δεν φορολογούνται ως δωρεές του τέως δωροεδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

Β) Ανακαλούνται με συμφωνία των μερών, φορολογούνται για τη σύστασή τους σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 5 του άρθρου 16, όχι όμως και ως δωρεές του τέως δωροεδόχου ή τέκνου προς τον αρχικό δωρητή ή γονέα προς τον οποίο επανέρχονται τα αντικείμενα των δωρεών ή γονικών παροχών.

4. Δωρεές αιτία θανάτου αμετάκλητες καθώς και δωρεές και γονικές παροχές ψιλής κυριότητας, των οποίων αναβλήθηκε η φορολογία, οι οποίες ακυρώνονται ή αναγνωρίζονται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ως άκυρες ή ανακλήθηκαν νόμιμα ή ανακλήθηκαν με συμφωνία των μερών οποτεδήποτε, δεν υπόκεινται σε φόρο τόσο για τη σύσταση όσο και για την ακύρωση ή ανάκλησή τους.

5. Σε περίπτωση δωρεάς αιτία θανάτου που συστάθηκε πριν από την ισχύ του Αστικού Κώδικα, αν πριν από το θάνατο του δωρητή αποβιώσει ο δωροεδόχος στον οποίο είχαν παραδοθεί τα δωρηθέντα, αντικείμενο της δωρεάς είναι η επικαρπία αυτών, για το χρόνο από την παράδοσή τους μέχρι το θάνατο του δωροεδόχου.

6...»

Τέλος, στο άρθρο 90 παρ. 2 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού...» (ΦΕΚ Α' 247), ορίζεται ότι:

«2. Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτά χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία έτη, από της καταβολής...».

II. Επί του πρώτου υποερωτήματος, για την περίπτωση, δηλαδή, της ματαίωσης της υπογραφής του συμβολαίου μεταβίβασης, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας που σχηματίστηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Β. Σ., αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Χ. Α., Α. Χ., Θ. Ψ., Σ. Χ., Δ. Χ. και Γ. Σ. η

(ψηφοί 7), από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγονται τα ακόλουθα:

Από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 6 του α.ν. 1521/1950, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 1473/1984, προκύπτει, κατά την αληθή έννοιά της, ότι η φορολογική υποχρέωση που θεσπίζεται με τη διάταξη αυτή δεν συνδέεται με την κτήση της κυριότητας με χρησικτησία (η οποία είναι δυνατόν άλλωστε να είχε συντελεσθεί και πριν από τη θέση σε ισχύ της διάταξης αυτής), αλλά με την περιεχόμενη στο μεταβιβαστικό συμβόλαιο δήλωση (επίκληση) ότι η κυριότητα του μεταβιβαζομένου ακινήτου κτήθηκε με χρησικτησία (ίδε ΣτΕ 4521/1995).

Προϋπόθεση, συνεπώς, για να επιβληθεί «φόρος μεταβίβασης για την κτήση με χρησικτησία» ακινήτου, κατά την παραπάνω διάταξη, αποτελεί η κατάρτιση συμβολαίου μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου ή συμβολαίου σύστασης άλλου εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου, στο οποίο να γίνεται επίκληση-δήλωση, από τον μεταβιβάζοντα, της προηγηθείσας κτήσης από αυτόν του μεταβιβαζομένου ακινήτου με χρησικτησία.

Κατά συνέπεια, στην περίπτωση κατά την οποία η κατάρτιση του συμβολαίου μεταβίβασης δεν πραγματοποιηθεί, για οποιοδήποτε λόγο, ελλείπει η οριζόμενη στην ως άνω διάταξη προϋπόθεση για τη γένεση της φορολογικής υποχρέωσης και είναι επιστρεπτέος ως αχρεωστήτως καταβληθείς ο φόρος που έχει ήδη καταβληθεί (ΣτΕ 1749/2011, Γν.Ολ.Ν.Σ.Κ. 271/1994), της σχετικής αξιώσεως υποκειμένης στην οριζόμενη στη διάταξη του άρθρου 90 παρ. 2 του ν. 2362/1995 τριετή παραγραφή, που αρχίζει από το χρόνο της καταβολής του (ΣτΕ 1749/2011).

Κατά την ειδικότερη όμως άποψη, των Νομικών Συμβούλων Σ. Χ. και Γ. Σ., και στην περίπτωση καταβληθέντος λόγω χρησικτησίας φόρου μεταβίβασης, οφειλομένου κατά τρόπο παρεπόμενο και επ' ευκαιρία της επιχειρούμενης κύριας δικαιοπραξίας για την οποία επιβάλλεται διακριτός φόρος μεταβίβασης, με δεδομένο ότι στις λεπτομερείς διατάξεις του άρθρου 16 ν. 1521/50 ουδεμία σχετική διάκριση γίνεται, το επιστρεπτό ή μη πρέπει να αντιμετωπισθεί κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο θα κριθεί η τύχη

του καταβληθέντος για την κύρια δικαιοπραξία φόρου. Εφόσον λοιπόν δεν οφείλεται Φ.Μ.Α. για τη μεταβίβαση του ακινήτου λόγω ματαίωσης της υπογραφής του μεταβιβαστικού συμβολαίου δεν οφείλεται και Φ.Μ.Α. για την επικαλούμενη κτήση της κυριότητας με χρησικτησία.

Κατά τη γνώμη όμως της μειοψηφούσας Νομικής Συμβούλου του Κράτους, Ε.Μ. (ψηφοί 1) επιστροφή φόρου για την περίπτωση κατά την οποία ματαιώνεται η επιχειρούμενη με το μεταβιβαστικό συμβόλαιο μεταβίβαση ακινήτου προβλέπεται μόνο για την από την αιτία αυτή μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου, όχι δε και για την περίπτωση της κατά την ανωτέρω διάταξη υποχρέωσης ΦΜΑ ως εκ της μνείας στο συμβόλαιο αυτό της κτήσης κυριότητας του ακινήτου με χρησικτησία από τον συμβαλλόμενο πωλητή αυτού. Ενόψει τούτου και του γεγονότος, ότι όπου είναι επιτρεπτή η επιστροφή καταβληθέντος ΦΜΑ ορίζεται ρητώς και περιοριστικώς στο νόμο (άρθρο 16), λαμβανομένης υπόψη και της στενής ερμηνείας των φορολογικών διατάξεων, περαιτέρω δε και ότι από τη ματαίωση της υπογραφής του μεταβιβαστικού συμβολαίου, δεν θίγεται ούτε αναιρείται η υπό του πωλητού κτήση της κυριότητας του ακινήτου με χρησικτησία, η επιστροφή του ΦΜΑ, που καταβλήθηκε από τον πωλητή για την από την αιτία κτήση κυριότητας, δεν είναι επιτρεπτή αφού ούτε από το νόμο προβλέπεται ούτε αίρεται ο λόγος επιβολής του.

III. Επί των λοιπών επί μέρους υποερωτημάτων 2, 3 και 4, δηλαδή των περιπτώσεων ματαίωσης της μεταβίβασης του ακινήτου, λόγω ατομίας της αναβλητικής ή πλήρωσης της διαλυτικής αίρεσης που έχει τεθεί στο συμβόλαιο μεταβίβασης, της ακύρωσης της μεταβίβασης ή αναγνώρισης της ακυρότητας αυτής για οποιοδήποτε λόγο, είτε με δικαστική απόφαση είτε με τη σύνταξη ακυρωτικού συμβολαίου και της ανάκλησης της δωρεάς ή γονικής παροχής για οποιοδήποτε λόγο, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας που σχηματίσθηκε από τον Πρόεδρο του τμήματος Β. Σ., Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. και τους Νομικούς Συμβούλους Χ. Α., Α. Χ., Θ. Ψ, Δ. Χ. και Ε. Μ. (ψηφοί 6), πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση και τούτο διότι το συμβόλαιο, στο οποίο περιέχεται δήλωση περί κτήσεως της κυριότητας του μεταβιβαζομένου ακινήτου με χρησικτησία, έχει

καταρτισθεί και συνεπώς πληρούται η οριζόμενη στη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 6 του α.ν. 15-21/1950 προϋπόθεση για τη γένεση της φορολογικής υποχρέωσης του μεταβιβάζοντος το ακίνητο για την κατά δήλωσή του κτήση της κυριότητας αυτού με χρησικτησία, η οποία (φορολογική υποχρέωση) εξακολουθεί να υφίσταται και στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο ανατραπούν τα αποτελέσματα του μεταβιβαστικού συμβολαίου. Εξάλλου, όπου ο νομοθέτης θέλησε, όρισε ρητά τις περιπτώσεις και το ποσό του φόρου που επιστρέφεται, συνεπεία ανατροπής, είτε με τη βούληση των μερών είτε ανεξάρτητα από τη βούληση αυτών, των αποτελεσμάτων των μεταβιβαστικών πράξεων (άρθρα 16 του α.ν. 1521/1950 και 42 του «Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Λαχεία»), στις οποίες δεν περιλαμβάνεται και ο φόρος που καταβλήθηκε για την κτήση της κυριότητας του μεταβιβασθέντος ακινήτου με χρησικτησία.

Κατά συνέπεια, ενόψει και της στενής ερμηνείας των φορολογικών διατάξεων, σε περίπτωση ανατροπής των αποτελεσμάτων του μεταβιβαστικού του ακινήτου συμβολαίου, για οποιονδήποτε από τους παραπάνω λόγους, ο καταβληθείς, για την κατά δήλωση του μεταβιβασθέντος κτήση της κυριότητας του ακινήτου αυτού με χρησικτησία, φόρος δεν επιστρέφεται.

Κατά τη γνώμη όμως των μειοψηφουσών Νομικών Συμβούλων Σ. Χ. και Γ. Σ. (ψηφοί 2) στην περίπτωση καταβληθέντος λόγω χρησικτησίας φόρου μεταβίβασης, οφειλομένου κατά τρόπο παρεπόμενο και επ' ευκαιρία της επιχειρούμενης κύριας δικαιοπραξίας για την οποία επιβάλλεται διακριτός φόρος μεταβίβασης, με δεδομένο ότι στις λεπτομερείς διατάξεις του άρθρου 16 ν. 1521/50 ουδεμία σχετική διάκριση γίνεται, το επιστρεπτέο ή μη πρέπει να αντιμετωπισθεί κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο θα κριθεί η τύχη του καταβληθέντος για την κύρια δικαιοπραξία φόρου.

IV. Κατόπιν ανωτέρω, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' τμήμα) γνωμοδότησε, κατά πλειοψηφία:

α) Επί του πρώτου υποερωτήματος ότι, στην περίπτωση που δεν καταρτισθεί το συμβόλαιο

μεταβίβασης της κυριότητας του ακινήτου ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος επ' αυτού, ο φόρος που έχει καταβληθεί κατά το άρθρο 6 παρ. 2 του α.ν. 1521/1950, δεν οφείλεται και επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθείς, εντός της από το άρθρο 90 παρ. 2 του ν. 2362/95 προβλεπόμενης τριετίας και

β) επί των λοιπών υποερωτημάτων 2, 3 και 4, ότι, οφείλεται και δεν επιστρέφεται, ο φόρος μεταβίβασης, λόγω επίκλησης χρησικτησίας, που έχει καταβληθεί κατά το άρθρο 6 παρ. 2 του α.ν. 1521/1950, στις περιπτώσεις ματαίωσης της μεταβίβασης του ακινήτου, λόγω ατονίας της αναβλητικής ή πλήρωσης της διαλυτικής αίρεσης που έχει τεθεί στο συμβόλαιο μεταβίβασης, ακύρωσης της μεταβίβασης ή αναγνώρισης της ακυρότητας αυτής, είτε με δικαστική απόφαση είτε με τη σύνταξη ακυρωτικού συμβολαίου καθώς και στις περιπτώσεις ανάκλησης της δωρεάς ή γονικής παροχής για οποιοδήποτε λόγο.

Ο εισηγητής
Δημήτριος Ε. Χανής
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

**Κοινοποίηση της με αριθ. 293/2011
γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1070/21-3-2012
Υπουργείο Οικονομικών**

Σας κοινοποιούμε τη με αριθ.293/2011 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, και παρακαλούμε για την εφαρμογή της σε ανάλογες περιπτώσεις.

Με τη γνωμοδότηση αυτή έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, ότι παρέχεται απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και στην περίπτωση αγοράς οικίας, η οποία έχει ανεγερθεί νομίμως, επί οικοπέδου που βρίσκεται εν μέρει εκτός των ορίων του οικισμού με τις πολεοδομικές διατάξεις που ισχύουν για το εντός του οικισμού τμήμα.

Κάθε προηγούμενη αντίθετη ερμηνεία της Διοίκησης αναφορικά με το παραπάνω θέμα παύει να ισχύει.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ Δ/ΝΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
Δ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

**Αριθμός γνωμοδότησης 293/2011
Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
(Τμήμα Α')**
Συνεδρίαση της 27-6-2011

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν, κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980, είναι κατά νόμο δυνατή η χορήγηση απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και στην περίπτωση αγοράς οικίας, η οποία έχει ανεγερθεί, νομίμως, βάσει των ισχυουσών κατά την ανέγερσή της πολεοδομικών διατάξεων, στο εκτός ορίων οικισμού τμήμα γηπέδου, το έτερο τμήμα του οποίου εμπίπτει στα όρια του οικισμού.

.....
Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Με το ως άνω έγγραφο του ερωτήματος δίδεται, ως πραγματικό μέρος αυτού, ότι η εταιρεία με την επωνυμία «Σ.Σ....-B.P... O.E.-Σ.... K... Σ...», με το με αριθμ. Πρωτ. 1045027/226/17-4-2008 έγγραφο της προς την ερωτώσα Υπηρεσία ζήτησε να πληροφορηθεί αν είναι δυνατή η χορήγηση απαλλαγής από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων (ΦΜΑ), λόγω αγοράς πρώτης κατοικίας, και, συγκεκριμένα, αγοράς διαμερίσματος σε πολυκατοικία που έχει ανεγερθεί νομίμως, βάσει ειδικών όρων δόμησης, σε γήπεδο, κείμενο, κατά το μεν -έλασσον- τμήμα αυτού, εμβαδού 74,57 τ.μ. εντός των ορίων οικισμού, κατά το δε έτερον -μείζον- τμήμα αυτού, εμβαδού 847,54 τ.μ. εκτός των ορίων του οικισμού. Η πολυκατοικία έχει ανεγερθεί εξ ολοκλήρου στο μείζον αυτό -εκτός σχεδίου- τμήμα του οικοπέδου. Η Υπηρεσία απάντησε αρνητικά με το με αριθμ. Πρωτ. 1045227/226/B0013/21-5-2008 έγγραφο της. Όπως προκύπτει από το έγγραφο αυτό, η θέση της Υπηρεσίας είναι ότι, στην περίπτωση που οικοπέδο κείται εν μέρει εντός των ορίων του οικισμού και εν μέρει εκτός των ορίων αυτού, το εντός των ορίων τμήμα πρέπει να κρίνεται ως αυτοτελώς άρτιο και οικοδομήσιμο και η πολυκατοικία να έχει ανεγερθεί εξ ολοκλήρου εντός αυτού.

Ακολούθως, η εταιρία επανήλθε επί του αυ-

τού θέματος με νέο έγγραφο της (αριθ. Πρωτ. 1060557/302/3-6-2008), επικαλούμενη, εκτός των άλλων, και την με αριθ. Πρωτ. 1060557/30-2/3-6-2008), επικαλούμενη, εκτός των άλλων, και την με αριθ. 3433/1997 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίθηκε ότι «... ότι κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 1078/1980, απαλλαγή από το φόρο παρέχεται και στην περίπτωση κατά την οποία το αγοραζόμενο διαμέρισμα ή οικία κείται επί γηπέδου το οποίο, να μεν ευρίσκεται εκτός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, πλην έχει οικοδομηθεί νομίμως, κατ' εφαρμογή πολεοδομικών διατάξεων, όπως το άρθρο 29 παρ. 2 του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για την εντός του σχεδίου περιοχή».

Η Υπηρεσία, και μετά την ως άνω εξέλιξη, με το έγγραφο του υπόψη ερωτήματος, εμμένει στην αρχική της θέση, προσθέτοντας ότι αυτή ανταποκρίνεται στη σαφή γραμματική διατύπωση των σχετικών φορολογικών διατάξεων και στην αρχή ότι αυτές πρέπει να ερμηνεύονται στενώς.

II. Α. Στις **παραγράφους 1, εδάφιο α', και 4 του άρθρου 1 του νόμου 1078/1980** «Φοροαπαλλαγή πρώτης κατοικίας και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 238), όπως αυτές ίσχυαν, πριν από την τελευταία τροποποίησή τους με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του νόμου 3842/2010 (ΦΕΚ Α' 58/23-4-2010), ορίζονταν ότι:

«**1.** Συμβάσεις αγοράς εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα ακινήτου από έγγαμο απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης, εφόσον ο αγοραστής ή ο σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα ανήλικα τέκνα αυτού δεν έχει δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε άλλη οικία ή διαμέρισμα που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς του ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας επί οικοπέδου οικοδομήσιμου ή επί ιδανικού μεριδίου οικοπέδου, στο οποίο αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές του ανάγκες και βρίσκονται σε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3000) κατοίκων.

... **2...** **3...** **4.** Το αγοραζόμενο οικοπέδον ή το γήπεδον, εφ' ου η αγοραζόμενη οικία ή το διαμέρισμα, δέον απαραίτητως να είναι οικοδομήσιμον, να κείται εντός εγκεκριμένου ρυμοτομικού

σχεδίου του Δήμου ή της Κοινότητας, τούτων βεβαιουμένων υπό των αρμοδίων Δημοσίων Υπηρεσιών, ή τοιούτων μη υφισταμένων, υπό του αρμοδίου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας υπό ιδίαν τούτων ευθύνην. Επί πόλεων ή χωριών, εφ' ων δεν υφίσταται εγκεκριμένον ρυμοτομικόν σχέδιον, απαιτείται βεβαίωση των αυτών, ως άνω, αρμοδίων Δημοσίων Υπηρεσιών ή Οργάνων, ότι το αγοραζόμενο οικόπεδον ή το εφ' ου η οικία ή το διαμέρισμα γήπεδον είναι οικοδομήσιμον. Η απαλλαγή εκ του φόρου δι' αγοράν οικίας ή διαμερίσματος ή οικοπέδου παρέχεται και όταν το αγοραζόμενον οικόπεδον ή το γήπεδον, εφ' ου η αγοραζόμενη οικία ή το διαμέρισμα, κείται εντός οικισμού, προϋφισταμένου του έτους 1923, και οικοδομείται νομίμως, κατά βεβαίωσιν των αρμοδίων Δημοσίων Υπηρεσιών».

Ήδη με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του προμνησθέντος ν. 3842/2010 οι ανωτέρω διατάξεις αντικαταστάθηκαν ως εξής:

«1. Συμβάσεις αγοράς εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα κατοικίας ή οικοπέδου από έγγραφο ή ενήλικο άγαμο απαλλάσσονται από το φόρο μεταβίβασης, εφόσον ο αγοραστής ή ο σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα ανήλικα τέκνα αυτού δεν έχει δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε κατοικία ή σε ιδανικό μερίδιο αυτής που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς του ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικόπεδο οικοδομήσιμο ή σε ιδανικό μερίδιο οικοπέδου, στο οποίο αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές του ανάγκες και βρίσκονται σε δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3000) κατοίκων.

... 2... 3... 4. Το αγοραζόμενο οικόπεδο ή το οικόπεδο, στο οποίο έχει ανεγερθεί η αγοραζόμενη κατοικία ή το διαμέρισμα, πρέπει να είναι οικοδομήσιμο κατά το χρόνο της αγοράς. Η συνδρομή αυτής της προϋπόθεσης βεβαιώνεται από τις αρμόδιες Δημόσιες Υπηρεσίες ή από αντίστοιχη δήλωση του μηχανικού κατά τις διατάξεις του ν. 651/1977 και του ν. 1337/1983 πάνω στο τοπογραφικό διάγραμμα του μεταβιβαζόμενου ακινήτου».

Σημειώνεται ότι στην αιτιολογική έκθεση του προαναφερόμενου νόμου 3842/2010 αναφέρε-

ται, για μεν την ως άνω παράγραφο 1, ότι «επαναδιατυπώνεται η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 για λόγους απλοποίησης και νομοτεχνικής αρτιότητας, δεδομένου ότι έχει υποστεί αλλεπάλληλες τροποποιήσεις με προηγούμενες νομοθετικές διατάξεις», για δε την παράγραφο 4, ότι «τροποποιείται και επικαιροποιείται η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου για λόγους εναρμόνισής της με την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία».

Β. 1. Στο άρθρο 87 του κωδικοποιητικού Π.Δ/τος της 14-7-1999 (ΦΕΚ Δ' 580/27-7-1999) και στην παράγραφο 1 αυτού, με την οποία κωδικοποιήθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του Π.Δ/τος της 24-4/5-3-1985 «Οικισμοί μέχρι 2000 κατοίκους. Όρια-κατηγορίες-όροι δόμησης» (ΦΕΚ Δ' 181), ορίζεται ότι:

«1. Εάν ιδιοκτησία εμπίπτει εν μέρει εντός του ορίου οικισμού και εν μέρει εκτός αυτού, τότε, στη περίπτωση που το εντός του ορίου τμήμα δεν έχει την αρτιότητα που ορίζεται με την απόφαση του νομάρχη ή το σχετικό π.δ/γμα, θεωρείται ότι εντός του ορίου περιλαμβάνεται τμήμα της ιδιοκτησίας μεγέθους που αντιστοιχεί στην αρτιότητα αυτή.

2. ... 12. ...».

2. Στο άρθρο 264 του αυτού ως άνω κωδικοποιητικού Π.Δ/τος και στην παράγραφο 2 αυτού, με την οποία κωδικοποιήθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 29 του νόμου 1577/1985 «Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός» (ΦΕΚ Α' 210), ορίζονται τα εξής:

«1. ... 2. Όταν στα ακραία σημεία των ήδη εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων προβλέπεται η ύπαρξη δρόμου και απέναντι από τα αντίστοιχα οικοδομικά τετράγωνα προβλέπονται ρυμοτομικές γραμμές, η δόμηση των οικοπέδων που έχουν πρόσωπο στο δρόμο αυτό γίνεται με βάση το πλάτος του, όπως προβλέπεται από το σχέδιο μέχρι την απέναντι ρυμοτομική γραμμή. Αν απέναντι από τα οικοδομικά τετράγωνα που βρίσκονται στα ακραία σημεία του ρυμοτομικού σχεδίου που έχει εγκριθεί μέχρι 13-3-1983 προβλέπεται οικοδομική γραμμή, τα γήπεδα που έχουν πρόσωπο στη γραμμή αυτή, εφόσον έχουν δημιουργηθεί μέχρι τη 18-12-1985, είναι οικοδομήσιμα μόνο κατά το τμήμα τους, το

οποίο έχει επιφάνεια που αντιστοιχεί στις ελάχιστες απαιτούμενες για το εμβαδόν και το πρόσωπο διαστάσεις αρτιότητας οι οποίες προβλέπονται από τις πολεοδομικές διατάξεις που ισχύουν για το απέναντι οικοδομικό τετράγωνο. Τα γήπεδα αυτά οικοδομούνται μόνο κατά το παραπάνω τμήμα τους, σύμφωνα με τους όρους δόμησης που ισχύουν για το απέναντι οικοδομικό τετράγωνο, με τον περιορισμό ότι ο συντελεστής δόμησης δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος από τον οριζόμενο στο άρθρο 43. Για τα παραπάνω οικοπέδα έχουν εφαρμογή όλες οι πολεοδομικές διατάξεις που εφαρμόζονται για τις εντός σχεδίου περιοχές. Η κατάτμηση των παραπάνω γηπέδων επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη δόμηση σε περιοχή εκτός σχεδίου πόλης. Υπόλοιπο τυχόν τμήμα των γηπέδων αυτών, πέρα από εκείνο που έχει τις παραπάνω ελάχιστες διαστάσεις αρτιότητας, οικοδομείται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δόμηση εκτός σχεδίου, μόνο εφόσον το εμβαδόν του υπολοίπου αυτού τμήματος καλύπτει το ελάχιστο απαιτούμενο εμβαδόν για τη δόμηση εκτός σχεδίου. 3. ...».

III. Από τις προεκτιθέμενες διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980, ως ίσχυαν πριν από την αντικατάστασή της με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του ν. 3842/2010, προκύπτει, κατ' αρχήν, ότι, ως προϋπόθεση απαλλαγής από τον φόρο μεταβίβασης για την αγορά πρώτης κατοικίας ή οικοπέδου, τίθεται όπως το οικόπεδο (αγοραζόμενο ή στο οποίο έχει ανεγερθεί η αγοραζόμενη κατοικία) είναι οικοδομήσιμο, κατά το χρόνο της αγοράς, και να κείται εντός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου ή της Κοινότητας και, για οικισμούς προϋφιστάμενους του έτους 1923, να κείται εντός των ορίων του οικισμού. Η αντικατάσταση της παραγράφου αυτής με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του προμνησθέντος ν. 3842/2010, δεν μετέβαλε κατ' ουδέν το προηγούμενο καθεστώς, αφού έγινε, σύμφωνα με την εισηγητική της έκθεση, «για λόγους εναρμόνισής της με την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία», γι' αυτό και ομιλεί περί οικοδομήσιμου οικοπέδου, αφού ως οικόπεδο, κατά τις πολεοδομικές διατάξεις, εννοείται το γήπεδο που βρίσκεται εντός σχεδί-

ου πόλης ή εντός ορίων οικισμού, ενώ τα εκτός σχεδίου πόλεων και εκτός ορίων οικισμού είναι απλώς γήπεδα και όχι οικόπεδα.

Περαιτέρω, κατά την άποψη της πλειοψηφίας των μελών του Τμήματος, η οποία απαρτίστηκε από τον Πρόεδρο Β. Σ., Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Χ. Α., Κ. Χ., Ε. Μ., Γ. Σ. και Δ. Κ., (ψηφοί 6), με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής, με τη διάταξη του άρθρου 7, παράγραφος 1, του Π.Δ/τος της 24-4/5-3-1985 προβλέπεται ότι αν ιδιοκτησία εμπίπτει εν μέρει μέσα στο όριο οικισμού και εν μέρει εκτός αυτού, τότε, στην περίπτωση που το εντός του ορίου τμήμα δεν έχει την αρτιότητα που ορίζεται με την απόφαση του νομάρχη ή το σχετικό π.δ/γμα, θεωρείται ότι εντός του ορίου περιλαμβάνεται τμήμα της ιδιοκτησίας, μεγέθους που αντιστοιχεί στην αρτιότητα αυτή. Δηλαδή στην περίπτωση αυτή ο νομοθέτης θεωρεί ότι το τμήμα του εκτός του ορίου του οικισμού γηπέδου, που απαιτείται για τη συμπλήρωση της αρτιότητας του εντός του ορίου οικοπέδου, περιλαμβάνεται εντός του ορίου του οικισμού και, συνεπώς, οικοδομείται, κατά τα λοιπά, σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις για τα εντός του ορίου του οικισμού οικόπεδα. Συνεπώς, στην περίπτωση αυτή απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης για πρώτη κατοικία σε οικοδομή που ανεγέρθηκε νομίμως σε τέτοιο οικόπεδο, αδιαφόρως αν αυτή ανεγέρθηκε στο εντός του ορίου του οικισμού τμήμα του οικοπέδου ή στο εκτός αυτού τμήμα που συμπληρώνει την αρτιότητα αυτού, αφού ο νόμος το θεωρεί ως εντός του ορίου του οικισμού. Η ερμηνεία αυτή προκύπτει, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και από την ερμηνεία που δέχτηκε το Συμβούλιο της Επικρατείας με την 3433/1997 απόφασή του, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του άρθρου 29, παράγραφος 2, του νόμου 1577/1985 (άρθρο 264 παρ. 2 του Κ.Δ/τος της 14-7-1999) που επιτρέπουν την οικοδόμηση των γηπέδων που έχουν δημιουργηθεί μέχρι τις 13-3-1983, τα οποία κείνται εκτός, μεν, σχεδίου πόλης, αλλά έχουν πρόσωπο στην οικοδομική γραμμή που προβλέπεται από το σχέδιο πόλης απέναντι από τα οικοδομικά τετράγωνα που βρίσκονται στα ακραία σημεία του ρυμοτομικού σχεδίου που έχει εγκριθεί μέχρι 13-3-1983, μόνο κατά το τμήμα τους, το οποίο έχει επιφάνεια που αντι-

στοιχεί στις ελάχιστες απαιτούμενες για το εμβαδόν και το πρόσωπο διαστάσεις, οι οποίες προβλέπονται από τις πολεοδομικές διατάξεις για το απέναντι οικοδομικό τετράγωνο. Τα γήπεδα αυτά οικοδομούνται μόνο κατά το παραπάνω τμήμα τους, σύμφωνα με τους όρους δόμησης που ισχύουν για το απέναντι οικοδομικό τετράγωνο, με τον περιορισμό ότι ο συντελεστής δόμησης δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος από τον οριζόμενο στο άρθρο 6 του ν. 1337/1983. Ερμηνεύοντας το Συμβούλιο Επικρατείας τις διατάξεις αυτές, καθώς και τις παραπάνω διατάξεις για απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης για αγορά πρώτης κατοικίας, δέχτηκε απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης για αγορά πρώτης κατοικίας σε πολυκατοικία που είχε ανεγερθεί σε τέτοιο γήπεδο, γιατί οικοδομήθηκε, λόγω της θέσης του, σύμφωνα με το Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό, ως εντός σχεδίου έκταση, με τους όρους δόμησης της έναντι αυτού εντός σχεδίου περιοχής.

Κατά τη μειοψηφία άποψη, που υποστηρίχθηκε από τον Νομικό Σύμβουλο Θ. Ψ., (ψηφός 1) είναι προφανές ότι η απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων, κατά τις στενώς εφαρμοστέες διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 1078/80 (ως ίσχυαν κατά την επίμαχη χρονική περίοδο) επιτυγχάνεται με τη σωρευτική συνδρομή δύο συγκεκριμένων προϋποθέσεων, δηλαδή, αφενός μεν, ότι το αγοραζόμενο οικοπέδο ή γήπεδο είναι οικοδομήσιμο και, αφετέρου, ότι αυτό κείται εντός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου πόλης ή εντός οικισμού, προϋφισταμένου του 1923 (βλ. ΣτΕ 361/96, 3089/94). Το γεγονός, όμως, ότι, με τη διάταξη του άρθρου 87 παρ. 1 του κωδικοποιητικού Π.Δ/τος της 14-7-1999, ορίζεται ότι «*εάν η ιδιοκτησία εμπίπτει εν μέρει εντός του ορίου οικισμού και εν μέρει εκτός αυτού, τότε, στην περίπτωση που το εντός του ορίου τμήμα δεν έχει την αρτιότητα που ορίζεται με την απόφαση του νομάρχη ή το σχετικό π.δ/γμα, θεωρείται ότι εντός του ορίου περιλαμβάνεται τμήμα της ιδιοκτησίας μεγέθους που αντιστοιχεί στην αρτιότητα αυτή*», δεν σημαίνει ότι το ακίνητο, το οποίο κείται εν μέρει εντός των ορίων οικισμού, εντάσσεται, πλέον, ολόκληρο εντός οικισμού, αλλά ότι το εντός οικισμού τμήμα του ακινήτου «*πριμοδοτείται*» από το νό-

μο, ώστε να θεωρηθεί, κατά πλάσμα δικαίου, ως άρτιο και οικοδομήσιμο. Συνεπώς, με τη ρύθμιση του άρθρου 87, πληρούται –έστω, κατά πλάσμα δικαίου– μόνον η μία εκ των προαναφερθεισών προϋποθέσεων, που απαιτούνται κατά νόμο για τη χορήγηση της υπό κρίση φορολογικής απαλλαγής, ήτοι το άρτιο και οικοδομήσιμο του ακινήτου, όχι, όμως, και η έτερη προϋπόθεση, δηλαδή η, εν τοις πράγμασι, εντός οικισμού θέση αυτού. Στην περίπτωση πάντως, κατά την οποία το εντός οικισμού τμήμα του γηπέδου, αποτελεί εξ αρχής οικοδομήσιμη έκταση, χωρίς τη συνδρομή του πλάσματος του ως άνω άρθρου 87, δύναται να υποστηριχθεί βασίμως ότι τότε συντρέχει λόγος εφαρμογής της ως άνω απαλλακτικής διάταξης του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 1078/80, καθόσον το εκτός οικισμού ευρισκόμενο τμήμα, δεν τυγχάνει, στην εν λόγω περίπτωση, αξιολογήσιμο ως προς την εφαρμογή της ή μη. Συνεπώς, είναι προφανές ότι, στην υπό εξέταση περίπτωση, δεν υφίσταται νόμιμη δυνατότητα προς ενεργοποίηση της εκ του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 1078/80 προβλεπόμενης φορολογικής απαλλαγής, λαμβανομένου, επί πλέον, υπόψη ότι η ως άνω υπ' αριθ. 3433/1997 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν αναφέρεται σε ακίνητα κείμενα εντός και εκτός οικισμού.

IV. Κατόπιν των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' τμήμα) επί του τεθέντος ερωτήματος γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, καταφατικά, ότι δηλαδή παρέχεται απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και στην περίπτωση αγοράς οικίας, η οποία έχει ανεγερθεί νομίμως, βάσει των ισχυουσών κατά την ανέγερση της πολεοδομικών διατάξεων, επί οικοπέδου που βρίσκεται εν μέρει εντός των ορίων οικισμού και εν μέρει εκτός των ορίων του οικισμού και η οικία έχει ανεγερθεί νομίμως στο εκτός ορίων οικισμού τμήμα, ως εντός οικισμού.

Ο εισηγητής
Πέτρος Κωνσταντινόπουλος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης των κινήτρων, τις συνέπειες παραβίασης των όρων χορήγησής τους και

κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 62 του Ν. 3982/11 (ΦΕΚ Α' 143).

**Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1092/29-3-2012
Υπουργείο Οικονομικών**

**ΑΠΟΦΑΣΗ
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το Τρίτο Μέρος του Ν. 3982/11 (ΦΕΚ Α' 143) και ειδικότερα τις παραγράφους 1, 3, 4 και 8 του άρθρου 62 αυτού.

2. Το άρθρο 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

3. Το Π.Δ. 27/96 (ΦΕΚ Α' 99) «Συγχωνεύσεις των Υπουργείων Τουρισμού, Βιομηχανίας Ενέργειας & Τεχνολογίας και Εμπορίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης», το Π.Δ. 122/04 (ΦΕΚ Α' 85) «Ανασύσταση του Υπουργείου Τουρισμού» και το Π.Δ. 189/2009 «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (ΦΕΚ Α' 221).

4. Το Π.Δ. 185/2009 «Ανασύσταση του Υπουργείου Οικονομικών, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και μετονομασία του σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας» (ΦΕΚ Α' 213).

5. Το Π.Δ. 110/2011 (Α' 243) «Διορισμός Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»

6. Το Π.Δ. 65/2011 (ΦΕΚ Α' 147) «...Συγχώνευση των Υπουργείων Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.».

7. Την υπ' αριθμ. Υ352/2011 (ΦΕΚ Β' 1603) Απόφαση του Πρωθυπουργού «Καθορισμός αρμοδιοτήτων του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Σωκράτη Ξυνίδη»

8. Την αριθμ. Υ25/6-12-2011 (ΦΕΚ Β' 2792)

απόφαση του Πρωθυπουργού σχετικά με την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Παντελή Οικονόμου.

9. Το Π.Δ. 229/1986 (ΦΕΚ Α' 96) «Σύσταση και Οργάνωση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας» και το Π.Δ. 396/1989 (ΦΕΚ Α' 172) «Οργανισμός της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

10. Το Π.Δ. 284/1988 (ΦΕΚ Α' 128) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

11. Τον με αριθμό (ΕΚ) 800/2008 Κανονισμό της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά κατηγορία) (L 214/3-47).

12. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης ακινήτων και δωρεάς

1. Δικαιούχοι της απαλλαγής είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν εγκατασταθεί, πρόκειται να εγκατασταθούν ή να μετεγκατασταθούν εντός του Επιχειρηματικού Πάρκου, ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ και ασκούν ή πρόκειται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα της παρ. 1 του άρθρου 43 του Ν. 3982/2011.

2. Αντικείμενο της απαλλαγής είναι κάθε σύμβαση αγοραπωλησίας ή δωρεάς έκτασης κατά πλήρη κυριότητα ή κατ' επικαρπία που βρίσκεται εντός του Επιχειρηματικού Πάρκου καθώς επίσης και εντός ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ, όπως αυτά ορίζονται με τη διάταξη της παρ. 9 του άρθρου 62 του Ν. 3982/2011.

3. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της απαλλαγής είναι σωρευτικά οι ακόλουθες:

α) η μη περαιτέρω μεταβίβαση με οποιαδήποτε αιτία σε τρίτο ή η σύσταση δικαιώματος επικαρπίας υπέρ τρίτου επί της αποκτώμενης έκτασης, για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και β) η έκδοση άδειας

λειτουργίας στην αποκτώμενη έκταση επιχειρηματικής δραστηριότητας της παρ. 1 του άρθρου 43 του Ν. 3982/2011 μέσα σε χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης καθώς και η μη ανάκληση αυτής μέσα σε χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την ημερομηνία έκδοσής της.

4. Για τη χορήγηση της απαλλαγής, μαζί με την υποβαλλόμενη δήλωση φόρου μεταβίβασης ή δωρεάς κατά περίπτωση συνυποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) τοπογραφικό διάγραμμα με επ' αυτού δήλωση από ιδιώτη μηχανικό κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 651/1977 και Ν. 1337/1983 ότι η αποκτώμενη έκταση βρίσκεται μέσα σε Επιχειρηματικό Πάρκο, ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΠΑ ή ΒΙΟΠΑ και

β) υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου της απαλλαγής ότι δε θα μεταβιβάσει με οποιαδήποτε αιτία ούτε θα συστήσει δικαίωμα επικαρπίας επί της αποκτώμενης έκτασης, πριν την παρέλευση πενταετίας από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης καθώς επίσης ότι θα λειτουργήσει σε αυτήν επιχειρηματική δραστηριότητα κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου για πέντε (5) έτη τουλάχιστον από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας λειτουργίας.

5. Σε περίπτωση μη τήρησης των προϋποθέσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, αίρεται η χορηγηθείσα φορολογική απαλλαγή και ο δικαιούχος υποχρεούται, πριν τη μεταβίβαση ή τη σύσταση δικαιώματος επικαρπίας επί της αποκτώμενης έκτασης ή εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας ή από την παρέλευση άπρακτου του χρονικού διαστήματος των πέντε (5) ετών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, χωρίς να εκδοθεί η άδεια λειτουργίας που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 3 του παρόντος, σε υποβολή δήλωσης και καταβολή εφάπαξ του φόρου μεταβίβασης ή δωρεάς, κατά περίπτωση, που αναλογεί στην αξία του ακινήτου. Ο φόρος υπολογίζεται με βάση την αξία του ακινήτου κατά το χρόνο άρσης της απαλλαγής ως ανωτέρω, με εφαρμογή των συντελεστών

που ίσχυαν κατά το χρόνο χορήγησης της απαλλαγής, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου του χρόνου χορήγησης της απαλλαγής είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Άρθρο 2

Απαλλαγή από φόρο εισοδήματος

1. Δικαιούχοι του εν λόγω κινήτρου δύνανται να είναι επιχειρήσεις που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα του δευτέρου μέρους του Ν. 3982/2011, οι οποίες μετεγκαθιστούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα σε Επιχειρηματικά Πάρκα, ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή με την οποία λειτουργούν.

2. Η υπεραξία που προκύπτει από την πώληση ακινήτων και λοιπών εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων της προηγούμενης παραγράφου, οι οποίες μετεγκαθίστανται στις παραπάνω περιοχές, απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος κατά το μέρος που αντιστοιχεί στο κόστος μετεγκατάστασής τους. Στο κόστος μετεγκατάστασης δεν περιλαμβάνεται το κόστος αγοράς νέων πάγιων στοιχείων. Η απαλλαγή αυτή χορηγείται με την προϋπόθεση ότι το ποσό της προκύπτουσας υπεραξίας θα εμφανισθεί σε ιδιαίτερο λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης και την κατηγορία των βιβλίων του Κ.Β.Σ. που τηρούν.

3. Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης του πιο πάνω αποθεματικού, αυτό υπόκειται σε φορολογία ως ακολούθως:

α) Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 106 του ίδιου νόμου.

β) Για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Ν. 2238/1994, με το συντελεστή που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του ίδιου νόμου. Για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου υποβάλλεται ιδιαίτερη δήλωση μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από αυτόν εντός του οποίου λαμβάνεται η απόφαση από το αρμόδιο όργανο για διανομή ή

κεφαλαιοποίηση του αποθεματικού.

Ο φόρος που προκύπτει καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπόλοιπες δύο μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο (2) επόμενων, από την υποβολή της δήλωσης, μηνών.

γ) Για τις ατομικές επιχειρήσεις, το διανεμόμενο ή κεφαλαιοποιούμενο αποθεματικό προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης στη χρήση εντός της οποίας πραγματοποιήθηκε η διανομή ή κεφαλαιοποίηση του αποθεματικού.

4. Σε περίπτωση που η επιχείρηση παύει τη δραστηριότητά της εντός του Επιχειρηματικού Πάρκου ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ πριν την πάροδο πέντε (5) ετών από τη μετεγκατάστασή της, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, ενώ για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994 το αφορολόγητο αποθεματικό φορολογείται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 106 του ίδιου νόμου, στη χρήση εντός της οποίας έπαυσε η επιχείρηση τις δραστηριότητές της.

Άρθρο 3

Εξαιρέσεις

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 80-0/2008, στο καθεστώς ενισχύσεων του οποίου υπάγεται ο Ν.3982/2011, οι προβλεπόμενες στο άρθρο 62 φοροαπαλλαγές δεν εφαρμόζονται προς ενίσχυση δραστηριοτήτων:

α) στον τομέα του άνθρακα, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία και τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος,

β) στον τομέα του χάλυβα,

γ) στον τομέα της ναυπηγίας και

δ) στον τομέα των συνθετικών ινών.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή θα δημοσιευθεί στην Εφημε-

ρίδα της Κυβερνήσεως και η ισχύς της αρχίζει από τη δημοσίευσή της.

Ν. 3982/2011: Απλοποίηση αδειοδότησης τεχν. επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ

Άρθρο 43

Πεδίο εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη των περιπτώσεων α', β', γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 41, στα ΕΠ εγκαθίστανται και ασκούνται:

α) Δραστηριότητες που υπάγονται στο δεύτερο μέρος.

β) Επιχειρηματικές δραστηριότητες του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, με εξαίρεση τα εμπορικά κέντρα.

γ) Επιχειρήσεις εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), αποθήκες και συγκροτήματα αποθηκών οι οποίες δεν αποτελούν τμήματα των βιομηχανικών – βιοτεχνικών εγκαταστάσεων.

δ) Δραστηριότητες του ν. 1575/1985 (Α' 207).

ε) Ερευνητικά κέντρα και εργαστήρια που σχετίζονται με εφαρμοσμένη βιομηχανική, ενεργειακή, μεταλλευτική έρευνα, κέντρα τεχνολογικής υποστήριξης των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, εργαστήρια παροχής υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και ποιότητας, καθώς και εγκαταστάσεις που αξιοποιούν ή συνδέονται με τα αποτελέσματα των εργασιών των ερευνητικών κέντρων ή των εργαστηρίων, σχολές τεχνικής κατεύθυνσης και παραρτήματα πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

στ) Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων.

ζ) Δραστηριότητες υποστηρικτικές ή υποβοηθητικές της λειτουργίας των επιχειρήσεων του Επιχειρηματικού Πάρκου, καθώς και παραρτήματα, υποσταθμοί ή υπηρεσιακές μονάδες δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., κοινωφελών οργανισμών, υπηρεσίες υγείας, χρηματοπιστωτικοί ορ-

γανισμοί και μονάδες καθαρισμού αποβλήτων.

η) Δραστηριότητες παραγωγής ηλεκτρικής ή και θερμικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και φυσικό αέριο, συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, με τις συνοδευτικές υποδομές τους (γραμμές μεταφοράς και διανομής και εγκαταστάσεις τροφοδοσίας με καύσιμα).

θ) Δραστηριότητες αγροτοκτηνοτροφίας, ιδίως μέσω θερμοκηπιακών καλλιεργειών, καθώς και υποστηρικτικές ή υποβοηθητικές της λειτουργίας τους, όταν τα παραγόμενα προϊόντα τους τυγχάνουν επεξεργασίας εντός του Επιχειρηματικού Πάρκου από δραστηριότητες που υπάγονται στο δεύτερο μέρος του παρόντος νόμου.

2. Στα Επιχειρηματικά Πάρκα οι δραστηριότητες που υπάγονται στο δεύτερο Μέρος, καταλαμβάνουν τουλάχιστον το εξήντα τοις εκατό (60%) της συνολικής εκτάσεως των γηπέδων του Επιχειρηματικού Πάρκου. Μετά την πρώτη δεκαετία λειτουργίας του ΕΠ με τροποποίηση της απόφασης έγκρισης ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου, ύστερα από υποβολή εκ νέου τροποποιημένων των αντίστοιχων δικαιολογητικών του άρθρου 46, επιτρέπεται η άρση του περιορισμού αυτής της παραγράφου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία τήρησης των πιο πάνω ορίων από την ΕΑΝΕΠ ή ΕΔΕΠ, ο τρόπος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία μεταβολής τους, οι συνέπειες μη τήρησής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Ο περιορισμός της παρούσας παραγράφου δεν έχει εφαρμογή σε Επιχειρηματικά Πάρκα Ειδικού Τύπου.

3. Σε ΕΠ τύπου Γ' επιτρέπεται η μετεγκατάσταση δραστηριοτήτων μέσης όχλησης, εφόσον δεν υπάρχει στην ίδια περιφερειακή ενότητα ΕΠ που να μπορεί να φιλοξενήσει τέτοιες δραστηριότητες ή δεν υπάρχει ελεύθερος χώρος σε υφιστάμενο ΕΠ τέτοιου τύπου. Η παραπάνω μετεγκατάσταση δραστηριοτήτων επιτρέπεται μέχρι ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού εμβαδού των οικοδομικών τετραγώνων του ΕΠ και μόνο σε διακριτές ζώνες που προβλέπονται από την εγκεκριμένη πολεοδομική μελέτη. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται προηγουμένως τήρηση της διαδικασίας προκαταρκτικής περιβαλλοντικής

εκτίμησης και αξιολόγησης και έκδοση σχετικής θετικής γνωμοδότησης από την αρμόδια αρχή βάσει των διατάξεων της κοινής απόφασης Η.Π.11014/703/Φ104/2003 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β' 332).

4. Νομίμως λειτουργούσες δραστηριότητες, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος και προϋφίστανται σε εδαφικές εκτάσεις που καθορίζονται ως ΕΠ επιτρέπεται να λειτουργούν εντός του ΕΠ, οφείλουν όμως να συμμορφώνονται το αργότερο μέχρι την έκδοση της απόφασης του άρθρου 53 παράγραφος 3, με τους όρους του κανονισμού λειτουργίας του Επιχειρηματικού Πάρκου, που προβλέπονται στο άρθρο 59. Κατ' εξαίρεση, νομίμως λειτουργούσες επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία υψηλής όχλησης επιτρέπεται να λειτουργούν στο δημιουργούμενο ΕΠ, εφόσον αυτό είναι τύπου Β'. Σε δημιουργούμενο ΕΠ τύπου Γ' επιτρέπεται να εξακολουθούν να λειτουργούν μόνον εάν ανήκουν στην κατηγορία μέσης ή χαμηλής όχλησης. Όλες όμως οφείλουν να συμμορφώνονται κατά τα λοιπά με τους όρους του κανονιστικού πλαισίου και του Κανονισμού Λειτουργίας του Επιχειρηματικού Πάρκου μέσα στην παραπάνω προθεσμία.

Άρθρο 62

Κίνητρα

1. Κάθε σύμβαση αγοραπωλησίας και δωρεάς έκτασης εντός Επιχειρηματικού Πάρκου από την ΕΑΝΕΠ και από επιχείρηση που έχει εγκατασταθεί, πρόκειται να εγκατασταθεί ή να μετεγκατασταθεί εντός του Επιχειρηματικού Πάρκου απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης και το φόρο δωρεάς, αντιστοίχως. Η επιχείρηση που ωφελείται αυτού του κινήτρου, οφείλει για 5 έτη από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης να μην μεταβιβάσει σε τρίτο την εν λόγω έκταση και να λειτουργήσει σε αυτήν δραστηριότητα του άρθρου 43 παρ. 1 για το ίδιο χρονικό διάστημα τουλάχιστον.

Επίσης, η σύσταση της ΕΑΝΕΠ ή της ΕΔΕΠ

απαλλάσσεται από το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου. Το ποσό που αποτελεί αντικείμενο απαλλαγής συνυπολογίζεται στο ποσό της Δημόσιας Επιχορήγησης εφόσον η επιχορηγούμενη επιχείρηση ενταχθεί σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα σε ποσοστό μέχρι το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο, που προβλέπεται από τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε περιφέρεια της Χώρας.

2. Τα δικαιώματα συμβολαιογράφου και του άμισθου ή έμμισθου υποθηκοφύλακα για τη μεταγραφή των παραπάνω δικαιωμάτων δεν μπορεί να υπερβούν τις 8.000 ευρώ για το συμβολαιογράφο και τα 4.000 ευρώ για τον υποθηκοφύλακα. Τα ανωτέρω ποσά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Επιχειρήσεις του δεύτερου μέρους που μετεγκαθίστανται σε Επιχειρηματικά Πάρκα απαλλάσσονται από την καταβολή φόρου εισοδήματος για την υπεραξία που προκύπτει από την εκποίηση ακινήτων και λοιπών εγκαταστάσεων τους, κατά το μέρος που αντιστοιχεί στο κόστος μετεγκατάστασής τους. Αν μέσα σε πέντε έτη από τη μετεγκατάσταση η επιχείρηση παύσει να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα μέσα στο Επιχειρηματικό Πάρκο υποχρεούται σε επιστροφή του ποσού της φοροαπαλλαγής με τις νόμιμες προσαυξήσεις. Το ποσό που αποτελεί αντικείμενο απαλλαγής συνυπολογίζεται στο ποσό της δημόσιας επιχορήγησης εφόσον η επιχορηγούμενη επιχείρηση ενταχθεί σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα σε ποσοστό μέχρι το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο, που προβλέπεται από τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε περιφέρεια της Χώρας.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται για μετεγκατάσταση επιχειρήσεων που έχουν τις εγκαταστάσεις τους εκτός των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης σε Επιχειρηματικά Πάρκα εντός αυτών.

5. Για τις ΕΑΝΕΠ που, σύμφωνα με το καταστατικό τους, έχουν ως σκοπό την οργάνωση και ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων, ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) αποτελεί μέρος

του κόστους του έργου, καθώς και επιλέξιμη δαπάνη προς επιχορήγηση, με την προϋπόθεση ότι δεν ασκούν άλλη δραστηριότητα μέσω της οποίας θα μπορούσαν να συμψηφίσουν το Φ.Π.Α..

6. Για τις δραστηριότητες που είναι εγκατεστημένες σε περιοχή, όπου σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις έχει επέλθει μεταβολή της χρήσης γης ή, για οποιονδήποτε λόγο, επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους, οι δαπάνες μετεγκατάστασης αυτών σε Επιχειρηματικά Πάρκα θεωρούνται επιλέξιμες προς χρηματοδότηση και επιχορηγούνται είτε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων είτε από Ευρωπαϊκά Προγράμματα, σε ποσοστό μέχρι το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο, που προβλέπεται από τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε περιφέρεια της Χώρας. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται το κόστος ανέγερσης νέου κτιρίου, κτιριακού εκσυγχρονισμού υφιστάμενου κτιρίου, εγκατάστασης στο νέο κτίριο, αντικατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού λόγω βλάβης που οφείλεται στη μετεγκατάσταση, το κόστος αποσυναρμολόγησης και συναρμολόγησης αυτού.

7. Τα Κίνητρα του εκάστοτε ισχύοντος Αναπτυξιακού Νόμου που ισχύουν για επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί, πρόκειται να εγκατασταθούν ή να μετεγκατασταθούν εντός ΒΕΠΕ του ν. 2545/1997 ισχύουν και για επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί, πρόκειται να εγκατασταθούν ή να μετεγκατασταθούν εντός ΒΙΠΕ του ν. 4458/1965 (Α' 33), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 742/1977 (Α' 319), καθώς και στα Επιχειρηματικά Πάρκα που οργανώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης των κινήτρων, οι συνέπειες παραβίασης των όρων χορήγησης της απαλλαγής και κάθε άλλο σχετικό με τις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου θέμα.

9. Τα Κίνητρα του παρόντος άρθρου αφορούν μόνο τα Επιχειρηματικά Πάρκα των περιπτώσεων α' - ε' της παρ. 1 του άρθρου 41, καθώς και τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται εντός ΒΙΠΕ του ν. 4458/1965 και ΒΕΠΕ του ν. 2545/1997, με

την προϋπόθεση τήρησης των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων.

**Διευκρινίσεις για την εφαρμογή του ν.
3887/2010 - Ειδικές ρυθμίσεις για περιπτώσεις
κληρονομιάς, γονικής παροχής και δωρεάς εν
ζωή φορτηγού δημόσιας χρήσης.
Εγκύκλιος ΥΠΕΚΑ Αριθμ.
Πρωτ. Β1/ 21712/2412 - 3/5/2012
Υπουργείο Υποδομών μεταφορών και δικτύων**

ΣΧΕΤ. : Η υπ' αριθμ. Β1/ 8535/ 980/16-3-2012 εγκύκλιος (ΑΔΑ : Β44Δ1-ΦΟΩ).

Σε συνέχεια της υπ' αριθμ. Β1/8535/980/16-3-2012 εγκυκλίου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 20 του ν. 3185/2003 (ΦΕΚ Α' 229), «Ανήλικα πρόσωπα τα οποία αποκτούν δικαίωμα επί της άδειας κυκλοφορίας λεωφορείου ή φορτηγού δημόσιας χρήσης, ολόκληρου ή ιδανικών μεριδίων, λόγω γονικής παροχής ή δωρεάς εν ζωή ή λόγω κληρονομιάς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.δ. 4278/1962 (ΦΕΚ Α' 191) και του άρθρου 1 του ν.δ. 1061/1971 (ΦΕΚ Α' 270) διατηρούν το δικαίωμα αυτό μέχρι την ενηλικίωσή τους. Μετά την ημερομηνία ενηλικίωσης και μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται να αποκτήσουν την άδεια άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 346/2001, όπως κάθε φορά ισχύουν».

2. Μετά την ισχύ του ν. 3887/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 ν. 4038/2012 (ΦΕΚ Α' 14), οι νέοι μεταφορείς υποχρεούνται, πέραν της άδειας οδικού μεταφορέα, να αποκτήσουν και την Άδεια Οδικών Μεταφορών (ΑΟΜ). Προκειμένου να εφαρμοστούν οι ανωτέρω ευεργετικές διατάξεις του ν. 3185/2003 και επειδή η έκδοση άδειας οδικού μεταφορέα αποτελεί προϋπόθεση για την χορήγηση της ΑΟΜ, **τα ανήλικα πρόσωπα του άρθρου 10 ν. 3185/2003 απαλλάσσονται της υποχρέωσης έκδοσης ΑΟΜ μέχρι την ενηλικίωσή τους.** Η έκδοση της οριστικής άδειας κυκλοφορίας γίνεται μετά την έκδοση της άδειας οδικού μεταφορέα και της ΑΟΜ.

3. Όπως διευκρινίστηκε με την Β1/ 8535/ 980/16-3-2012 εγκύκλιο, μετά την ισχύ του ν. 3887/2010 δεν είναι δυνατή η ίδρυση νέων ΙΜΕ-ΕΠΕ ούτε η ένταξη σε ήδη λειτουργούσα ΙΜΕ-ΕΠΕ φορτηγών ΔΧ που ανήκουν σε μεταφορείς οι οποίοι εισέρχονται στο επάγγελμα μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3887/2010. Προκειμένου για ΦΔΧ τα οποία είναι ήδη ενταγμένα σε ΙΜΕ-ΕΠΕ, **σε περίπτωση κληρονομιάς, γονικής παροχής ή δωρεάς προς τα πρόσωπα του άρθρου 4 παράγραφος 1 α' του Π.Δ. 346/2001 (ΦΕΚ Α' 233), όταν τα πρόσωπα αυτά είναι νέοι μεταφορείς, δεν απαιτείται η έξοδος του ΦΔΧ από την ΙΜΕ-ΕΠΕ.**

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

**Απόψεις σχετικά με δυνατότητα μεταβίβασης
ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος επί
ακινήτων που έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις
του ν. 4014/2011.**

**Εγκύκλιος ΥΠΕΚΑ Αριθμ.
Πρωτ. 21356/29.5.2012
Υπουργείο Π.Ε.ΚΑ (Τμήμα Νομικό-Συμβάσεων)**

ΣΧΕΤ: Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΚΑ 24356/2.5.2012 ερώτημά σας (αρ. πρωτ. Εγγράφου σας 68-5/30.4.2002)

Σχετικά με το ερώτημά σας, που αφορά στη δυνατότητα μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος σε ακίνητα λόγω αυθαίρετων κατασκευών ή αλλαγής χρήσεως, έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του ν. 4014/2011 σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 θεσπίζεται γενικός κανόνας απαγόρευσης μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος σε ακίνητο στο οποίο έχει εκτελεστεί αυθαίρετη κατασκευή ή αλλαγή χρήσης.

Από τον κανόνα αυτό, ο νομοθέτης **εξαιρεί ρητά** τις περιπτώσεις των ακινήτων που υπάγονται στην παράγραφο 2 του ίδιου ως άνω άρθρου ορίζοντας συγκεκριμένα ποιες περιπτώσεις ακινήτων που έχουν αυθαίρετες κατασκευές ή έχουν εγκατασταθεί αυθαίρετες χρήσεις,

δεν υπάγονται στην σχετική απαγόρευση μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος.

Μεταξύ των λοιπών αναφερομένων περιπτώσεων που εξαιρούνται της σχετικής κατά τα ανωτέρω απαγορεύσεως μεταβίβασης **είναι και η περίπτωση των ακινήτων της περιπτώσεως στ' της παρ. 2 του άρθρου 23, σύμφωνα με την οποία εξαιρούνται της απαγορεύσεως διάθεσης-μεταβίβασης οι αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις** «για τις οποίες έχει περατωθεί η διαδικασία καταβολής του ενιαίου ειδικού προστίμου, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 6 του επόμενου άρθρου και για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στον παρόντα νόμο» ήτοι για 30 χρόνια, όπως ορίζεται στην παρ. 1α του άρθρου 24 του ως άνω νόμου.

Περαιτέρω στην παρ. 11 του άρθρου 24 του ν. 2014/2011 ο νομοθέτης ορίζει ότι «... Μετά την ολοσχερή εξόφληση του ενιαίου ειδικού προστίμου **επιτρέπεται για το ίδιο χρονικό διάστημα κατ' εξαίρεση η μεταβίβαση ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος στο ακίνητο, στο οποίο έχει εκτελεστεί αυθαίρετη κατασκευή ή έχει εγκατασταθεί η αυθαίρετη χρήση, σύμφωνα και με την παρ. 2 περίπτωση στ' του άρθρου 23.** Τα παραπάνω ισχύουν για τις ίδιες κατασκευές ή χρήσεις και για εκκρεμείς σε οποιοδήποτε στάδιο και διαδικασία σχετικές υποθέσεις».

Ακολουθώντας στον ίδιο νόμο προκειμένου να μην καταλείπεται αμφιβολία για την καθολική εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτού σε σχέση με άλλες διατάξεις που ίσχυαν κατά το παρελθόν και αφορούσαν τα αυθαίρετα κτίσματα, ο νομοθέτης στο άρθρο 32 του ν. 4014/2011 ορίζει ότι «καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται απ' αυτόν».

Επειδή τόσο από την σαφή γραμματική διατύπωση των ως άνω διατάξεων, όσο και από την λογική και τελεολογική προσέγγιση αυτών προκύπτει ότι σκοπός του νομοθέτη είναι με τις ως άνω διατάξεις να **εξαιρούνται της απαγορεύσεως μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος όλες οι αυθαίρετες κατασκευές ή αλλαγές χρήσεως, οι οποίες εμπίπτουν στις πιο πάνω περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 23 και**

συνεπώς, για αυτές τις περιπτώσεις αυθαιρέτων κατασκευών ή αλλαγών χρήσεων είναι δυνατή και επιτρέπεται η μεταβίβαση ή η σύσταση επ' αυτών εμπραγμάτου δικαιώματος, διά δικαιοπραξίας εν ζωή, στις οποίες σαφώς περιλαμβάνεται και η υπαγωγή μιας αυθαίρετης εν όλω ή εν μέρει κατασκευής ή αλλαγή χρήσης στις διατάξεις του ν. 3741/1929 και ΝΔ 1024/71 (περί συστάσεως οριζόντιας ή καθέτου ιδιοκτησίας).

Επειδή εξ άλλου ο ν. 4014/2011, δεν εισάγει διάκριση και συνεπώς διαφορετική νομική μεταχείριση των εξ ολοκλήρου αυθαιρέτων κατασκευών (χωρίς δηλαδή οικοδομική άδεια) σε σχέση με τις εν μέρει αυθαίρετες κατασκευές, συνεπώς δεν τίθεται κατά την άποψή μας ζήτημα διαφορετικής αντιμετώπισης, ως προς την δυνατότητα μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος στις εν μέρει ή εξ ολοκλήρου αυθαίρετες κατασκευές.

Περαιτέρω σχετικά με τον προβληματισμό που αναπτύσσεται για τον τρόπο εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 23 παρ. 4 του ν. 4014/2011 σχετικά με τα επισυναπτόμενα στην συμβολαιογραφική πράξη έγγραφα διευκρινίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρ. 49 του ν. 4014/2011, ορίζεται ότι: «4. Σε κάθε δικαιοπραξία εν ζωή που συντάσσεται μετά τη δημοσίευση του παρόντος και έχει ως αντικείμενο την μεταβίβαση ή την σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος σε κάθε ακίνητο, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων χωρίς κτίσμα εκτός από τα επισυναπτόμενα που προβλέπονται στην παράγραφο 12 του άρθρου 17 του ν. 1337/1983, επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη και βεβαίωση μηχανικού, με τις οποίες δηλώνεται και βεβαιώνεται αντίστοιχα ότι στο ακίνητο δεν υπάρχει κτίσμα ή στην διακεκριμένη αυτοτελή οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, μη συμπεριλαμβανομένων των κοινοκτητών ή κοινοχρήστων χώρων του ακινήτου, δεν έχουν εκτελεστεί αυθαίρετες κατασκευές που να επηρεάζουν την δόμηση, την κάλυψη και το ύψος της ιδιοκτησίας και δεν έχουν εγκατασταθεί χρήσεις χωρίς άδεια, ή ότι οι εκτελεσμένες αυθαίρετες κατασκευές ή οι εγκατεστημένες αυθαίρετες

χρήσεις, εμπίπτουν σε μια από τις εξαιρέσεις της παραγράφου 2 και δεν υπάγονται σε καμία από τις περιπτώσεις της παραγράφου 3...».

Από τη συστηματική και λογική ερμηνεία της αμέσως ανωτέρω διατάξεως σε συνδυασμό με τις προαναφερόμενες, προκύπτει ότι η αναφορά στα επισυναπτόμενα έγγραφα που προβλέπονται στην παρ. 12 του άρθρ. 17 του ν. 1337/83 αφορά προφανώς τις περιπτώσεις σύνταξης συμβολαιογραφικών πράξεων που έχουν ως αντικείμενο τη μεταβίβαση εν γένει κτίσματος με τις περιστάσεις που ορίζονται στη διάταξη αυτή, η οποία για τα κτίσματα που είχαν ανεγερθεί πριν την έναρξη του ν. 1337/83 αξιώνει την επισύναψη υπεύθυνης δήλωσης των δικαιοπρακτούντων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στη διάταξη αυτή.

Για δε τα μεταβιβαζόμενα ανεγερθέντα κτίσματα μετά την έναρξη ισχύος του ν. 1337/83 απαιτείται «επισύναψη» της οικοδομικής άδειας και η αναφορά στο πωλητήριο συμβόλαιο αυτής.

Εξυπακούεται, ότι εφόσον έχουμε μεταβίβαση ή σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος επί εξ ολοκλήρου αυθαίρετου κτίσματος, δεν θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής η ως άνω διάταξη του άρθρου 17 του ν. 1337/83 αφού δεν υφίσταται οικοδομική άδεια.

Για τις περιπτώσεις αυτές, της μεταβίβασης ακινήτου με αυθαίρετο εξ ολοκλήρου κτίσμα ή συστάσεως επ' αυτού εμπραγμάτου δικαιώματος έχει εφαρμογή το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011 σύμφωνα με το οποίο εκτός των υπολοίπων που αξιώνονται από άλλες διατάξεις του νόμου 4014/2011 (όπως π.χ. στις περιπτώσεις που απαιτείται τοπογραφικό εξαρτημένο κ.λπ.) θα πρέπει να επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη και βεβαίωση μηχανικού, με τις οποίες δηλώνεται και βεβαιώνεται αντίστοιχα «... ότι οι εκτελεσμένες αυθαίρετες κατασκευές ή οι εγκατεστημένες αυθαίρετες χρήσεις, εμπίπτουν σε μια από τις εξαιρέσεις της παραγράφου 2 και δεν υπάγονται σε καμία από τις περιπτώσεις της παραγράφου 3».

Πρέπει να επισημανθεί δε ότι αυθαίρετη κατασκευή ακόμα και αν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του ν. 4014/2011 εφόσον βρίσκεται σε κοινόχρηστο χώρο ακινήτου δεν μπορεί να μεταβιβασθεί αν δεν συναινούν προς τούτο όλοι οι συνιδιοκτήτες της οροφокτησίας ή οι συγκύριοι του οικοπέδου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΜΑΡΘΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

ΕΓΓΡΑΦΟ

**Χορήγηση ΑΦΜ σε Αλλοδαπό Νομικό Πρόσωπο
Ιδρυτή Ημεδαπής Α.Ε. μέσω των ΥΜΣ.
Αρ. Πρωτ. 26/30-5-2012
Εποπτικό Συμβούλιο Γενικού
Εμπορικού Μητρώου**

Θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

Σύμφωνα με το ν. 3853/2010 (άρθρο 7, παρ. 2δ), η ΥΜΣ υποχρεούται μεταξύ άλλων όπως «μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους **όπου απαιτείται**». Βάσει της Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με αρ. 1027-411/842/ΔΜ (ΦΕΚ 193 Β' /1998) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει χορηγείται υποχρεωτικά ΑΦΜ μεταξύ άλλων στα αλλοδαπά φυσικά και νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν σε ημεδαπά νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις Προσώπων, με **εξαίρεση αυτά που συμμετέχουν σε Ανώνυμες Εταιρίες ως ιδρυτές. Αν όμως ταυτόχρονα είναι και μέλη του πρώτου Δ.Σ., τότε πρέπει να πάρουν ΑΦΜ υποχρεωτικά**. Τέλος, η Κ1-802/2011, στο άρθρο 4, παρ. 1, περ. Γ' αναφέρει ότι αν ο υπόχρεος είναι νομικό πρόσωπο αλλοδαπής οφείλει μεταξύ άλλων να προσκομίσει συμπληρωμένα τα έντυπα «δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών μη Φυσικού Προσώπου» Μ3, και «δήλωση Σχέσεων Φορολογουμένου» Μ7, προκειμένου να τους χορηγηθεί ΑΦΜ.

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων

προκύπτει ότι **εφόσον αλλοδαπή εταιρία προτίθεται να συμμετέχει ως ιδρυτής/μέτοχος σε ελληνική ανώνυμη εταιρία χωρίς να είναι μέλος του πρώτου ΔΣ της νέας εταιρίας, δεν είναι υπόχρεος απόκτησης ΑΦΜ**. Συνεπώς δεν υποβάλλει τα έντυπα Μ3 και Μ7.

Αντιθέτως, σε περίπτωση που το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο πρόκειται να είναι **το ίδιο μέλος** του ΔΣ πρόκειται να είναι το ίδιο μέλος του ΔΣ ημεδαπής ΑΕ ή σκοπεύει να συμμετέχει σε ημεδαπό ν.π. ή ένωση προσώπων **οποιασδήποτε άλλης νομικής μορφής πέραν της ΑΕ**, τότε **είναι υπόχρεο απόκτησης ΑΦΜ**. Ωστόσο, το γεγονός παραμένει ότι το αλλοδαπό ν.π. δεν έχει έδρα στην Ελλάδα. Στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση, στο πεδίο «διεύθυνση έδρας της αλλοδαπής εταιρείας» συμπληρώνεται η διεύθυνση του νομίμου εκροσώπου του αλλοδαπού ν.π.. Όσον αφορά δε τη Δ.Ο.Υ. συμπληρώνεται εκείνη του νομίμου εκπροσώπου της αλλοδαπής εκτός αν ο ιδρυτής αλλοδαπό ν.π. είναι ΑΕ, οπότε όταν η δ/ση του νομίμου εκπροσώπου του είναι στην Αθήνα, Θεσ/κη, Πάτρα ως ΔΟΥ συμπληρώνεται η αντίστοιχη ΦΑΕ, ενώ για τις λοιπές περιοχές η τοπική εκείνη Δ.Ο.Υ. η οποία έχει επιφορτιστεί με τις ΑΕ.

Κατόπιν των ανωτέρω, δόθηκαν οδηγίες στην ανάδοχο εταιρεία KNOWLEDGE και το πληροφοριακό σύστημα των ΥΜΣ τροποποιήθηκε ανάλογα. Από **1/6/2012**, οι αλλαγές που προκύπτουν από όλα τα ανωτέρω θα έχουν ενσωματωθεί στο σύστημα.

Ο πρόεδρος
Μ. Σφακιανάκης

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 876/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ακίνητα σε παραμεθόρια περιοχή. Απόλυτη ακυρότητα οιασδήποτε εμπράγματος δικαιοπραξίας επ' αυτών των ακινήτων με συμβαλλόμενο αλλοδαπό. Προσδιορισμός παραμεθόριας περιοχής. Στην προκειμένη περίπτωση προσδιορισμός της Σάμου ως παραμεθόριας περιοχής. Καθεστώς του ν. 1366/1938 (αρ. 9). Επέκταση της απαγόρευσης και σε ημεδαπά πρόσωπα. Η περίπτωση των νήσων της Σάμου και της Ικαρίας δεν υπάγονται στο καθεστώς του ν. 1366/1938. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή έκρινε εσφαλμένα ότι απαγορεύονται στα νησιά αυτά εμπράγματα δικαιοπραξίες επί ακινήτων από ημεδαπούς. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 145/2009 ΕφετΑιγαίου).

1. Επειδή, με το άρθρο μόνο του Π.Δ/τος της 22/24 Ιουνίου 1927 «περί συμπληρώσεως του ν. 3250/1924 περί κυρώσεως του από 3-9-1924 Ν. Δ/τος περί απαγορεύσεως δικαιοπραξιών επί ακινήτων κ.τ.λ.» ορίσθηκαν τα εξής: 1) στο εδ. 1 αυτού ότι «ως παραμεθόριοι επαρχίαι του Κράτους θεωρούνται αι ήδη διά διαταγμάτων ούτω χαρακτηρισθείσαι ή και πάσα άλλη εν τω μέλλοντι ως παραμεθόριος χαρακτηρισθησόμενη διά διατάγματος εκδιδομένου μετ' απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου, 2) στο εδ.2 «Η παρ' αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων απόκτησις κυριότητος ή ετέρου εμπράγματος δικαιώματος, πλην υποθήκης, επί ακινήτων κτημάτων κειμένων εις παραμεθόριους περιοχάς του Κράτους, απαγορεύεται επί ποινή απόλυτου ακυρότητας της σχετικής δικαιοπραξίας και επί ταις εν εδαφίω 7 του παρόντος αναγραφόμεναις ποιναίς. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, που τέθηκαν για την κατοχύρωση της εθνικής ασφάλειας, απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο απόκτηση από αλλοδαπό φυσικό

ή νομικό πρόσωπο κυριότητος επί ακινήτου κειμένου σε παραμεθόριες περιοχές. Ως παραμεθόρια περιοχή χαρακτηρίστηκε και ο νομός Σάμου βάσει του Π.Δ 7/9 Ιαν. 1925 (ΦΕΚ Α' 4), που εκδόθηκε σύμφωνα με το Ν. 3250/1924. Εξάλλου, με τον Α.Ν 1366/1938 «περί απαγορεύσεως δικαιοπραξιών εις παραμεθόριους κ.λπ. περιοχάς», με το άρθρο 9 του οποίου διατηρήθηκαν σε ισχύ οι διατάξεις του ως άνω ν. 3250/1924, όπως αυτός τροποποιήθηκε, ερμηνεύτηκε και συμπληρώθηκε μεταγενεστέρως, απαγορεύτηκε (και) από ημεδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα η απόκτηση ακινήτων, τα οποία βρίσκονταν στις περιοχές που με τον νόμο αυτόν θα χαρακτηρισθούν ως παραμεθόριες. Ειδικότερα στο αρ. 1 του Α.Ν. 1366/1938 ορίζεται ότι: «Απαγορεύεται επί ποινή ακυρότητος, πάσα δικαιοπραξία εν ζωή δι' ης συνιστάται υπέρ φυσικών ή νομικών προσώπων οιονδήποτε εμπράγματον δικαίωμα ή συνάπτεται δι' αυτής μίσθωσης ή άλλη ενοχική σχέσις αφορώσα ακίνητα οιασδήποτε φύσεως και εκτάσεως ανήκοντα εις φυσικά ή νομικά πρόσωπα και κείμενα εις παραμεθόριους περιοχάς ή εις πάσαν νήσον ή νησίδα της Ελλάδος ή παράκτιον κατά ξηράν περιοχὴν ή περιοχάς του εξωτερικού, καθοριζόμενας κατά αρθρ. 4 του παρόντος ...», ενώ με το τελευταίο άρθρο (4) ορίζεται ότι «Διά Β.Δ/των εκάστοτε εκδιδομένων προτάσει των υπουργών Γεωργίας και Στρατιωτικών - Ναυτικών - Αεροπορίας δύναται να καθορίζονται αι παραμεθόριοι περιοχαί, αι νήσοι ή νησίδες της Ελλάδος ή αι παράκτιοι κατά ξηράν περιοχαί ή αι περιοχαί του εσωτερικού, περί των διαλαμβάνει το άρθρον 1 του παρόντος νόμου...». Ο νομός Σάμου, στον οποίο υπάγεται και η νήσος Ικαρία, δεν ορίστηκε ως παραμεθόρια περιοχή, επί της οποίας να έχει εφαρμογή, κατ' άρθρο 4 αυτού, ο ως άνω Α.Ν. 1366/1938. Περαιτέρω, ο από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ προβλεπόμενος λόγος αναίρεσης ιδρύεται αν παραβιάστηκε κανόνας ουσιαστικού δικαίου, αδιάφορο αν πρόκειται για νόμο εσωτερικού ή διεθνούς δικαίου. Ο κανόνας δι-

καίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα (ΟΛΑΠ 7/2006). Η παραβίαση κανόνα του ουσιαστικού δικαίου είναι δυνατό να έχει ως περιεχόμενο την αιτίαση, ότι η αγωγή, επί της οποίας έκρινε το δικαστήριο που εξέδωσε την αναιρεσιβαλλόμενη τελεσίδικη απόφαση, έγινε δεκτή ως νόμιμη, ενώ συνέβαινε το αντίθετο σύμφωνα με το συγκεκριμένο κανόνα του ουσιαστικού δικαίου, εάν δε το δικαστήριο ερεύνησε την υπόθεση κατ' ουσίαν, η αποδιδόμενη νομική πλημμέλεια θα ελεγχθεί με βάση τα γενόμενα δεκτά από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικά περιστατικά. Και τούτο για το λόγο ότι μέσω των ουσιαστικών αυτών παραδοχών πραγματώνεται εκάστοτε η συγκεκριμένη ερμηνεία και εφαρμογή του κανόνα του ουσιαστικού δικαίου και μόνο ενόψει αυτών μπορεί να ελεγχθεί αν η αποδιδόμενη στην απόφαση νομική πλημμέλεια οδήγησε σε εσφαλμένο διατακτικό από το οποίο και τελικά εξαρτάται η ευδοκίμηση της αναίρεσης (άρθρο 578 ΚΠολΔ).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο δέχθηκε με την προσβαλλόμενη απόφασή του τα ακόλουθα: Ο Γ. Μ., πατέρας της ενάγουσας - αναιρεσίβλητης και του εναγομένου - αναιρεσιώντος, με το ... /25.1.1991 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών Ε. Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα, μεταβίβασε κατά κυριότητα στην ενάγουσα λόγω γονικής παροχής τις πιο κάτω περιγραφόμενες υπό τα στοιχεία Α και Γ κάθετες ιδιοκτησίες, αφού συνέστησε εφ' ολοκλήρου του οικοπέδου, που ανήκε στην κυριότητά του και βρισκόταν στη θέση..., τις ακόλουθες τέσσερις κάθετες ιδιοκτησίες, όπως αυτές περιγράφονται στο από του μηνός Ιουλίου 1984 τοπογραφικό διάγραμμα του μηχανικού Γ. Κ.: 1) Την υπό στοιχείο Α κάθετη ιδιοκτησία, που εμφανίζεται στο εν λόγω τοπογραφικό διάγραμμα υπό τα στοιχεία «Α-Ζ-Ε-Δ-Η-Ο-Α» εμβαδού 99,62 τ.μ, και συνορεύει βορείως και επί πλευράς «Α-Ο-Η», μήκους 13,80μ. με δημοτικό δρόμο, νοτίως επί πλευράς «Ζ-Ε-Δ» μήκους 16,80μ.

με δημοτικό δρομίσκο, ανατολικάς επί πλευράς «Α-Ζ» μήκους 2,20μ. με δρομίσκο και δυτικάς επί πλευράς «Δ-Η» μήκους 11,50μ. με την υπό στοιχ. «Β» πιο κάτω κάθετη ιδιοκτησία. 2) Την υπό στοιχείο Β κάθετη ιδιοκτησία, που εμφανίζεται στο ίδιο τοπογραφικό διάγραμμα υπό τα στοιχεία «Β-Γ-Δ-Η-Β», εμβαδού 149,5 τ.μ., εντός της οποίας υπάρχουν παλαιά κτίσματα και προς τα ανατολικά αυλή, και συνορεύει βόρεια επί πλευράς «Η-Β» μήκους μέτρων 13 με δημοτικό δρόμο, νοτίως επί πλευράς «Γ-Δ», μήκους μέτρων 13 με δημοτικό δρόμο, ανατολικάς επί πλευράς «Δ-Η», μήκους μέτρων 11,50 με την παραπάνω υπό στοιχεία Α κάθετη ιδιοκτησία και δυτικάς επί πλευράς «Β-Γ» μήκους μέτρων 11,80 με ιδιοκτησία κληρονόμων Χ. Μ.. 3) Την υπό στοιχείο Γ κάθετη ιδιοκτησία, εμβαδού 151,57 τ.μ, που εμφανίζεται στο ως άνω τοπογραφικό διάγραμμα υπό τα στοιχεία «Ξ-Λ-Μ-Ν-Ξ» και συνορεύει βορείως επί πλευράς «Ξ-Λ» μήκους μέτρων 13 με δημοτικό δρομίσκο, νοτίως επί πλευράς «Μ-Ν» μήκους μέτρων 11,08 με ιδιοκτησία κληρονόμων Κ. Μ., ανατολικάς επί πλευράς «Λ-Μ» μήκους μέτρων 18,50 μέτρων με ιδιοκτησία κληρονόμων Κ. Μ. και δυτικάς επί πλευράς «Ν-Ξ» μήκους μέτρων 13,20 με την πιο κάτω υπό στοιχείο Δ κάθετη ιδιοκτησία. 4) Την υπό στοιχείο Δ κάθετη ιδιοκτησία εμβαδού 151,58 τ. μ, που εμφανίζεται στο ίδιο διάγραμμα υπό τα στοιχεία «Ι-Κ-Ξ-Ν-Ι» και συνορεύει βορείως επί πλευράς «Κ-Ξ» μήκους μέτρων 12,40 με δημοτικό δρομίσκο, νοτίως επί πλευράς «Ι-Ν», μήκους μέτρων 10,92 με την ιδιοκτησία κληρονόμων Κ. Μ., ανατολικάς επί πλευράς «Ν-Ξ» μήκους μέτρων 13,20 με την πιο πάνω υπό στοιχείο Γ κάθετη ιδιοκτησία και δυτικάς επί πλευράς «Ι-Κ» μήκους μέτρων 13 με την ιδιοκτησία Ν. Μ.. Περαιτέρω, ο ανωτέρω Γ. Μ. με το .../10.8.1988 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Α.Κ.-Ψ., που μεταγράφηκε νόμιμα, είχε μεταβιβάσει κατά κυριότητα λόγω πώλησης στον εναγόμενο, αντί τιμήματος 850.000 δραχμών, ένα οικόπεδο ευρισκόμενο στην θέση «...» ..., έκτασης 560 τ.μ., το οποίο ο διερχόμενος δρομίσκος χωρίζει σε δύο τμήματα ως ακολούθως: 1) Το πρώτο τμήμα εμφανίζεται με τα στοιχεία «Ι-Ο-Η-Ζ-Κ-Ι» στο από του μηνός Αυγούστου 1988 τοπογραφικό διά-

γραμμά του Πολιτικού Μηχανικού Κ. Ν., έχει εμβαδόν 185 τ.μ. και συνορεύει βόρεια με δρόμο, νότια με δρομίσκο και πέραν αυτού με το δεύτερο τμήμα του ακινήτου, δυτικά με ιδιοκτησία Χ. Μ. και ανατολικά με δρόμο. 2) Το δεύτερο τμήμα, που φαίνεται στο ίδιο τοπογραφικό διάγραμμα με τα στοιχεία «β-Β-Γ-δ-β», έχει εμβαδόν 375 τ.μ. και συνορεύει βόρεια με δρομίσκο και πέραν αυτού με το πιο πάνω πρώτο τμήμα, νότια με ιδιοκτησία Κ. Μ., δυτικά με ιδιοκτησία Ν. Μ., και ανατολικά με ιδιοκτησία Π. Μ.. Κατά το ανωτέρω συμβόλαιο στο ως άνω τμήμα ένα αυτού υπάρχει 1) Μία πεπαλαιωμένη διώροφη οικία, εμβαδού 88 τ.μ., του πρώτου ορόφου, η οποία ήταν η πατρική οικία, όπου διέμεναν μέχρι το έτος 1998 περίπου όλα τα μέλη της οικογένειας του προαναφερθέντος Γ. Μ., όταν έρχονταν στην Ικαρία, και άλλη εμβαδού 28 τ.μ. του ισογείου και μία πεπαλαιωμένη διώροφη αποθήκη εμβαδού του πρώτου ορόφου 33 τ.μ., όπου είναι η οικία της ενάγουσας που της μεταβιβάσθηκε στη συνέχεια απ' αυτόν με το πιο πάνω .../25.1.1991 συμβόλαιο λόγω γονικής παροχής, του δε ισογείου εμβαδού 75 τ.μ. Όμως, στο ανωτέρω .../10.8.1988 συμβόλαιο συμπεριλαμβάνονταν και οι προαναφερθείσες υπό στοιχεία Α και Γ κάθετες ιδιοκτησίες, τις οποίες ο πατέρας των διαδίκων μεταβίβασε ακολούθως στην ενάγουσα λόγω γονικής παροχής με το ως άνω .../25.1.1991 συμβόλαιο, με αποτέλεσμα να θίγονται τα συμφέροντα εκείνης. Το ένδικο .../10.8.1988 συμβόλαιο αφορούσε μεταβίβαση λόγω πώλησης ακινήτου που βρίσκεται στην χαρακτηρισθείσα παραμεθόρια περιοχή του νομού Σάμου, σύμφωνα με το Π.Δ 7/9 Ιαν. 1925 που εκδόθηκε με βάση το Ν. 3250/1924, όπου ανήκει η νήσος Ικαρία και βρίσκεται το εν λόγω ακίνητο.

Συνεπώς, εφόσον κατά το χρόνο που καταρτίστηκε το ανωτέρω επίδικο συμβόλαιο (10.8.1988) ίσχυε ο Α.Ν. 1366/1938, ήταν απαγορευμένη με ποινή απόλυτης ακυρότητας η σχετική δικαιοπραξία, αφού δεν είχε αρθεί η απαγόρευση με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας με σύμφωνη γνώμη της προβλεπόμενης από τον ανωτέρω νόμο επιτροπής ή και με απόφαση μόνον της τελευταίας, έστω και άκυρης, αν της είχε μεταβιβάσει ο Υπουργός Γεωργίας

τη σχετική αρμοδιότητά του, ώστε να είναι τότε δυνατόν να κυρωθεί αναδρομικά κατά το άρθρο 19 Ν. 2836/2000. Ακόμη, εφόσον επρόκειτο περί μεταβίβασης κυριότητας σε Έλληνα πολίτη (εναγόμενο) ακινήτου που βρισκόταν σε παραμεθόρια περιοχή, έπρεπε με ποινή απόλυτης ακυρότητας, να προσκομισθεί από εκείνον βεβαίωση του Υπουργού Γεωργίας μετά από πρόταση της προβλεπόμενης από τον πιο πάνω νόμο ειδικής επιτροπής ή και βεβαίωση μόνον της τελευταίας, αν της είχε μεταβιβάσει ο Υπουργός Γεωργίας τη σχετική αρμοδιότητά του, ότι δεν έχει αυτός αντίρρηση υπαγορευόμενη από λόγους κρατικής ασφάλειας. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο έκρινε ότι η ένδικη αγωγή της αναιρεσίβλητης, με την οποία ζητούσε να αναγνωρισθεί, (για τον προεκτεθέντα λόγο) η ακυρότητα της σύμβασης πώλησης που καταρτίστηκε με το .../1988 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Ε... Ικαρίας Α. Κ.-Ψ., είναι νόμω και ουσία βάσιμη και στη συνέχεια, αφού δέχθηκε την έφεση της αναιρεσίβλητης, εξαφάνισε την πρωτοβάθμια απόφαση, που είχε απορρίψει την αγωγή ως νόμω αβάσιμη, (με την αιτιολογία ότι στην επίδικη πώληση δεν είχε εφαρμογή ο Α.Ν 1366/1938) και δέχθηκε την αγωγή. Έτσι που έκρινε το Εφετείο εσφαλμένα ερμήνευσε και εφαρμόσε τον κανόνα της απαγόρευσης δικαιοπραξιών επί ακινήτων στις παραμεθόριες περιοχές παραβιάζοντας τις σχετικές ως άνω διατάξεις. Τούτο γιατί ο νομός Σάμου, στον οποίο υπάγεται και η νήσος Ικαρία, δεν ορίστηκε ως παραμεθόρια περιοχή, επί της οποίας έχει εφαρμογή, κατ' άρθρο 4 αυτού, ο Α.Ν. 1366/1938, ενώ ο ορισμός της περιφέρειας του εν λόγω νομού ως παραμεθόριας επαρχίας του Κράτους, που έγινε με το Π.Δ 7/9 Ιαν. 1925 (ΦΕΚ Α' 4), το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3250/1924 «Περί κυρώσεως του από 3 Σεπτεμβρίου 1924 νομ. Διατάγματος περί απαγορεύσεως δικαιοπραξιών επί ακινήτων», έχει σχέση με την απαγόρευση της κτήσης κυριότητας από αλλοδαπούς σε ακίνητα κείμενα σε παραμεθόριες περιοχές του Κράτους και όχι με την εφαρμογή των προεκτεθεισών διατάξεων του άρθρου 1 του ΑΝ. 1366/1938.

Συνεπώς, ο μοναδικός λόγος αναίρεσης, από

το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβίασε, με εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις του άρθρου μόνον του Π.Δ. της 22/24 Ιουνίου 1927 και των άρθρων 1, 2, 3, 4 και 5 του Α.Ν 1366/1938 είναι βάσιμος.

2. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει, κατά παραδοχή του ως άνω λόγου αναιρέσης, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση, για περαιτέρω εκδίκαση, στο ίδιο δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την αναιρούμενη απόφαση (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 145/2009 απόφαση του Εφετείου Αιγαίου (Μεταβατικής έδρας Σάμου).

Παραπέμπει την υπόθεση, για περαιτέρω εκδίκαση, στο ίδιο δικαστήριο, συντιθέμενο από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την αναιρούμενη απόφαση.

Καταδικάζει την αναιρεσίβλητη στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσιόντος, τα οποία ορίζει στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 905/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Ανακοπή κατά της εκτέλεσης. Σύστημα προθεσμιών για την παραδεκτή άσκησή της. Η διάταξη του αρ. 934 ΚΠολΔ είναι ειδική σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη διάταξη για την ανακοπή εν γένει, συνεπώς εφαρμόζεται και στους πρόσθετους λόγους της ανακοπής του αρ. 933 ΚΠολΔ. Φύση των προθεσμιών του αρ. 934 παρ. 1 ΚΠολΔ (είναι δικονομικές και λαμβάνονται υπόψη και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο). Το συμβολαιογραφικό έγγραφο ως εκτελεστός τίτλος. Προϋποθέσεις νομιμότητας αυτού. Ειδικότερα η θέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση για την οποία επισπεύδεται η εκτελεστική διαδικασία. Εννοιολογικός προσδιορισμός της εκκαθαρισμένης απαίτησης. Όταν η απαίτηση δεν είναι εκκαθαρισμένη, τότε επέρχεται ακύρωση της εκτέλεσης χωρίς επίκληση και απόδειξη θλά-

της. Αμφοτεροβαρείς συμβάσεις. Δικαίωμα του δανειστή περί υπαναχώρησης από τη σύμβαση σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη. Προϋποθέσεις. Τρόπος ασκήσεως του δικαιώματος της υπαναχώρησης. Νόμιμη υπαναχώρηση. Συνέπειες της υπαναχώρησης. Οι δοθείσες παροχές αναζητούνται με τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού. Συμφωνία περί ποινικής ρήτρας σε περίπτωση υπαίτιας μη εκπλήρωσης της παροχής του οφειλέτη ή σε υπερημερία αυτού. Κατάπτωση της ποινικής ρήτρας. Αξίωση για την καταβολή αυτής σε περίπτωση υπαναχώρησης της σύμβασης για τον ανωτέρω λόγο. Προσδιορισμός των δικαστικών εξόδων επί ανακοπής κατά της εκτέλεσης. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 2785/2009 απόφαση ΕφετΘεσ/κης).

Επειδή, ο εκ του άρθρου 559 παρ.1 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, ιδρύεται αν το δικαστήριο δεν εφήρμοσε τέτοιο κανόνα, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του, ή αν εφήρμοσε αυτόν, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν προσέδωσε στον εφαρμοστέο κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθή (Ολομ.ΑΠ 36/1988, ΑΠ 1186/2009, ΑΠ 1126/2009). Στην περίπτωση κατά την οποία το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχθηκε το δικαστήριο της ουσίας ότι αποδείχθηκαν και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναιρέσεως, αν οι πραγματικές παραδοχές της αποφάσεως καθιστούν προφανή την παραβίαση (ΑΠ 236/2009, ΑΠ 12/2009). Στους κανόνες του ουσιαστικού δικαίου περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών, γενικοί (αρ.173 και 200 ΑΚ) και ειδικοί, όταν ο νόμος αποδίδει ορισμένη έννοια σε σιωπηρή δήλωση βουλήσεως, σε έλλειψη δηλώσεως βουλήσεως ως προς κάποιο σημείο ή σε περίπτωση αμφιβολίας. Παραβιάζονται δε οι

ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών όταν το δικαστήριο, παρά τη διαπίστωση, έστω και έμμεσα, κενού ή αμφιβολίας σχετικά με την έννοια της δηλώσεως βουλήσεως, παραλείπει να προσφύγει σε αυτούς, για τη διαπίστωση της αληθούς εννοίας των δηλώσεων, καθώς και όταν το δικαστήριο της ουσίας δέχθηκε κενό ή ασάφεια της ερμηνευομένης δικαιοπραξίας και προσέφυγε στους κανόνες της καλής πίστεως και των συναλλακτικών ηθών, με την ερμηνεία όμως που έδωσε παραβίασε τους κανόνες αυτούς (ΑΠ 1728/2008, ΑΠ 1703/2008, ΑΠ 1076/2008, ΑΠ 1183/2007).

Εξάλλου, ο εκ του άρθρου 559 αρ.14 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως αναφέρεται σε ακυρότητες, δικαιώματα και απαράδεκτα μόνον από το δικονομικό δίκαιο (ΑΠ 588/2009, ΑΠ 554/2009). Κατά τη διάταξη του άρθρου 934 παρ.1 ΚΠολΔ, η οποία επιβάλλει την κατά στάδια προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής, εκτέλεσης, η ανακοπή του άρθρου 933 είναι παραδεκτή α) αν αφορά την εγκυρότητα του τίτλου ή την προδικασία μέσα σε δεκαπέντε ημέρες αφότου γίνει η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης, β) αν αφορά την εγκυρότητα των πράξεων της εκτέλεσης που έγιναν από την πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης και πέρα ή την απαίτηση, έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, γ) αν αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, μέσα σε έξι μήνες αφότου η πράξη αυτή ενεργηθεί και αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημέρα του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά και ενενήντα ημέρες αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης αν πρόκειται για ακίνητα. Κατά δε την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης είναι η σύνταξη έκθεσης για την κατάσχεση και τελευταία η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης.

Δηλαδή για το παραδεκτό των αντιρρήσεων, ήτοι της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η ανακοπή αυτή πρέπει να ασκηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 934, μέσα στα τασσόμενα, από την τελευταία διάταξη, χρονικά όρια, οπότε και οι πρόσθετοι λόγοι της ανωτέρω ανακοπής δεν αρκεί να ασκούνται μόνον κατά τους γενικούς ορισμούς του άρθρου 585 παρ. 2β' του ίδιου Κώδικα, το οποίο έχει και στην ανακοπή αυτή εφαρμογή, αλλά προσέτι και εντός των χρονικών περιορισμών του παραπάνω άρθρου 934 παρ.1 ΚΠολΔ, αφού με την πάροδο άπρακτων των τελευταίων, τυχόν ακυρότητα της αναγκαστικής εκτελέσεως, για οποιονδήποτε και οποτεδήποτε προβαλλόμενο λόγο, καλύπτεται, πράγμα που συνάδει στο πνεύμα της τελευταίας διάταξης, με την οποία σκοπείται η ταχεία άρση της αβεβαιότητας περί το κύρος των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας. Οι κατά το άρθρο 934 παρ.1 ΚΠολΔ οριζόμενες προθεσμίες για το παραδεκτό της κατά το άρθρο 933 του ίδιου κώδικα ανακοπής και των προσθέτων αυτής λόγων, είναι δικονομικές, εξετάζονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και η πάροδός τους συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα προσβολής της σχετικής πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 904, 915 και 916 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι εκτελεστός τίτλος, πλην άλλων, είναι και το συμβολαιογραφικό έγγραφο, αρκεί η απαίτηση να είναι «βέβαιη» και «εκκαθαρισμένη». Εκκαθαρισμένη είναι η απαίτηση όταν από το συμβολαιογραφικό έγγραφο προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής. Στην αντίθετη περίπτωση η με συμβολαιογραφικό έγγραφο διαπιστούμενη αξίωση του επισπεύδοντος δεν είναι επιδεκτική εκτελέσεως. Αναγκαία, συνεπώς προϋπόθεση της εγκυρότητας της αναγκαστικής εκτέλεσης είναι ο πλήρης προσδιορισμός στον ίδιο τον εκτελεστό τίτλο της εκτάσεως, του είδους και του περιεχομένου της αξιώσεως που ενσωματώνει. Κατά δε την απολύτως κρατούσα άποψη αναγκαστική εκτέλεση με τίτλο, από τον οποίο δεν προκύπτει απαίτηση εκκαθαρισμένη είναι άκυρη, χωρίς να χρειάζεται να αποδεικνύεται βλάβη. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 383 και 385 ΑΚ,

προκύπτει ότι στις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη ο δανειστής αποκτά, μεταξύ άλλων και δικαίωμα υπαναχώρησης από την σύμβαση, αν τάξει στον οφειλέτη εύλογη προθεσμία εκπλήρωσης, συνοδευόμενη και από τη σαφή και κατηγορηματική δήλωση, ότι μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας αποκρούει την παροχή και παρέλθει πράγματι άπρακτη η προθεσμία αυτή, εκτός εάν από την όλη στάση του υπερήμερου οφειλέτη προκύπτει χωρίς αμφιβολία, ότι θα ήταν άσκοπος ο καθορισμός της προθεσμίας, διότι αυτός δεν πρόκειται να προβεί στην εκπλήρωση της παροχής, όπως όταν αυτός δηλώνει κατά τρόπο σαφή και κατηγορηματικό ότι δεν θα εκπληρώσει την παροχή. Η υπαναχώρηση αυτή, κατά το άρθρο 390 ΑΚ, εφαρμοζόμενο και στη νόμιμη υπαναχώρηση (αρ. 383 ΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 387 παρ. 2 ΑΚ, ασκείται με δήλωση αυτού που έχει δικαίωμα υπαναχώρησης προς τον άλλον. Η διαπλαστική αυτή δήλωση είναι άτυπη και δεν απαιτείται να περιέχει τη λέξη «υπαναχώρηση». Με την άσκηση δε αυτής, κατά τη διάταξη του άρθρου 389 ΑΚ, επέρχεται απόσβεση των υποχρεώσεων προς παροχή, οι οποίες απορρέουν από τη σύμβαση και οι συμβαλλόμενοι έχουν αμοιβαία υποχρέωση να αποδώσουν τις παροχές που έλαβαν κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού. Αποτέλεσμα δηλαδή της υπαναχώρησης, κατά την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 389 ΑΚ, που εφαρμόζεται και επί νόμιμης υπαναχώρησης, σε συνδυασμό με τα άρθρα 904 και 911 ΑΚ, είναι ότι η σύμβαση καταργείται *ex tunc*, αποσβέννεται η υποχρέωση προς παροχή και οι παροχές που δόθηκαν αναζητούνται κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολογήτο πλουτισμό, ήτοι *ex causa finite* και αποδίδεται η ληφθείσα παροχή αυτούσια ή η αξία της, καθώς και ο νόμιμος τόκος από την υπαναχώρηση, διότι έκτοτε έπρεπε να προβλεφθεί η αναζήτηση. Εξάλλου, με την εκ μέρους του δικαιουμένου άσκηση του δικαιώματος της υπαναχώρησης λύεται αναδρομικά η σύμβαση, οπότε, εν αμφιβολία, καταργούνται και οι τυχόν πρόσθετες μεταξύ των μερών συμφωνίες, όπως είναι και η συνομολόγηση ποινικής ρήτρας (άρθρο 406 ΑΚ), εκτός εάν στην περίπτωση της ποι-

νικής ρήτρας ειδικότερα είχε συνομολογηθεί αυτή με τη ρητή συμφωνία ότι η ποινή θα καταπίπτει και αν χωρήσει υπαναχώρηση, οπότε ο δανειστής δικαιούται παράλληλα με την υπαναχώρηση να αξιώσει και την ποινή. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 389 παρ. 1 ΑΚ, στη σύμβαση μπορεί κάποιος να επιφυλάξει στον εαυτό του το δικαίωμα της υπαναχώρησης, το οποίο, εν προκειμένω, ασκείται από το δικαιούχο χωρίς να τάξει προηγουμένως στον άλλον εύλογη προθεσμία προς εκπλήρωση, δηλώνοντας συνάμα, ότι μετά την πάροδο της αποκρούει την παροχή, γιατί τέτοια υποχρέωση υπάρχει μόνο στο παρεχόμενο από το άρθρο 383 ΑΚ δικαίωμα νόμιμης υπαναχώρησης από τη σύμβαση και δεν αποτελεί προϋπόθεση της από τις παραπάνω διατάξεις ρυθμιζόμενης συμβατικής υπαναχώρησης. Εξάλλου, κατά το άρθρο 404 ΑΚ ο οφειλέτης μπορεί να υποσχεθεί στο δανειστή, ως ποινή, χρηματικό ποσό ή κάτι άλλο (ποινική ρήτρα), για την περίπτωση που δεν θα εκπληρώσει ή που δεν θα εκπληρώνει προσηκόντως την παροχή, κατά δε το άρθρ. 405 παρ. 1 ιδίου Κώδικα η ποινή καταπίπτει αν ο οφειλέτης αδυνατεί υπαίτια να εκπληρώσει την παροχή ή αν περιέλθει σε υπερημερία. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει, ότι ο οφειλέτης μπορεί να υποσχεθεί στο δανειστή, ως ποινή, χρηματικό ποσό για την περίπτωση που δεν θα εκπληρώσει ή δεν θα εκπληρώσει προσηκόντως την παροχή, η ποινή δε αυτή καταπίπτει, αν ο οφειλέτης αδυνατεί υπαίτια να εκπληρώσει την παροχή ή αν περιέλθει σε υπερημερία, οπότε υφίσταται εναντίον του αγωγή αξίωση του δανειστή και κατά τις διακρίσεις των άρθρ. 406 και 407 ΑΚ. Η γνήσια δε ως άνω ποινική ρήτρα, η αποτελούσα παρεπόμενη συμφωνία και μέσο πίεσης στην εξασφάλιση της εκπλήρωσης της κύριας ενοχής, η οποία θεμελιώνει ενοχή, η οποία τελεί ως άνω υπό την ιδιόρρυθμη (αρνητική) αίρεση της μη εκπλήρωσης ή της μη προσήκουσας εκπλήρωσης της παροχής που πηγάζει από την κύρια σύμβαση, μπορεί να συμφωνηθεί και κατά την κατάρτιση του προσυμφώνου, το οποίο, και με τις προϋποθέσεις του βεβαίου και του εκκαθαρισμένου της απαιτήσεως, κατά τις διατάξεις των άρθρων 904 εδ. δ', 915, 916, 918 παρ. 4 και 924 ΚΠολΔ, μπο-

ρεί να αποτελέσει τίτλο εκτελεστό για την απαίτηση από την κατάρπτωση της ποινικής ρήτηρας. Είναι τελείως διαφορετική η περίπτωση, κατά την οποία ο ένας από τους συμβαλλομένους ή και οι δύο επιφύλαξαν στον εαυτό τους το δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση έναντι καταβολής ποινής, δηλαδή συνομολόγησαν το λεγόμενο «επιτίμιο μεταμελείας». Αν συμβαίνει αυτό ο αντισυμβαλλόμενος πράγματι περιορίζεται στην είσπραξη του ποσού της ποινής, που μάλιστα πρέπει να του καταβληθεί συγχρόνως με τη δήλωση υπαναχώρησης, η οποία αλλιώς και εφόσον αποκρουσθεί για το λόγο αυτό χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, είναι ανίσχυρη (άρθρο 398 ΑΚ). Για να έχει δε τέτοια αποτελέσματα η συνομολογούμενη ποινή πρέπει η συναφής επιφύλαξη του δικαιώματος υπαναχώρησης να είναι σαφής και αναμφίβολη. Το επιτίμιο μεταμελείας διευκολύνει τη διάλυση της σύμβασης και συνεπώς εξασθενίζει τη συμβατική δέσμευση αφού παρέχει δικαίωμα στο συμβαλλόμενο να υπαναχωρήσει καταβάλλοντας κατά κάποιο τρόπο «λύτρα». Τουναντίον η ποινική ρήτρα περιφρουρεί την εκπλήρωση της σύμβασης και ενισχύει την υποχρέωση του οφειλέτη να εκπληρώσει την παροχή του και γι' αυτό δεν συμβιβάζεται καθόλου με την υπαναχώρηση. Τέλος, οι ερμηνευτικοί κανόνες των άρθρων 173 και 200 ΑΚ αποσκοπούν στην ερμηνεία της δηλώσεως βουλήσεως και κάθε μία από αυτές συμπληρώνει την άλλη. Και η μεν πρώτη εξαιρεί το υποκειμενικό στοιχείο της δηλώσεως, δηλαδή την άποψη του δηλούντος, και απαιτεί η ερμηνεία να μην προσκολλάται στις λέξεις της δηλώσεως, αλλά να αναζητεί την αληθινή βούληση, η δε δεύτερη διάταξη εξαιρεί το αντικειμενικό στοιχείο, δηλαδή την άποψη των συναλλαγών και επιβάλλει η δήλωση να ερμηνεύεται όπως απαιτεί η καλή πίστη, για τον προσδιορισμό της οποίας και μόνον θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συναλλακτικά ήθη. Έτσι, όταν το δικαστήριο διαπιστώσει έστω και έμμεσα την ύπαρξη κενού ή αμφιβολίας αναφορικά με τις δηλώσεις βουλήσεως των μερών, προσφεύγει στους παραπάνω ερμηνευτικούς κανόνες και προβαίνει σε ερμηνεία της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την καλή πίστη ως κριτήριο συμπεριφοράς επιβαλλο-

μένης στις συναλλαγές κατά την κρίση χρηστού και εχέφρονος ανθρώπου, ο οποίος σταθμίζει τα συμφέροντα των μερών και ιδίως εκείνου, την ιδιαίτερη προστασία του οποίου επιδιώκει ο ερμηνευόμενος όρος, τις συνθήκες υπό τις οποίες έγιναν οι δηλώσεις βουλήσεως των συμβαλλομένων, τη φύση της σύμβασης και προπαντός την αληθινή βούληση των δηλούντων. Για την ανεύρεση δε των στοιχείων στα οποία θα στηριχθεί η ερμηνεία, το δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να αρκестθεί μόνο στο περιεχόμενο της σύμβασης, αλλά μπορεί να στηριχθεί και σε στοιχεία εκτός της σύμβασης που θα προταθούν από τους διαδίκους και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Περαιτέρω, ο εκ του άρθρου 559 αρ. 20 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για παραμόρφωση του περιεχομένου εγγράφου, ιδρύεται αν το δικαστήριο υπέπεσε σε διαγνωστικό λάθος, αναγόμενο δηλαδή στην ανάγνωση του εγγράφου, με την παραδοχή ότι περιέχει περιστατικά προφανώς διαφορετικά από εκείνα που πράγματι περιλαμβάνει, όχι δε και όταν, από το περιεχόμενο του εγγράφου, το οποίο σωστά διέγνωσε, συνάγει αποδεικτικό πόρισμα διαφορετικό από εκείνο που ο αναιρεσείων θεωρεί ορθό. Πράγματι, στην τελευταία περίπτωση, πρόκειται για παράπονο, αναγόμενο στην εκτίμηση πραγματικών γεγονότων, η οποία εκφεύγει από τον αναιρετικό έλεγχο. Πάντως, για να θεμελιωθεί ο προαναφερόμενος λόγος αναιρέσεως, θα πρέπει το δικαστήριο της ουσίας να έχει στηρίξει το αποδεικτικό πόρισμά του αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στο έγγραφο, το περιεχόμενο του οποίου φέρεται ότι παραμορφώθηκε, όχι δε και όταν το έχει απλώς συνεκτιμήσει, μαζί με άλλα αποδεικτικά μέσα, χωρίς να εξαιρεί το έγγραφο, αναφορικά με το πόρισμα στο οποίο κατέληξε ως προς το αποδεικτέο γεγονός (Ολομ. ΑΠ 2/2008). Τέλος, ο εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ, λόγος αναιρέσεως, για έλλειψη νόμιμης βάσεως της αποφάσεως, ιδρύεται όταν δεν προκύπτουν σαφώς από το αιτιολογικό της τα περιστατικά που είναι αναγκαία για την κρίση του δικαστηρίου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, περί συνδρομής των νομίμων όρων και προϋποθέσεων της διατάξεως που εφαρμόσθηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων, που αποκλείει την εφαρ-

μογή της, καθώς και όταν η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (Ολομ. ΑΠ 30/1997, Ολομ. ΑΠ 28/1997). Αντίθετα, δεν υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσεως, όταν πρόκειται για ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και μάλιστα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση του εξαγόμενου από αυτές πορίσματος, γιατί στην κρίση αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανελέγκτως, κατ' άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές το αποδεικτικό πόρισμα και για το λόγο αυτό καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, με την προσβαλλομένη απόφασή του δέχθηκε και από τα εκτιμώμενα από τον Άρειο Πάγο, σύμφωνα με το άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ, διαδικαστικά έγγραφα προκύπτει, ως προς το παραδεκτό της ανακοπής και των προσθέτων λόγων αυτής, έκρινε ότι τα δικόγραφα αυτά, αφορώντα τόσο στην εγκυρότητα του τίτλου και στην ίδια την επιταγή προς πληρωμή (3ος, 4ος και 5ος των λόγων ανακοπής και 3ος πρόσθετος λόγος) όσο και στην απαίτηση (λοιποί λόγοι της ανακοπής και των προσθέτων λόγων), για την οποία ο καθ' ου επισπεύδει την εκτέλεση, ασκήθηκαν εμπρόθεσμα, αφού η μεν επιταγή προς πληρωμή επιδόθηκε στον ανακόπτοντα την 20-12-2004, η δε ανακοπή επιδόθηκε στον καθ' ου την 23-12-2004, γεγονός που δεν αμφισβητείται από τον τελευταίο. Αλλά και οι από 14-2-2005 πρόσθετοι λόγοι της ανακοπής, με τους οποίους προβάλλονται λόγοι που αφορούν στην απαίτηση του καθ' ου (πρώτος και δεύτερος) έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα, ήτοι εντός της προθεσμίας του άρθρου 934 παρ. 1β' ΚΠολΔ, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη νομική σκέψη, αφού μέχρι και την άσκησή τους δε είχε συντελεσθεί ο επισπευδόμενος πλειστηριασμός της ακίνητης περιουσίας του ανακόπτοντος, που κατασχέθηκε με την 1041/24-12-2004 κατασχετήρια έκθεση του δικαστικού επιμελητή Θεσ/νίκης Γ.Κ., όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας και επίσης δεν αμφισβητείται από τον εκκαλούντα-καθ' ου, ενώ ο τρίτος πρόσθετος λόγος, που αφορά στην εγκυρότητα του εκτελε-

στού τίτλου και της επιταγής σχετικά με τα μερικότερα ποσά των 110.000 και των 20.000 ευρώ, δεν είναι νέος αλλά συμπληρώνει τον τέταρτο λόγο της ανακοπής, που έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, όπως προαναφέρθηκε. Σημειώνεται ότι δεν υφίστατο απαράδεκτο της άσκησης της ανακοπής από το γεγονός ότι αυτή καθώς και οι πρόσθετοι λόγοι κατατέθηκαν στο αναρμόδιο καθ' ύλη Πολυμελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και δεν τηρήθηκε η προδικασία περί συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς (αρθρ. 214 Α' ΚΠολΔ), αφού οι συνέπειες της κατάθεσης της ανακοπής στο αναρμόδιο Δικαστήριο διατηρούνται κατά το τελευταίο εδάφιο της διάταξης του άρθρου 46 ΚΠολΔ. Ούτε εξάλλου η κατάθεση της ανακοπής στο παραπάνω αναρμόδιο καθ' ύλη Δικαστήριο θεμελιώνει καταχρηστική άσκηση δικονομικού δικαιώματος, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο εκκαλών με τον πρώτο λόγο της έφεσης και κατά το πρώτο σκέλος αυτού, αφού επί των αμιγώς διαδικαστικών πράξεων που ενεργούνται στον χώρο του δικονομικού δικαίου, όπως είναι η άσκηση ανακοπής έστω και σε αναρμόδιο δικαστήριο, δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, η οποία απαγορεύει την καταχρηστική άσκηση δικαιωμάτων του ουσιαστικού δικαίου (ΑΠ 1003/2008, 1142/2006). Στη συνέχεια έκρινε ότι το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που με την εκκαλούμενη απόφαση δέχθηκε, με την ίδιες αιτιολογίες, ότι ασκήθηκαν εμπρόθεσμα η ανακοπή και οι πρόσθετοι αυτής λόγοι και απέρριψε σιωπηρά την ως άνω ένστασή του καθ' ου η ανακοπή περί καταχρηστικής κατάθεσης της ανακοπής σε αναρμόδιο Δικαστήριο, ορθά το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε, ώστε ο αντίθετος πρώτος λόγος της έφεσης και κατά τα τρία σκέλη του πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Περαιτέρω, όσον αφορά την ουσία της υποθέσεως, το Εφετείο, μετά από συνεκτίμηση των αποδεικτικών μέσων που αναφέρει, δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη, ως εις πράγματα αναγομένη κρίση του ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει του υπ' αριθμό... προσυμφώνου της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ε. Π. - Π., ο εφεσίβλητος-ανακόππων, που είναι πολιτικός μηχανικός και εργολάβος οικοδομών, υποσχέθηκε να πωλήσει και να

μεταβιβάσει κατά κυριότητα στον εκκαλούντα καθ' ου η ανακοπή μία μεζονέτα, από ένα συγκρότημα κατοικιών, το οποίο αυτός θα ανήγειρε εν μέρει με το σύστημα της αντιπαροχής ως εργολάβος και εν μέρει ως κύριος. Το ανωτέρω προσύμφωνο πώλησης υπογράφηκε προ πάσης ανεγέρσεως και το ακίνητο, που είχε υποσχεθεί ο ανακόπτων να πωλήσει και να μεταβιβάσει κατά κυριότητα στον καθ' ου, ήταν μία οικία με προσόψεις επί των οδών..., στον οικισμό του ν. 751 στο... . Ως τίμημα είχε συμφωνηθεί το ποσό των 411.000 ευρώ, πλην όμως στο ανωτέρω προσύμφωνο αναγραφόταν ως τίμημα μόνο αυτό των 190.000 ευρώ. Συγχρόνως δε υπογράφηκε μεταξύ των συμβαλλομένων και το από 21-6-2004 ιδιωτικό συμφωνητικό στο οποίο περιλήφθηκαν μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα: 1) ότι το πραγματικό τίμημα ήταν 411.000 ευρώ, 2) ότι από αυτό ποσό 130.000 είχε ήδη καταβληθεί, 3) ότι το ποσό των 190.000 ευρώ θα αποτελούσε προϊόν δανείου που θα ελάμβανε ο καθ' ου από τράπεζα και θα καταβαλλόταν όπως οριζόταν στο προσύμφωνο και 4) ότι το υπόλοιπο ποσό, των 91.000 ευρώ, που δεν αναγραφόταν στο προσύμφωνο θα καταβαλλόταν αφού θα είχε ολοκληρωθεί η ανέγερση της κατοικίας, κατά τα οριζόμενα ειδικότερα σε αυτό. Στο ανωτέρω προσύμφωνο (που εκτελείται εν προκειμένω από τον καθ' ου) είχαν επίσης συνομολογηθεί οι παρακάτω όροι: ότι το οριστικό συμβόλαιο θα υπογραφόταν μετά την έκδοση της οικοδομικής αδείας, το αργότερο μέχρι την 30-11-2004 και σε πρώτη ζήτηση του εργολάβου ή του αγοραστή. Ότι σε περίπτωση που ο εργολάβος δεν προσερχόταν για την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου ο αγοραστής θα είχε το δικαίωμα σύνταξης του οριστικού συμβολαίου με αυτοσύμβαση, εφόσον αποδείκνυε την εξόφληση του αναφερομένου στο προσύμφωνο τιμήματος. Επίσης με τον έβδομο όρο αυτού συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα: «Σε περίπτωση μεταμέλειας του εργολάβου και υπαναχώρησής του από την σύμβαση για οποιονδήποτε επίσης ουσιαστικό ή τυπικό λόγο και αιτία, είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στον αγοραστή κάθε ποσό το οποίο θα είχε εισπράξει απ' αυτόν έναντι του οφειλομένου τιμήματος και πρόσθετο ποσό

135.000 ευρώ σαν ποινική ρήτρα και αναπόδεικτη αποζημίωση, από σήμερα συμφωνημένη, καθισταμένου του παρόντος τίτλου εκτελεστού και εκκαθαρισμένου...».

Αντίστοιχος όρος για απώλεια των καταβληθέντων έναντι του τιμήματος υπέρ του εργολάβου σε περίπτωση μεταμέλειας του αγοραστή περιελήφθη επίσης σ' αυτό (έκτος όρος). Συμφωνήθηκε ακόμη ρητά ότι ως μεταμέλεια του αγοραστή, υπό αυτή την έννοια, θα θεωρούνταν και η μη προσέλευσή του προς υπογραφή του οριστικού συμβολαίου εντός μηνός από την πρόσκληση, που θα του απηύθυνε ο εργολάβος-πωλητής. Τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, που εκτίθενται στην ανακοπή, αποδεικνύονται από τα προαναφερθέντα έγγραφα (προσύμφωνο και ιδιωτικό συμφωνητικό), αλλά και συνομολογούνται από τον καθ' ου και συνεπώς έχουν πλήρως αποδειχθεί (άρθρο 352 παρ.1 ΚΠολΔ). Κατά την κρίση του Δικαστηρίου ο προαναφερθείς έβδομος όρος του προσυμφώνου, που ενδιαφέρει εν προκειμένω, δεν είναι σαφής και χρήζει ερμηνείας, ερμηνευόμενου δε αυτού, όπως απαιτεί η καλή πίστη ενόψει και των συναλλακτικών ηθών, χωρίς προσήλωση στις λέξεις, αλλά με σκοπό την ανεύρεση της αληθινής θέλησης των συμβαλλομένων, η αληθινή έννοια αυτού είναι ότι με τον όρο αυτό οι συμβαλλόμενοι θέσπισαν δικαίωμα συμβατικής υπαναχώρησης, μόνο, με τους ανωτέρω πρόσθετους όρους, οι οποίοι θα ενεργοποιούνταν σε περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος αυτού και δεν ρυθμιζόταν και η περίπτωση της νόμιμης υπαναχώρησης. Στην κρίση αυτή οδηγείται το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη του κυρίως τη χρησιμοποίηση της φράσεως «μεταμέλεια» κατά τη συνομολόγηση του όρου, η οποία δεν συμβιβάζεται σε καμία περίπτωση με τη νόμιμη υπαναχώρηση, που δεν μπορεί να ασκηθεί αυθαίρετα αλλά προϋποθέτει υπαίτια πλημμελή εκπλήρωση ή υπερμερία του αντισυμβαλλομένου του υπαναχωρούντος, ήτοι παράβαση συμβατικού όρου, την δε συμβατική υπαναχώρηση και μόνο θέλησαν τα μέρη να ρυθμίσουν στο προσύμφωνο. Η προσθήκη εξάλλου στον ανωτέρω όρο της μνείας ότι οι πρόσθετοι όροι θα ενεργοποιούνταν ανεξάρτητα από το λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό ή την

αιτία, που οδήγησε τον εργολάβο στην υπαναχώρηση, δεν μπορεί να εκληφθεί ως πρόθεση των μερών να συμπεριλάβουν και τη νόμιμη υπαναχώρηση, αλλά αναφέρονται σαφώς στα δικαιопαραγωγικά αίτια που τυχόν θα οδηγούσαν τον εργολάβο στη διάλυση της σύμβασης, δεδομένου μάλιστα ότι δεν παρίσταται λογικό, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής, να αφορά η συμφωνία αυτή και τη νόμιμη υπαναχώρηση που, όπως προαναφέρθηκε στη σχετική αμέσως προηγούμενη νομική σκέψη, για την άσκηση της απαιτείται υπαιτιότητα του αντισυμβαλλομένου και ταυτόχρονα ο τελευταίος, μολοντί υπαίτιος για τη διάλυση της σύμβασης να μπορεί να καρπωθεί και το ποσό των 135.000 ευρώ, που ορίσθηκε ως ποινική ρήτρα για την περίπτωση της υπαναχώρησης. Επομένως ο ανωτέρω όρος αναφερόταν και ρύθμιζε μόνο την περίπτωση της συμβατικής και όχι και την περίπτωση της νόμιμης υπαναχώρησης, γεγονός που δεν αμφισβητείται, μάλιστα ειδικά από τον καθ' ου, ο οποίος υποστηρίζει ότι ο αντίδικός του υπαναχώρησε λόγω μεταμέλειάς του. Περαιτέρω, όσον αφορά την παραπάνω συμφωνία, που περιλήφθηκε στον έβδομο όρο του προσυμφώνου, περί επιστροφής του ποσού που τυχόν θα είχε καταβληθεί στον εργολάβο μέχρι τότε, αναμφίβολα αυτός αφορά σε κάθε ποσό από το αναγραφόμενο στο προσύμφωνο τίμημα, εν προκειμένω των 190.000 ευρώ και όχι το τυχόν πραγματικό, που έχει συνομολογηθεί ή έχει καταβληθεί επιπλέον του αναγραφόμενου. Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου ενισχύεται από την συνομολόγηση της δεύτερης περαιτέρω συμφωνίας περί της καταβολής, σε περίπτωση υπαναχώρησης του εργολάβου και επιπλέον του ποσού των 135.000 ευρώ, το οποίο ανεξάρτητα από το αν θα χαρακτηριστεί ως επιτίμιο μεταμέλειας ή ως ποινική ρήτρα, όπως χαρακτηρίσθηκε και με τους δύο όρους από τους αντισυμβαλλομένους στο προσύμφωνο, στην πραγματικότητα συνομολογήθηκε μεταξύ των διαδίκων προκειμένου να εξασφαλίσει ο αγοραστής και ήδη καθ' ου, την επιστροφή των 130.000 ευρώ, πλέον των εξόδων του, που είχε μέχρι τότε προκαταβάλει στον ανακόπτοντα και τα οποία, εφόσον δεν αναγράφονταν στο προσύμφωνο, δεν θα

μπορούσε να τα εισπράξει με την ανωτέρω πρώτη συμφωνία, παρά μόνο προσφεύγοντας στα Δικαστήρια και αξιώνοντας την επιστροφή τους με τις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις του Αστικού Κώδικα και δεν συνομολογήθηκε ο όρος αυτός ούτε για να περιφρουρήσει την εκτέλεση της οριστικής σύμβασης, ούτε για να διευκολύνει τη διάλυση της σύμβασης, όπως αυτό σαφώς αποδείχθηκε από τις καταθέσεις αμφοτέρων των μαρτύρων, τόσο ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου όσο και ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που περιλαμβάνονται ειδικότερα στα υπ' αριθμ. 29.309/2006 πρακτικά αυτού και οι οποίες λαμβάνονται υπόψη και από το Δικαστήριο αυτό ως δικαστικά, τεκμήρια. Ότι περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι μετά την υπογραφή του προσυμφώνου διερράγησαν οι σχέσεις μεταξύ των συμβληθέντων, ανεφάνησαν αμέσως έριδες και εξέλιπε η μεταξύ τους εμπιστοσύνη και από το φθινόπωρο του έτους 2004 επικοινωνούν με εξώδικα. Έτσι, μετά την έκδοση της οικοδομικής άδειας περί τα τέλη Οκτωβρίου του 2004 και αφού πλέον υπήρχε η δυνατότητα κατάρτισης της οριστικής σύμβασης (συμβολαίου), οι διάδικοι δεν προχώρησαν άμεσα σε αυτή, αλλά εξαιτίας των προβλημάτων, που ήδη είχαν αναφανεί στη σχέση τους, κλονίσθηκε η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ τους και λόγω της δυσπιστίας, πλέον του ενός προς τον άλλον, ξεκίνησαν, από την 19-11-2004 και για ένα μήνα περίπου, την ανταλλαγή πληθώρας εξώδικων δηλώσεων και προσκλήσεων, με τις οποίες ο καθένας απέδιδε στον άλλο ευθύνες για την ανώμαλη εξέλιξη της σχέσης τους και τη μη υπογραφή του οριστικού συμβολαίου. Ειδικότερα, αφού εκδόθηκε η άδεια οικοδομής και άρχισαν οι εκσκαφές επί του οικοπέδου, ο εργολάβος με την από 19-11-2004 εξώδικη δήλωση, που επέδωσε στον αγοραστή, τον κάλεσε στις 23-11-2004 να υπογράψουν τις δηλώσεις φόρου μεταβίβασης και στις 30-11-2004 να προβούν στην σύνταξη του οριστικού συμβολαίου. Οι διάδικοι εμφανίσθηκαν στις 23-11-2004 ενώπιον της ορισθείσας συμβολαιογράφου πλην, όμως, ο καθ' ου δεν υπέγραψε τις δηλώσεις φόρου μεταβίβασης γιατί έλειπαν διάφορα έγγραφα, τα οποία κατά την άποψή του ήταν απαραί-

τητα για την υπογραφή των δηλώσεων, ενώ κατά την άποψη του ανακόπτοντος δεν απαιτούνταν και θα υπήρχαν κατά την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου. Στη συνέχεια, ο καθ' ου κοινοποίησε στον ανακόπτοντα την από 23-11-2004 εξώδικο, με την οποία τον καλούσε να προσκομίσει στις 30-11-2004 τα έγγραφα «τροποποίησης εργολαβικού, διανομής οικοπεδούχων, συμβόλαιο προσκύρωσης, κατόψεις και άδειες επικυρωμένες από την Πολεοδομία κ.λπ.». Στις 25-11-2004, ο ανακόπτων κάλεσε τον καθ' ου στην συμβολαιογράφο ο οποίος δεν προσήλθε (βλ. 8941/25.11.2004 πράξη της συμβολαιογράφου) και ο πωλητής προσκόμισε στη συμβολαιογράφο τα αναφερόμενα στην σχετική συμβολαιογραφική πράξη οκτώ έγγραφα. Στην συνέχεια, στις 30-11-2004, η οποία είχε οριστεί καταληκτική ημερομηνία υπογραφής του οριστικού συμβολαίου, εμφανίστηκαν οι συμβαλλόμενοι στην συμβολαιογράφο πλην, όμως, ο καθ' ου δήλωσε ότι θα υπογράψει το οριστικό συμβόλαιο μόλις προσκομισθεί το πιστοποιητικό μεταγραφής της διανομής των οικοπέδων (βλ. 8955/30.11.2004 πράξη της συμβολαιογράφου). Ακολούθως ο καθ' ου με την από 8-12-2004 εξώδικο του προς τον ανακόπτοντα δηλώνει ότι για να υπογράψει το οριστικό συμβόλαιο πρέπει πρώτα να υπογραφεί και λεπτομερής συγγραφή υποχρεώσεων, για την κατασκευή του προσυμφωνηθέντος ακινήτου, το περιεχόμενο της οποίας αναφέρει στην εν λόγω δήλωση και τον καλεί στις 9-12-2004 στην συμβολαιογράφο για την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου, παρότι η σχετική συγγραφή υποχρεώσεων είχε υπογραφεί κατά την σύνταξη του προσυμφώνου, όπως προαναφέρθηκε. Την επόμενη ημέρα, ήτοι την 9-12-2004 επιδόθηκε στον καθ' ου η ανακοπή η από 8-12-2004 εξώδικη απάντηση του ανακόπτοντος στην ανωτέρω πρόσκληση, στην οποία διατεινόταν ότι δεν είχε αντίρρηση να συνταχθεί το οριστικό συμβόλαιο, εφόσον όμως διορθώνονταν οι δηλώσεις τους προς την αρμόδια εφορία ως προς το συνομολογηθέν τίμημα ώστε να αναγραφεί σ' αυτό όλο το υπολειπόμενο ποσό αυτού, που ανέρχονταν σε 281.000 ευρώ (190.000 ευρώ που αναφέρονταν στο προσύμφωνο και τα υπόλοιπα των 91.000 ευρώ που

αναφέρονταν στο προαναφερόμενο αντέγγραφο ή 411.000 - 130.000), ενώ του έθεσε και προθεσμία οκτώ ημερών προκειμένου, εάν συμφωνούσε, να προσέλθει για τη διόρθωση των δηλώσεων στην εφορία, δηλώνοντάς του ταυτόχρονα ότι μετά την πάροδο της προθεσμίας θα υπαναχωρούσε από την σύμβαση. Η εξώδικος αυτή επιδόθηκε στον καθ' ου στις 09.20 π.μ., ήτοι πριν από την ορισθείσα από τον καθ' ου ώρα για την προσέλευση στην συμβολαιογράφο, στην οποία δεν απάντησε αυτός ούτε προφορικά, αλλά αντ' αυτού στις 12.00 μ.μ. εμφανίστηκε ενώπιον της συμβολαιογράφου για την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου (με αναγραφόμενο τίμημα αυτό των 190.000), πλην, όμως, δεν εμφανίστηκε ο αιτών και συντάχθηκε η αριθ. 8984/9.12.2004 πράξη της συμβολαιογράφου, στην οποία και περιλήφθηκε δήλωση του αγοραστή ότι προτίθεται να προβεί στην κατάρτιση της οριστικής σύμβασης με αυτοσύμβαση σε άλλη ημέρα, που ο ίδιος θα καθορίσει. Μάλιστα στη συνέχεια με την από 13-12-2004 εξώδικη δήλωση του αγοραστή προς την παραπάνω συμβολαιογράφο ο τελευταίος, αφού αναφέρθηκε στην κατά τους ισχυρισμούς του ηθελημένη καθυστέρηση του εργολάβου για την υπογραφή της οριστικής σύμβασης, δήλωσε ότι προτίθεται να προβεί σε υπογραφή του οριστικού συμβολαίου με αυτοσύμβαση την 15-12-2004 και ώρα 12.00 και καλούσε τη συμβολαιογράφο να «...είστε καθόλα έτοιμη καθόσον έχετε όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την υπογραφή του...», με ρητή μάλιστα αναφορά ότι σε περίπτωση άρνησής της θα αξιώσει και από την ίδια την ικανοποίηση οποιασδήποτε ζημίας του. Ακολούθως η ως άνω συμβολαιογράφος με την από 14-12-2004 εξώδικη δήλωσή της, που επιδόθηκε αυθημερόν στους ήδη διαδίκους, και σε απάντηση της από 13-12-2004 ως άνω εξώδικης δήλωσης, δήλωσε ότι λόγω των διαφωνιών των συμβαλλομένων (τις οποίες και φυσικά γνώριζε, αφού οι περισσότερες από τις μεταξύ τους ανταλλαγείσες εξώδικες δηλώσεις κοινοποιούνταν και στην ίδια), έχει ήδη υποβάλει σχετική αίτηση προς το Συμβολαιογραφικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης (αρ. πρωτ. 848/9-12-2004) ζητώντας την άδεια υπογραφής του οριστικού συμβολαίου με αυτοσύμ-

βαση, ότι έχουν υπογραφεί και κατατεθεί οι δηλώσεις φόρου μεταβίβασης, οι οποίες συνετάγησαν με βάση το προσύμφωνο και ότι από τον έλεγχο των κατόψεων της υπ' αριθμ. 2098/2010-2004 οικοδομικής άδειας, που της προσκομίσθηκαν, διαπίστωσε αλλαγή ως προς το εμβαδόν των δύο υπογείων χώρων και ζήτησε, προκειμένου να προβεί στην κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου, α) τη διόρθωση του εργολαβικού συμβολαίου και νέο πίνακα εμβαδών και ποσοστών, β) τη διόρθωση του προσυμφώνου και γ) τη διόρθωση των φορολογικών δηλώσεων. Σημειώνεται ότι η διαφορά των περιγραφόμενων στο προσύμφωνο υπογείων χώρων με τις θεωρημένες κατόψεις της οικοδομικής άδειας προσδιορίζεται: 1) στο Α υπόγειο α) ο κλειστός χώρος πάρκινγκ στο μεν προσύμφωνο έχει εμβαδόν 32,85 τ.μ., στη δε κάτοψη 26,51 τ.μ., δηλαδή εμφανίζεται μικρότερο κατά 6,34 τ.μ., β) ο αποθηκευτικός χώρος στο μεν προσύμφωνο έχει εμβαδόν 23,43 τ.μ., στη δε κάτοψη 29,59 τ.μ., δηλαδή εμφανίζεται μεγαλύτερος κατά 6,16 τ.μ., και 2) στο Β υπόγειο ο αποθηκευτικός χώρος στο μεν προσύμφωνο έχει εμβαδόν 32,85 τ.μ., στη δε κάτοψη 26,51 τ.μ., δηλαδή εμφανίζεται μικρότερος κατά 6,34 τ.μ. Ακολούθως την 15-12-2004 ο καθ' ου επέδωσε νέα εξώδικη πρόσκληση στον ανακόπτοντα στην οποία αφού επικαλούνταν εξαπάτησή του από τον εργολάβο, ακολούθως του έτασσε προθεσμία δύο ημερών προκειμένου να προβεί στις αναφερόμενες αναλυτικά στην εξώδική του τροποποιήσεις της οικοδομικής άδειας, ώστε να συμφωνούν τα ποσοστά που αναφέρονταν σ' αυτή με τα ποσοστά που είχε προσυμφωνήσει να αγοράσει. Επίσης την ίδια ημέρα κατέθεσε στην συμβολαιογράφο γνήσιο αντίγραφο της υπ' αριθμ. 00045484-2 επιταγής της Τράπεζας... ποσού 110.000 ευρώ, εκδόσεως του ίδιου σε διαταγή του πωλητή-εργολάβου εκδόσεως την 21-6-2004 και δήλωσε ότι η εν λόγω επιταγή κατατίθεται στην συμβολαιογράφο «...ως μερική καταβολή για αγορά του ακινήτου, που αναφέρεται στο με αριθμό: 8450/2004 προσύμφωνο συμβόλαιο, προς απόδειξη της καταβολής του άνω ποσού από τον εμφανισθέντα στον Β. Ψ. κατά δήλωσή του», όπως αναφέρεται στη συνταχθείσα από τη συμβολαι-

ογράφο σχετική 9006/15-12-2004 πράξη κατάθεσης εγγράφων. Η εν λόγω δε επιταγή είχε δοθεί στον ανακόπτοντα και είχε ήδη πληρωθεί από τον καθ' ου κατά την υπογραφή του προσυμφώνου και είχε καταλογισθεί στην προκαταβολή των 130.000 ευρώ, η οποία και δεν εμφανιζόταν στο προσύμφωνο. Έτσι μετά τα παραπάνω ο ανακόπτων και προκειμένου να προστατέψει τα συμφέροντά του και για το λόγο ότι, όπως κατέθεσε η μάρτυρας αποδείξεως τόσο στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο όσο και εξεταζόμενη ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (υπ' αριθμ. 29309/2006 πρακτικά), υφίστατο κίνδυνος ο αγοραστής να προβεί σε μεταβίβαση της κατοικίας στον εαυτό του με αυτοσύμβαση, όπως είχε δικαίωμα από το προσύμφωνο και το ποσό των 110.000 ευρώ της επιταγής να υπολογισθεί στο αναγραφέν στο προσύμφωνο τίμημα των 190.000 ευρώ και επιπρόσθετα να μην εισπράξει και το υπόλοιπο εκτός συμβολαίου τίμημα των 91.000 ευρώ, για την πληρωμή του οποίου δεν είχε λάβει οποιαδήποτε εξασφάλιση, με την από 16-12-2004 εξώδικη δήλωσή του, που επιδόθηκε στον τον καθ' ου την 17-12-2004 (βλ. την 292Β'/17-12-2004 έκθεση επίδοσης του δικ. Επιμελητή Α. Σ.), αφού αναφέρεται στο περιεχόμενο της από 8-12-2004 προηγούμενης εξώδικης δήλωσής του και στην δηλωθείσα άρνηση με την από 15-12-2004 εξώδικη δήλωση του αγοραστή να προβεί στη διόρθωση των δηλώσεων ώστε να περιληφθεί το συνολικά οφειλόμενο υπόλοιπο τίμημα των 281.000 ευρώ και επιπρόσθετα ότι η μέχρι τότε συμπεριφορά του καθ' ου ήταν κακόπιστη και ότι η απόκλιση που παρουσιάζεται μεταξύ των κατόψεων της άδειας και του πίνακα κατανομής ποσοστών είναι ελάχιστη, δήλωσε ότι υπαναχωρεί «...από αποκλειστική και μόνο υπαιτιότητα...» του καθ' ου από την μεταξύ τους συμφωνία και επιφυλάσσεται για περαιτέρω αποζημίωση. Ότι ο εκκαλών με την έφεσή του και με τον 6° λόγο αυτής ισχυρίζεται, ενσωματώνοντας σ' αυτόν το από 28-2-2005 έγγραφο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, με το οποίο το Δ.Σ. αυτού εκφράζει τη γνώμη ότι για τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου πρέπει να προηγηθεί διόρθωση και τροποποίηση του προσυμφώνου και

των δηλώσεων προς την εφορία ώστε να προσαρμοσθούν στις κατόψεις της οικοδομικής άδειας (άποψη που είχε ήδη εκφράσει και στην από 13-12-2004 δήλωσή της η συμβολαιογράφος), ότι και ο ίδιος ζήτησε τις ως άνω διορθώσεις από τον εργολάβο. Όμως από την προαναφερθείσα από 15/12/2004 εξώδικη δήλωσή του ρητά προκύπτει ότι ζήτησε από τον εργολάβο την εντός δύο ημερών προσκόμιση «διορθωμένα και επικυρωμένα την υπ' αριθμό 46772/2004 οικοδομική άδεια, κατόψεις και πίνακα ποσοστών σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα και συνυπογραφέντα μεταξύ μας, μαζί με όλες τις τυχόν τροποποιήσεις που έχετε πραγματοποιήσει», όπως επί λέξει αναγράφεται, και ουδόλως αναφέρεται ότι προτίθεται να αποδεχθεί την υποδεικνυόμενη από τη συμβολαιογράφο λύση της διόρθωσης του προσυμφώνου και των δηλώσεων ώστε να συμφωνούν με την εκδοθείσα οικοδομική άδεια, ενόψει μάλιστα του ότι οι διαφοροποιήσεις στο εμβαδόν των υπογείων, όπως παραπάνω αναφέρθηκαν ήταν πολύ μικρής έκτασης, τέτοια δε προβλήματα συνήθως προκύπτουν όταν η έκδοση της οικοδομικής άδειας έπεται της κατάρτισης του προσυμφώνου πώλησης, όπως εν προκειμένω και ήταν ευχερές να επιλυθούν με τις προτεινόμενες διορθώσεις από τη συμβολαιογράφο, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι ως προς την κρίση, αν μικρές παρεκκλίσεις από την προσδιορισμένη με τη σύμβαση, κατά ποσό και ποιο, παροχή ή αντιπαροχή δεν συνιστούν κακή εκπλήρωση, εφαρμόζεται και η ερμηνευτική διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ. Μάλιστα ο αγοραστής δεν ζήτησε μείωση του τιμήματος για τα τ.μ. κατά τα οποία μειώθηκε το εμβαδόν του Β' υπογείου (6,34), ούτε άσκησε οποιοδήποτε άλλο νόμιμο δικαίωμά του, αλλά επέμενε στην κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου με αυτοσύμβαση με βάση το προσύμφωνο, που όμως ήταν πλέον αντικειμενικά αδύνατη, αφού υπήρχαν διαφοροποιήσεις που επιβλήθηκαν από την πολεοδομία κατά την έκδοση της οικοδομικής άδειας. Ότι ακολούθως ο καθ' ου αντέδρασε επιδίδοντας στον ανακόπτοντα, την 20-12-2004, πρώτο εκτελεστό απόγραφο του υπ' αριθμ... προσυμφώνου της προαναφερόμενης συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης, με συ-

νημμένες σ' αυτό τις δύο τελευταίες εξώδικες δηλώσεις του ανακόπτοντα καθώς και την από 13-12-2004 εξώδικη δήλωση της συμβολαιογράφου, προκειμένου να αποδείξει εγγράφως την συμβατική υπαναχώρηση του πωλητή από το προσύμφωνο, λόγω μεταμέλειάς του και ταυτόχρονα επιταγή προς πληρωμή, με την οποία επέτασσε να του καταβάλλει το ποσό των 135.000 ως ποινική ρήτρα, το ποσό των 110.000 ευρώ που είχε ήδη καταβάλει διά της προαναφερθείσας επιταγής έναντι του τιμήματος του προσυμφωνηθέντος ακινήτου και το ποσό των 20.000 ευρώ που του είχε καταβάλει ως αρραβώνα καθώς και τα έξοδα και την αμοιβή της πληρεξούσιας δικηγόρου του για τη σύνταξη της επιταγής και συνολικά το ποσό των 267.077,18 ευρώ. Στη συνέχεια ο ανακόπτων, μετά την επίδοση της προσβαλλόμενης επιταγής και την άσκηση της ανακοπής κατέθεσε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το ποσό της προκαταβολής των 130.000 ευρώ, το οποίο και εισέπραξε ο καθ' ου, όπως αποδεικνύεται από τα προσκομιζόμενα έγγραφα αλλά και ο ίδιος συνομολογεί. Σύμφωνα όμως με όσα αναλυτικά προαναφέρθηκαν αποδεικνύεται ότι η υπαναχώρηση του ανακόπτοντος δεν ασκήθηκε λόγω μεταμέλειάς του και κατ' ενάσκηση του συμβατικού δικαιώματός του να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση, αλλά αυτός άσκησε δικαίωμα νόμιμης υπαναχώρησης, αφού πρώτα έταξε εύλογη προθεσμία στον καθ' ου να προσέλθει για τη διόρθωση των δηλώσεων και την κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου, οι συνέπειες της οποίας (υπαναχώρησης), όμως, κατά τα προαναφερθέντα, δεν ρυθμίζονταν από το ανωτέρω προσύμφωνο, αλλά μόνο από το νόμο. Η υπαναχώρηση εξάλλου αυτή του ανακόπτοντος, με την οποία λύθηκε η συμβατική σχέση των διαδίκων αναδρομικά, από τότε που καταρτίστηκε, είχε ως συνέπεια και την κατάργηση των πρόσθετων συμφωνιών, στις οποίες ο καθ' ου στηρίζει τις επίδικες αξιώσεις του και ως εκ τούτου δεν υφίσταται πλέον νόμιμη αξίωση του καθ' ου ως προς αυτές. Πρέπει να σημειωθεί το γεγονός ότι ο ανακόπτων επέστρεψε στον καθ' ου η ανακοπή το ποσό του προκαταβληθέντος (εκτός προσυμφώνου συμβολαίου) τιμήματος των 130.000 ευρώ, δεν αποδεικνύει ότι ο ανακό-

πτων ομολογεί τη δική του υπαιτιότητα για τη μη κατάρτιση της οριστικής σύμβασης, όπως υπολαμβάνει ο εκκαλών-καθ' ου η ανακοπή στον τρίτο λόγο της έφεσής του, αλλά η επιστροφή του εν λόγω ποσού επιβαλλόταν από το ότι με την νόμιμη υπαναχώρησή του επήλθε λύση της κύριας σύμβασης, της προσυμφωνηθείσας δηλαδή πώλησης του ακινήτου, αποτέλεσμα της οποίας ήταν κατά τα εκτεθέντα στη νομική σκέψη, η υποχρέωση απόδοσης της ληφθείσας παροχής κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, δηλαδή εν προκειμένω του προκαταβληθέντος τιμήματος. Επίσης πρέπει να λεχθεί ότι αντίθετη από την κατά τα παραπάνω κρίση περί άσκησης από τον εφεσίβλητο-ανακόπτοντα-εργολάβο νόμιμης υπαναχώρησης, δεν μπορεί να στηριχθεί στο γεγονός ότι ο τελευταίος, μετά από σχετική μηνυτήρια αναφορά του εκκαλούντος, παραπέμφθηκε με την υπ' αριθμ. 130/2006 διάταξη του Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης να δικασθεί στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης για απόπειρα απάτης για τη μείωση του εμβαδού κατοψων, όπως η αποδιδόμενη πράξη περιγράφεται στο από 30-7-2007 κλητήριο θέσπισμα, που ο εκκαλών ενσωματώνει στον όγδοο λόγο της υπό κρίση έφεσής του. Κατ' ακολουθίαν, και με βάση αυτά τα περιστατικά όμως και σύμφωνα με όσα στην αρχή της παρούσας σκέψης διαλαμβάνονται η προαναφερόμενη πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, δηλαδή η από 20-12-2004 επιταγή προς πληρωμή κάτωθι αντίγραφου εξ απογράφου του υπ' αριθμ. ... προσυμφώνου της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης, Ε. Π.- Π., είναι άκυρη και συντρέχει νόμιμος λόγος ακύρωσής της από το Δικαστήριο (άρθρα 533 παρ. 1, 904 παρ. 1, 915, 918 παρ. 4, 921 ΚΠολΔ), καθ' όσον η βεβαιούμενη με τον ως άνω εκτελεστό τίτλο απαίτηση δεν υφίσταται, αφού μετά την νόμιμη υπαναχώρηση του εφεσίβλητου-ανακόπτοντος-πωλητή λύθηκε η συμβατική σχέση των διαδίκων αναδρομικά, από τότε που καταρτίστηκε, καθώς και η πρόσθετη συμφωνία περί ποινικής ρήτρας και δεν πρόκειται για απαιτήσεις από τη ρυθμιζόμενη κατά τον προαναφερθέντα έβδομο όρο του εκτελούμενου προσυμφώνου συμβατική υπαναχώρηση, στην οποία στηρίζει ο καθ' ου η ανακο-

πή τις διά της ανακοπτόμενης επιταγής αξιώσεις του. Μετά ταύτα, έκρινε ότι η εκκαλουμένη, η οποία έκρινε ομοίως, αλλά με διαφορετική αιτιολογία, και δέχθηκε τον πρώτο λόγο της ανακοπής και εν μέρει τον πρώτο πρόσθετο αυτής λόγο, με τον οποίο ο ανακόπτων ισχυριζόταν ότι η υπαναχώρησή του από το προσύμφωνο, δυνάμει του οποίου επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση εναντίον του και η ματαίωση κατάρτισης του οριστικού συμβολαίου μεταξύ των διαδίκων, δεν οφείλεται στην άσκηση του συμβατικού δικαιώματός του να υπαναχωρήσει από την σύμβαση λόγω μεταμέλειάς του, όπου στηρίζει ο καθ' ου τις αξιώσεις του αλλά στην υπαναχώρησή του από το προσύμφωνο κατ' ενάσκηση νομίμου δικαιώματός του, λόγω υπαιτιότητας και δη υπερημερίας του αντισυμβαλλομένου του καθ' ου, ως παραδεκτό, νόμιμο και ουσιαστικά βάσιμο και ακύρωσε την προσβαλλόμενη επιταγή προς πληρωμή έστω και με διαφορετικές και ελλειπείς εν μέρει αιτιολογίες, ορθά ερμήνευσε και εφήρμοσε τις ανωτέρω διατάξεις και τις αποδείξεις εκτίμησε και πρέπει, αφού αντικατασταθούν οι αιτιολογίες της ως άνω, να απορριφθούν οι λοιποί λόγοι της έφεσης, με τους οποίους ο εκκαλών προβάλλει αιτιάσεις κατά της παραδοχής με την εκκαλούμενη απόφαση του ως άνω λόγου της ανακοπής και δεν αναφέρθηκαν ειδικότερα παραπάνω, ως αβάσιμοι. Με τις κρίσεις του αυτές το Εφετείο δεν παρέλειψε, παρά το νόμο, να κηρύξει απαράδεκτο, δεν παραμόρφωσε το περιεχόμενο του υπ' αριθμό... προσυμφώνου συμβολαίου αγοραπωλησίας της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Ε. Π.- Π., ορθώς ερμήνευσε και εφήρμοσε τις προαναφερόμενες διατάξεις ουσιαστικού δικαίου και προσέφυγε στους γενικούς ερμηνευτικούς κανόνες των άρθρων 173 και 200 ΑΚ αφού διαπίστωσε αμφιβολία ως προς την αληθή έννοια των δηλώσεων βουλήσεως που διατυπώθηκαν στον έβδομο όρο του ως άνω προσυμφώνου. Με την ερμηνεία δε που έδωσε δεν παραβίασε τους κανόνες αυτούς. Εξάλλου, με τις ως άνω παραδοχές του δεν στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσεως, αφού από το αιτιολογικό αυτής, προκύπτουν σαφώς όλα τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία είναι αναγκαία για την κρίση του στη συγκεκρι-

μένη περίπτωση, περί της συνδρομής των νομίμων όρων και προϋποθέσεων των διατάξεων που εφαρμόστηκαν, ενώ έχει τις παρατιθέμενες παραπάνω σαφείς, πλήρεις και μη αντιφάσκουσες αιτιολογίες ως προς το νομικό χαρακτηρισμό των περιστατικών που έγιναν δεκτά και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Επομένως, οι πρώτος, δεύτερος, τρίτος και τέταρτος, εκ του άρθρου 559 αρ.14, 20, 1 και 19 ΚΠολΔ, αντίθετοι, λόγοι αναιρέσεως, είναι αβάσιμοι. Επειδή, κατά το άρθρο 193 ΚΠολΔ, δεν επιτρέπεται προσβολή της απόφασης με ένδικο μέσο ως προς τα έξοδα, αν δεν περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης. Σκοπός της διάταξης είναι να περιορίσει τη δυνατότητα αυτοτελών άσκησης ένδικων μέσων μόνο για το κεφάλαιο των δικαστικών εξόδων, στα οποία περιλαμβάνεται κατ' άρθρο 189 παρ. 1 ΚΠολΔ και η αμοιβή του δικηγόρου, χωρίς ταυτόχρονη προσβολή της απόφασης και ως προς το κεφάλαιο της ουσίας της υπόθεσης. Η ρύθμιση ισχύει για όλα τα ένδικα μέσα και συνεπώς και για την έφεση. (ΑΠ 777/2007, ΑΠ 781/2006, ΑΠ 54/20-06). Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 191 §§ 1 και 2 ΚΠολΔ, για την επιδίκαση των δικαστικών εξόδων πρέπει να υποβληθεί σχετικό αίτημα, ενώ, εάν δεν υποβληθεί κατάλογος εξόδων, το δικαστήριο προχωρεί στην εκκαθάριση τους, αν έχει υποβληθεί αίτημα για την επιδίκασή τους. Εξάλλου από τις διατάξεις των άρθρων 98 § 1, 100, 107 και 110 του Κώδικα περί Δικηγόρων (κυρ. ν.δ. 3026/1954) συνάγεται ότι, σε περίπτωση ελλείψεως ειδικής συμφωνίας, το ελάχιστο όριο αμοιβής του δικηγόρου για τη σύνταξη κύριας αγωγής ορίζεται σε 2% επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής, και για τη σύνταξη προτάσεων, προκειμένου μεν περί του δικηγόρου του ενάγοντος, το ποσοστό αυτό ορίζεται σε 1%, προκειμένου δε περί του δικηγόρου του εναγομένου σε 2%. Κατά δε το άρθρο 103 του ιδίου Κώδικα με την αγωγή εξομοιώνεται και η ανακοπή κατά πράξεων κάθε μορφής αναγκαστικής εκτελέσεως. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ αντιρρήσεις του καθ' ου η εκτέλεση που αφορούν το έγκυρο του εκτελεστού τίτλου, τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως ή την απαίτηση ασκούνται μόνο με

ανακοπή. Η ανακοπή αυτή είναι μία ειδικότερη μορφή της ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ και με αυτή ο ανακόπτων αμύνεται εναντίον της εκτελέσεως, που επισπεύδεται εις βάρος του, στη διαδικασία της οποίας θέση ενάγοντα επέχει ο δανειστής που επισπεύδει την εκτέλεση, ενώ ο καθ' ου η εκτέλεση επέχει θέση εναγομένου. Αίτημα της ανακοπής αυτής του άρθρου 933 ΚΠολΔ είναι πάντοτε η ακύρωση ορισμένων πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως και η προσβολή αυτής και όταν δεν αφορά την απαίτηση στηρίζεται σε ελαττώματα της διαδικασίας. Η αξία του αντικειμένου της εν λόγω ανακοπής, προκειμένου να υπολογισθούν οι αμοιβές των δικηγόρων, ταυτίζεται πάντοτε με το χρηματικό ποσό για το οποίο επισπεύδεται η εκτέλεση και όταν ακόμη η προσβαλλομένη με την ανακοπή αντίρρηση δεν αφορά την ίδια του απαίτηση αλλά το κύρος των πράξεων της εκτελέσεως. Και τούτο διότι η απαίτηση αποτελεί το υπόβαθρο της εκτελέσεως, η οποία διενεργείται προς ικανοποίησή της (ΑΠ 1114/2005, ΑΠ 328/2003). Στην προκειμένη περίπτωση η εκτέλεση επισπεύσθηκε προκειμένου να ικανοποιηθεί η απαίτηση του καθ' ου η ανακοπή, συνολικού ποσού 265.000 ευρώ, και ως εκ τούτου μόνο η αμοιβή της πληρεξουσίας δικηγόρου του ανακόπτοντος-καθ' ου η εκτέλεση, που επέχει κατά τα προναφερθέντα θέση εναγομένου, ανέρχεται σε 5.300 ευρώ (265.000 x 2%).

Συνεπώς το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που με την εκκαλουμένη απόφασή του, προσδιόρισε συνολικά τα δικαστικά έξοδα του ανακόπτοντος στο ποσό των 6.000 ευρώ και υποχρέωσε τον καθ' ου στην καταβολή τους, με ρητή μάλιστα αναφορά ότι η αμοιβή της πληρεξουσίας δικηγόρου του ανακόπτοντος προσδιορίζεται βάσει της απαίτησης, ορθά τις προαναφερθείσες διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων εφάρμοσε, αφού το υπόλοιπο ποσό των 700 ευρώ αφορά τα λοιπά έξοδα (παραστάσεις, επιδόσεις, αντίγραφα, χαρτόσημα κ.λπ.).

Συνεπώς, το Εφετείο, το οποίο έκρινε ομοίως και απέρριψε τον οικείο (11ο) λόγο της εφέσεως, με τον οποίο ο εκκαλών προέβαλε αιτίαση σχετικά με την καταδίκη του στη δικαστική δαπάνη και το ύψος αυτής (επιδικασθείσης στον

ανακόπτοντα), ως αβάσιμο, ορθώς ερμήνευσε και εφήρμοσε τις ως άνω διατάξεις.

Συνεπώς ο τελευταίος, εκ του άρθρου 559 αρ.1 ΚΠολΔ, αντίθετος λόγος αναιρέσεως, είναι αβάσιμος. Κατ' ακολουθίαν τούτων, πρέπει να απορριφθεί η αναίρεση. Ο αναιρεσείων, ως ηττώμενος διάδικος, πρέπει να καταδικασθεί στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιβλήτου (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 1-3-2010 αίτηση του Γ. Δ. Κ., περί αναιρέσεως της υπ' αριθμό 2.785/2009 αποφάσεως του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Καταδικάζει τον αναιρεσείοντα στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιβλήτου, την οποία καθορίζει στο ποσό των δύο χιλιάδων επτακοσίων (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 949/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Αναγγελία δανειστών. Προϋποθέσεις εγκυρότητας αυτής. Απαιτείται να αναφέρεται με ακρίβεια η απαίτηση και το προνόμιο αυτής. Άσκηση ανακοπής κατά της αναγγελίας από όποιον έχει σχετικό έννομο συμφέρον. Προθεσμία εντός της οποίας πρέπει ο δανειστής να ασκήσει την αναγγελία του. Συνέπειες άπρακτης παρέμβασης της προθεσμίας αυτής. Μπορεί ο δανειστής να προσκομίσει τα νομιμοποιητικά της απαίτησής του έγγραφα στη δίκη της ανακοπής κατά της αναγγελίας. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 29-08/2006 ΕφετΘεσ/κης).

Από τη διάταξη του άρθρου 972 παρ. 1 περιπτ. β' του Κ.Πολ.Δικ, που ορίζει ότι η αναγγελία πρέπει να περιέχει, πλην άλλων και περιγραφή της απαίτησης του δανειστή που αναγγέλλεται, σε συνδυασμό προς τη διάταξη του άρθρου 159 αρ. 3 Κ.Πολ.Δικ, που ορίζει ότι η παράβαση της διάταξης που ρυθμίζει τη διαδικασία και ιδίως τον τύπο κάποιας διαδικαστικής πράξης συνεπάγεται ακυρότητα, αν η παράβαση προκάλεσε στο διάδικο που την προτείνει βλάβη, η

οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας, προκύπτει ότι η αναγγελία, ως πράξη της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, πρέπει να περιέχει περιγραφή της απαίτησης που αναγγέλλεται και του προνομίου της. Ενόψει όμως του ότι η αναγγελία αποτελεί την πρώτη επιθετική, εξώδικη διαδικαστική πράξη και το αρχικό δικόγραφο, με το οποίο εισάγεται στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, και ειδικότερα της κατάταξης, η απαίτηση του αναγγελλόμενου δανειστή, στο περιεχόμενο δε του αναγγελτηρίου, οφείλουν να απαντήσουν, με τις παρατηρήσεις τους (άρθρου 974 Κ.Πολ.Δικ.) και την ανακοπή (άρθρο 979 Κ.Πολ.Δικ.), ο οφειλέτης, ο επισπεύδων και οι άλλοι δανειστές που έχουν αναγγελθεί και με βάση το περιεχόμενο αυτό ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και το δικαστήριο της ανακοπής να προβούν στην κατάταξη ή στην απόρριψη της αναγγελθείσας απαίτησης, το αναγγελτήριο πρέπει να παρέχει στον μεν οφειλέτη και τους άλλους δανειστές τα απαραίτητα για την άμυνά τους στοιχεία, στον δε υπάλληλο του πλειστηριασμού τις προϋποθέσεις για να μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα και βασιμότητα της απαίτησης. Ανάμεσα στις προϋποθέσεις αυτές είναι και η ύπαρξη του προνομίου, τα πραγματικά περιστατικά του οποίου πρέπει να περιέχει το αναγγελτήριο, όταν μάλιστα αυτά δεν συμπίπτουν με εκείνα στα οποία στηρίζεται η απαίτηση. Το δικόγραφο της αναγγελίας είναι άκυρο λόγω αοριστίας της αναφερόμενης σ' αυτό απαίτησης μόνον όταν η περιγραφή αυτής, καθώς και του τυχόν υφισταμένου προνομίου της είναι τόσο ελλιπής, ώστε να μην μπορούν ο οφειλέτης και οι λοιποί δανειστές να αντικρούσουν την αναγγελία, κατά την άσκηση του δικαιώματος της υπεράσπισής τους, κατά τα άρθρα 974 και 979 Κ.Πολ.Δικ. και να υφίστανται έτσι βλάβη. Δεν είναι όμως αναγκαία η εξειδίκευση, στο βαθμό που απαιτείται επί ανακοπής (άρθρα 216 παρ. 1 και 585 Κ.Πολ.Δικ), για τον αναγγεθέντα δικαιούχο της απαίτησης, ανεξαρτήτως της δικο-

νομικής θέσης του στη δίκη της ανακοπής, γιατί το αναγγελτήριο δεν αποτελεί προδικασία κύριας ή παρεμπόμπουσας αίτησης για δικαστική προστασία, κατά την έννοια του άρθρου 111 Κ.Πολ.Δικ. Για την πληρότητα της περιγραφής της αναγγελλόμενης αξίωσης αρκεί η μορφολογική εξατομίκευσή της ως προς το είδος και το προνόμιο κατάταξής της, μπορεί δε να συμπληρώνεται με παραπομπή σε άλλο, συνυποβαλλόμενο δημόσιο έγγραφο. Εάν ο αναγγελλόμενος δανειστής δεν ανταποκρίνεται στην επιβαλλόμενη από τη διάταξη του άρθρου 972 παρ. 1 εδ. γ' και δ' του Κ.Πολ.Δικ υποχρέωσή του να καταθέσει μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 15 ημερών από την ημέρα του πλειστηριασμού στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τα έγγραφα που αποδεικνύουν την απαίτηση και το τυχόν προνόμιο που την ασφαρίζει, αποκλείεται να τα καταθέσει μεταγενέστερα (βλ. άρθρο 151 Κ.Πολ.Δικ) και μπορεί να καταταγεί τυχαία από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Δεν επιφέρει όμως η πάροδος άπρακτης της δεκαπενθήμερης προθεσμίας του άρθρου 972 παρ. 1 εδ. γ' Κ.Πολ.Δικ έκπτωση από το δικαίωμα προσαγωγής των εγγράφων ενώπιον του δικαστηρίου κατά τη συζήτηση της ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης, το οποίο είναι υποχρεωμένο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 335 και 338 έως 341 Κ.Πολ.Δικ., να λάβει υπόψη του όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν ενώπιόν του οι διάδικοι για την απόδειξη των ισχυρισμών τους, οι οποίοι ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης.

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο δέχθηκε κατά το μέρος που ενδιαφέρει εδώ τα εξής : 1) Η εφεσίβλητη εταιρία με την επωνυμία «...» στην από 26-3-2004 αναγγελία της, που επιδόθηκε την 31-3-2004, εκθέτει ότι έχει απαίτηση κατά του καθού η εκτέλεση, βάσει της 1199/2003 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, 95.252,05 ευρώ, που ασφαλίστηκε με προσημείωση υποθήκης βάσει της 520/1997 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά και έχει εγγραφεί

στον τομ. 1739 φύλλο 96 αριθ. 1. Από το κατατεθέν στην υπάλληλο του πλειστηριασμού την 1-4-2004 αντίγραφο από απόγραφο της άνω 1199/2003 διαταγής πληρωμής αποδεικνύεται ότι η αναγγελλθείσα ανώνυμη εταιρία είχε κατά του καθού η εκτέλεση την προαναφερθείσα χρηματική απαίτηση από οπισθογράφηση της 17804712-1 τραπεζικής επιταγής εκδόσεως της... ΑΕ σε διαταγή του καθού η εκτέλεση, η οποία δεν αναφέρει την αιτία της απαίτησης, ενώ με την 520/1997 απόφαση διατάχθηκε η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης για αναγνωριζόμενη απαίτηση 53.000.000 δραχμών (= 155.539,25 ευρώ) από πίστωση φόρου κατανάλωσης καπνού στην εταιρία με την επωνυμία «...» βάσει της από 17-9-1982 συμβάσεως πλαισίου στην οποία προσχώρησε και η «...» και της από 26-11-1996 εγγύησης του καθού η εκτέλεση. 2) Η εφεσίβλητη εταιρία με την επωνυμία «...» στην από 31-3-2004 αναγγελία της εκθέτει ότι έχει απαίτηση κατά του καθού η εκτέλεση 164.081,89 ευρώ, που ασφαλίστηκε με 3 προσημείωσεις υποθηκών βάσει των αποφάσεων α) 520/1997 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά που έχει εγγραφεί για 15.000 ευρώ στον τόμο 1739, φύλλο 96 και αριθ. 3 του οικείου βιβλίου υποθηκών, β) 495/2003 του ίδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου, που έχει εγγραφεί για 15.600 ευρώ στον τόμο 1980, φύλλο 43 και με αριθ. 7 των άνω βιβλίων και γ) 40636/2003 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που έχει εγγραφεί για ποσό 150.000 ευρώ, που έχει εγγραφεί στον τόμο 1980, φύλλο 43 με αριθ. 9. Με τα κατατεθέντα την 1-4-2004 στην υπάλληλο του πλειστηριασμού έγγραφα, μεταξύ των οποίων οι αναφερόμενες στην άνω αναγγελία αποφάσεις, αναγνωρίζεται η ύπαρξη των αναγγελλόμενων απαιτήσεων συνολικού ύψους 164.081,89 ευρώ και διατάζεται η εγγραφή 3 προσημείωσεων υποθηκών για απαιτήσεις από πίστωση φόρου κατανάλωσης καπνού στην εταιρία με την επωνυμία «...» βάσει της από 17-9-1982 συμβάσεως πλαισίου στην οποία προσχώρησε η εταιρία αυτή και της από 26-11-1996 συμβάσεως εγγυήσεως του καθού η εκτέλεση και των εφεσίβλητων ως άνω εταιριών. Σε αμφότερες τις άνω αναγγελίες της δεύτερης και τρί-

της των εφεσίβλητων παραδεκτά με παραπομπή στις προαναφερθείσες δικαστικές αποφάσεις, περιγράφονται οι απαιτήσεις των κατ' είδος, ποσό και έννομη σχέση από την οποία έχουν προέλθει, καθώς και τα προνόμιά τους (προσημειώσεις υποθηκών), δηλαδή εκτίθενται σ' αυτές όλα τα στοιχεία περιγραφής που απαιτεί η διάταξη του άρθ. 972 παρ.1 ΚΠολΔ, και έπρεπε οι περί αοριστίας των αναγγελιών αυτών ως προς τα στοιχεία περιγραφής των απαιτήσεων και του προνομίου των λόγους της ανακοπής ν' απορριφθούν ως αβάσιμοι (ειδικώς για την απαίτηση της... εξυπακούεται ότι η επιταγή για την οποία εκδόθηκε η 1199/2003 διαταγή πληρωμής οπισθογραφήθηκε υπό του καθού η εκτέλεση προς τη δικαιούχο εφεσίβλητη σε εκπλήρωση της απαίτησής της από τη σύμβαση εγγύησης που προαναφέρθηκε). Με βάση αυτά το Εφετείο απέρριψε την έφεση της ανακόπτουσας και ήδη αναιρεσείουσας κατά της πρωτόδικης απόφασης με την οποία είχε απορριφθεί η ανακοπή κατά του υπ. αριθ. .../2004 πίνακα κατάταξης της συμβολαιογράφου Α. Α.-Κ. ως προς τους λόγους της ακυρότητας των ως άνω αναγγελιών λόγω της αοριστίας αυτών ως προς την περιγραφή της απαίτησης και του προνομίου τους. Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παρέλειψε παρά το νόμο να κηρύξει ακυρότητα ούτε παραβίασε με εσφαλμένη εφαρμογή τη διάταξη του άρθρου 972 Κ.Πολ.Δ. καθόσον με βάση το ανωτέρω περιεχόμενο των αναγγελιών, όπως αυτές συμπληρώνονται με το περιεχόμενο των ως άνω δικαστικών αποφάσεων, με βάση τις οποίες και έγινε η εγγραφή των προσημειώσεων, στις οποίες και γίνεται σχετική παραπομπή με την αναγγελία, η περιγραφή των αναγγελθεισών απαιτήσεων και του προνομίου αυτών οι οποίες και κατετάγησαν στο πίνακα, είναι πλήρης κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης που εφαρμόστηκε (972 Κ.Πολ.Δ.).

Συνεπώς ο πρώτος λόγος της αναίρεσης, από τους αριθ. 1 και 14 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. κατά το μέρος που υποστηρίζονται τα αντίθετα είναι αβάσιμος. Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της απόφασης το αποδεικτικό του πόρισμα το Εφετείο και όσον αφορά την αναγγελία της πρώτης στήριξε στα έγγραφα που αναφέρο-

νται σ' αυτή, τα δε διαλαμβανόμενα περαιτέρω στην απόφαση: «... ειδικώς για την απαίτηση της ... εξυπακούεται ότι η επιταγή για την οποία εκδόθηκε η 1199/2003 διαταγή πληρωμής οπισθογραφήθηκε υπό του καθού η εκτέλεση προς τη δικαιούχο εφεσίβλητη σε εκπλήρωση της απαίτησής της από τη σύμβαση εγγύησης που προαναφέρθηκε» έχουν την έννοια της επεξήγησης του αποδεικτικού πορίσματος.

Συνεπώς ο δεύτερος λόγος της αναίρεσης από τον αριθ. 10 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο χωρίς αποδείξεις κατέληξε στο αποδεικτικό του πόρισμα όσον αφορά την αναγγελία της πρώτης αναιρεσίβλητης είναι αβάσιμος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 10 Ιουνίου 2009 αίτηση της Τράπεζας... για αναίρεση της υπ' αριθ. 2908/2006 απόφασης του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων τα οποία ορίζει για μεν την πρώτη αναιρεσίβλητη σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ, για δε τη δεύτερη σε χίλια οκτακόσια (1.800) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1042/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Σύσταση κάθετης ιδιοκτησίας. Ρύθμιση των δικαιωμάτων που αποκτά ο ιδιοκτήτης χωριστής οικοδομής τόσο επ' αυτής, όσο και επί του οικοπέδου. Καθορισμός των ποσοστών συνιδιοκτησίας εκάστου συγκυρίου επί του οικοπέδου για ανέγερση οικοδομής σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Κανονισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της συνιδιοκτησίας. Δυνατότητα συμβατικού καθορισμού. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση λόγω ασαφών και ελλιπών αιτιολογιών ως προς το θέμα, αν η προσθήκη μιας οικοδομής προσβάλλει ή όχι το δικαίωμα συγκυριότητας. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 693/2008 απόφαση ΕφετΑθ).

1. Από τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 3, 4, 5, και 13 του ν. 3741/1929, 1 παράγραφοι 1

και 3 του νδ 1024/1971, 1002 και 1117 ΑΚ προκύπτει ότι, σε περίπτωση σύστασης κάθετης ιδιοκτησίας, σε περισσότερα οικοδομήματα που έχουν ανεγερθεί ή πρόκειται να ανεγερθούν σε ενιαίο οικόπεδο, αλλά σε ορισμένο ξεχωριστό για κάθε συνιδιοκτήτη τμήμα, ο κύριος κάθε χωριστής οικοδομής θεωρείται έναντι μεν της πολιτείας συγκύριος του όλου οικοπέδου, έναντι δε του συνιδιοκτήτη του οικοπέδου και αποκλειστικού κυρίου χωριστής οικοδομής, αυτοτελής κύριος (ΑΠ 40/2007, 26/2006). Κάθε συνιδιοκτήτης του ενιαίου οικοπέδου έχει δικαίωμα να προβεί σε ανέγερση οικοδομής στο καθορισμένο γι' αυτόν τμήμα του κοινού οικοπέδου, δικαιούται δε να καλύψει, με την ανέγερση της οικοδομής, τόση επιφάνεια, όση αναλογεί στο συμβατικώς καθορισμένο ποσοστό συγκυριότητάς του στο ενιαίο οικόπεδο, αφήνοντας δηλαδή ακάλυπτο το ποσοστό εκείνο το οποίο, σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις, είναι υποχρεωμένος να αφήσει, ανάλογα με το εμβαδόν και τις διαστάσεις της δικής του ιδιοκτησίας, και μη υπερβαίνοντας το συντελεστή δόμησης που αναλογεί, επίσης κατά τις σχετικές πολεοδομικές διατάξεις, στην ιδιοκτησία του (ΑΠ 26/2006, 118/2003, 538/1999, 25/1999). Στην κάθετη ιδιοκτησία υπάρχουν αντικείμενα αναγκαστικής συγκυριότητας όπως είναι το έδαφος και αντικείμενα χωριστής κυριότητας, όπως είναι τα αυτοτελή οικοδομήματα (ΑΠ 1677/2000). Περαιτέρω, υπό τους όρους του άρθρου 1 του ΝΔ 1024/1971 και 4 και 13 του Ν 3741/1929 όλοι οι ιδιοκτήτες και συνιδιοκτήτες αυτοτελών οικοδομημάτων, που υπάγονται στις διατάξεις της κάθετης καθώς και της οριζόντιας ιδιοκτησίας, μπορούν με την αρχική συστατική πράξη (κανονισμός) ή με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών να κανονίσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της συνιδιοκτησίας, τόσο στα κοινά μέρη που θα καθορίσουν, όσο και στις διαιρεμένες ιδιοκτησίες κατά παρέκκλιση των διατάξεων του νόμου αυτού που αποτελούν ενδοτικό δίκαιο (ΑΠ 40/2007). Εξάλλου, κατά την

έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθμός 19 ΚΠολΔ ο προβλεπόμενος από αυτή λόγος αναίρεσης για έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης ιδρύεται όταν από το αιτιολογικό της προσβαλλόμενης απόφασης δεν προκύπτουν σαφώς και επαρκώς τα πραγματικά εκείνα περιστατικά που είναι κατά νόμο αναγκαία για την εφαρμογή, στη συγκεκριμένη περίπτωση του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε, όπως όταν η απόφαση έχει ελλειπείς ή αντιφατικές αιτιολογίες σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, με συνέπεια να μη μπορεί να ελεγχθεί αναιρετικά, αν ορθά ή όχι εφαρμόστηκε ο κανόνας ουσιαστικού δικαίου. Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε τα ακόλουθα, κρίσιμα για την τύχη της αναίρεσης, πραγματικά περιστατικά: «Με το... συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Η. Β., που έχει μεταγραφεί νόμιμα, οι (μη διάδικες) Έ. Η. και Κ. Κ., οι οποίες ήταν συγκύριες κατά ποσοστά 669/1000 και 331/1000 εξ αδιαιρέτου, αντίστοιχα, ενός οικοπέδου, έκτασης 1014 τ.μ., που βρίσκεται στο... (περιοχή)... στη συμβολή των οδών... και ιδιωτικής ανώνυμης οδού, προτιθέμενες να ανοικοδομήσουν αυτοτελείς οικοδομές στο κοινό οικόπεδο, που θα ανήκουν κατά αποκλειστική χρήση και κυριότητα στην καθεμία από αυτές, καθόρισαν τα ανάλογα με τα ποσοστά συγκυριότητάς τους τμήματα του ενιαίου οικοπέδου, στα οποία θα γινόταν η οικοδόμηση, με βάση τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις των αυτοτελών οικοδομών. Πιο συγκεκριμένα, συμφώνησαν ότι η μεν Έ. Η. θα ανεγείρει αυτοτελή οικοδομή στο με στοιχεία... τμήμα του εν λόγω οικοπέδου, εμβαδού 678 τμ, όπως αυτό εμφανίζεται στο σχεδιάγραμμα του μηχανικού Κ. Ν., η δε Κ. Κ. ότι θα ανεγείρει αυτοτελή οικοδομή στο τμήμα... του ως άνω ενιαίου οικοπέδου, έκτασης 336 τμ που εμφανίζεται στο ίδιο πιο πάνω σχεδιάγραμμα. Επίσης, με το ίδιο συμβόλαιο, οι ανωτέρω συμβαλλόμενες συμφώνησαν ότι οι μεταξύ τους σχέσεις θα

διέπονται από τις διατάξεις του ν 3741/1929 «περί της κατ' όροφον ιδιοκτησίας» και των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ, καθώς και κάθε άλλου σχετικού νόμου, συνομολόγησαν δε ρητά ότι το πιο πάνω οικόπεδο θα παραμείνει κοινό και αδιαίρετο κατά το ποσοστό που ανήκει στην καθεμία από αυτές. Από το περιεχόμενο του παραπάνω συμβολαίου είναι φανερό ότι οι συμβαλλόμενες προέβησαν σε ρύθμιση των μεταξύ τους σχέσεων και συνέστησαν κάθετη ιδιοκτησία, η οποία τότε δεν ρυθμιζόταν από το νόμο αυτοτελώς. Όμως, η σύσταση διαιρεμένων ιδιοκτησιών με τον εκτεθέντα τρόπο είναι έγκυρη (εφόσον μέχρι την έναρξη ισχύος του ν δ/τος 1024/1971 δεν ακυρώθηκε) και ως εκ τούτου, παράγει όλες τις έννομες συνέπειες και διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 1 επ ν 3741/1929 και των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ, οι οποίες, όπως έχει ήδη αναφερθεί στη νομική σκέψη της παρούσας, ισχύουν απaráλακτα και στην κάθετη ιδιοκτησία. Στη συνέχεια, με το... συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Ε. Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα, η Κ. Κ. μεταβίβασε, λόγω πώλησης, το εξ αδιαίρετου μερίδιό της στο άνω οικόπεδο, ήτοι τα 331/1000 εξ αδιαίρετου, στον (μη διάδικο) Κ. Κ., ο οποίος, ακολουθώντας, με τα μεταγραμμένα νόμιμα... και... συμβόλαια του συμβολαιογράφου Αθηνών Ι. Σ., συνέστησε προίκα υπέρ των θυγατέρων του Θ. Τ. (ενάγουσας) και Ε. Χ. (μητέρας της εναγομένης), αντίστοιχα, και μεταβίβασε σ' αυτές, κατά την έννοια του άρθρου 1414 του ΑΚ, το εξ αδιαίρετου μερίδιο στο ως άνω κοινό οικόπεδο (331/1000), που ανήκε στον ίδιο, και καθόρισε το τμήμα του οικοπέδου στο οποίο καθεμία θα ανήγειρε αυτοτελή οικοδομή. Ειδικότερα, αυτός όρισε ότι στο τμήμα του ενιαίου οικοπέδου με στοιχεία..., εμβαδού 336 τμ, στο οποίο, όπως σημειώθηκε, έχει συσταθεί κάθετη ιδιοκτησία, η μεν θυγατέρα του Θ. Τ. (ενάγουσα) θα μπορεί να οικοδομήσει αυτοτελές κτίσμα στο ανατολικό τμήμα, έκτασης 136,50 τμ, το οποίο εμφανίζεται με στοιχεία... στο από Φεβρουαρίου 1966 σχεδιάγραμμα του πολιτικού

μηχανικού..., η δε θυγατέρα του... στο δυτικό τμήμα αυτού, έκτασης 199,50 τμ, το οποίο εμφανίζεται με στοιχεία... στο ίδιο πιο πάνω σχεδιάγραμμα. Έτσι, ο προικοδότης... συνέστησε με τα ανωτέρω συμβόλαια δύο νέες κάθετες ιδιοκτησίες στο με στοιχεία... οικοπεδικό τμήμα, του οποίου είχε την αποκλειστική χρήση, μετά δε την κατάργηση του θεσμού της προίκας, σύμφωνα με το ν 1329/1983, το ιδανικό μερίδιο 331/1000 στο ενιαίο οικόπεδο περιήλθε κατά κυριότητα, νομή και κατοχή, αποκλειστικά, στην ενάγουσα και στη μητέρα της εναγομένης. Περαιτέρω, αποδείχθηκε, ότι η μεν ενάγουσα ανήγειρε πολυώροφη οικοδομή αποκλειστικής κυριότητάς της στο τμήμα του ενιαίου οικοπέδου με στοιχεία..., η δε... (μητέρα της εναγομένης) ανήγειρε δυτικά της οικοδομής της ενάγουσας και σε επαφή με αυτή δική της πολυώροφη οικοδομή. Η ανέγερση των οικοδομών αυτών έγινε με βάση τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις και έτσι τα εν λόγω οικοπεδικά τμήματα δεν καλύφθηκαν εξ ολοκλήρου, με αποτέλεσμα να παραμείνει στο πίσω μέρος των οικοδομών ακάλυπτος χώρος, λόγω δε της κλίσης του εδάφους ο υπόγειος όροφος των οικοδομών, στο τμήμα που βλέπει στον υπόψη ακάλυπτο χώρο, εμφανίζεται ως ισόγειος όροφος. Στη συνέχεια, με βάση την 9643/1966 πράξη σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας του συμβολαιογράφου Αθηνών Ι. Ρ., που έχει νόμιμα μεταγραφεί, η... υπήγαγε στις διατάξεις του ν 3741/1929 την πιο πάνω πολυώροφη οικοδομή της, η οποία αποτελείται από το με στοιχεία ΥΠ-1 διαμέρισμα του υπογείου, το με στοιχεία ΙΣ-1 διαμέρισμα του ισόγειου και το με στοιχεία Α-1 διαμέρισμα του πρώτου ορόφου. Ακολουθώντας, με το νόμιμα μεταγραμμένο 9703/1995 συμβόλαιο του ίδιου ως άνω συμβολαιογράφου, η... μεταβίβασε με αιτία τη γονική παροχή στην εναγόμενη θυγατέρα της κατά κυριότητα, νομή και κατοχή τα προαναφερόμενα με στοιχεία ΥΠ-1 και ΙΣ-1 διαμερίσματα. Μετά την κατάρτιση του εν λόγω συμβολαίου η εναγόμενη άρχισε να καταστρώνει σχέδιο για την επέκτα-

ση των αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών της, με την κατασκευή ημιυπαίθριου στον ακάλυπτο χώρο της οικοδομής, όπου και άνοιξε τέσσερις (4) μεγάλους λάκκους για να τοποθετήσει ισάριθμες σιδερένιες κολώνες. Η ενάγουσα αντιλήφθηκε το σχέδιο της εναγομένης, γι' αυτό και προέβη σε σχετική καταγγελία προς την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία της Νομαρχίας Αθηνών.

Επακολούθησε διενέργεια αυτοψίας στον επίδικο χώρο από υπάλληλο της τελευταίας και διαπιστώθηκε, πράγματι, η διάνοιξη των λάκκων, πλην όμως η εναγόμενη, με σκοπό να παραπλανήσει την ως άνω υπηρεσία, δήλωσε ότι η διάνοιξη των λάκκων έγινε για να φυτευθούν δένδρα. Αφού άφησε η εναγόμενη να διαρρεύσει αρκετός χρόνος αποφάσισε, κατά μήνα Αύγουστο 2001, να υλοποιήσει το σχέδιό της. Έτσι, στις 6-8-2001 άρχισε να συγκεντρώνει στον ακάλυπτο χώρο τα απαραίτητα υλικά, παρά την έντονη διαμαρτυρία της ενάγουσας. Μάλιστα, όταν, ύστερα από εισαγγελική παραγγελία, κλήθηκε η εναγόμενη στο αστυνομικό τμήμα Χαϊδαρίου, δήλωσε ότι είναι ανυπόστατα τα καταγγελλόμενα από την ενάγουσα. Παρόλα αυτά, η εναγόμενη στις 10-8-2001 άρχισε εργασίες για την κατασκευή του ημιυπαίθριου, παρά τις αλλεπάλληλες διαμαρτυρίες και καταγγελίες της ενάγουσας. Αφού τοποθέτησε στους λάκκους που είχαν ανοιχθεί τέσσερις (4) σιδεροκολώνες μεγάλης αντοχής στήριξε πάνω σ' αυτές τσιμεντένια πλάκα την οποία περιέφραξε με κάγκελα, δημιουργώντας έτσι στο πίσω μέρος του ισογείου της ιδιοκτησίας της ημιυπαίθριο χώρο, διαστάσεων 2,60x3,00 μ, και στο πίσω μέρος του πρώτου ορόφου εξώστη με κάγκελα με τις ίδιες διαστάσεις. Τελικά, και αφού η παραπάνω προσθήκη είχε σχεδόν ολοκληρωθεί, η εναγόμενη συνελήφθη στις 22-8-2001, οπότε και διακόπηκαν οι περαιτέρω εργασίες, ύστερα μάλιστα και από την έκδοση της 456/2002 σχετικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε κατά την ειδική διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και δέχθηκε την αίτηση της ενάγουσας, ήδη εφεσίβλητης, για να απαγορευθεί η συνέχιση των οικοδομικών εργασιών.

Ακολούθησε αυτοψία από αρμόδιο υπάλληλο της ως άνω πολεοδομικής υπηρεσίας, ο οποίος και συνέταξε σχετική έκθεση με την οποία η προαναφερόμενη κατασκευή χαρακτηρίστηκε ως αυθαίρετη. Κατόπιν τούτων, η εναγόμενη, με την από 13-9-2001 αίτησή της, ζήτησε τη νομιμοποίηση του επίδικου ημιυπαίθριου χώρου, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 8 του ν 1512/1985 (ΓΟΚ 1985), πλην όμως η αίτησή της αυτή απορρίφθηκε. Μετά η εναγόμενη υπέβαλε την από 24-5-2002 νέα αίτηση, για νομιμοποίηση της αυθαίρετης κατασκευής, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ΓΟΚ, χαρακτηρίζοντας αυτή «βεράντα» και όχι «ημιυπαίθριο», όπως είχε κάνει με την προηγούμενη αίτησή της που απορρίφθηκε, καθόσον η «βεράντα» δεν προσμετράται στο συντελεστή κάλυψης του οικοπέδου, σε αντίθεση με τον ημιυπαίθριο που προσμετράται στον άνω συντελεστή. Όμως, για να μπορεί να θεωρηθεί η κατασκευή «βεράντα» έπρεπε να θεωρείται προεξοχή της πλάκας του πρώτου ορόφου, κάτι που δεν ίσχυε. Έτσι, για να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα η εναγόμενη ανέφερε ότι η «βεράντα» ήταν μπαζωμένη, ότι, δηλαδή, τα τρία μέτρα περίπου ύψος, που χωρίζουν το δάπεδο του ημιυπαίθριου από την οροφή του, είχαν μπαζωθεί με χώμα και, επομένως, η οροφή του ημιυπαίθριου είχε γίνει πλέον εξώστης του πρώτου ορόφου. Για το λόγο, όμως, ότι η ενάγουσα είχε ενημερώσει την αρμόδια πολεοδομία για την ανυπαρξία του μπαζώματος, η εναγόμενη, με την από 8-11-2002 αίτησή της, έσπευσε να αλλάξει τον τίτλο της αρχικής αίτησής της ως εξής: «Νομιμοποίηση με το άρθρο 22 ΓΟΚ 2000 βεράντας διά μπαζώματος και νομιμοποίηση κεραμοσκεπής με εξώστη Α' ορόφου-διαμόρφωση ακάλυπτου χώρου με μετατροπή υπάρχοντος μανδρότοιχου σε τοιχίο αντιστήριξης μπαζώματος και αλλαγή χρήσης υπογείου από κατοικία σε βοηθητικό χώρο». Η παραπάνω αίτηση απορρίφθηκε με απόφαση της πρωτοβάθμιας ΕΠΑΕ. Κατά της απόφασης αυτής η εναγόμενη άσκησε ένσταση ενώπιον της δευτεροβάθμιας ΕΠΑΕ, η οποία και έγινε δεκτή. Έτσι, εκδόθηκε η... πολεοδομική άδεια, της οποίας ζήτησε την ακύρωση η ενάγουσα, με αίτησή της ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι

η επίμαχη κατασκευή μπορούσε να νομιμοποιηθεί, επειδή από μέρους της εναγομένης δεν παραβιάστηκε καμιά ουσιαστική πολεοδομική διάταξη, γι' αυτό, και με την 3512/2003 απόφασή του, απέρριψε την υποβληθείσα αίτηση ακύρωσης. Η εκκαλούσα, εναγόμενη, επικαλείται με την έφεσή της και τον πρόσθετο λόγο αυτής, ότι η επίδικη κατασκευή έγινε στον ακάλυπτο χώρο, ο οποίος ανήκει κατ' αποκλειστική κυριότητα στην ίδια και, ως εκ τούτου, δεν προσβάλλεται κανένα δικαίωμα της ενάγουσας, ενόψει μάλιστα του γεγονότος ότι η υπόψη κατασκευή νομιμοποιήθηκε με την έκδοση της υπ' αριθμ. ... άδειας οικοδομής της δ/σης πολεοδομίας Νομαρχίας Αττικής.

Όμως, ο ισχυρισμός αυτός της εκκαλούσας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, γιατί, σύμφωνα με τα νομικά δεδομένα στη μείζονα σκέψη της παρούσας, στην περίπτωση της κάθετης ιδιοκτησίας, όπως στην προκείμενη, ο χώρος του ενιαίου οικοπέδου, που μένει ακάλυπτος, ύστερα από την ανέγερση των οικοδομών, είναι αναγκαστικά από τον νόμο κοινός για όλους τους ιδιοκτήτες των αυτοτελών οικοδομημάτων, ορόφων αυτών κ.λπ., έστω και αν μερικοί από αυτούς δεν εξυπηρετούνται από το χώρο αυτό, η δε έκδοση της πιο πάνω πολεοδομικής άδειας για την επίδικη κατασκευή δεν είναι δεσμευτική για την εφεσίβλητη ενάγουσα, ούτε επηρεάζει τα δικαιώματά της στον άνω χώρο, αφού η εν λόγω κατασκευή έγινε χωρίς τη θέλησή της και την απαιτούμενη συμφωνία όλων των συνιδιοκτητών. Εξάλλου, ούτε και το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης που επικαλείται η εκκαλούσα περιέχει και την εξουσία άρσης του προβλεπόμενου προορισμού του πιο πάνω ακάλυπτου χώρου. Περαιτέρω, η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι η εφεσίβλητη, η οποία έχει διαπράξει σωρεία παρανομιών (κατασκευή δωματίου στο δώμα και ανεπίτρεπτη μετατροπή αποθήκης σε κατοικία), άσκησε την ένδικη αγωγή από λόγους εκδίκασης και εντελώς καταχρηστικά, αφού με την κατασκευή του εξώστη δεν παραβλάπεται η ιδιοκτησία της, δεδομένου ότι δεν περιορίζεται η θέα, ο φωτισμός και ο αερισμός της. Αλλά και ο ισχυρισμός αυτός της εκκαλούσας είναι απορριπτός, ως αβάσιμος, γιατί δεν βρίσκει θεμελίω-

ση σε κανένα από τα προαναφερόμενα αποδεικτικό στοιχείο η επίκληση ότι η ένδικη αγωγή ασκήθηκε από εχθρότητα της ενάγουσας στο πρόσωπό της και για λόγους εκδίκασης αυτής. Αντίθετα, ενόψει των παραπάνω ουσιαστικών παραδοχών, αποδείχθηκε ότι η εκκαλούσα-εναγόμενη ενήργησε βάσει σχεδίου και με μεθοδικότητα, προκειμένου να επεκτείνει τις οριζόντιες ιδιοκτησίες της στον ακάλυπτο χώρο της οικοδομής, παρά τις έντονες αντιρρήσεις της εφεσίβλητης-ενάγουσας, αφού οποιαδήποτε κατασκευή ή προσθήκη στον επίδικο ακάλυπτο χώρο παραβιάζει τη χρήση της αυτοτελούς οικοδομής της. Ειδικότερα, στην περίπτωση που κρίνεται, αποδείχθηκε ότι η κατασκευή του εξώστη και το μπάζωμα του τοίχου κάτω από αυτόν σε ύψος τριών (3) περίπου μέτρων, όχι μόνο επηρεάζει την αισθητική και την εμφάνιση των συνεχόμενων αυτοτελών οικοδομών, που έχουν ανεγερθεί στο ενιαίο οικοπέδο, αλλά και παρεμποδίζει σημαντικά τη θέα, το φωτισμό και τον αερισμό της αυτοτελούς οικοδομής που ανήκει στην ενάγουσα. Η επίκληση από την εναγόμενη πολεοδομικών παραβάσεων από μέρους της ενάγουσας, δεν αναιρεί την παραβίαση της συστατικής πράξης από την ίδια, αλλά ούτε καθιστά καταχρηστική την άσκηση του αγωγικού δικαιώματος από την ενάγουσα, αφού η συμμόρφωση στις διατάξεις της (συστατικής πράξης) είναι υποχρέωση όλων των ιδιοκτητών, όπως αναλυτικά αναπτύχθηκε στη μείζονα σκέψη της απόφασης αυτής».

Μετά τις παραδοχές αυτές το Εφετείο απέρριψε την έφεση της αναιρεσείουσας κατά της πρωτόδικης απόφασης που είχε δεχθεί τα ίδια. Με αυτά που δέχθηκε το Εφετείο διέλαβε στην απόφασή του ασαφείς και ελλιπείς αιτιολογίες για το κρίσιμο ζήτημα για το αν η προσθήκη της κατασκευής στην οικοδομή της αναιρεσείουσας προσβάλλει το δικαίωμα συγκυριότητας και σύγκλησης της αναιρεσίβλητης του κοινού οικοπέδου, έτσι ώστε καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος των διατάξεων ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκαν και αναφέρονται παραπάνω. Ειδικότερα, δεν προσδιορίζεται επαρκώς το περιεχόμενο της συστατικής πράξης της κάθετης συνιδιοκτησίας που συστάθηκε με τα δύο

προικοσυμβόλαια προς την ενάγουσα -αναιρεσίβλητη και την αδελφή της- δικαιούχο της εναγομένης, δεν προσδιορίζεται η επιφάνεια που καλύφθηκε με την οικοδομή που ανήγειρε η δικαιούχος της εναγομένης και αν εξαντλείται ο συντελεστής δόμησης, καθώς και τα λοιπά στοιχεία αυτής, όπως επίσης δεν προσδιορίζεται η επιφάνεια και τα λοιπά στοιχεία της οικοδομής της ενάγουσας, και αν από την προσθήκη της επίδικης κατασκευής αποκλείεται τυχόν δικαίωμα αυτής προς επέκταση της οικοδομής της. Η ασάφεια και έλλειψη επιτείνεται από την παραδοχή ότι η επίδικη κατασκευή από πολεοδομική άποψη θεωρείται νόμιμη. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω ο πρώτος λόγος της αναιρέσης είναι βάσιμος.

II. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, να παραπεμφθεί η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο Αθηνών, η συγκρότηση του οποίου από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως, είναι δυνατή (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ) και να καταδικαστεί η αναιρεσίβλητη, ως ηττηθείσα, στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσείουσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 693/2008 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο Αθηνών, το οποίο θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως.

Καταδικάζει την αναιρεσίβλητη στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσείουσας, την οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες τριακόσια (2300) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1044/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας. Προσδιορισμός των δικαιωμάτων που αποκτά ο ιδιοκτήτης τόσο επί του ορόφου ή του διαμερίσματος όσο και επί των κοινοχρήστων μερών της οικοδομής. Η άσκηση των δικαιωμάτων εκάστου ιδιοκτήτη δεν πρέπει να παραβλάπτει τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών. Δυνατότητα των συνιδιοκτητών να ρυθμίσουν συμβατι-

κά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους επί της οικοδομής. Η συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει να φέρει τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Κανονισμός της πολυκατοικίας. Προσδιορισμός απαγόρευσης χρήσης των ακινήτων της πολυκατοικίας για ορισμένες εργασίες ή υπηρεσίες. Απαγόρευση λειτουργίας φροντιστηρίου τόσο σε κατάσταση όσο και σε διαμέρισμα της πολυκατοικίας. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση γιατί παραβίασε ευθέως και εκ πλαγίου τις σχετικές διατάξεις για το αν επιτρέπεται ή όχι εν προκειμένω η λειτουργία φροντιστηρίου. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 8/2009 απόφαση Εφετιών).

Επειδή, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. 7554/12-4-2010 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων... που επικαλούνται και προσκομίζουν οι αναιρεσείοντες, ακριβές αντίγραφο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως, με την κάτω από αυτή πράξη ορισμού δικασίμου για την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας συνεδρίασης καθώς και κλήση προς συζήτηση της αίτησης επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στην αναιρεσίβλητη, η οποία όμως δεν εμφανίσθηκε κατά την ως άνω συνεδρίαση, κατά την οποία η υπόθεση εκπροσωπήθηκε στη σειρά της από το πινάκιο. Επομένως, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 576 παρ. 1 και 3 ΚΠολΔ πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση, που επισπεύδεται από τους αναιρεσείοντες, παρά την απουσία της πιο πάνω αναιρεσίβλητης.

Επειδή από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1002 και 1117 του ΑΚ και των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5 και 13 του Ν. 3741/1929 που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ με το άρθρο 54 του ΕισΝΑΚ, συνάγεται σαφώς, ότι επί οριζόντιας ιδιοκτησίας ιδρύεται κυρίως μεν χωριστή κυριότητα σε όροφο οικοδομής ή διαμέρισμα ορόφου, παρεπομένως δε και αναγκαστική συγκυριότητα, που αποκτάται αυτοδικαίως, κατ' ανάλογη μερίδα, στα μέρη του όλου ακινήτου, που χρησιμεύουν σε κοινή από

όλους τους οροφокτήτες χρήση. Εξάλλου, κατά το άρθρο 3 του ν. 3741/1929: «ο ιδιοκτήτης κάθε ορόφου ή μέρους αυτού έχει πάντα τα εις τον κύριο ανήκοντα δικαιώματα, εφόσον η άσκηση αυτών δεν παραβλάπτει την χρήση των άλλων ιδιοκτητών. Υπό τους όρους αυτούς δύναται να επιχειρήσει μεταβολάς ή προσθήκας και επί των αδιαιρέτως κοινών μερών του οικοδομήματος». Με την τελευταία διάταξη γίνεται γνήσια παραπομπή στις γενικές διατάξεις που ρυθμίζουν το περιεχόμενο της κυριότητας, άρα και στο άρθρο 1000 του ΑΚ, που ορίζει ότι ο κύριος του πράγματος μπορεί, εφόσον δεν προσκρούει στο νόμο ή σε δικαιώματα τρίτων, να διαθέσει κατ' αρέσκεια και να αποκρούσει κάθε ενέργεια άλλου πάνω σε αυτό. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι η ενάσκηση του δικαιώματος κάθε συνιδιοκτήτη για απόλυτη χρήση της αυτοτελούς ιδιοκτησίας του πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη βλάπτονται τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών που απορρέουν είτε από τη δική τους αποκλειστική κυριότητα σε όροφο ή διαμέρισμα ορόφου, είτε από την αναγκαία συγκυριότητά τους σε κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής (άρθρα 1117 ΑΚ και 2 του ν. 3741/1929). Πότε επέρχεται βλάβη στους λοιπούς συνιδιοκτήτες είναι ζήτημα πραγματικό και κρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες της οροφокτησίας, τις ανάγκες των επιμέρους διαιρετών ιδιοκτησιών, τη δυνατότητα χρήσεως των κοινών μερών και το σκοπό που εξυπηρετούν τα κοινά μέρη στην όλη ιδιοκτησία της οροφокτησίας, λαμβανομένων πάντοτε υπόψη και των απαιτήσεων της καλής πίστης και των χρηστών ηθών (ΑΠ 1369/05). Από τις ίδιες διατάξεις προκύπτει επίσης ότι οι συνιδιοκτήτες κοινής οικοδομής που υπήχθησαν στο καθεστώς αυτού του νόμου, μπορούν ελεύθερα να ρυθμίσουν με σύμβαση, η οποία καταρτίζεται με σύμπραξη όλων και περιβάλλεται συστατικά τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, δυναμένη να συμπεριληφθεί στην αρχική συστατική πράξη της οριζόντιας ιδιοκτησίας ή σε ιδιαίτερο συμβολαιογραφικό έγγραφο και η οποία μεταγράφεται, καταχωριζόμενη στο περιθώριο του τίτλου της ιδιοκτησίας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, τόσο ως προς τα αναγκαίως αδιαίρετα

πράγματα όσο και ως προς τις διαιρημένες (οριζόντιες) ιδιοκτησίες τους επί ορόφων ή διαμερισμάτων. Οι περιορισμοί της κυριότητας που απορρέουν από μια τέτοια σύμβαση, όπως είναι και η απαγόρευση συγκεκριμένης χρήσης στη χωριστή ιδιοκτησία, έχουν, κατά τη ρητή επιταγή του άρθρου 13 παρ. 3 του πιο πάνω νόμου, το χαρακτήρα δουλείας και δεσμεύουν τους καθολικούς και ειδικούς διαδόχους αυτών που συνήψαν τον κανονισμό ή προσχώρησαν σ' αυτόν.

Εξάλλου, από τις ίδιες διατάξεις, σαφώς προκύπτει ότι αν δεν υπάρχει ειδική συμφωνία μεταξύ όλων των συνιδιοκτητών αναφορικά με τον τρόπο χρήσεως των διαιρετών ιδιοκτησιών, καθένας από τους συνιδιοκτήτες έχει όλα τα δικαιώματα που ανήκουν στον κύριο, μεταξύ των οποίων και η επιλογή της χρήσης της χωριστής ιδιοκτησίας, εφόσον η άσκηση αυτών δεν βλάπτει τα δικαιώματα των άλλων ιδιοκτητών ή δεν μειώνει την ασφάλεια αυτών ή του οικοδομήματος. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του αριθμού 1 εδ. α' του άρθρου 559 του ΚΠολΔ επιτρέπεται ανάιρεση και αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας παραβιάζεται, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, είτε με ψευδή ερμηνεία η οποία υπάρχει όταν αποδίδεται στον κανόνα διαφορετική από την αληθινή, είτε με μη ορθή εφαρμογή, η οποία συντελείται, όταν εφαρμόζεται κανόνας, ενώ δεν συνέτρεχαν προϋποθέσεις εφαρμογής του, ή όταν δεν εφαρμόζεται κανόνας, ενώ έπρεπε, ή όταν εφαρμόζεται εσφαλμένως. Εξ άλλου, η παραβίαση των ερμηνευτικών διατάξεων των άρθρων 173 και 200 ΑΚ προϋποθέτει δικαιοπραξία ή σύμβαση, της οποίας παραλείφθηκε η ερμηνεία, καίτοι διαπιστώθηκε ανελέγκτως, έστω και εμμέσως, κενό ή αμφιβολία ως προς τη δήλωση βουλήσεως των δικαιοπραξιών είτε ερμηνεύτηκε κακώς. Στην περίπτωση αυτή οι εν λόγω κανόνες παραβιάζονται, όταν το δικαστήριο παραλείπει να προσφύγει σ' αυτούς για να διαπιστώσει την αληθινή βούληση των συμβαλλομένων ή όταν προβαίνει σε κακή εφαρμογή τους ή όταν παραλείπει ν' αναφέρει στην απόφασή του πραγματικά περιστατικά από τα οποία προκύπτει η εφαρμογή τους. Στην προ-

κειμένη περίπτωση, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, που παραδεκτά επισκοπείται (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ), δέχθηκε και τα εξής: «Περαιτέρω, στον κανονισμό πολυκατοικίας, ο οποίος περιέχεται στη ουσιαστική πράξη της οροφокτησίας και έχει μεταγραφεί νόμιμα και στο κεφάλαιο “Δικαιώματα και υποχρεώσεις των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας και περιορισμοί της κυριότητας” ορίζονται τα ακόλουθα: Άρθρο 2ο: Απαγορεύεται η χρησιμοποίησις του ενοικιαζόμενου διαμερίσματος δι’ ωδείον, οικοτροφείον, διδασκαλείον, χοροδιδασκαλείον, εγκαταστάσεις οιουδήποτε μηχανήματος ή σκεύους προκαλούντος θορύβους ή σοβαράν ενόχλησιν των λοιπών ενοικιαστών. Άρθρο 8ο: Απαγορεύονται α) αι διασκεδάσεις αίτινες θα γίνονται και θα ενοχλούν τους λοιπούς ενοικιαστές β) η λειτουργία τηλεοράσεων, μαγνητοφώνων, ραδιοφώνων και άλλων οργάνων εις υψηλόν τόνον δυνάμενον να προκαλέσει ανησυχίαν εις τους λοιπούς ενοικιαστές».

Σχετικά με την απαγόρευση που υπάρχει στο δεύτερο άρθρο του κανονισμού για τη λειτουργία διδασκαλείων στα διαμερίσματα της οικοδομής, κατά τη μη προσβαλλόμενη με έφεση κρίση της εκκαλούμενης, αυτή δεν καταλαμβάνει και τα λειτουργούντα στο ισόγειο καταστήματα της οικοδομής και συγκεκριμένα το κατάστημα της εναγόμενης. Όμως, και από το συνδυασμό του άρθρου 2 του κανονισμού με το άρθρο 8 αυτού που απαγορεύει τις διασκεδάσεις οι οποίες θα ενοχλούν όταν γίνονται στους λοιπούς ενοικιαστές, αλλά και τη λειτουργία τηλεοράσεων, μαγνητοφώνων, ραδιοφώνων και άλλων οργάνων σε υψηλό τόνο που μπορεί να προκαλέσει ανησυχία στους λοιπούς ενοικιαστές, δεν συνάγεται απαγόρευση λειτουργίας στα ισόγεια καταστήματα διδασκαλείου, όπως έκρινε η εκκαλούμενη. Εάν οι συμβληθέντες ήθελαν πραγματικά να απαγορεύεται τέτοια δραστηριότητα στα καταστήματα, αφού η αναφορά της απαγόρευσης για τα διαμερίσματα καταδεικνύει γνώση των συνεπειών της λειτουργίας τους, θα απαγόρευαν ρητά αυτή τη χρήση. Άλλωστε και η απαγόρευση της λειτουργίας τηλεοράσεων, ραδιοφώνων, μαγνητοφώνων και άλλων οργάνων η οποία ισχύει και για τα καταστήματα αφού δεν

διαχωρίζεται στη διάταξη ότι αφορά μόνο τα διαμερίσματα της οικοδομής, ισχύει για την περίπτωση που αυτά χρησιμοποιούνται σε τέτοιο τόνο ώστε να μπορούν να προκαλέσουν ανησυχία στους λοιπούς ενοικιαστές. Με την έννοια ενοικιαστές νοούνται ασφαλώς οι ένοικοι της οικοδομής και όχι μόνο οι μισθωτές των διαιρετών χώρων, καθ’ όσον δεν είναι δυνατόν με τη διάταξη αυτή να σκοπήθηκε μόνο η προστασία των μισθωτών και όχι των κυρίων των ιδιοκτησιών, όταν χρησιμοποιούνται από τους ίδιους και δεν εκμισθώνονται. Αλλά και σ’ αυτή την περίπτωση που στο κατάστημα γίνεται, λόγω συγκεκριμένης δραστηριότητας που ασκείται σ’ αυτό, λειτουργία τέτοιων συσκευών σε τόνο που δύναται να προκαλέσει ανησυχία στους ενοίκους, η προστασία των λοιπών συνιδιοκτητών εξικνεΐται στην απαγόρευση της λειτουργίας αυτών των συσκευών σε υψηλό τόνο που μπορεί να έχει τις ανωτέρω συνέπειες και όχι στην απαγόρευση της άσκησης της δραστηριότητας αυτής στο κατάστημα εφ’ όσον δεν απαγορεύεται από τον κανονισμό». Από τις παραπάνω παραδοχές του Εφετείου προκύπτει ότι σε αυτές περιέχεται έμμεση διαπίστωση υπάρξεως κενού και ασάφειας στη διαλαμβανόμενη στον κανονισμό της πολυκατοικίας δήλωση βουλήσεως των συμβαλλομένων ως προς το ζήτημα αν απαγορεύεται ή μη η λειτουργία διδασκαλείου στα ισόγεια καταστήματα της πολυκατοικίας αφού το Εφετείο την κρίση του περί συνδρομής της δεύτερης εκδοχής στήριξε σε επιχείρημα που άντλησε από τη διατύπωση των ανωτέρω όρων και όχι στη σαφή και αναμφίβολη δήλωση βουλήσεως που περιέχεται σ’ αυτούς.

Ενώ, όμως έπρεπε μετά την ανωτέρω διαπίστωση, να προσφύγει στους περιεχόμενους στα άρθρα 173 και 200 ΑΚ ερμηνευτικούς κανόνες των δικαιοπραξιών προκειμένου να αποσαφηνίσει το νόημα των επίμαχων δηλώσεων βουλήσεως με τα μέτρα της καλής πίστωσης και των χρηστών ηθών, δεν έκανε χρήση των εν λόγω κανόνων, ούτε παραθέτει στην απόφασή του στοιχεία δηλωτικά της χρήσεως των κανόνων αυτών και ως εκ τούτου, παραβίασε, παραλείποντας να εφαρμόσει, καίτοι ότι έτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, τις διατάξεις των άρθρων 173 και

200 του ΑΚ.

Συνακόλουθα, η αποδιδόμενη από τους αναιρεσιόντες πλημμέλεια στην προσβαλλόμενη απόφαση με τους υπό στοιχεία Ι αρ. 2 και 3 λόγους της αναίρεσης περί μη αναφοράς α) οιαδήποτε πραγματικού περιστατικού που να οδηγεί στην κρίση ότι από τη συνδυαστική ερμηνεία των άρθρων 2 και 8 του κανονισμού της πολυκατοικίας ηθελημένα και συνειδητά οι συμβληθέντες απέκλεισαν την εφαρμογή των ανωτέρω άρθρων αναφορικά με τα καταστήματα και σε σχέση με την απαγόρευση της χρήσεώς τους ως διδασκαλείων και φροντιστηρίων και β) περιστατικών που είναι αναγκαία για να δικαιολογηθεί η μη εφαρμογή, ερμηνευόμενης, της διατάξεων του άρθρου 8 του κανονισμού της πολυκατοικίας και να οδηγούν στην κρίση ότι δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα των εναγόντων στη χρήση των αυτοτελών ιδιοκτησιών τους καθώς και επί των κοινοχρήστων χώρων της πολυκατοικίας, από τη λειτουργία του κ.2 καταστήματος ως φροντιστηρίου.

Επειδή κατά το άρθρο 559 αριθμός 19 του ΚΠολΔ επιτρέπεται αναίρεση και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αντιφατικές ή ανεπαρκείς αιτιολογίες σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στη έκβαση της δίκης.

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του που παραδεκτά επισκοπείται (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ) δέχθηκε και τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Κατά τη διαμόρφωση του καταστήματός της στην οποία προέβη η εναγομένη προκειμένου τούτο να λάβει την άδεια λειτουργίας του ως φροντιστηρίου, έκλεισε την πόρτα που υπήρχε στο εμπρόσθιο μέρος του προς την οδό... και άνοιξε πόρτα πλάτους ενός μέτρου και ύψους 1,80 μέτρων και παράθυρο πλάτους δύο μέτρων και ύψους 1,50 μέτρων στο βόρειο τοίχο του καταστήματος που βρίσκεται προς την κοινόχρηστη στοά της πολυκατοικίας. Η δημιουργία πόρτας και παραθύρου στο βόρειο τοίχο του καταστήματος από την εναγομένη, με έξοδο την κοινόχρηστη εσωτερική στοά, είναι ανεπίτρεπτη κατά τον κανονισμό. Η κατασκευή της πόρτας που αποτελεί την είσοδο του φροντιστηρίου στο

βόρειο τοίχο του καταστήματος και η χρησιμοποίηση μέσω αυτής της κοινόχρηστης εσωτερικής στοάς ως χώρου έστω και προσωρινής παραμονής των μαθητών του φροντιστηρίου και εισόδου και εξόδου τούτων από το φροντιστήριο μέσω της πόρτας που διανοίχθηκε, καθιστούν δυσχερέστερη τη χρήση της κοινόχρηστης στοάς στους λοιπούς συνιδιοκτήτες και ειδικότερα στους ενάγοντες, βλάπτοντας έτσι αυτούς στο δικαίωμα απόλυτης χρήσης των κοινοχρήστων πραγμάτων της οικοδομής και μεταβάλλουν το συνήθη προορισμό αυτής που είναι η διέλευση των ενοίκων της οικοδομής. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η πόρτα που ανοίχθηκε για το σκοπό αυτό και το παράθυρο πρέπει να κλείσουν. Στη δυτική πλευρά του καταστήματος κ.2 προβλεπταν από τα εγκριθέντα κατά τη χορήγηση της άδειας ανέγερσης της οικοδομής αρχιτεκτονικά σχέδια άνοιγμα (πόρτα) προς τον κοινόχρηστο προθάλαμο της εισόδου της οικοδομής. Βεβαίως έγινε, για να διευκολύνεται όποιος έχει τη χρήση του καταστήματος αυτός να έχει πρόσβαση μέσω του κοινόχρηστου ανωτέρω χώρου και της εισόδου της πολυκατοικίας με την κοινόχρηστη στοά αυτής και στη συνέχεια με την οδό... Η συγκεκριμένη πόρτα δεν ανοίχθηκε με γκρέμισμα μέρους του δυτικού τοίχου του καταστήματος από την εναγομένη. Κατά τη διαμόρφωση του καταστήματος κ.2 από την εναγομένη προκειμένου να λάβει την άδεια λειτουργίας του φροντιστηρίου, η εναγομένη τοποθέτησε γυάλινη κατασκευή και περιέκλεισε το χώρο αυτό. Με την κατασκευή αυτή που έγινε στα όρια του καταστήματός της, η εναγομένη δεν κατέλαβε κοινόχρηστο χώρο της οικοδομής. Οι μαθητές δεν έχουν πρόσβαση στον κοινόχρηστο προθάλαμο μετά την κυρία είσοδο της πολυκατοικίας, ούτε έχουν λόγο να εισέρχονται στο χώρο αυτό. Σύμφωνα με τα παραπάνω και εν όψει του ότι η πόρτα αυτή δεν χρησιμοποιείται από τους μαθητές του φροντιστηρίου για τη διέλευσή τους, η ύπαρξη της πόρτας αυτής δεν αντιτίθεται σε διατάξεις του κανονισμού της οικοδομής. Κατ' ακολουθία δεν είναι βάσιμο το αίτημα των εναγόντων να καθαιρεθεί η γυάλινη κατασκευή που έχει δημιουργηθεί στο χώρο αυτό. Ακολούθως το Εφετείο κατά παραδοχή ως βάσιμου και στην

ουσία του όγδου λόγου της έφεσης, εξαφάνισε την πρωτοβάθμια απόφαση ως προς τη διάταξη της αναφορικά με την υποχρέωση της αναιρεσίβλητης να καθαιρέσει τη γυάλινη κατασκευή στη δυτική πλευρά του κ.2 καταστήματος και να προβεί σε κατασκευή ώστε η είσοδος του καταστήματος κ.2 στη δυτική πλευρά (στα ήδη διαμορφωμένα με τη γυάλινη κατασκευή όρια) να κλείσει, ώστε το κατάστημα να μην έχει πρόσβαση στο εσωτερικό της οικοδομής. Με τις παραδοχές αυτές το Εφετείο δεν έλαβε στην απόφασή του αντιφατικές και ελλειπείς αιτιολογίες που καθιστά ανέφικτο τον αναιρετικό έλεγχο περί της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων εφαρμογής των ουσιαστικών διατάξεων των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 4 παρ.1, 5 παρ. 1 και 13 παρ.1 του Ν. 3741/1929 τις οποίες παραβίασε εκ πλαγίου. Και τούτο διότι, ενώ δέχεται ότι η εναγομένη τροποποίησε την είσοδο του φροντιστηρίου καθ' όσον έκλεισε την υπάρχουσα στο εμπρόσθιο μέρος του καταστήματος προς οδό... πόρτα και απέρριψε ως αβάσιμο κατ' ουσία το λόγο της έφεσης με τον οποίο η αναιρεσίβλητη υποχρεώθηκε να αφαιρέσει την πόρτα και το παράθυρο που κατασκεύασε στη βόρεια πλευρά του καταστήματός της και να επανακατασκευάσει τον τοίχο στα σχετικά ανοίγματα, στη συνέχεια δέχεται αντιφατικώς ότι η πόρτα στο δυτικό μέρος του καταστήματος επί της οποίας τοποθέτησε γυάλινη προθήκη δεν χρησιμοποιείται από τους μαθητές του φροντιστηρίου, μολονότι οδηγεί, κατά τις παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης, μέσω του κοινόχρηστου προθαλάμου της οικοδομής και της εισόδου της πολυκατοικίας στην κοινόχρηστη στοά αυτής και στην συνέχεια, προς την οδό... και αποτελεί περαιτέρω, με τα γενόμενα παραπάνω δεκτά, την εναπομείνασα με τη διαμορφωθείσα ως άνω κατάσταση, πρόσβαση του κ.2 καταστήματος προς την οδό... Περαιτέρω, δεν διευκρινίζει, το ουσιώδες ζήτημα, ενόψει της ανωτέρω παραδοχής της ότι η επί της δυτικής πλευράς του καταστήματος πόρτα που οδηγεί, μέσω του κοινόχρηστου προθαλάμου της εισόδου της πολυκατοικίας, της εισόδου αυτής και της κοινόχρηστης στοάς στην οδό..., αν σύμφωνα με την οροφουστατική πράξη και τον κανονισμό της πολυκατοικίας το

κ.2 κατάστημα έχει συμμετοχή στα κοινόχρηστα πράγματα της οικοδομής και οι ιδιοκτήτες του δικαίωμα χρήσεως αυτών. Ενόψει των ανωτέρω αντιφάσεων και ελλείψεων της προσβαλλόμενης αποφάσεως, καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος της ορθής ή μη εφαρμογής των διατάξεων που προαναφέρθηκαν και πρέπει επομένως, να γίνει δεκτός, ως βάσιμος, ο λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως υπό το στοιχείο II αρ.1 με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ.

Επειδή, σύμφωνα με τα προεκτιθέμενα και αφού παρέλκει η έρευνα των λοιπών λόγων αναίρεσης, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση ως προς τις διατάξεις της με τις οποίες απορρίφθηκαν ως ουσιαστικά αβάσιμα τα αγωγικά αιτήματα, όπως κριθεί απαγορευμένη η λειτουργία του κ.2 καταστήματος ως φροντιστηρίου και υποχρεωθεί η εναγομένη και ήδη αναιρεσίβλητη όπως κλείσει την είσοδο του εν λόγω καταστήματος στη δυτική πλευρά αυτού, να παραπεμφθεί η υπόθεση, προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, αφού είναι δυνατή η συγκρότησή του από δικαστές άλλους από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (άρθρο 580 παρ.1 ΚΠολΔ) και να καταδικασθεί η αναιρεσίβλητη, στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιόντων (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ), όπως στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθ. 8/2009 απόφαση του Εφετείου Ιωαννίνων.

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές κατά τις διατάξεις της και μόνο, με τις οποίες απορρίφθηκαν ως αβάσιμα κατ' ουσία τα όπως στο σκεπτικό αγωγικά αιτήματα.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1087/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αποδοχή κληρονομίας. Προσβολή αυτής λόγω πλάνης. Προϋποθέσεις. Η περίπτωση της αποδοχής, κατόπιν άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας για αποποίηση. Αναστολή της συ-

γκεκριμένης προθεσμίας. Αποποίηση από πρόσωπο που τελεί σε νόμιμη εκπροσώπηση (ανήλικος). Απαιτείται χορήγηση σχετικής άδειας. Μέχρι την έκδοση αυτής της απόφασης αναστέλλεται η προθεσμία της αποποίησης. Σε περίπτωση προσαύξησης της κληρονομικής μερίδας, απαιτείται χωριστά αποποίηση και γι' αυτήν και δεν αρκεί η αποποίηση της αρχικής μερίδας της κληρονομίας. Διαφορές από πιστωτικούς τίτλους. Ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής που εξεδόθη δυνάμει πιστωτού τίτλου. Εκδικάζεται μ' αυτήν τη διαδικασία. Απαιτείται η προσκομιδή του πρωτοτύπου τίτλου και όχι αντίγραφο αυτών. Αναίρεται η προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί έλαβε υπόψη της αντίγραφα των τίτλων. (Αναίρει την υπ' αριθμ. 186/2006 απόφαση ΕφετΔωδ/σου).

I. Κατά την έννοια του άρθρου 576 ΚΠολΔ εάν κατά τη συζήτηση της αναίρεσεως δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος κάποιος από τους διαδίκους, ο Άρειος Πάγος ερευνά αυτεπαγγέλτως αν ο απολειπόμενος διάδικος επέσπευσε εγκύρως τη συζήτηση, οπότε συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι, ή αν τη συζήτηση, επέσπευσε ο αντίδικος του απολειπόμενου διαδίκου, οπότε εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλήθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα ο Άρειος Πάγος προχωρεί στη συζήτηση κατά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τις προσκομιζόμενες με αριθμό 564-7/γ/23.1.2009, 7233/13.1.2010 και 7201/30.1-2.2010 εκθέσεις επιδόσεως του Δικαστικού Επιμελητή Ρόδου... αντίγραφο της από 21.12.2009 κλήσεως ως και της κρινομένης αιτήσεως αναίρεσεως μετά της πράξεως ορισμού δικασίμου, επιδόθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, με επιμέλεια της αναιρεσειούσας, στην τρίτη αναιρεσιβλητή ΕΠΕ με την επωνυμία «...», προς παράσταση στην αρχικώς ορισθείσα δικάσιμο της

15.3.2010 κατά την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση της υποθέσεως, κατά τη σημερινή δικάσιμο της 21.2.2011, πλην όμως η τελευταία δεν εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση της κρινομένης αιτήσεως. Επομένως, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση παρά την απουσία της δεύτερης αναιρεσιβλήτου.

II. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1847 παρ. 1 εδ. α', 1850 εδ. β', 1857, 140 και 141 ΑΚ προκύπτει ότι η αποδοχή της κληρονομίας που συνάγεται από την παραμέληση της προθεσμίας αποποίησης της κληρονομίας μπορεί να προσβληθεί από τον κληρονόμο λόγω πλάνης, όταν η αποδοχή που συνάγεται με τον τρόπο αυτό κατά πλάσμα του νόμου, δεν συμφωνεί με την βούλησή του, όταν αυτή αναφέρεται σε σημείο τόσο σπουδαίο για την αποδοχή της κληρονομίας, ώστε αν ο κληρονόμος γνωρίζει την αληθινή κατάσταση, ως προς το σημείο αυτό, δεν θα άφηνε να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αποποίησης. Η εσφαλμένη δε γνώση ή άγνοια που δημιουργεί τη μεταξύ της βουλήσεως και δηλώσεως διάσταση, η οποία όταν είναι ουσιώδης θεμελιώνει δικαίωμα προσβολής της δηλώσεως λόγω πλάνης, μπορεί να οφείλεται σε άγνοια ή εσφαλμένη γνώση των νομικών διατάξεων για την αποδοχή της κληρονομίας. Υπάρχει δε πλάνη περί το δίκαιο της αποδοχής της κληρονομίας και όταν ο κληρονόμος τελεί σε άγνοια που ανάγεται α) στο σύστημα της κτήσεως της κληρονομίας κατά τον ΑΚ που επέρχεται αμέσως μετά το θάνατο του κληρονομούμενου οπότε η προθεσμία του άρθρου 1847 ΑΚ δεν αρχίζει γιατί η άγνοια αποκλείει την γνώση της επαγωγής της κληρονομίας και β) σε άγνοια μόνο της υπάρξεως της προθεσμίας του άρθρου 1847 ΑΚ προς αποποίηση ή της κατά το άρθρο 1850 ΑΚ νομικής σημασίας της παρόδου της προθεσμίας αυτής άπρακτης (Ολ. ΑΠ 3/1989, ΑΠ 858/90). Έτσι ο κληρονόμος κατά την άνω διάταξη 1847 παρ.1 εδ α' ΑΚ μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών, που αρχίζει από τότε που έμαθε την επαγωγή και το λόγο της. Τέλος η αγωγή προς ακύρωση της αποδοχής της κληρονομίας και η αντίστοιχη ένσταση είναι δυνατό να στραφεί και κατά του δανειστού της κληρο-

νομίας (ΑΠ 1211/2010, ΑΠ 338/04, ΑΠ 426/02). Εξάλλου η προθεσμία αποποίησης της κληρονομίας εφόσον ο νόμος δεν διακρίνει (αρθρ. 1847, 1850 ΑΚ), τρέχει και κατά προσώπων ανίκανων προς δικαιοπραξία. Αναστέλλεται δε η προθεσμία αυτή κατά την ρητή διατύπωση του άρθρου 1847 παρ. 3 ΑΚ εκ των αυτών λόγων, που αναστέλλεται και η παραγραφή, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 255 και 258 παρ. 2 ΑΚ. Όπως δε προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 1526, 1647 εδαφ. α' ΑΚ και αρθρ 797 ΚΠολΔ, επί προσώπων τελούντων υπό νόμιμον εκπροσώπηση η αποποίηση πρέπει να γίνει υπό του νομίμου αντιπροσώπου, τηρουμένων των διατυπώσεων που ο νόμος επιτάσσει, προκειμένου δε περί αποποίησης κληρονομίας για λογαριασμό ανηλίκου πρέπει να υποβληθεί αίτηση από τον εκπροσωπούμενο αυτόν και να χορηγηθεί προς τούτο η σχετική άδεια. Κατά τον χρόνο αυτόν, δηλαδή από την υποβολή της αίτησης προς παροχήν άδειας για αποποίηση κληρονομίας, που γίνεται για λογαριασμό ανηλίκου και μέχρι δημοσιεύσεως της σχετικής απόφασης αναστέλλεται κατ' άρθρο 255 εδαφ. α' ΑΚ η προθεσμία προς αποποίηση λόγω ανωτέρας βίας, αφού η αποποίηση της κληρονομίας που θα γίνει από τον νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου, εξαρτάται από γεγονός μη δυνάμενο να αποτραπεί ακόμη, και με την λήψη μέτρων άκρας επιμελείας και συνέσεως εκ μέρους του εκπροσώπου του ανηλίκου και δη από την παροχήν αδειας εκ μέρους του δικαστηρίου, της οποίας μη υπάρχουσας δεν χωρεί νομοτύπως για τον ανήλικο αποποίηση κληρονομίας (Α.Π. 338/2004).

Στην προκειμένη περίπτωση με την 126-8/2010 απόφαση του Αρείου Πάγου, που εκδόθηκε επί συναφούς δίκης που υφίστατο μεταξύ των αυτών διαδίκων, έγιναν δεκτά, κατ' αποδοχή των σχετικών με την νομιμοποίηση των αναιρεσιβλήτων για την συζήτηση της από 25.1.1.2008 αιτήσεως αναιρέσεως ισχυρισμούς της αναιρεσείδουσας, τα ακόλουθα: Ο πρώτος αναιρεσιβλήτης Τ. Κ. απεβίωσε στη Ρόδο στις 5.2.2009 μετά την άσκηση της με ημερομηνία 25.11.2008 κρινόμενης (τότε) αιτήσεως αναιρέσεως, περί αναιρέσεως της με αριθμό 209/2008

αποφάσεως του Εφετείου Δωδεκανήσου. Αυτός κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου από τη σύζυγό του Δ. Κ. κατά το ποσοστό των 2/8 εξ αδιαθέτου και τα δύο (2) τέκνα του Σ. και Α., κατά ποσοστό 3/8 εξ' αδιαθέτου ο καθένας. Στις 5.3.2009 η Δ. χήρα Τ. Κ. (μητέρα τους) αποποιήθηκε την κληρονομία του συζύγου της, με την υπ' αριθ. 19/2009 έκθεση αποποίησης της κληρονομίας του Πρωτοδικείου Ρόδου και το παραπάνω ποσοστό της περιήλθε στα παιδιά της Σ. και Α., οπότε τα ποσοστά τους διαμορφώθηκαν σε 4/8 για τον καθένα, κατά προσαύξηση από 1/8 από την αποποιηθείσα μερίδα της μητέρας τους. Στη συνέχεια ο υιός Σ. Τ., με την υπ' αρ. 19/5.3.2001 έκθεση αποποίησης κληρονομίας του γραμματέα του Πρωτοδικείου Ρόδου, κατόπιν χορηγηθείσας ειδικής πληρεξουσιότητας προς την ανωτέρω μητέρα του, αποποιήθηκε την κληρονομία του πατέρα του Τ. Κ. κατά το περιελθόν σ' αυτόν ποσοστό των 4/8 εξ αδιαθέτου. Έτσι επήλθε διαδοχή κατά ρίζες και κλήθηκαν στην κληρονομία τα τέκνα του Δ. και Ε. Σ. Κ., τα οποία στη συνέχεια με την υπ' αρ. 29/17.3.2001 έκθεση αποποίησης κληρονομίας του γραμματέα του Πρωτοδικείου Ρόδου, κατόπιν χορηγηθείσας ειδικής πληρεξουσιότητας προς την ανωτέρω γιαγιά τους, αποποιήθηκαν την κληρονομία του παππού τους Τ. Κ. κατά το ποσοστό των 4/8 εξ αδιαθέτου. Έτσι το ποσοστό των 4/8 εξ αδιαθέτου, κατά διαδοχή βαθμών και προσαύξηση (άρθρα 1814 και 1823 ΑΚ) αύξησε την κληρονομία του άλλου του υιού του Τ. Κ. Α. Κ., ο οποίος έτσι απέκτησε δύο κληρονομικές μερίδες, μια εκ 4/8 εξ αδιαθέτου από τη δική τους ως άνω κληρονομική μερίδα και μια εκ 4/8 εξ αδιαθέτου, κατά προσαύξηση εκ της μερίδας των αποποιηθέντων την κληρονομία του αδελφού του Σ. και των τέκνων του. Ο τελευταίος (Α. Κ.) στις 24.3.2009, με την υπ' αριθμ. 26/2009 έκθεση αποποίησης κληρονομίας του γραμματέα του Πρωτοδικείου Ρόδου, αποποιήθηκε την κληρονομία του αποθανόντος πατρός του Τ. Κ., χωρίς στη δήλωση της αποποίησης να διαλαμβάνει και την κατά προσαύξηση μερίδα εκ 4/8 εξ αδιαθέτου. Επειδή δε η κατά προσαύξηση μερίδα συνιστά ιδιαίτερη κληρονομική μερίδα, έχει αυτοτέλεια σε σχέση με την αρχική μερίδα του ωφελουμένου,

με βασική συνέπεια, η κατά προσαύξηση κληρονομική μερίδα να επιδέχεται ιδιαίτερη αποποίηση, η άνω αποποίηση της αρχικής μερίδας του Α. Κ., δεν ενήργησε και γι' αυτή (κατά προσαύξηση) και επομένως ο τελευταίος παραμένει κληρονόμος του άνω πατρός του γι' αυτό το ποσοστό της κατά προσαύξηση μερίδος του εκ 4/8 εξ αδιαιρέτου. Η αρχική μερίδα του Α. Κ., μετά την αποποίησή της απ' αυτόν, περιήλθεν κατά ρίζας στα δύο ανήλικα παιδιά του Χ. και Δ. κατά ποσοστό 2/8 εξ αδιαιρέτου στον καθένα. Η αποποίηση απ' αυτά της κληρονομίας του αποβιώσαντος παππού τους κατά τα εν λόγω ποσοστά έπρεπε να γίνει από τους γονείς τους Α. Κ. και Ε. συζ. Α. Κ., ως ασκούντων τη γονική μέριμνα των ανηλικών τέκνων τους κατ' άρθρο 1510, 1526, 1625 ΑΚ κατόπιν όμως χορηγήσεως σχετικής αδείας από το Μονομελές Πρωτοδικείο Ρόδου, με την υποβολή σχετικής τους αιτήσεως μέσα όμως στην τετράμηνη προθεσμία του άρθρου 1847 Α.Κ., η οποία άρχιζε εν προκειμένω από τον χρόνο αποποίησης του αρχικού κληρονόμου ως άνω πατρός τους, ήτοι από 24.3.2009. ότι και αυτός και η παραπάνω σύζυγός του, ως νόμιμοι αντιπρόσωπων των ανηλικών τέκνων τους και δικαιούμενοι να αποποιηθούν την κληρονομία που έχει επαχθεί στα αντιπροσωπευόμενα τέκνα τους, είχαν λάβει γνώση του αφετηριακού γεγονότος της αποποίησης των κληρονομικών μεριδίων των τέκνων τους, ήτοι την ανωτέρω αποποίηση του Α. Κ. στις 24.3.2009. Πλην όμως αυτοί (γονείς) με την υπ' αρ. 2/20.1.2010 έκθεση απολύτου αποποίησης κληρονομίας του γραμματέα του Πρωτοδικείου Ρόδου και την χορηγηθείσα άδεια του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ρόδου με την υπ' αρ. 3/8.1.2010 απόφαση, η οποία συζητήθηκε στις 26.1.2009, προέβησαν στην αποποίηση της κληρονομίας, για λογαριασμό των παραπάνω ανηλικών τέκνων τους Χ. και Δ. Κ., του αποβιώσαντος παππού τους Τ. Κ. κατά το ποσοστό των 2/8 εξ αδιαιρέτου για τον καθένα, εκπροθέσμως όμως, ήτοι μετά την πάροδο της τετράμηνης προθεσμίας κατά τα ανωτέρω από 24.3.2009, εντός της οποίας έπρεπε με επιμέλεια των γονέων των άνω ανηλικών, αφού κατατέθηκε η πιο πάνω αίτηση στις 31.3.2009, με επίσημανση του αρμοδίου Προέδρου του δικαστη-

ρίου μέσα στην τετράμηνη προθεσμία να προσδιοριστεί για εκδίκαση, να συζητηθεί αυτή, να εκδοθεί η σχετική απόφαση και εν συνεχεία να γίνει αποποίηση της κληρονομίας εντός της τετράμηνης ως άνω προθεσμίας. Αυτοί (γονείς) όμως αδράνησαν και αμέλησαν προς τούτο, απώλεσαν την άνω προθεσμία, ούτε οι ίδιοι περαιτέρω επικαλούνται αναστολή αυτής κατ' άρθρο 1847 παρ. 3 Α.Κ. Επομένως γενομένης της αποποίησης μετά την παρέλευση της τετράμηνης προθεσμίας αυτή είναι άκυρη (άρθρο 1849 ΑΚ), απεσβέσθη το σχετικό δικαίωμα και επήλθεν η αποδοχή της κληρονομίας, εκ μέρους των ανηλικών τέκνων, του αποβιώσαντος παππού τους. Κατόπιν των προεκτεθέντων οι αναιρεσίβλητοι Α. Τ. Κ. ατομικά και ο ίδιος και η σύζυγός του Ε., ως ασκούντες τη γονική μέριμνα και νόμιμοι εκπρόσωποι των ανηλικών τέκνων τους Χ. και Δ., νομιμοποιούνται ως αναιρεσίβλητοι κατά τη συζήτηση της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως και τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι αβάσιμα και νομίμως χωρεί η συζήτηση της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως, με τη σχετική από 21.12.2009 κλήση του αναιρεσειόντος». Οι ίδιοι ως άνω αναιρεσίβλητοι ισχυρίζονται ήδη παραδεκτώς με τις προτάσεις τους, αρνούμενοι την παθητική αυτών νομιμοποίηση για την διεξαγωγή της προκειμένης δίκης, ότι ο εξ αυτών Α. Κ. αποποιήθηκε τόσο την εξ αδιαθέτου μερίδα του, ως κληρονόμου πρώτης τάξεως όσο και την προσαύξηση αυτής, άλλως ότι υφίστατο πλάνη αυτού ως προς ότι η ανωτέρω δήλωση κατελάμβανε όχι μόνο την εξ αδιαθέτου μερίδα του αλλά και την κατά προσαύξηση αυτής, υπολαμβάνοντας πεπλανημένως ότι η δήλωση αποποίησης αφορούσε το σύνολο της επαχθείσης κληρονομίας συμπεριλαμβανομένης και της συμπληρωματικής κατά προσαύξηση τοιαύτης και ότι η πλάνη αυτού διήρκεσε μέχρι της 28.6.2010, οπότε εκδόθηκε η ανωτέρω 1268/2010 απόφαση του Αρείου Πάγου, από το περιεχόμενο της οποίας πληροφορήθηκε την έννοια των προαναφερομένων διατάξεων του ΑΚ για τη σημασία της δηλώσεως της αποδοχής της κληρονομίας και ότι στις 24.11.2010 άσκησε κατά της αναιρεσειούσας, εντός της εξαμήνου προθεσμίας από της 28.6.2010, την από

15.11.2010 αγωγή με την οποία ζητείται, εκτός των άλλων να ακυρωθεί λόγω πλάνης η εκ μέρους αυτού πλασματική αποδοχή που αφορά την κατά προσαύξηση κληρονομική του μερίδα. Η αγωγή δε αυτή έχει προσδιορισθεί προς εκδίκαση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ρόδου στην 1.12.2011. Οι αναιρεσίβλητοι ισχυρίζονται ακόμη ότι ο προσδιορισμός της κατατεθείσας στις 31.3.2009 αιτήσεως των γονέων των πιο πάνω ανηλίκων τέκνων Χ. και Δ., προκειμένου να τους παρασχεθεί η άδεια αποποιήσεως της κληρονομίας του παππού τους Τ. Κ., έγινε στις 26.11.2009, οπότε και συζητήθηκε, ότι στις 8.1.2010 εκδόθηκε η 3/2010 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ρόδου, με την οποία παρασχέθηκε η άδεια αποποιήσεως και ότι στις 20.1.2010 έγινε εμπροθέσμως για λογαριασμό των ανηλίκων η 2/20.1.2010 δήλωση αποποιήσεως της κληρονομίας ενώπιον του Γραμματέα του Πρωτοδικείου Ρόδου, δοθέντος ότι η προθεσμία αποποιήσεως είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα άρθρα 1847 παρ. 3 και 255 του Α.Κ. κατά το χρονικό διάστημα από της καταθέσεως της αιτήσεως (31.3.2009) μέχρι της εκδόσεως της αποφάσεως (8.1.2010). Οι ισχυρισμοί αυτοί των αναιρεσιβλήτων είναι κατά τα στη μερίζονα σκέψη αναφερόμενα, νόμιμοι, η δε απόδειξη της ουσιαστικής αβασιμότητας αυτών θα έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη ως προς αυτούς της αναιρέσεως ελλείψει παθητικής νομιμοποιήσεως αυτών για τη διεξαγωγή της δίκης. Εν όψει τούτων το Δικαστήριο κρίνει αναγκαίο, επειδή εκ της ελευθέρας εκτιμήσεως των υπαρχόντων αποδεικτικών μέσων δεν είναι δυνατόν να αχθεί σε ασφαλή κρίση κυρίως ως προς την βασιμότητα ή μη του περί πλάνης ισχυρισμού του εκ των αναιρεσιβλήτων Α. Κ., σχετικά με το περιεχόμενο της ως άνω δηλώσεως αποποιήσεως της κληρονομίας του πατέρα του Τ. Κ., να διατάξει την αναβολή της συζητήσεως της αναιρέσεως, εωσότου περατωθεί τελεσίδικα η δίκη επί της από 15.11.2010 αγωγής αυτού κατά της αναιρεσιβλήτου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 249 του ΚΠολΔ, το οποίο, λόγω της αδυναμίας εξαγωγής ασφαλούς συμπεράσματος ως προς την βασιμότητα ή μη του ως άνω ισχυρισμού, εφαρμόζεται στην συγκεκριμένη περίπτωση, καίτοι

δεν αναφέρεται στις διατάξεις που παραπέμπει το άρθρο 573 παρ. 1 του ΚΠολΔ, διότι η με αυτό παραπομπή σε ορισμένες διατάξεις του ΚΠολΔ δεν είναι περιοριστική. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να αναβληθεί, κατά τα στο διατακτικό αναφερόμενα, η συζήτηση της αναιρέσεως, ως προς τον αναιρεσίβλητο Α. Κ., για το ενιαίο δε της κρίσεως και ως προς τα ανήλικα αυτού τέκνα Χ. και Δ. και να χωρίσει περαιτέρω η έρευνα της υποθέσεως, ως προς την τρίτη αναιρεσιβλήτου («...»).

III. Κατά το άρθρο 632 παρ. 3 ΚΠολΔ, αν η διαφορά από απαίτηση για την οποία έχει εκδοθεί διαταγή πληρωμής, δικάζεται σύμφωνα με ειδική διαδικασία, η ανακοπή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις της ειδικής αυτής διαδικασίας. Όπως προκύπτει από τη διάταξη αυτή, η ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε βάση πιστωτικών τίτλων εκδικάζεται κατά τις διατάξεις της ειδικής διαδικασίας των διαφορών από πιστωτικούς τίτλους. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 640 ΚΠολΔ που εφαρμόζεται στην ως άνω διαδικασία, ως τη συζήτηση στο ακροατήριο πρέπει να προσάγονται υποχρεωτικά οι πιστωτικοί τίτλοι, διαφορετικά η αγωγή απορρίπτεται αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη. Η υποχρέωση αναφέρεται στην προσαγωγή του πρωτότυπου του πιστωτικού τίτλου και όχι απλώς κυρωμένου αντιγράφου της, γιατί έτσι μόνον αποδεικνύεται η κατοχή του τίτλου που αποτελεί τον αποκλειστικό τρόπο νομιμοποιήσεως για την άσκηση του ενσωματωμένου σ' αυτόν δικαιώματος. Η υποχρέωση όμως αυτή της προαποδεικτικής προσαγωγής του πρωτότυπου τίτλου, η οποία σε περίπτωση ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής βάσει πιστωτικού τίτλου βαρύνει τον καθ' ου η ανακοπή δανειστή και η παράβαση της οποίας συνεπάγεται την άμεση παραδοχή της ανακοπής ως βάσιμου, υφίσταται όταν ο ανακόπτων προβάλλει ισχυρισμό που αναφέρεται σε ελαττώματα του τίτλου, αποδεικνυόμενα από το σώμα του (έλλειψη νόμιμης χαρτοσήμανσης, υπογραφής κ.λπ.) ή σχετιζόμενα με την ιδιότητα του αντιδίκου ως νόμιμου κομιστή του τίτλου, αφού σε κάθε άλλη περίπτωση η κατοχή του δεν αμφισβητείται, άρα δεν είναι αντικείμενο της δίκης της ανακοπής. Στην προκειμένη περίπτωση, οι

αναιρεσίβλητοι, με την από 7-6-06 ανακοπή τους, ζήτησαν την ακύρωση της 500/1997 διαταγής πληρωμής του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου της Ρόδου, που εκδόθηκε κατόπιν αιτήσεως της αναιρεσείουσας εταιρείας, εκδότριας της επίδικης συναλλαγματικής ποσού 45.000.000 δρχ, την οποίαν αποδέχτηκε ο 1ος ανακόπτων-αναιρεσίβλητος και τριτεγγυήθηκε υπέρ αυτού η 2η ανακόπτουσα. Όπως προκύπτει από το δικόγραφο της ανακοπής, οι ανακόπτοντες με το 1ο λόγο αυτής πρόβαλαν ότι η επίδικη συναλλαγματική δεν φέρει την υπογραφή του εκδότη και ειδικότερα την προσωπική υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου της καθ' ης η ανακοπή-αναιρεσείουσας κάτω από τη σφραγίδα της εταιρικής επωνυμίας, και ως εκ τούτου αυτή είναι άκυρη κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 αρ 8 και 2 παρ. 1 του Ν. 5325/1932, περί συναλλαγματικής και γραμματίου εις διαταγή, ως ελλείποντος ενός από τα στοιχεία για την δημιουργία τίτλου συναλλαγματικής, ήτοι της υπογραφής του εκδότη. Το Εφετείο δέχτηκε τον ισχυρισμό αυτόν ως βάσιμο, δεχθέν ειδικότερα ότι δεν υπάρχει υπογραφή του εκδότη στην επίδικη συναλλαγματική, σχημάτισε δε την αποδεικτική κρίση, χωρίς να λάβει υπ' όψη του το πρωτότυπο της συναλλαγματικής που προσκόμισε και επικαλέσθηκε η καθ' ης η ανακοπή αναιρεσείουσα, εκ του οποίου θα προέκυπτε η ύπαρξη ή μη της υπογραφής της εκδότριας της συναλλαγματικής, ασχέτως αν η υπογραφή τίθεται στο κάτω δεξιό μέρος ή στο αριστερό μέρος του τίτλου ή στο μέσο, αρκεί να καλύπτει το κατά νόμο αναγκαίο κείμενο της συναλλαγματικής, αλλά την στήριξε στα υπάρχοντα στη δικογραφία φωτοαντίγραφα της ανωτέρω συναλλαγματικής που έχουν εξαχθεί από τα αντίστοιχα αντίγραφα της που είναι συνημμένα στο πρωτότυπο της αίτησης βάσει της οποίας εκδόθηκε η ανακοπτόμενη διαταγή πληρωμής και στο πρωτότυπο του διαμαρτυρικού. Με την κρίση του έτσι αυτή, το Εφετείο υπέπεσε στις πλημμέλειες των άρθρ.11α', 12 και 11γ' ΚΠολΔ καθ' όσον έλαβε υπόψη του τα άνω φωτοαντίγραφα της συναλλαγματικής, τα οποία κατά τα προεκτεθέντα δεν είναι επιτρεπόμενο αποδεικτικό μέσο, καθ' όσον απαιτείται η προσκόμιση του πρωτοτύπου στα

οποία και απέδωσε αποδεικτική δύναμη που δεν είχαν, ενώ αντιθέτως δεν έλαβε υπόψη του το πρωτότυπο της επίδικης συναλλαγματικής, παρά τη σημαντική αποδεικτική της σπουδαιότητα, δεδομένου ότι από την επισκόπησή της θα κρινόταν το ουσία βάσιμο ή όχι του ανωτέρω λόγου ανακοπής των αναιρεσιβλήτων-ανακοπτόντων. Επομένως, οι εκ των αρθ.11α', 12 και 11γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ απορρέοντες 1ος και 3ος σχετικοί λόγοι αναιρέσεως, με τους οποίους αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση οι πλημμέλειες αυτές είναι βάσιμοι. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να γίνει δεκτή η αναίρεση, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της τρίτης αναιρεσίβλητης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης με την επωνυμία «...», να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση, για περαιτέρω εκδίκαση στο Εφετείο Δωδεκανήσου που εξέδωσε την αναιρούμενη απόφαση, αφού είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ).

IV. Από τις διατάξεις των άρθρων 579 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν αναιρεθεί η απόφαση οι διάδικοι επανέρχονται στην από την αναιρεθείσα απόφαση κατάσταση, αν αποδειχθεί δε προαποδεικτικώς εκούσια ή αναγκαστική εκτέλεση της αποφάσεως αυτής, διατάσσεται, ύστερα από αίτηση του αναιρεσειόντος, η επαναφορά των πραγμάτων στην πριν από την εκτέλεση κατάσταση. Η πιο πάνω αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις, αρκεί να κατατεθούν μέχρι και της προηγούμενης της συζήτησής ημέρας. Δεν απαιτείται για τη συζήτηση της καταβολής τέλους δικαστικού ενσήμου επί της αξίας του αντικειμένου στο οποίο αναφέρεται. Τα παραπάνω εφαρμόζονται και επί εκουσίας ή αναγκαστικής εκτελέσεως της επικυρωθείσης αποφάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

Στην προκειμένη περίπτωση η αναιρεσείουσα με τις από 10.2.2011 κατατεθείσες προτάσεις της ενώπιον του δικαστηρίου τούτου επικαλείται ότι σε εκτέλεση της αναιρεθείσας 186/2008 αποφάσεως του Εφετείου Δωδεκανήσου κατέβαλε στην πληρεξουσία και αντικλητο των αρχικών αναιρεσιβλήτων... το ποσό των 8.000 ευρώ, για επιδικασθείσα δικαστική δαπάνη, μετά νομίμων τόκων, αιτείται δε την επιστροφή αυτών

των χρημάτων νομιμοτόκως από της 22.10.2008. Από την προαποδεικτικώς προσκομιζόμενη και επικαλούμενη από... επιταγή της... Τράπεζας, εκδόσεως της αναιρεσεύουσας, σε διαταγή..., σε συνδυασμό με την προσκομιζόμενη και επικαλούμενη από 17.2.2011 επιστολή της ως άνω Τράπεζας, αποδεικνύεται ότι το ως άνω ποσό εισπράχθηκε από την ως άνω πληρεξουσία και αντίκλητο των αρχικών αναιρεσιβλήτων, στις 22.10.2010. Επομένως πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση και να υποχρεωθεί η Τρίτη αναιρεσίβλητη να επιστρέψει στην αναιρεσεύουσα το πιο πάνω ποσό που προαποδεικτικώς αποδείχτηκε ότι της καταβλήθηκε, με το νόμιμο τόκο από της επιδόσεως της παρούσης αποφάσεως, γιατί πριν από την έκδοση της περί επαναφοράς των πραγμάτων αποφάσεως δεν υπάρχει απαίτηση για την επιστροφή των καταβληθέντων δυνάμει τελεσίδικης και εκτελεστής αποφάσεως και έτσι κατά τα άρθρα 340, 345 και 346 ΑΚ απαιτείται επίδοση της προκειμένης αποφάσεως, ώστε να επέλθει όχληση, αφού η αίτηση επαναφοράς υποβλήθηκε με τις προτάσεις. Επιφυλασσομένου του δικαστηρίου να ερευνήσει την αίτηση, κατά το μέρος που στρέφεται κατά των λοιπών αναιρεσιβλήτων, κατά τη νέα συζήτηση της αναίρεσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναβάλλει τη συζήτηση της αιτήσεως της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...», για την αναίρεση της 186/2006 απόφασης του Εφετείου Δωδεκανήσου, κατά το μέρος που στρέφεται κατά των αναιρεσιβλήτων α) Α. Τ. Κ. ατομικώς και ως ασκούντος τη γονική μέριμνα των τέκνων του Χ. και Δ. Κ. και β) Ε. συζ. Α. Κ., ως ασκούσας τη γονική μέριμνα των αυτών ως άνω τέκνων της Χ. και Δ. Κ., εωσότου περατωθεί τελεσίδικα η δίκη επί της από 15.11.2010 αγωγής του Α. Τ. κατά της αναιρεσεύουσας που εκκρεμεί στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ρόδου.

Δέχεται την αναίρεση, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της τρίτης αναιρεσίβλητης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης με την επωνυμία «...».

Αναιρεί την 186/2006 απόφαση του Εφετείου Δωδεκανήσου, κατά τα σκεπτικό αναφερόμενα.

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο πιο πάνω Εφετείο, συντιθέμε-

νο από άλλους δικαστές.

Διατάσσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, που υπήρχε πριν από την εκτέλεση της αναιρούμενης αποφάσεως.

Υποχρεώνει την τρίτη αναιρεσίβλητη να καταβάλλει στην αναιρεσεύουσα το ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επιδόσεως της προκειμένης αποφάσεως σ' αυτήν.

Καταδικάζει την τρίτη αναιρεσίβλητη «...» στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσεύουσας την οποία ορίζει σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1114/2011 (Τμ. Β1 Πολ.)

Πολιτική δικονομία. Εργατικές διαφορές. Λήψη υπόψη αποδεικτικών εγγράφων. Η ρητή βεβαίωση της εφετειακής απόφασης, ότι για να καταλήξει στο αποδεικτικό της πόρισμα έλαβε υπόψη και όλα τα έγγραφα, που οι διάδικοι επικαλούνται με τις προτάσεις τους και προσκομίζουν, είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα, είτε για τη συναγωγή εξ αυτών δικαστικών τεκμηρίων, σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της απόφασης, είναι αρκετή ώστε να μην ιδρύεται ο λόγος αναίρεσης εκ της διατάξεως του άρ. 559 παρ. 11γ' ΚΠολΔ. Ένορκες βεβαιώσεις. Στοιχεία για το παραδεκτό τους. Νομίμως λαμβάνονται υπόψη στην κατ' έφεση δίκη ένορκες βεβαιώσεις που δόθηκαν μέσα στην προθεσμία της προσθήκης-αντίκρουσης. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 3121/2009 ΕφετΑθηνών).

Από τις διατάξεις των άρθρων 335 και 338 έως 341 του ΚΠολΔ συνάγεται ότι το δικαστήριο, για να σχηματίσει την δικανική του πεποίθηση ως προς την βασιμότητα ή μη των προβαλλομένων από τους διαδίκους πραγματικών ισχυρισμών που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα νόμιμα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι για άμεση και έμμεση απόδειξη, χωρίς να είναι ανάγκη να γί-

νεται ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση του καθενός από αυτά, κατ' αντιδιαστολή προς τα λοιπά έγγραφα και εν γένει προς τα άλλα αποδεικτικά μέσα, τα οποία φέρονται ότι ελήφθησαν υπόψη προς σχηματισμό της κρίσης του. Βέβαια δεν αποκλείεται το δικαστήριο της ουσίας να μνημονεύει και να εξαίρει μερικά από τα αποδεικτικά μέσα, λόγω της, κατά την ελεύθερη κρίση του, μεγαλύτερης σημασίας τους, αρκεί να γίνεται αδίστακτα βέβαιο από το όλο περιεχόμενο της απόφασης ότι ελήφθησαν υπόψη και συνεκτιμήθηκαν όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν νόμιμα οι διάδικοι. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής ιδρύει τον λόγο της αναίρεσης του άρθρου 559 αριθμ. 11 περ. γ' του ΚΠολΔ, υπό την αποκλειστική προϋπόθεση ότι το πραγματικό γεγονός που επικαλείται ο διάδικος ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, διότι αντικείμενο αποδείξεως είναι μόνο πραγματικά γεγονότα που έχουν αυτή την επίδραση στην έκβαση της δίκης (Ολ. ΑΠ 2/2008 και 14/2005). Στην προκείμενη υπόθεση, με τον πρώτο λόγο της αναίρεσεως προβάλλεται η από το άρθρο 559 αριθμ. 11 περ. γ' του ΚΠολΔ αιτίαση, ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη του και δεν εκτίμησε τα αναφερόμενα στον λόγο αυτό αναίρεσεως έγγραφα, που επικαλέσθηκε και προσκόμισε ενώπιόν του το αναιρεσείον για την απόδειξη του βασικού ισχυρισμού του, ότι η αναίρεσίβλητη, με την εκ μέρους της παρουσίαση σε ομιλίες της αυτούσιων των θεμάτων των εξετάσεων που είχαν διεξαχθεί, παραβίασε κατάφωρα την υποχρέωση πίστης του μισθωτού προς τον εργοδότη και μάλιστα την υποχρέωσή του να μη θίγει τα καλώς εννοούμενα αντικειμενικά και νόμιμα συμφέροντα του εργοδότη του, είτε ευθέως είτε με τον κλονισμό της εμπιστοσύνης των τρίτων προς το πρόσωπο του εργοδότη, με αποτέλεσμα η καταγγελία, στην οποία προέβη το αναιρεσείον πολιτιστικό-εκπαιδευτικό σωματείο «...» (εργοδότης), της συμβάσεως εργασίας, που το συνέδεε με την αναίρεσίβλητη, να μην είναι καταχρηστική. Ο λόγος αυτός πρέπει

να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι από τη ρητή βεβαίωση της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι για να καταλήξει στο αποδεικτικό της πόρισμα έλαβε υπόψη και όλα τα έγγραφα, που οι διάδικοι επικαλούνται με τις προτάσεις τους και προσκομίζουν, είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα, είτε για τη συναγωγή εξ αυτών δικαστικών τεκμηρίων, σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης, καθίσταται αδίστακτως βέβαιο ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη του και συνεκτίμησε, μαζί με τις υπόλοιπες αποδείξεις, και τα παραπάνω έγγραφα, και έτσι κατέληξε στο αποδεικτικό του πόρισμα ότι το αναιρεσείον άσκησε το δικαίωμα της καταγγελίας της εργασιακής συμβάσεως της αναίρεσίβλητης κατά τρόπο καταχρηστικό, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 281 ΑΚ, και μειωτικό της προσωπικότητάς της.

Ο λόγος αναίρεσεως από την διάταξη του άρθρου 559 αριθμ. 20 του ΚΠολΔ ιδρύεται μόνο όταν το δικαστήριο της ουσίας στηρίχθηκε αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο για την διαμόρφωση της κρίσης του, επί ουσιώδους για την έκβαση της δίκης ισχυρισμού, στο έγγραφο το περιεχόμενο του οποίου φέρεται ως παραμορφωθέν και όχι όταν το έγγραφο συνεκτιμήθηκε με τα λοιπά αποδεικτικά μέσα. Η παραμόρφωση λαμβάνει χώρα είτε θετικώς με την λανθασμένη ανάγνωση του εγγράφου, είτε αρνητικώς με την παράλειψη ανάγνωσης κρίσιμων τμημάτων του κειμένου αυτού και συνεπεία των παραδρομών αυτών προσδίδεται στο έγγραφο περιεχόμενο τελείως διαφορετικό από εκείνο που πραγματικά έχει. Στη προκείμενη περίπτωση, από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι το Εφετείο, για να καταλήξει στο αποδεικτικό του πόρισμα, συνεκτίμησε μαζί με όλα τα άλλα αποδεικτικά στοιχεία (μάρτυρες και έγγραφα) και την από 9-10-2003 επιστολή του Πανεπιστημίου του Michigan προς τον διευθύνοντα σύμβουλο του αναιρεσείοντος Λ.-Φ. Κ., από την οποία παρατίθενται στην απόφαση και ορισμένες περικοπές κατά λέξη, και δεν στηρίχθηκε αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο, για τη διαμόρφωση της κρίσης του, στην εν λόγω επιστολή. Επομένως, ο δεύτερος λόγος της αναίρεσης, από τον αριθμ. 20 του αρ-

θρου 559 του ΚΠολΔ, με τον οποίο υποστηρίζεται το αντίθετο, είναι απορριπτέος προεχόντως για τον λόγο τούτο. Αυτά δε πέραν και ανεξάρτητα του ότι ο ίδιος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος και διότι το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, ανέγνωσε όλο το περιεχόμενο της παραπάνω επιστολής, το γεγονός δε ότι, από την αποδεικτική αξιολόγηση του περιεχομένου της και ύστερα από την συνεκτίμηση και όλων των άλλων αποδεικτικών μέσων, κατέληξε σε συμπέρασμα αντίθετο από εκείνο που θεωρεί ως ορθό το αναιρεσείον, δεν ιδρύει τον λόγο αναιρέσεως από τον αριθμ. 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, γιατί τότε πρόκειται για αιτίαση που ανάγεται σε εκτίμηση πραγματικών γεγονότων και δη του περιεχομένου αποδεικτικού εγγράφου, που δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 561 παρ. 1 ΚΠολΔ.

Κατά το άρθρο 671 παρ. 1 εδάφ. τελευταίο ΚΠολΔ, στην ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο κατά την εκτίμηση των αποδείξεων και ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου μόνον αν έγιναν ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου πριν από είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, μοναδική προϋπόθεση για το παραδεκτό της εκτιμήσεως τέτοιων βεβαιώσεων κατά την διαδικασία των εργατικών διαφορών, αποτελεί η προηγούμενη, πριν από 24 τουλάχιστον ώρες, κλήτευση του αντιδίκου του προκαλέσαντος την εξέταση διαδίκου.

Συνεπώς είναι παραδεκτές, κατά την πιο πάνω ειδική διαδικασία, ένορκες βεβαιώσεις, υπό την προϋπόθεση που αναφέρθηκε, έστω και αν λήφθηκαν μετά τη συζήτηση της υποθέσεως στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, μέσα στην προθεσμία προσθήκης και αντικρούσεως. Στην περίπτωση αυτή, η εντός της προθεσμίας αντικρούσεως δοθείσα ένορκη βεβαίωση (ανεξάρτητα του αν και με ποιες προϋποθέσεις λαμβάνεται υπόψη από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο) επιτρεπώς προσκομίζεται στο εφετείο και μάλιστα κατά μείζονα λόγο, αφού ενώπιον αυτού επιτρέπονται και νέα αποδεικτικά μέσα, άρα και ένορκες βεβαιώσεις, που δόθηκαν ακόμη και μετά την έκδοση της εκ-

καλουμένης αποφάσεως (αρθρ. 670 εδ. α', 671 παρ.1δ, 674 παρ. 2, 529 παρ. 1α, 591 παρ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ). Έτσι, στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο με το να λάβει υπόψη του τις μετ' επικλήσεως προσκομισθείσες από την ενάγουσα, ήδη αναιρεσίβλητη, υπ' αριθμ. 15929 και 15930/14-10-2004 ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον της Ειρηνοδίκου Αθηνών, οι οποίες, κατά την παραδοχή του, δόθηκαν και προσκομίσθηκαν μετά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου (11-10-2004), εντός της τριήμερης προθεσμίας αντικρούσεως, ύστερα από προηγούμενη νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση του εναγομένου, ήδη αναιρεσειόντος, δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που ο νόμος δεν επιτρέπει. Επομένως, ο τρίτος (τελευταίος) λόγος αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αριθμ. 11 περ. α' ΚΠολΔ, με τον οποίο υποστηρίζεται το αντίθετο, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Αυτά δε πέραν και ανεξάρτητα του ότι, αν προσβάλλεται η απόφαση, διότι το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα, τα οποία ο νόμος δεν επιτρέπει (πρώτη περίπτωση του λόγου αναιρέσεως του άρθρου 559 αριθμ. 11 ΚΠολΔ), για να είναι ορισμένος ο λόγος αυτός αναιρέσεως, πρέπει να καθορίζεται στο αναιρετήριο, εκτός των άλλων, και ο ισχυρισμός, προς απόδειξη του οποίου έχει ληφθεί υπόψη το αποδεικτικό μέσο, που δεν το επιτρέπει ο νόμος, και ο οποίος ασκεί επίδραση στο διατακτικό. Εν προκειμένω, όμως, το αναιρεσείον, με τον εξεταζόμενο λόγο αναιρέσεως, ισχυρίζεται μόνο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έλαβε υπόψη της, για τον σχηματισμό της αποδεικτικής της βάσης, ανάμεσα στα άλλα αποδεικτικά μέσα, και τις ως άνω ένορκες βεβαιώσεις, κατά παράβαση του άρθρου 591 παρ. 1 στοιχ. δ' ΚΠολΔ.

Συνεπώς, ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απορριπτέος και ως αόριστος.

Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι δεν υπάρχει άλλος λόγος αναιρέσεως προς έρευνα, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της και να καταδικασθεί το αναιρεσείον στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 176 και 183 ΚΠολΔ, όπως στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 21-11-2009 αίτηση του Σωματείου, με την επωνυμία «...», για αναίρεση της υπ' αριθμ. 3121/2009 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

Και

Καταδικάζει το αναιρεσεϊόν στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσίβλητης, την οποία ορίζει σε χίλια οκτακόσια (1800) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1133/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ακίνητα. Παράγωγος τρόπος κτήσης κυριότητας (μέσω κληρονομικής διαδοχής). Απαραίτητα στοιχεία για τη νομική βάση της αγωγής. Αν αμφισβητήσει ο εναγόμενος τον τρόπο κτήσης του δικαιοπαρόχου του, τότε ο ενάγων μπορεί να επικαλεσθεί και να αποδείξει ποιος δικαιοπάροχός του έχει αποκτήσει την κυριότητα, ώστε να ισχυρισθεί ότι απέκτησε την κυριότητα πρωτότυπα. Σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας. Τύπος και δικαιώματα που αποκτά ο ιδιοκτήτης αφενός επί της χωριστής ιδιοκτησίας και αφετέρου επί των κοινοχρήστων μερών. Προσδιορισμός αυτών. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 195/2009 απόφαση ΕφετΚερκύρας).

Ι. Αν η αγωγή, που αφορά ακίνητο, στηρίζεται σε παράγωγο τρόπο κτήσεως κυριότητας και ειδικότερα σε κληρονομική διαδοχή, πρέπει ο ενάγων να περιλάβει σ' αυτή τα απαιτούμενα από τα άρθρα 1846, 1193 και 1198 του ΑΚ για κτήση της κυριότητας στοιχεία, δηλαδή ότι αποδέχθηκε την κληρονομία και έχει προβεί σε μεταγραφή αυτής. Αν όμως ο εναγόμενος αμφισβητήσει την κυριότητα του δικαιοπαρόχου του ενάγοντος, αυτός υποχρεούται, κατ' επιταγή, σύμφωνα με το άρθρο 224 του ΚΠολΔ, συμπλήρωση της αγωγής, να καθορίσει με τις προτάσεις του της πρώτης συζήτησης τον τρόπο κτήσεως της κυριότητας του άμεσου δικαιοπαρόχου του και αν είναι αναγκαίο και των απώτερων δικαιοπαρόχων του, μέχρις εκείνου που απέκτησε την κυριότητα με πρωτότυπο τρόπο. Η παράλειψη της συμπλήρωσης της

αγωγής μ' αυτόν τον τρόπο επιφέρει την απόρριψη της ως αόριστης. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 1001, 1002, 1117 του ΑΚ, 2, 3, 5, 10, 13, 14 του ν. 3741/1929, που ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 54 του ΕισΝΑΚ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, και 1 έως και 4 του ν.δ. 1024/1971, προκύπτει ότι ο οροφοκτησία, οριζόντια ή κάθετη ή από συνδυασμό και των δύο, μπορεί βασικώς να συσταθεί με δικαιοπραξία του κυρίου του όλου ακινήτου, που υποβάλλεται στον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και μεταγράφεται χωρίς να απαιτείται η χρήση πανηγυρικών εκφράσεων, αλλά αρκεί να προκύπτει σαφώς η βούληση του κυρίου του ακινήτου για τη μεταβολή της νομικής του κατάστασης με τη σύσταση χωριστών ιδιοκτησιών, από δε τη σύστασή της δημιουργείται αδιαίρετη αναγκαστική συγκυριότητα όλων των κυρίων των αυτοτελών ιδιοκτησιών επί του εδάφους και των άλλων κοινών μερών της οικοδομής, όπως τα θεμέλια, οι πρωτότοιχοι, η στέγη, οι καπνοδόχοι, οι αυλές, τα φρεάτια, οι ανελκυστήρες, οι βόθροι, οι εγκαταστάσεις κεντρικής θέρμανσης και κάθε άλλο πράγμα που χρησιμεύει για κοινή των συνιδιοκτητών χρήση (άρθρο 2 παρ. 1 ν. 3741/1929). Με το άρθρο 3 του ν.δ. 1024/1971 ρητά ορίζεται, ότι συστάσεις διηρημένων κατά το νομοθετικό αυτό διάταγμα ιδιοκτησιών, που έγιναν μέχρι την έναρξη της ισχύος του (15.11.1971), είναι έγκυρες, εκτός αν εχώρησε κήρυξη της ακυρότητάς τους με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Εξάλλου, το ορισμένο ή αόριστο της αγωγής ως προς την έκθεση αυτή των πραγματικών περιστατικών που απαρτίζουν την ιστορική της αιτία, εκτιμά κυριαρχικώς το δικαστήριο της ουσίας και δεν υπόκειται κατά τούτο η απόφασή του σε αναιρετικό έλεγχο, εκτός αν αυτό έκρινε ορισμένη την αγωγή λαμβάνοντας υπόψη γεγονότα μη διαλαμβανόμενα σε αυτή και ασκούντα ουσιώδη επιρροή στην κρίση περί του νόμου βασίμου της ή αντιθέτως έκρινε αόριστη την αγωγή επειδή δεν έλαβε υπόψη τέτοια γεγονότα, καίτοι διαλαμβανόνταν σε αυτή,

οπότε μπορούν να θεμελιωθούν οι από το άρθρο 559 αριθ. 8 και 14 ΚΠολΔ λόγοι αναιρέσεως. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της αγωγής, επί της οποίας εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η ήδη αναιρεσίβλητη ενάγουσα ζήτησε, α) να αναγνωρισθεί η κυριότητά της επί της εισόδου και του κλιμακοστασίου της οικοδομής, όπου η αναφερόμενη στην αγωγή οροφокτησία της, ως αποτελούντα περιεχόμενο του δικαιώματός της ως για την οροφокτησία της αυτή και β) να αναγνωρισθεί η συγκυριότητά της επί του περιγραφόμενου ακάλυπτου χώρου, ως τμήματος του γηπέδου, επί του οποίου το προεκτιθέμενο δικαίωμα της οροφокτησίας της, το οποίο φέρεται ότι έχει κηθεί από αυτήν κατά τρόπο παράγωγο και δη από κληρονομική διαδοχή του κατά το έτος 1995 αποβιώσαντος συζύγου της, κυρίου της οροφокτησίας αυτής, μετά και τη μεταγραφή της δήλωσής της ενώπιον του συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Γ. Β. περί αποδοχής της κληρονομίας του συζύγου της - καθώς και την επίκληση στην αγωγή, ενόψει της αμφισβήτησης από τους εναγομένους, της κτήσης της κυριότητας από το σύζυγό της κατά τρόπο παράγωγο και δη με ειδική διαδοχή, δυνάμει των αναφερόμενων συμβολαίων που έχουν νόμιμα μεταγραφεί, ήτοι διανομής που αφορά και στο δικαίωμα επί της οροφокτησίας αυτής μεταξύ των συγκυρίων (συζύγου της και του αδελφού του Χ. Π., ήδη αποβιώσαντος και αυτού) και δωρεάς του πατέρα τους προς αυτούς που είχε προηγηθεί, απώτερου δικαιοπαρόχου των διαδίκων, η κυριότητα του οποίου επί των επιδίκων δεν αμφισβητήθηκε. Ζήτησε, επίσης, η ενάγουσα, ενόψει της διατάραξης υπό των εναγομένων στην άσκηση των δικαιωμάτων της επί της εισόδου, του κλιμακοστασίου και του ακάλυπτου χώρου της οικοδομής, να παύσουν να τη διαταράσσουν αυτοί και να παραλείπουν να το πράττουν στο μέλλον. Η αγωγή, με το προεκτιθέμενο περιεχόμενο και αιτήματα, είναι, όπως και το Εφετείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του ορθά δέχτηκε,

επαρκώς ορισμένη και νόμιμη, ως στηριζόμενη στις ανωτέρω διατάξεις και σ' εκείνες των άρθρων 1033, 1192 αρ. 1, 1108 του ΑΚ και 70 ΚΠολΔ και όπως άλλωστε ως προς το με το στοιχείο β' ως άνω αίτημα είχε κριθεί ορισμένη με την 459/2002 απόφαση του Αρείου Πάγου, μετά από αναίρεση της ήδη αναιρεσίβλητης κατά της προεκδοθείσας 185/2000 απόφασης του Εφετείου Κερκύρας, στο οποίο, αφού αναιρέθηκε η εν λόγω 185/2000 απόφασή του, παραπέμφθηκε για περαιτέρω εκδίκαση η υπόθεση, η οποία και κρίθηκε, όπως ήδη έχει ειπωθεί, ορισμένη και νόμιμη, ήτοι σύμφωνα (και) με την από το άρθρο 580 παρ. 4 του ΚΠολΔ δέσμευση του Εφετείου ως προς το ζήτημα αυτό που λύθηκε ως άνω με την ανωτέρω 459/2002 απόφαση του Αρείου Πάγου. Η αναιρεσίβλητη δεν επικαλείται με την αγωγή προς θεμελίωση της κυριότητάς της στο επίδικο την κληρονομική διαδοχή του απώτερου δικαιοπαρόχου των διαδίκων (Α. Π.), όπως οι αναιρεσιόντες αβάσιμα ισχυρίζονται, και, επομένως, το Εφετείο, έτσι που κατά τα παραπάνω έκρινε, ούτε έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ούτε παρά το νόμο δεν κήρυξε απαράδεκτο για δήθεν μεταβολή της βάσης της αγωγής αντίθετα στη διάταξη του άρθρου 224 του ΚΠολΔ, οι δε λόγοι της αναίρεσης, πρώτος από τους αριθμούς 8 και 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ και δεύτερος, κατά το δεύτερο μέρος του, από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τους οποίους, υπό τις αντίστοιχες αιτιάσεις, υποστηρίζονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

II. Ο λόγος αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ ιδρύεται, αν, για την εφαρμογή κανόνα ουσιαστικού δικαίου, το δικαστήριο απαιτήσει περισσότερα στοιχεία ή αρκέσθηκε σε λιγότερα στοιχεία από εκείνα που απαιτεί ο νόμος, καθώς και αν το δικαστήριο προσέδωσε στον εφαρμοστέο κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθινή. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσία την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχτηκε ότι αποδείχτηκαν το δικαστήριο της ουσίας και

της υπαγωγής αυτών στο νόμο, ιδρύεται δε ο λόγος αυτός όταν το δικαστήριο εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε ότι αποδείχτηκαν δεν ήταν αρκετά για την εφαρμογή του ή δεν εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε αρκούσαν για την εφαρμογή του, καθώς και όταν πρόβη σε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών σε διάταξη στο πραγματικό της οποίας αυτά δεν υπάγονται. Περαιτέρω, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση, όταν στο αιτιολογικό, που συνιστά την ελάχιστονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, και, έτσι, δεν μπορεί να ελεγχθεί, αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε ή δεν συνέτρεχαν οι όροι εκείνου που δεν εφαρμόστηκε.

Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: «Ο απώτερος δικαιοπάροχος της εφεσίβλητης - ενάγουσας (ήδη αναιρεσίβλητης) και πατέρας του άμεσου δικαιοπαρόχου συζύγου της, Κ. Π., Α. Π., με βάση το υπ' αριθ. .../1932 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Θ. Μ., που έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Ηγουμενίτσας, αγόρασε από τον αληθή κύριο Α. Τ. α) ένα οικόπεδο, που βρίσκεται στη θέση «...» και εντός της πόλης Ηγουμενίτσας, ήδη δε εντός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου της, εμβαδού 1.676 τ.μ. περίπου... επί τμήματος του οποίου, προς δυσμάς και με πρόσοψη επί της δημόσιας οδού Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας (ήδη τότε ονομασθείσας σε λεωφόρο...) είχε προ πολλών ετών ανεγείρει με δικά του χρήματα και υλικά «διώροφη οικοδομή, χρησιμοποιούμενη ως ξενοδοχείο ύπνου και συγκόλλητον ισόγειον κατοικίαν...», όπως χαρακτηριστικά περιγράφεται και αποτυπώνεται στο προσκομιζόμενο και επικαλούμενο από την ενάγουσα, από

Σεπτέμβριο 1970, τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Ε.Λ., καθώς και στα σχεδιαγράμματα του πολιτικού μηχανικού Γ. Κ., που συνοδεύουν την έκθεση πραγματογνωμοσύνης και β) ένα οικόπεδο εμβαδού 150 τ.μ. περίπου στην ίδια περιοχή, που συνορεύει, κατά τον τίτλο κτήσης, με ιδιοκτησίες Δ.Π., αφών Π. και κτήματα του ίδιου. Ειδικότερα, στο πρώτο οικόπεδο, προπολεμικά αυτός κατασκεύασε, χωρίς οικοδομική άδεια, λιθόκτιστη οικοδομή, αποτελούμενη από ισόγειο όροφο προς χρήση δύο καταστημάτων και πρώτο όροφο, που αρχικά χρησιμοποίησε ως κατοικία και στη συνέχεια, με τις υπ' αριθ. .../1950 και .../1952 οικοδομικές άδειες της Πολεοδομίας Θεσπρωτίας, τον μετέτρεψε σε ξενοδοχείο ύπνου, αποτελούμενο από 15 δωμάτια, καθώς και βοηθητικούς χώρους. Στο ισόγειο, μεταξύ των δύο καταστημάτων, κατασκευάστηκε η είσοδος της οικοδομής και στη συνέχεια αυτής το κλιμακοστάσιο, που οδηγούσε στον πρώτο όροφο και στον αργότερα κατασκευασθέντα δεύτερο όροφο και στη συνέχεια στην ταράτσα (στέγη) αυτής. Πίσω από το ισόγειο του ως άνω κτιρίου προς τη δεξιά, σε σχέση με την πρόσοψη του, πλευρά, ο αυτός Α. Π. κατασκεύασε ισόγεια κατοικία, για να διαμένει μετά τη μετατροπή του πρώτου ορόφου, όπου αρχικά είχε την κατοικία του, σε ξενοδοχείο, καθώς επίσης κατασκεύασε και προσθήκη για χρήση μαγειρείου (κουζίνας) και πλυσταριού. Στην πλευρά αυτή, δεξιά σε σχέση με την επί της οδού..., μετονομασθείσα μετέπειτα σε... (παρλιακή...), πρόσοψη της οικοδομής, υπήρχε η μοναδική είσοδος της ως άνω κατασκευασθείσας πίσω από το ξενοδοχείο και σε επαφή με αυτό ισόγειας κατοικίας και του συνεχόμενου πλυσταριού, η οποία δεν είχε καμμία σχέση με την είσοδο του ξενοδοχείου. Δυνάμει του υπ' αριθ. .../1956 συμβολαίου δωρεάς, που μεταγράφηκε νόμιμα, ο Α. Π. μεταβίβασε στον γιο του Κ. Π. (σύζυγο και δικαιοπάροχο της εφεσίβλητης - ενάγουσας) το δικαίωμα του αέρος και του υψούν επί της υπάρχουσας στέγης του δεύτερου ορόφου μόνο και όχι «το δικαίωμα περαιτέρω αέρος ή υψώσεως», όπως αναφέρεται σ' αυτό (συμβόλαιο), της αυτής οικοδομής, όπου λειτούργησε το ξενοδοχείο, επί του οποίου (ορό-

φου) ο δωρεοδόχος είχε ήδη ανεγείρει με δικές του δαπάνες προς δυσμάς και επί της λεωφόρου... (ήδη ...) και επί εκτάσεως 105 τετρ. μέτρων, κατοικία (διαμέρισμα τρίτου ορόφου) αποτελούμενη από τέσσερα (4) δωμάτια και λοιπούς βοηθητικούς χώρους για χρήση κατοικίας αυτού. Με το ως άνω δωρητήριο συμβόλαιο τέθηκε όρος υπό του δωρητού, ότι η κυρία είσοδος της οικοδομής, διά της οποίας επικοινωνούσε το ξενοδοχείο και το «δωρούμενον», δηλαδή το διαμέρισμα που οικοδόμησε ο δωρεοδόχος Κ. Π., με την οδό..., θα τη χρησιμοποιούσαν και οι δύο συμβαλλόμενοι, προς επικοινωνία με το δώμα, υποχρεωμένου του δωρεοδόχου να ανέχεται την κατάσταση αυτή χωρίς ουδεμία αντίρρηση. Είναι προφανές, ότι ο όρος αυτός τέθηκε από τον δωρητή με σκοπό να μην αποκλεισθεί η επικοινωνία του με το δώμα, με την προοπτική της ανέγερσης και άλλου ορόφου, που θα ανήκε σ' αυτόν, δεδομένου ότι στο γιο του Κ. Π. μεταβίβασε τότε μόνο τον αέρα του δεύτερου ορόφου, δηλαδή τον όροφο, όπου κατασκεύασε στη συνέχεια του πρώτου (μη υπολογιζόμενου του ισογείου στην προσμέτρηση) το ως άνω διαμέρισμα. Μετά απ' αυτά, δυνάμει του υπ' αριθ. .../1962 δωρητηρίου συμβολαίου, του συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Ν. Κ, που μεταγράφτηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Ηγουμενίτσας (τόμ. ΙΑ και αριθ. ...), ο Α. Π. μεταβίβασε, με δωρεά εν ζωή, στα δύο τέκνα του από πρώτο γάμο, ήτοι στον αυτόν Κ. Π. (σύζυγο της εφεσίβλητης - ενάγουσας) και στον Χ. Π., ισομερώς και εξ αδιαιρέτου, μεταξύ άλλων περιουσιακών στοιχείων και τον πρώτο όροφο του ξενοδοχείου με τα 15 δωμάτια και τους βοηθητικούς χώρους αυτών, καθώς και το δικαίωμα του υψούν, εξαιρουμένου του δευτέρου ορόφου της οικοδομής, που με το προγενέστερο ως άνω δωρητήριο συμβόλαιο, ήδη είχε μεταβιβάσει στον Κ., ο οποίος έκτισε, κατά τα άνω, το διαμέρισμα και ένα οικόπεδο εμβαδού 150 τ.μ., κείμενο στην αυτή θέση παρά την παραλιακή λεωφόρο..., συνορευόμενο γύρωθεν με ακίνητα Δ. Π., αδελφών Π. και κτήματα ιδίου, που περιήλθε σ' αυτόν από αγορά παρά του Α. Τ. με βάση το ως άνω υπ' αριθ. .../1932 συμβόλαιο του τότε συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Θ.

Μ.. Το αρχικά ενιαίο οικόπεδο, εμβαδού κατά τον τίτλο (υπ' αριθ. .../1932 συμβόλαιο) 1676 τ.μ., που δεν είχε συνοδευθεί κατά τη σύνταξη του συμβολαίου μεταβίβασης από τοπογραφικό διάγραμμα, μετά από νεότερη καταμέτρηση από την πινακίδα του σχεδίου πόλης, βρέθηκε να έχει εμβαδόν 1633,48 τ.μ., τμήμα δε αυτού αποτελεί το δεύτερο ως άνω οικόπεδο των 150 τ.μ., που δώρησε ο Α. Π. στα ως άνω τέκνα του. Προ της παραπάνω δωρεάς, το αρχικά ενιαίο οικόπεδο, με βάση το ΒΔ 17-10-1953 (ΦΕΚ 307/1953 Α), ρυμοτομήθηκε εγκαρσίως, διαχωρισθέν σε δύο οικόπεδα (εκ των οποίων το πρώτο, που έχει πρόσοψη επί της λεωφόρου..., κατέστη διαμπερές) με τη δημιουργία της δημοτικής οδού Ι. Μ. και ήδη..., όπως αυτή και τα δύο δημιουργηθέντα οικόπεδα απεικονίζονται στο σχεδιάγραμμα, που συνοδεύει την έκθεση πραγματογνωμοσύνης του πραγματογνώμονα Γ. Κ.. Έτερο τμήμα εμβαδού 150 τ.μ., που απέμεινε μετά τη δημιουργία της οδού Ι. Μ., ο Α. Π. μεταβίβασε με το .../1963 συμβόλαιο του ίδιου συμβολαιογράφου, λόγω προίκας, στη θυγατέρα του Μ. Π., σύζυγο Β. Σ.. Τα δύο αυτά οικόπεδα αργότερα και μετά από διανομή μεταξύ του Κ. και του Χ. Π., με βάση την οποία, το πρώτο περιήλθε στον Χ., μεταβιβάστηκαν από τους δύο τελευταίους (Μ. Π. και Χ. Π.) στον ΟΤΕ. Με το ίδιο ως άνω συμβόλαιο (υπ' αριθ. .../1962 δωρητήριο) ο δωρητής και αρχικός κύριος της παλιάς οικοδομής, που αργότερα, όπως λέχθηκε, μετέτρεψε τον πρώτο όροφο αυτής σε ξενοδοχείο 15 δωματίων, όρισε όπως οι βόθροι του ξενοδοχείου και της παρακείμενης σ' αυτό ισόγειας οικίας του μετά μαγειρείου και πλυσταριού, που χρησιμοποιούσε ως κατοικία του με τη δεύτερη σύζυγό του, Β. Π. (αρχικά πρώτη εναγομένη), θα είναι κοινής χρήσης. Περαιτέρω, οι δύο ως άνω δωρεοδόχοι, Κ. Π. και Χ. Π., που αποδέχτηκαν την παραπάνω δωρεά, με βάση το επακολουθήσαν υπ' αριθ. .../1968 συμβόλαιο διανομής του ίδιου ως άνω συμβολαιογράφου, που επίσης μεταγράφτηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του ίδιου Υποθ/κείου (τόμ. 33 και αριθ. ...), διένειμαν, όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, μεταξύ τους τα δωρηθέντα ακίνητα και ο μεν Χ. Π., κουνιάδος της ενάγουσας, έλαβε το οικόπεδο των 150 τμ. (το οποίο είχε

διαχωρισθεί από τον πατέρα τους εκ του μείζονος οικοπέδου των 1633,48 τ.μ.), που εν τω μεταξύ είχε οικοδομηθεί, ο δε Κ. Π., σύζυγός της, έλαβε στη μερίδα του, ως αποκλειστικός κύριος, τον πρώτο όροφο, που καταλαμβάνει το εκ 15 δωματίων ξενοδοχείο και τους βοηθητικούς χώρους αυτού και το δικαίωμα του υψούν (αέρα) πάνω από τον δεύτερο όροφο. Επίσης, με το αυτό συμβόλαιο διανομής ορίσθηκε, ότι ο κάθε συμβαλλόμενος θα λάβει και το 1/3 εξ αδιαιρέτου του υπό την οικοδομή οικοπέδου, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται σ' αυτό. Ο καθορισμός ποσοστού εξ αδιαιρέτου επί του κοινοκτήτου οικοπέδου, του καθενός εκ των συγκυρίων, χωρίς ο δωρητής πατέρας τους να έχει ορίσει αναλογίες (ποσοστά εξ αδιαιρέτου) επί του οικοπέδου, έγινε προφανώς παράτυπα, χωρίς τη συμμετοχή και εκείνου ως συγκυρίου του οικοπέδου, δεδομένου ότι οι δύο συμβαλλόμενοι δωρεοδόχοι δεν ήταν οι μοναδικοί συγκύριοι, αφού στο ίδιο οικόπεδο είναι κτισμένη και η ισόγεια κατοικία του δωρητή με τους προαναφερθέντες βοηθητικούς χώρους αλλά και τα δύο ισόγεια καταστήματα κάτω από το ξενοδοχείο, που μετά το θάνατό του, με διαθήκη του, που θα αναφερθεί στη συνέχεια, κατέλιπε στην αρχικά πρώτη ενάγουσα Β. Π. και στον γιο του Γ. Π.. Προφανώς, οι δύο συγκύριοι δωρεοδόχοι υπολόγισαν και το δικό του ποσοστό, αφού δεν εξάντλησαν το σύνολο του οικοπέδου αλλά έκαστος εξ αυτών έλαβε με τη διανομή το 1/3 εξ αδιαιρέτου. Ο Α. Π., που απεβίωσε αργότερα (στις 18-1-1971), είχε δε τελέσει και δεύτερο γάμο με την αρχικά πρώτη εναγόμενη Β. Π., μετά της οποίας απέκτησε δύο τέκνα, τους Α. Π. και Γ. Π., αρχικά δεύτερο εναγόμενο (οι οποίοι, όπως ειπώθηκε παραπάνω, μετά το θάνατο της Β. Π. συνεχίζουν τη δίκη αυτή και κατά το μέρος που την αφορούσε, ως κληρονόμοι αυτής), με την υπ' αριθ. .../1968 δημόσια διαθήκη του, που συντάχθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Ν. Κ. και δημοσιεύθηκε με το υπ' αριθ. 1/1972 πρακτικό του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, εγκατέστησε ως κληρονόμους του, σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του, την παραπάνω δεύτερη σύζυγό του, Β. Π., καθώς και τους προαναφερθέντες γιο του Γ. Π. και τη θυ-

γατέρα του Α. Π.. Ειδικότερα, με την ως άνω διαθήκη, στην πρώτη, Β., άφησε ένα κατάστημα, που βρίσκεται στο ισόγειο της οικοδομής, όπου βρίσκεται το ξενοδοχείο, την παρακείμενη σ' αυτό (ξενοδοχείο) ισόγεια οικία, όπου διέμεναν μαζί ως σύζυγοι, με το μαγειρείο και το πλυσταριό, με δύο μέτρα κενό χώρο όπισθεν αυτού, καθώς και τον ακάλυπτο χώρο, που βρίσκεται έξω από το ισόγειο κατάστημα και ισόγεια οικία, ο οποίος ξεκινά από την οδό... (πρώην...) με πλάτος 5,5 μέτρα και βάθος 30 μέτ. και προς το σημείο που τελειώνει, με πλάτος 11 μέτρων. Στον δεύτερο εκκαλούντα - εναγόμενο, Γ. Π., άφησε το έτερο κατάστημα του ισόγειου αριστερά της πρόσοψης της οικοδομής και σε σχέση με την κεντρική είσοδο της προς την πλευρά της οδού... και από το οικόπεδο ένα τμήμα αυτού προς την οδό... (δηλαδή τη νέα δημοτική οδό, που δημιουργήθηκε με τη ρυμοτόμηση, πλάτους (ήτοι πρόσοψης επί της οδού...) 8,5 μέτρων και μήκους 26 μέτρων και τέλος στην πρώτη εκκαλούσα, καθολική διάδικο (μαζί με τον Γ. Π.) της αρχικώς πρώτης εναγομένης, Α. Π., άφησε ίδιο τμήμα προς την ίδια πλευρά του οικοπέδου με του δεύτερου εκκαλούντος εκ του αυτού οικοπέδου με τις ίδιες διαστάσεις. Οι εναγόμενοι με τον τρόπο αυτόν έγιναν κύριοι των δύο ισόγειων καταστημάτων, της συνεχόμενης ισόγειας οικίας με τους προαναφερθέντες βοηθητικούς χώρους αυτής και των δύο τμημάτων οικοπέδου, αποτελούντων, μετά την κατάτμηση, αυτοτελή οικόπεδα, όπως σιωπηρά συνομολογείται υπό της ενάγουσας, δεδομένου ότι αποδέχθηκαν την κληρονομιά του πατέρα τους και μετέγραψαν τις σχετικές δηλώσεις αποδοχής και έκτοτε μέχρι την άσκηση της αγωγής κατέχουν και νέμονται αυτά με διάνοια κυρίων. Μετά τη μεταβίβαση των ως άνω δύο τμημάτων εκ του αρχικού οικοπέδου, όπου είναι κτισμένη η αρχική οικοδομή με το ξενοδοχείο, συνολικού εμβαδού 442 τ.μ. ($26 \times 8,5 = 221 \times 2$ τμήματα = 442 τ.μ.), το εναπομείναν οικόπεδο, επί του οποίου είναι κτισμένο το ξενοδοχείο με τα δύο ισόγεια καταστήματα, έχει πλέον εμβαδόν 319,28 τ.μ. Εκ των ανωτέρω συνάγεται σαφώς, ότι ο αρχικός κύριος του ενιαίου ως άνω οικοπέδου και της αρχικής οικοδομής, δημιούργησε με τη διαθήκη του δύο

αυτοτελή οικόπεδα στο τμήμα που απέμεινε προς την οδό... μετά τη ρυμοτομία. Το ένα εξ αυτών, όπου είναι κτισμένη η αρχική οικοδομή με τα δύο ισόγεια καταστήματα και το ξενοδοχείο, έχει εμβαδόν 316,28 τ.μ. και το δεύτερο, όπου βρίσκεται η παλιά ισόγεια κατοικία, που άφησε στη σύζυγό του Β. με τους προαναφερθέντες βοηθητικούς χώρους και τον ακάλυπτο χώρο, που αρχίζει από την οδό... και το προαναφερθέν τμήμα οικοπέδου, έχει εμβαδόν 300,30 τ.μ. Τα εν λόγω οικόπεδα είναι άρτια και οικοδομήσιμα, το πρώτο κατά κανόνα και το δεύτερο κατά παρέκκλιση, όπως ρητά επιβεβαιώνεται από τον ορισθέντα πραγματογνώμονα Γ. Κ. (στην τελευταία σελίδα της έκθεσης πραγμ/σύνης). Στην πίσω πλευρά του ξενοδοχείου και σε επαφή με την παλαιά ισόγεια οικία, που απόκτησε, με βάση την παραπάνω διαθήκη του Α. Π., η Β. Π. και είναι συνεχόμενη και σε επαφή με το κτίριο του ξενοδοχείου, υπήρχε εξ αρχής ακάλυπτος χώρος, που απεικονίζεται με τα στοιχεία α-β-λ-μ-α στο από 10-10-1982 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Τ. Ζ., που προσκομίστηκε υπό της εφεσίβλητης-ενάγουσας, εντός του οποίου είχε κατασκευασθεί εξ αρχής βόθρος κοινής χρήσης, προς εξυπηρέτηση του ξενοδοχείου και της ισόγειας οικίας και των βοηθητικών της χώρων (πλυσταριού και μαγειρείου), στην οποία διέμενε ο Α. Π. με την οικογένειά του και του οποίου (βόθρου) τη χρήση ρύθμιζε με το προαναφερθέν δωρητήριο συμβόλαιο, ως κοινής χρήσης του κτιρίου του ξενοδοχείου και της ισόγειας κατοικίας, η οποία με τη διαθήκη του περιήλθε στη σύζυγό του, Β. Π.. Ο Κ. Π. (δικαιοπάροχος της εφεσίβλητης - ενάγουσας), που, μετά την προαναφερθείσα διανομή με τον αδελφό του Χ., οικοδόμησε και τρίτο όροφο με την υπ' αριθ. .../1970 οικοδομική άδεια της ΔΤΥ Θεσπρωτίας, προς επέκταση του ήδη λειτουργούντος προ πολλών ετών ξενοδοχείου, απεβίωσε στις 15-7-1995 και εγκατέστησε με την υπ' αριθ. .../1990 δημόσια διαθήκη του, συνταχθείσα ενώπιον του συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Γ. Β., ως κληρονόμο του, τη σύζυγό του Ε. Π., δηλαδή την ενάγουσα, αφήνοντας σ' αυτήν τον πρώτο, δεύτερο και τρίτο όροφο της οικοδομής, όπου λειτουργεί μέχρι σήμε-

ρα το ως άνω ξενοδοχείο με την αναλογία του στο όλο οικόπεδο (του 1/3 εξ αδιαίρετου, που ορίστηκε με το προμνημονευόμενο συμβόλαιο διανομής) και τους κοινόχρηστους χώρους. Η διαθήκη αυτή δημοσιεύτηκε νόμιμα υπό του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσπρωτίας, δυνάμει του υπ' αριθ. 26/1998 πρακτικού δημόσιας συνεδρίασης αυτού, η δε ενάγουσα αποδέχθηκε την επαχθείσα σ' αυτήν με την εν λόγω διαθήκη κληρονομιά, δυνάμει της υπ' αριθ. .../1998 Πράξης του ίδιου ως άνω συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκε νόμιμα. Επίσης, αποδείχθηκε ότι εξ αρχής, δηλαδή προ της κατασκευής του τρίτου ορόφου του ξενοδοχείου, είχαν κατασκευασθεί ανοίγματα (παράθυρα) του ξενοδοχείου, που βλέπουν στον ακάλυπτο χώρο, τα οποία υπάρχουν μέχρι σήμερα. Μάλιστα, ο διαθέτης Α. Π., με την παραπάνω διαθήκη του, όρισε ότι το κτίσμα που τυχόν θα ανεγερθεί στο τμήμα οικοπέδου έξω από την ισόγεια κατοικία που άφησε στη σύζυγό του Β., δηλαδή στην εδαφική λωρίδα που περιγράφτηκε παραπάνω και βρίσκεται στη δεξιά πλευρά της αρχικής οικοδομής και φθάνει σε βάθος μέχρι το όριο του δημιουργηθέντος νέου αυτοτελούς οικοπέδου, να φθάνει καθ' ύψος μέχρι τα πρώτα παράθυρα του ξενοδοχείου, ώστε να μη τα καλύψει. Η ύπαρξη ανέκαθεν (εκ κατασκευής) των ανοιγμάτων αυτών (παραθύρων) του ξενοδοχείου, δεν αμφισβητείται υπό των εναγομένων. Αυτοί, όμως, αμφισβητούν την είσοδο που οδηγούσε από το ξενοδοχείο στον επίδικο ακάλυπτο χώρο, διά μιας μικρής κλίμακας, η οποία αποτελεί, κατά τους ισχυρισμούς της ενάγουσας, τη μοναδική έξοδο κινδύνου του ξενοδοχείου. Η είσοδος αυτή κατασκευάστηκε το έτος 1997, λόγω αναγκαιότητας ύπαρξης εξόδου κινδύνου στο ξενοδοχείο κατόπιν μακράς αλληλογραφίας με την Πολεοδομία και τις λοιπές αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και έκτοτε άρχισε η αντιδικία των διαδίκων, δεδομένου ότι μέχρι τότε, εκ των πραγμάτων, χρησιμοποιούσαν τον επίδικο ακάλυπτο χώρο οι χρήστες των δύο ισόγειων καταστημάτων, μέσω πορτών που ανέκαθεν υπήρξαν στο κτίσμα και οδηγούν σ' αυτόν (ακάλυπτο), ενώ ο πρώτος όροφος της οικοδομής, που πολύ αργότερα διαμορφώθηκε σε ξενοδοχείο ύπνου, δεν είχε προ

της μετατροπής και επί σειρά ετών ανάγκη χρήσης του χώρου αυτού, πέραν των παραθύρων, που υπήρχαν προς τον ακάλυπτο. Επίσης, όπως αποδέχονται αμφότερα τα διάδικα, μέρη, ο δωρητής και μετέπειτα διαθέτης, Α. Π., ουδέν όρισε περί του επιδικίου ακάλυπτου χώρου ούτε με τη δωρεά ούτε με τη διαθήκη του, πλην της χρήσης του βόθρου, που, όπως αναφέρθηκε, όρισε να είναι κοινή των συγκυρίων της οικοδομής (η οποία πλέον λειτουργούσε από τότε ως ξενοδοχείο) και της ισόγειας κατοικίας με τα παραρτήματα αυτής και τον παρακείμενο ακάλυπτο χώρο της. Προφανώς δεν όρισε περί της κυριότητας αυτού, για το λόγο ότι αποτελούσε ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου, επί του οποίου είχε ανεγείρει τα ως άνω κτίσματα (ξενοδοχείο και ισόγεια κατοικία) και, συνεπώς, κοινόκτητο και κοινοχρήστο χώρο. Πρέπει να σημειωθεί, ότι ο χαρακτηριζόμενος ως ακάλυπτος χώρος (τμήμα εκ του αυτού οικοπέδου), κείμενος δυτικά του οικοπέδου, που με τη διαθήκη ο διαθέτης Α. Π. άφησε στη δικαιούχο των εκκαλούντων Β. Π., ουδεμία σχέση έχει με τον επιδικίο ακάλυπτο. Στο εν λόγω οικοπεδικό τμήμα που, όπως ειπώθηκε παραπάνω, βρίσκεται δεξιά και σε επαφή με την οικοδομή του ξενοδοχείου, οικοδομήθηκε από τους κληρονόμους του Α. Π. νέο ισόγειο κατάστημα με βάση την υπ' αριθ. .../1984 οικοδομική άδεια, μέσω του οποίου αφέθηκε είσοδος, ώστε να επικοινωνεί η ισόγεια κατοικία με την οδό... Εξ όλων των παραπάνω και με βάση την ερμηνεία της βούλησης του δωρητή και μετέπειτα διαθέτη Α. Π., σύμφωνα με την καλή πίστη και τα άρθρα 173 και 200 ΑΚ, καθίσταται σαφές, ότι με την, προ του θανάτου του, μεταβίβαση ορόφων, ως και του δικαιώματος υψούν, ως αυτοτελών ιδιοκτησιών επί του δευτέρου μετά το ισόγειο της παλιάς οικοδομής ορόφου και του αέρα και δικαιώματος υψούν στον Κ. Π., που αργότερα κατασκεύασε αυτοτελές διαμέρισμα, τη μεταβίβαση από κοινού και εξ αδιαιρέτου σ' αυτόν και στον έτερο γιο του Χ. των λοιπών ορόφων και δικαιώματος αέρος επί της ίδιας οικοδομής και των μεταβιβάσεων μετέπειτα, με τη διαθήκη του, των δύο ισόγειων καταστημάτων της οικοδομής στη σύζυγο του Β. και στον γιο του Γ., εκείνος συνέστησε οριζόντια ιδιοκτησία

στην εν λόγω οικοδομή, επί της οποίας εκ του νόμου δημιουργήθηκαν κοινοχρήστα και κοινόκτητα μέρη του οικοπέδου, επί του οποίου αυτή είναι κτισμένη σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγηθείσα νομική σκέψη και συνεπώς όλοι οι συγκυριοί έχουν δικαίωμα σύγχρησης. Ένας εκ των κοινοχρήστων χώρων είναι και ο ευρισκόμενος πίσω από την οικοδομή χώρος (επίδικος), εμβαδού 75 περίπου τ.μ., που αποτελεί τον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου, ασχέτως αν επί σειρά ετών χρησιμοποιούσαν αυτόν, ενόψει και της ύπαρξης των δύο θυρών (μίας για κάθε κατάσταση επί του ακάλυπτου), οι εκάστοτε χρήστες των δύο ισόγειων καταστημάτων και ο διαθέτης με την οικογένειά του και δη οι εναγόμενοι και η δικαιούχο τους, Β. Π., που κατοικούσαν στην παρακείμενη ισόγεια οικία. Επομένως, ο ισχυρισμός των εκκαλούντων, ότι έχουν γίνει κύριοι του κοινοχρήστου χώρου (επιδικίου) με έκτακτη χρησιμότητα, νεμόμενοι και κατέχοντες αυτόν πέραν της εικοσαετίας, είναι μη νόμιμος και, συνεπώς, απορριπτός, καθόσον δεν είναι δυνατή η χρησιμότητα σε κοινοχρήστο χώρο, δεδομένου ότι η συγκυριότητα επ' αυτού και εν προκειμένω του επιδικίου ακάλυπτου χώρου είναι συνάρτηση της αποκλειστικής κυριότητας ή συγκυριότητας ορόφου της οικοδομής και μόνο όταν ο χρησιδεσπόζων αποκτήσει με χρησιμότητα και την κυριότητα ορόφου ή αυτοτελούς διαμερίσματος επί ορόφου, τότε η κτηθείσα με τον τρόπο αυτόν κυριότητά του σε διαμέρισμα ή όροφο αυτοδικαίως επεκτείνεται και στη συγκυριότητα των κοινόκτητων και κοινοχρήστων μερών αυτής, όπως είναι και το ποσοστό επί του οικοπέδου. Ακόμη, από τα ίδια αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκε, ότι οι εναγόμενοι κατασκεύασαν παράνομα επί του επιδικίου ακάλυπτου χώρου κτίσμα προς χρήση αποθήκης, χωρίς οικοδομική άδεια (καθ' υπέρβαση των αδειών του ξενοδοχείου), ότι παρεμποδίζουν την ενάγουσα στη χρήση του ακάλυπτου, αφού πέτυχαν με ασφαλίστικά μέτρα (με την υπ' αριθ. 3/1998 απόφαση του Ειρηνοδικείου Ηγουμενίτσας) το κλείσιμο της εξόδου κινδύνου, που κατασκευάσθηκε για το ξενοδοχείο το έτος 1997 και γενικά της απαγορεύουν την είσοδό της στον ακάλυπτο χώρο, παρά το ότι έχει νόμιμο δικαίωμα σύγχρησης και

υπάρχει από του χρόνου που κτίσθηκε η αρχική οικοδομή (σημερινό ξενοδοχείο) ο κοινός βόθρος, επί του οποίου έχει δικαίωμα σύγκλησης. Με τον τρόπο αυτόν τη διαταράσσουν στην άσκηση του εν λόγω νομίμου δικαιώματός της, επ' αυτού (της σύγκλησης) και παράλληλα αμφισβητούν και προσβάλλουν το δικαίωμα της συγκυριότητας της επί του ακαλύπτου οικοπεδικού τμήματος, ασχέτως αν δεν έχει ορισθεί με νόμιμο τρόπο το ποσοστό που της αναλογεί αλλά ούτε και εκείνων (των εναγομένων), λαμβανομένου υπόψη ότι, κατά τα προεκτεθέντα (στη μείζονα σκέψη), δεν είναι απαραίτητος ο ορισμός των ποσοστών συνιδιοκτησίας για τη νομιμότητα της σύστασης της οροφοκτησίας, διά της οποίας δημιουργούνται αναγκαιώς (εκ του νόμου) κοινά και αδιαίρετα τμήματα της οικοδομής. Σε ό,τι αφορά την είσοδο και το κλιμακοστάσιο του ξενοδοχείου, επί των οποίων οι εναγόμενοι επίσης αμφισβητούν το δικαίωμα της ενάγουσας, πρέπει να γίνει δεκτό, ότι εκείνη είναι αποκλειστική κυρία αυτών, δεδομένου ότι τα δύο ισόγεια καταστήματα, που απέκτησαν ο δεύτερος εναγόμενος και η αρχικά πρώτη εναγομένη με την προαναφερθείσα διαθήκη και μετά το θάνατο της τελευταίας περιήλθαν αποκλειστικά στους δύο εκκαλούντες - ήδη εναγομένους, δεν επικοινωνούν με την κυρία είσοδο της οικοδομής αλλά αυτή αποτελεί τη μοναδική είσοδο του ξενοδοχείου, που οδηγεί στους ορόφους του και με τη μεταβίβαση των ορόφων και του δικαιώματος του υψούν αρχικά στον δικαιοπάροχο της ενάγουσας και στον αδελφό του Χ. Π. και μετέπειτα, με τη μεταξύ τους συμβολαιογραφική διανομή, στον δικαιοπάροχό της αποκλειστικά, οι εναγόμενοι δεν έχουν πλέον δικαίωμα, δεδομένου ότι μεταβιβάσθηκε από τον Α. Π. και ο αέρας της οικοδομής, οικοδομηθείς από τον δικαιοπάροχο της ενάγουσας. Η επικοινωνία των δύο καταστημάτων με τον επίδικο ακάλυπτο γινόταν πάντοτε με ξεχωριστές εισόδους, που υπήρχαν στο καθένα και οδηγούσαν σ' αυτόν (ακάλυπτο), οι οποίες υπάρχουν μέχρι σήμερα και χρησιμοποιούνται από τους κυρίους ή εκάστοτε χρήστες αυτών. Εξ άλλου, σαφώς, σε ότι αφορά την είσοδο και το κλιμακοστάσιο και ο ορισθείς ως άνω πραγματογνώμονας γνω-

μοδότησε, ότι δεν είναι δυνατή η λειτουργία του ξενοδοχείου, αν τα μέρη αυτά είναι κοινά και αδιαίρετα, ως εκ του ότι το κλιμακοστάσιο σήμερα και βέβαια και η είσοδος (μετά τις μεταβιβάσεις των ορόφων και του αέρα και την προαναφερθείσα διαθήκη και διανομή) αποτελούν τμήμα του ξενοδοχείου. Επομένως, η αγωγή ελέγχεται ως ουσιαστικά βάσιμη». Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο κατέληξε στην κρίση, α) ότι ο επίδικο ακάλυπτος χώρος, όπως πιο πάνω περιγράφεται, ήτοι εμβαδού 75 τ.μ. περίπου, που βρίσκεται στην πίσω πλευρά του ξενοδοχείου και σε επαφή με την παλαιά ισόγεια οικία και απεικονίζεται με τα στοιχεία α-β-λ-μ-α στο από 10.10.1982 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Γ.Ζ., ως αποτελών ένα από τους κοινόχρηστους χώρους της οικοδομής, για την οποία, κατά τα ανωτέρω, ο απώτερος δικαιοπάροχος των διαδίκων, Α. Π., συνέστησε οριζόντια ιδιοκτησία, ανήκει στη συγκυριότητα της ήδη αναιρεσίβλητης (ενάγουσας), ως ιδιοκτήτριας του πρώτου, δεύτερου και τρίτου ορόφου της οικοδομής, όπου λειτουργεί το ξενοδοχείο και β) ότι η είσοδος και το κλιμακοστάσιο του ξενοδοχείου ανήκουν στην κυριότητα (αποκλειστική) της ήδη αναιρεσίβλητης (ενάγουσας), ως περιεχόμενο του δικαιώματος οροφοκτησίας για το ξενοδοχείο, του οποίου κατά τα πιο πάνω, αυτή είναι ιδιοκτήτρια. Έκρινε, δηλαδή, το Εφετείο, ότι η ήδη αναιρεσίβλητη απέκτησε τη συγκυριότητα του επίδικου κοινόχρηστου χώρου και την κυριότητα (αποκλειστική) της εισόδου και του κλιμακοστασίου του ξενοδοχείου, ως ιδιοκτήτρια του πρώτου, δεύτερου και τρίτου ορόφου της οικοδομής, όπου λειτουργεί το ξενοδοχείο, με τον επικαλούμενο στην αγωγή παράγωγο τρόπο, ήτοι με κληρονομική διαδοχή (δυνάμει της δημόσιας, ως άνω, .../1990 διαθήκης) του κατά το έτος 1995 αποβιώσαντος συζύγου της, κυρίου της οροφοκτησίας αυτής (ξενοδοχείου), μετά και τη μεταγραφή της περί αποδοχής της κληρονομίας αυτής ανωτέρω δήλωσής της (άρθρα 1710, 1724, 1846, 1033, 1192 αριθ. 1, 1193, 1198, 1001, 1002, 1117 ΑΚ, 2, 3, 5, 10, 13, 14 του ν. 3741/1929 και 1 έως και 4 του ν.δ. 1024/1971), ακολούθως δε απέρριψε ως αβάσιμη την έφεση των εναγομένων κατά της απόφα-

σης του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, το οποίο είχε εκφέρει όμοια κρίση. Με βάση αυτά που δέχτηκε και, έτσι, που έκρινε το Εφετείο, δεν παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις που προαναφέρθηκαν, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, χωρίς να αξιώσει λιγότερα ή διαφορετικά στοιχεία από όσα απαιτούν οι διατάξεις αυτές σε σχέση με την απόκτηση των επιδίκων από την ήδη αναιρεσίβλητη με τον παράγωγο ως άνω τρόπο. Περαιτέρω, το Εφετείο δεν στέρησε την απόφασή του από τη νόμιμη βάση της, αφού ως προς τα ουσιαστικά ζητήματα του παράγωγου αυτού τρόπου, με τον οποίο η αναιρεσίβλητη απέκτησε τα επίδικα και αποτελούσε τη βάση της αγωγής, διέλαβε στην απόφαση σαφείς, πλήρεις και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, οι οποίες επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του ΑΚ, του ν. 3741/1929 και του ν.δ. 1024/1971, που αναφέρθηκαν.

Ειδικότερα, κατά τις σαφείς παραδοχές του Εφετείου, ο απώτερος δικαιούχος των διαδίκων, Α. Π., με την προ του θανάτου του μεταβίβαση των ορόφων και του κατά τα άνω δικαιώματος επέκτασης προς τα άνω της οικοδομής (όπου και η οροφοκτησία - ξενοδοχείο της ήδη αναιρεσίβλητης), ως αυτοτελών δικαιωμάτων, συνέστησε οριζόντια ιδιοκτησία στην εν λόγω οικοδομή και δημιουργήθηκαν, έτσι, από το νόμο κοινόχρηστοι και κοινόκτητοι χώροι, ένας από τους οποίους είναι και ο επίδικος ακάλυπτος χώρος, εμβαδού 75 τ.μ. περίπου, που βρίσκεται στην πίσω πλευρά του ξενοδοχείου και σε επαφή με την παλαιά ισόγεια οικία και απεικονίζεται με τα στοιχεία α-β-λ-μ-α στο από 10.10.1982 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Γ.Ζ. και του οποίου η ήδη αναιρεσίβλητη είναι συγκυρία, ως τμήματος του γηπέδου, επί του οποίου το προεκτιθέμενο δικαίωμα της οροφοκτησίας επί του πρώτου, δεύτερου και τρίτου ορόφου (ξενοδοχείου), το οποίο απέκτησε με την προεκτιθέμενη κληρονομική διαδοχή του αποβιώσαντος συζύγου της, Κ. Π., ο οποίος είχε αποκτήσει το δικαίωμα της οροφοκτησίας δυνάμει των ανωτέρω -.../1956 και .../1962- συμβολαίων δωρεάς, που έχουν νόμιμα μεταγραφεί, από τον πατέρα του (και απώτερο δικαιούχο των διαδίκων) Α. Π.

και, ειδικότερα, αρχικά μεν (με το πρώτο συμβόλαιο) με δωρεά προς αυτόν του δικαιώματος «αέρος και υψούν» επί της υπάρχουσας στέγης του δεύτερου ορόφου, επί της οποίας είχε ήδη ανεγείρει 105 τ.μ., αποτελούμενη από τέσσερα δωμάτια και λοιπούς βοηθητικούς χώρους, και στη συνέχεια (με το δεύτερο συμβόλαιο) με δωρεά προς αυτόν και στον άλλο γιο του, Χ. Π., ισόμερως και εξ αδιαιρέτου, μεταξύ άλλων, και του πρώτου ορόφου του ξενοδοχείου με τα 15 δωμάτια με τους βοηθητικούς χώρους αυτού και του δικαιώματος υψούν (αέρα) πάνω από το δεύτερο όροφο, που, δυνάμει του ανωτέρω -.../1968- συμβολαίου διανομής, που έχει νόμιμα μεταγραφεί, περιήλθαν, εν τέλει, κατ' αποκλειστική ιδιοκτησία, σ' αυτόν (Κ. Π.), ο οποίος ακολούθως οικοδόμησε και τον τρίτο, πιο πάνω, όροφο. Για την είσοδο και το κλιμακοστάσιο του ξενοδοχείου, με σαφήνεια, επίσης, δέχεται το Εφετείο, ότι ανήκουν στην κυριότητα (αποκλειστική) της ήδη αναιρεσίβλητης, ως αποτελούντα περιεχόμενο του προεκτιθέμενου δικαιώματος της οροφοκτησίας επί του πρώτου, δεύτερου και τρίτου ορόφου (ξενοδοχείου), αφού οι αναιρεσειόντες-εναγόμενοι, μετά και το πιο πάνω συμβόλαιο διανομής, δεν έχουν πλέον κανένα δικαίωμα επί αυτών. Τέλος, ο επίδικος κοινόχρηστος και κοινόκτητος πιο πάνω χώρος οριοθετείται με σαφήνεια από το Εφετείο και μάλιστα με τα σταθερά όριά του και συγκεκριμένα ότι κείται «στην πίσω πλευρά του ξενοδοχείου και σε επαφή με την παλαιά ισόγεια οικία, που... είναι συνεχόμενη και σε επαφή με το κτίριο του ξενοδοχείου» και ότι αυτός «απεικονίζεται με τα στοιχεία α-β-λ-μ-α στο από 10.10.1982 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Γ.Ζ.» και αντιδιαστέλλεται με τον κείμενο δυτικά του οικοπέδου και χαρακτηριζόμενο, επίσης, ως ακάλυπτο χώρο, που με τη δημόσια -υπ' αριθ. .../1968- ως άνω διαθήκη του ο Α. Π. άφησε την αρχικά εναγόμενη, από δεύτερο γάμο, σύζυγό του, Β. Π. και για τον οποίο ρητά γίνεται μνεία, ότι «ουδεμία σχέση έχει με τον επίδικο». Επομένως, οι λόγοι της αναίρεσης, δεύτερος κατά το τέταρτο μέρος του, από τους αριθμούς 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, και πρόσθετος, κατά το δεύτερο μέρος του, από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ,

με τους οποίους υπό τις αντίστοιχες αιτιάσεις υποστηρίζονται τα αντίθετα, δηλαδή ότι το Εφετείο περιέλαβε στην απόφασή του ασαφή και ατελή αιτιολογία αναφορικά με την απόκτηση των επιδίκων από την ήδη αναιρεσίβλητη και ότι δεν οριοθετείται με σαφήνεια ο επίδικος κοινόχρηστος και κοινόκτητος πιο πάνω χώρος, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

III. Από τις διατάξεις των άρθρων 1002 και 1117 ΑΚ, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 παρ. 1, 10, 13 και 14 του ν. 3741/1929 «περί της ιδιοκτησίας κατ' όροφον» προκύπτει, ότι το έδαφος είναι αναπόσπαστο αντικείμενο της οριζόντιας ιδιοκτησίας, αφού δεν είναι δυνατή η ύπαρξη χωριστής κυριότητας σε όροφο ή διαμέρισμα ορόφου, χωρίς σύγχρονη συγκυριότητα πάνω στο έδαφος όπου είναι κτισμένη η όλη οικοδομή. Επομένως, εφόσον σε κάθε οριζόντια ιδιοκτησία αντιστοιχεί ορισμένο ποσοστό στο έδαφος, έπεται, ότι, αν συσταθεί οροφокτησία, μπορεί με χρησικτησία να αποκτηθεί η κυριότητα χωριστής ιδιοκτησίας, οπότε η κτηθείσα με τον τρόπο αυτό κυριότητα επεκτείνεται και στη συγκυριότητα των κοινόχρηστων και κοινόκτητων χώρων, όχι όμως και χωριστή κυριότητα μόνου του εδάφους ή των κοινόχρηστων χώρων της, εφόσον πρόκειται περί μερών της χωριστής ιδιοκτησίας και η νομή των μερών αυτών δεν μπορεί να οδηγήσει γι' αυτά σε κτήση χωριστής κυριότητας με χρησικτησία. Τα ίδια αφού δέχτηκε και το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του και απέρριψε την ένσταση της ίδιας κυριότητας της επίδικης έκτασης εμβαδού 75 τ.μ. με έκτακτη χρησικτησία, για την οποία έκταση ειδικότερα δέχτηκε ότι αποτελεί τον κοινόχρηστο και κοινόκτητο ακάλυπτου χώρο της προεκτιθέμενης οριζόντιας ιδιοκτησίας, στον οποίο δεν είναι δυνατή η χρησικτησία, δεν παραβίασε τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις και εκείνες για τη χρησικτησία και συνεπώς ο τρίτος, κατά το πρώτο και τρίτο μέρη του, από τους αριθμούς 1 και 8 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, με τα οποία, υπό τις αντίστοιχες αιτιάσεις, υποστηρίζονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

IV. Ο προβλεπόμενος από το άρθρο 559 αριθ. 20 του ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης για παραμόρφωση του περιεχόμενου εγγράφου ιδρύεται,

όταν το δικαστήριο της ουσίας υπέπεσε σε διαγνωστικό λάθος, αναγόμενο δηλαδή στην άγνοση του εγγράφου με την παραδοχή ότι περιέχει περιστατικά προδήλως διαφορετικά από εκείνα που πράγματι περιλαμβάνει. Ο λόγος αυτός δεν ιδρύεται όταν το δικαστήριο από το περιεχόμενο του εγγράφου, το οποίο σωστά διέγινωσε, συνάγει αποδεικτικό πόρισμα διαφορετικό από εκείνο που ο αναιρεσείων θεωρεί ορθό. Πράγματι, στην τελευταία περίπτωση πρόκειται για παράπονο αναφερόμενο στην εκτίμηση πραγματικών γεγονότων, η οποία εκφεύγει από τον αναιρετικό έλεγχο.

Στην προκείμενη περίπτωση, οι αναιρεσειόντες, με το δεύτερο, κατά το πρώτο μέρος του, λόγο της αναίρεσης από τον αριθμό 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλουν την αιτίαση ότι το Εφετείο στήριξε κυρίως την κρίση του για την αναγνώριση της αναιρεσίβλητης συγκυρίας της επίδικης έκτασης των 75 τ.μ. και κυρίας ως άνω, της εισόδου και του κλιμακοστασίου της προεκτιθέμενης οικοδομής, στα συμβόλαια, α) δωρητήριο .../1962 και β) διανεμητήριο .../1968 του τότε συμβολαιογράφου Ηγουμενίτσας Ν. Κ., στα οποία όμως τα εν λόγω συμβόλαια δεν συμπεριλαμβάνονταν, ούτε αναφερόταν ότι ο δικαιούχος της αναιρεσίβλητης ήταν κύριος αυτών. Ο λόγος όμως αυτός της αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, διότι πλήττεται με αυτόν η σχετική με το περιεχόμενο των εγγράφων αυτών κρίση του Εφετείου που απορρέει από την εκτίμηση και την αξιολόγησή τους. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο σχημάτισε την κρίση του αναφορικά με τους ισχυρισμούς των διαδίκων, όχι χωρίς απόδειξη αλλά από τη συνεκτίμηση των εγγράφων που προσκόμισαν οι διάδικοι νόμιμα με επίκληση, συμπεριλαμβανομένων και των φωτογραφιών και των σχεδιαγραμμάτων του επίδικου χώρου και της επίδικης οικοδομής, των οποίων η γνησιότητα δεν αμφισβητήθηκε, της από Σεπτεμβρίου 2007 έκθεσης πραγματογνωμοσύνης, που συνοδεύεται με τα συνημμένα σ' αυτή τοπογραφικά διαγράμματα, του ορισθέντος ως πραγματογνώμονος, πολιτικού μηχανικού Γ. Κ., και της από Σεπτεμβρίου 2008 έκθεσης του τεχνικού συμβούλου Σ. Κ., συνοδευομένης

από φωτογραφίες του επιδικίου, που προσκόμισε νόμιμα με επίκληση η ενάγουσα, και συνεπώς οι λόγοι της αναίρεσης, δεύτερος κατά το τρίτο μέρος του, από τον αριθμό 10 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, και τρίτος, κατά το δεύτερο μέρος του, κατ' ορθή η εκτίμηση, επίσης, μόνο από τον αριθμό 10 (και όχι και από τον αριθμό 11) του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τους οποίους προβάλλεται ότι το Εφετείο τάχα δέχτηκε τους αγωγικούς ισχυρισμούς για την απόκτηση των επιδικίων από την αναιρεσίβλητη χωρίς απόδειξη, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

V. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναίρεσης όταν το δικαστήριο της ουσίας παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης. Πράγματα, υπό την έννοια της πιο πάνω διάταξης, θεωρούνται οι ασκούντες ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων, που, υπό την προϋπόθεση της νόμιμης πρότασής τους, θεμελιώνουν ιστορικά το αίτημα της αγωγής, ανταγωγής, ένστασης ή αντένστασης ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος (ΟΛΑΠ 25/2003, 12/2000 και 3/1987), όχι δε και εκείνοι που συνεχονται με την ιστορική βάση της αγωγής και αποτελούν άρνηση αυτής. «Πράγματα» επίσης δεν αποτελούν τα αποδεικτικά μέσα, σε αντίθεση με τους λόγους της έφεσης, που περιέχουν αυτοτελείς ισχυρισμούς αλλ' όχι ως επιχειρήματα, που στηρίζουν τον ίδιο ή άλλο λόγο έφεσης. Ο λόγος δεν ιδρύεται, αν, το δικαστήριο που δίκασε, έλαβε υπόψη ισχυρισμό που προτάθηκε και τον απέρριψε για οποιονδήποτε τυπικό ή ουσιαστικό λόγο (ΟΛΑΠ 12/1991).

Στην προκείμενη περίπτωση, με τους συναφείς τέταρτο και πρόσθετο, κατά το πρώτο μέρος του, λόγους της αναίρεσης, προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από το άρθρο 559 περίπτ. αριθμός 8 περ. β' ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο σχημάτισε την κρίση του για την επίδικη έκταση (ακάλυπτο χώρο) εμβαδού 75 τ.μ. περίπου και δέχτηκε ως βάσιμους τους αγωγικούς ισχυρισμούς για την απόκτηση της συγκυριότητάς της από την αναιρεσίβλητη,

χωρίς να λάβει υπόψη την απόφαση 3/1998 του Ειρηνοδικείου Ηγουμενίτσας και την απόφαση 87/1998 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που δίκασε ως Εφετείο και επικύρωσε την προηγούμενη (3/1998) απόφαση του Ειρηνοδικείου, που τους αναγνώριζε προσωρινά νομείς της εν λόγω επίδικης έκτασης (με τον τέταρτο λόγο), αλλά και χωρίς να λάβει υπόψη το σχετικό λόγο της έφεσής τους, ότι κατά το σχεδιάγραμμα του μηχανικού Ι.Ρ., που επισυνάφτηκε στην αγωγή, ο επίδικος ακάλυπτος χώρος περιλαμβάνει και ιδιοκτησία της πρώτης αναιρεσείουσας, με αποτέλεσμα να γίνει δεκτή η ένδικη αγωγή και να περιληφθεί στο χώρο που επιδικάστηκε και τμήμα της ιδιοκτησίας της πρώτης αναιρεσείουσας. Οι αναιρετικοί αυτοί λόγοι πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι και ειδικότερα ο πρώτος μεν από αυτούς (τέταρτος) γιατί οι ανωτέρω αποφάσεις δεν αποτελούν «πράγματα» με την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, αλλά αποδεικτικά μέσα και ο δεύτερος (πρόσθετος, κατά το πρώτο μέρος του), γιατί το Εφετείο έλαβε υπόψη τον προεκτιθέμενο λόγο έφεσης, αλλά τον απέρριψε ως ουσιαστικά αβάσιμο, αφού δέχτηκε ότι ο επίδικος ακάλυπτος χώρος, εμβαδού 75 τ.μ., περίπου, όπως κατά τα πιο πάνω οριοθετείται συγκεκριμένα, αποτελεί κοινόχρηστη και κοινόκτητη έκταση της ανωτέρω οροφοκτησίας, συγκύρια της οποίας είναι και η αναιρεσίβλητη. Κατά τα λοιπά ο ερευνώμενος λόγος είναι απαράδεκτος, εφόσον τα αναφερόμενα σ' αυτόν πραγματικά περιστατικά ως προς την περιγραφή του επιδικίου ακάλυπτου χώρου (πλευρικές διαστάσεις ορίων, όρια συγκεκριμένα, ακριβής έκταση κ.λπ.), αφορούν την εκτίμηση των αποδείξεων. Τέλος, ο πρόσθετος, κατά το τρίτο μέρος του, λόγος της αναίρεσης, με τον οποίο οι αναιρεσείοντες προσάπτουν στην προσβαλλόμενη απόφαση την από το άρθρο 559 αριθ. 9 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο επιδίκασε στην αντίδικό τους και τμήμα της ιδιοκτησίας της πρώτης αναιρεσείουσας, χωρίς να υπάρχει για το τμήμα αυτό σχετικό αίτημα, προεχόντως, πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος, γιατί, παρεκτός του επίδικου ακάλυπτου χώρου, εμβαδού 75 τετρ. μέτρων, δεν εξειδικεύεται στο δικόγρα-

φο πρόσθετων λόγων το τμήμα αυτό της ιδιοκτησίας της πρώτης αναιρεσείουσας κατά θέση, έκταση και όρια, ώστε να κριθεί αν το Εφετείο υπέπεσε στη συγκεκριμένη πλημμέλεια.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 13.12.2009 αίτηση και τους από 20.10.2010 πρόσθετους λόγους των 1) Α. Α. Π. και 2) Γ. Α. Π. για αναίρεση της 195/2009 απόφασης του Εφετείου Κερκύρας.

Καταδικάζει τους αναιρεσείοντες στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων της αναιρεσίβλητης, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (92.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1147/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ανέγερση πολυκατοικίας με το σύστημα της αντιπαροχής. Φύση της συμβάσεως μεταξύ του εργολάβου και του οικοπεδούχου. Λειτουργία αυτής. Αν ο εργολάβος υποδείξει τρίτο πρόσωπο να υπεισέλθει στη θέση του, τότε η σύμβαση δεν καθίσταται γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου. Συνομολόγηση «ρήτρας εκπώσεως» μεταξύ εργολάβου και εργοδότη. Συνέπειες αυτής σε περίπτωση καθυστέρησης εκτέλεσης του έργου από τον εργολάβο. Εκχώρηση απαίτησης. Ο εκδοχέας αποκτά δικαιώματα από της αναγγελίας. Προϋποθέσεις παραδεκτής προβολής ενστάσεων εκ μέρους του οφειλέτη κατά του εκδοχέα. Προτείνονται οι μη προσωποπαγείς ενστάσεις. Προϋποθέσεις με τις οποίες προτείνονται παραδεκτά ισχυρισμοί που προκύπτουν από διαπλαστικά δικαιώματα του οφειλέτη π.χ. καταγγελία κατά εκδοχέα, εφόσον είχαν προταθεί κατά του εκχωρητή. Καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως. Προϋποθέσεις. Δυνατότητα ασκήσεως πλαγιαστικής αγωγής σε καταδίκη δηλώσεως βουλήσεως. Προστασία της περιουσίας από το αρ. 1 παρ. 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 395/2010 απόφαση ΕφετΑθ).

Ι. Η σύμβαση μεταξύ εργολάβου και οικοπεδού-

χου, με την οποία ο μεν εργολάβος αναλαμβάνει να ανεγείρει, με τη συμφωνηθείσα αντιπαροχή οριζόντιων ιδιοκτησιών, πολυώροφη οικοδομή στο οικοπέδο αντισυμβληθέντος, ο δε οικοπεδούχος υπόσχεται, ανάλογα με την πρόοδο των οικοδομικών εργασιών, να μεταβιβάσει κατά κυριότητα ορισμένα ποσοστά εξ αδιαιρέτου του οικοπέδου του προς τον εργολάβο ή προς κάποιον, τον οποίο θα υποδείξει ο εργολάβος, τρίτον, που μπορεί να είναι και αυτός που προσυμφώνησε με τον εργολάβο της αγοράς διαμερίσματος της ανεγειρόμενης οικοδομής, δεν αποτελεί την κατά τα άρθρα 410 και 411 ΑΚ γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου, και, συνεπώς, ο τρίτος που συνήψε συμβολαιογραφικό προσύμφωνο με τον εργολάβο, στο οποίο δεν μετείχε και ο οικοπεδούχος, δεν μπορεί να στραφεί κατά του τελευταίου και να αξιώσει τη μεταβίβαση της κυριότητας του διαμερίσματος, έστω και αν έχει εξοφλήσει το προσυμφωνηθέν τίμημα προς τον εργολάβο με τον οποίο συμβλήθηκε (ΟΛΑΠ 850/1982 και 1237/1982). Από τις διατάξεις των άρθρων 361, 374 παρ.1, 389, 397 και 686 παρ.1 ΑΚ προκύπτει, ότι αν συνομολογηθεί μεταξύ εργολάβου και εργοδότη η «ρήτρα εκπώσεως», σε περίπτωση καθυστέρησης εκτέλεσης του έργου, αυτή έχει την έννοια ότι παρέχεται στον εργοδότη το δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση και από την περιέλευση της σχετικής δήλωσης στον εργολάβο καταργείται ex tunc η σύμβαση, αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό. Έκτοτε ο οικοπεδούχος δικαιούται να διαθέσει, για δικό του πλέον λογαριασμό, ελευθέρως προς τρίτους αγοραστής, τα εν λόγω διαμερίσματα που αντιστοιχούν στην εργολαβική αμοιβή, έστω και αν είχε προσυμφωνηθεί η μεταβίβασή τους σε τρίτο που είχε συμβληθεί με τον ήδη εκπεσόντα εργολάβο και είχε ήδη καταβληθεί προς εκείνον ολόκληρο το τίμημα. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 448, 455, 458, 460, 462 και 463 ΑΚ, σε συνδυασμό και προς εκείνες των άρθρων 200 και 288 του ίδιου Κώδικα, σαφώς συνάγεται, ότι ο εκδοχέας γίνεται, από και διά της αναγγελίας της εκχώρησης, κύριος της εκχωρηθείσας

απαίτησης, με όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που συνδέονται αναπόσπαστα με τη φύση της απαίτησης, χωρίς βελτίωση ή χειροτέρευση της προηγούμενης νομικής θέσης του οφειλέτη και ότι ο τελευταίος μπορεί να αντιτάξει κατά του εκδοχέα όλες τις ουσιαστικές ενστάσεις που του ανήκουν από την απαίτηση κατά του εκχωρητή, εφόσον δεν συναρτώνται στενά με το πρόσωπο του τελευταίου (μη προσωπαγείς) και εφόσον η γέννησή τους εντάσσεται σε χρόνο πριν από εκείνο της αναγγελίας. Προκειμένου, όμως, για ενστάσεις που απορρέουν από την άσκηση του διαπλαστικού δικαιώματος του οφειλέτη (υπαναχώρησης, καταγγελίας κ.λπ.), εάν η άσκηση του δικαιώματος αυτού έχει γίνει κατά του εκχωρητή πριν από την αναγγελία, εγκύρως η προς τούτο ένσταση προτείνεται κατά του εκδοχέα, εάν όμως ασκηθεί το πρώτον μετά την αναγγελία, η άσκηση του διαπλαστικού δικαιώματος και, επομένως, η προβολή της σχετικής ένστασης θα γίνει μόνο κατά του εκχωρητή, δεδομένου ότι τα δικαιώματα αυτά καλύπτουν την όλη ενοχική σχέση ως σύνολο και όχι μεμονωμένα την εκχωρηθείσα απαίτηση. Εξάλλου, κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ «όταν κάποιος καταδικάζεται σε δήλωση βούλησης, η δήλωση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη. Αν η καταδίκη σε δήλωση βούλησης εξαρτήθηκε από αντιπαροχή, η δήλωση βούλησης θεωρείται ότι έγινε από τη στιγμή που εκπληρώθηκε η αντιπαροχή ή επήλθε υπερημερία αποδοχής της». Με τη διάταξη αυτή θεσμοθετείται ειδικός τρόπος αναγκαστικής εκτέλεσης, η οποία επέρχεται κατά πλάσμα του νόμου από την τελεσιδικία της απόφασης που καταδικάζει σε δήλωση βουλήσεως τον οφειλέτη. Προϋπόθεση είναι αφενός η ιδιότητα του ενάγοντος ως φορέα της αξίωσης να δεχθεί τη δήλωση αυτή και αφετέρου η ιδιότητα του εναγομένου ως οφειλέτη της. Η υποχρέωση του εναγομένου να δηλώσει τη βούλησή του προς τον ενάγοντα πρέπει να απορρέει είτε από τη δικαιοπραξία, την οποία ο νόμος εξοπλίζει με δεσμευτικότητα, είτε απ' ευθείας από το νόμο. Όπως δε προκύ-

πτει από το άρθρο 72 ΚΠολΔ, η αγωγή καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως μπορεί να ασκηθεί και πλαγιαστικώς. Έτσι, αν αδρανει εκείνος προς τον οποίο είναι απευθυντέα η δήλωση βουλήσεως, ο δανειστής του μπορεί να ζητήσει δικαστική προστασία ασκώντας τα δικαιώματα αυτού, μπορεί δηλαδή να ζητήσει την καταδίκη του εναγομένου σε δήλωση βουλήσεως, αποδέκτης της οποίας είναι όχι ο ενάγων, αλλά ο οφειλέτης του. Κατά δε το άρθρο 1 παρ.1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που κυρώθηκε μαζί με τη σύμβαση με το ν.δ. 53/1974 και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. του Συντάγματος, αυξημένο νομική ισχύ έναντι των κοινών νόμων «παν φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας του ειμή διά λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπόμενους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός κράτους, όπως θέτει εν ισχύει νόμους, τους οποίους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμιση της χρήσεως αγαθών, συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλιση της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Στην κατά τα ανωτέρω προστατευόμενη περιουσία περιλαμβάνονται όχι μόνο τα από το άρθρο 17 του Συντάγματος προστατευόμενα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα περιουσιακά φύσεως δικαιώματα και τα νομίμως κερτημένα οικονομικά συμφέροντα, άρα και τα περιουσιακά ενοχικά δικαιώματα και δη οι περιουσιακού χαρακτήρα απαιτήσεις, είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία με βάση το ισχύον πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο νομοθετικό καθεστώς ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά (ΟΛΑΠ 4/1998). Τέλος, για την ίδρυση του λόγου αναιρέσης από το άρθρο 559 αριθ. 1α ΚΠολΔ, για ευθεία παραβίαση κανόνα

ουσιαστικού δικαίου, πρέπει το δικαστήριο να απαιτήσει περισσότερα στοιχεία ή να αρκέσθηκε σε λιγότερα στοιχεία από εκείνα που απαιτεί ο νόμος, ή να προσέδωσε στον εφαρμοστέο κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθινή.

Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε, ότι ο αναιρεσείων (ενάγων), με την ένδικη -από 14.2.1989- αγωγή του ισχυρίστηκε ότι η αναιρεσίβλητη (εναγομένη) ως κυρία του περιγραφόμενου ακινήτου (οικοπέδου), ανέθεσε στην εταιρεία, με την επωνυμία «... ...» την ανέγερση σ' αυτό πολυκατοικίας με το σύστημα της αντιπαροχής, με βάση το .../1979 προσύμφωνο και εργολαβικό του συμβολαιογράφου Αθηνών Σ. Κ., και ότι η προαναφερόμενη εργολάβος εταιρεία, με το ... και .../29.1.1980 προσύμφωνο του ίδιου συμβολαιογράφου, ανέλαβε την υποχρέωση να του μεταβιβάσει, μέχρι 31.12.1983, τις περιγραφόμενες τέσσερις (4) οριζόντιες ιδιοκτησίες, αντί συμφωνημένου τιμήματος, συνολικά, 5.783.000 δρχ., το οποίο και της κατέβαλε (οι τόκοι του οποίου, για μία οκταετία, ανέρχονται σε 13.011.750 δρχ.), πλην, όμως αυτή δεν τήρησε την υποχρέωσή της αυτή. Ότι, με το παραπάνω .../1979 προσύμφωνο και εργολαβικό, η εναγομένη είχε αναλάβει, έναντι της εργολάβου εταιρείας, την υποχρέωση να μεταβιβάσει σ' αυτήν ή σε τρίτους που θα της υποδείκνυε οριζόντιες ιδιοκτησίες: 1) με ποσοστό επί του οικοπέδου 130/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις ληφθεί η οικοδομική άδεια ολόκληρου του οικοδομικού συγκροτήματος, γίνει η εκσκαφή για τις θεμελιώσεις και αποπερατωθούν οι εργασίες οπλισμένου και άοπλου σκυροδέματος της τριώροφης οικοδομής και των μονοκατοικιών Μ1 έως και Μ6, 2) με ποσοστό επί του οικοπέδου 90/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις γίνει η εκσκαφή για τις θεμελιώσεις και αποπερατωθούν οι εργασίες οπλισμένου και άοπλου σκυροδέματος των υπόλοιπων μονοκατοικιών (Μ7 έως και Μ15), 3) με ποσοστό επί του οικοπέδου 50/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις αποπερατωθεί η οπλοπλινθοδομή σε ολόκληρο το συγκρότημα, 4) με ποσοστό επί του οικοπέδου 50/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις κατασκευαστεί η στέγη ολόκληρου του συγκροτήματος, 5) με ποσοστό επί του οικοπέδου 100/1000 εξ αδιαιρέτου,

μόλις ολοκληρωθούν οι ηλεκτρολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις και τα επιχρίσματα σε ολόκληρο το συγκρότημα, 6) με ποσοστό επί του οικοπέδου 100/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις ολοκληρωθεί η κατασκευή των δαπέδων ολόκληρου του συγκροτήματος, 7) με ποσοστό επί του οικοπέδου 80/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις αποπερατωθεί ο ελαιοχρωματισμός και τοποθετηθούν τα είδη υγιεινής ολόκληρου του συγκροτήματος, 8) με ποσοστό επί του οικοπέδου 30/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις αποπερατωθούν οι εξωτερικές όψεις ολόκληρου του συγκροτήματος και 9) με ποσοστό επί του οικοπέδου 53,20/1000 εξ αδιαιρέτου, μόλις η εργολάβος εταιρεία παραδώσει στην εναγομένη - οικοπεδούχο τις μονοκατοικίες που συμφωνήθηκε να λάβει (Μ3, Μ4, Μ5, Μ6, Μ14 και Μ15) και ολοκληρωθεί η διαμόρφωση του ακάλυπτου χώρου. Ότι, κατά μήνα Σεπτέμβριο του έτους 1984, «εγκαταστάθηκε» στις επίδικες τέσσερις (4) οριζόντιες ιδιοκτησίες που του παραδόθηκαν, κατά νομή από την εργολάβο εταιρεία, σε ημιτελή κατάσταση («καραγιαπί»), τις οποίες και αποπεράτωσε με δικά του έξοδα και δαπάνες, εν γνώσει της οικοπεδούχου εναγομένης και ότι από τον Οκτώβριο του έτους 1984 τις εκμισθώνει σε τρίτους. Ότι, εξαιτίας της κήρυξης της εργολάβου εταιρείας ως «έκπτωτης» του συμφωνημένου έργου, η τελευταία αποχώρησε, οριστικά, απ' αυτό την 1η.5.1985, οπότε είχαν αποπερατωθεί η πολυκατοικία και πέντε (5) μονοκατοικίες - μεζονέτες, ενώ, αναφορικά με τις υπόλοιπες εννιά (9) μεζονέτες, απαιτούνταν, για την ολοκλήρωσή τους, ο ελαιοχρωματισμός τους, η εγκατάσταση των ειδών υγιεινής, το «μπάζωμα», και η διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου. Ότι, όταν η εργολάβος εταιρεία αποχώρησε από το έργο, αυτή είχε εκτελέσει τόσες εργασίες που η οικοπεδούχος εναγομένη ήταν υποχρεωμένη, με βάση το παραπάνω .../1979 προσύμφωνο και εργολαβικό, να της μεταβιβάσει οριζόντιες ιδιοκτησίες με ποσοστό επί του οικοπέδου 520/1000 εξ αδιαιρέτου, ενώ μέχρι τότε είχε μεταβιβάσει, στα πλαίσια της υποχρέωσής της αυτής, σε τρίτους που υποδείχθηκαν από την εργολάβο, οριζόντιες ιδιοκτησίες με συνολικό ποσοστό κυριότητας στο οικόπεδο 321/1000 εξ αδιαιρέτου. Ότι για την αποπεράτωση των οριζόντιων αυτών ιδιοκτησιών, που προ-

συμφώνησε με την εργολάβο εταιρεία ν' αγοράσει, δαπάνησε, ως καλόπιστος νομέας, από τον Οκτώβριο του 1985 μέχρι και το Φεβρουάριο του 1986, συνολικά 3.405.790 δρχ. που κατέβαλε σε διάφορους τεχνίτες. Ότι, από το Μάρτιο 1985 μέχρι και το Μάρτιο 1988, δαπάνησε, επίσης, το συνολικό ποσό των 993.210 δρχ., για εργασίες σύνδεσης της πολυκατοικίας με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ, ΟΤΕ, Ε.Υ.Δ.Α.Π.) και για την ολοκλήρωση των εργασιών στους κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας, ενώ κατέβαλε και ποσό 94.035 δρχ. στο Δήμο Κηφισιάς, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο - οικόπεδο της εναγομένης, ως «ιδιοκτήτης» των επίδικων οριζόντιων ιδιοκτησιών, δηλαδή δαπάνησε, συνολικά, το ποσό των 4.493.035 δρχ. (3.405.790 + 993.210 + 94.035) που αποφέρει τόκους, για μία τριετία (από 1-2-1986 και πέρα), 3.375.000 δρχ. Ότι η εναγομένη αρνείται να προσέλθει σε συμβολαιογράφο, προκειμένου να του μεταβιβάσει, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, κατά κυριότητα, τις επίδικες τέσσερις (4) οριζόντιες ιδιοκτησίες με συνολικό ποσοστό επί του οικοπέδου 69,12/1000 εξ αδιαιρέτου (28/1000 + 3,56/1000 + 34/1000 + 3,56/1000, αντίστοιχα), όπως είναι υποχρεωμένη απέναντι του με βάση το επίμαχο .../1979 προσύμφωνο και εργολαβικό συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Σ. Κ. Ζήτησε, λοιπόν, ύστερα απ' αυτά, μετά την εν λόγω άρνηση της εναγομένης, κατ' εκτίμηση του αγωγικού δικογράφου, 1) να υποχρεωθεί η εναγομένη, σε εκτέλεση του πιο πάνω προσυμφώνου και εργολαβικού, να προβεί σε δήλωση βούλησης για μεταβίβαση, απευθείας, στην ίδια των επίδικων τεσσάρων (4) οριζόντιων ιδιοκτησιών, με την, ταυτόχρονη, εκπλήρωση της υποχρέωσης του ίδιου να της καταβάλει το χρηματικό ποσό των 2.246.580 δρχ. που αντιστοιχεί στην, αντικειμενική αξία του ποσοστού επί του οικοπέδου των οριζόντιων αυτών ιδιοκτησιών που προσυμφώνησε με την εργολάβο εταιρεία ν' αγοράσει, 2) αλλιώς, να καταδικαστεί η εναγομένη, σε εκπλήρωση της υποχρέωσής της, από το πιο πάνω προσύμφωνο και εργολαβικό, προς την εργολάβο εταιρεία, οφειλέτρια του ίδιου, σε δήλωση βούλησης για τη μεταβίβαση των επίδικων τεσσάρων (4) οριζόντιων ιδιοκτησιών απευθείας στον ίδιο,

σύμφωνα με το άρθρο 72 ΚΠολΔ, κατ' ενάσκηση, πλαγιαστικώς, των δικαιωμάτων της εργολάβου εταιρείας, 3) ν' απειληθεί κατά της εναγομένης προσωπική κράτηση και χρηματική ποινή, σε περίπτωση άρνησής της, 4) επικουρικά, αν δεν ευδοκιμήσουν οι βάσεις αυτές της αγωγής του, να υποχρεωθεί η εναγομένη, κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, να του καταβάλει το χρηματικό ποσό των 26.662.785 δρχ. (μετ' άθροιση των προπαρατιθέμενων, επί μέρους, ποσών 5.783.000 δρχ., 13.011.750 δρχ., 4.493.035 δρχ. και 3.375.000 δρχ.) που αντιστοιχεί στην πραγματική αξία, κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής, των επίδικων τεσσάρων οριζόντιων ιδιοκτησιών, κατά το οποίο και έγινε, χωρίς νόμιμη αιτία, πλουσιότερη η εναγομένη (ωφελήθηκε κατά το ποσό αυτό), με αντίστοιχη δική του περιουσιακή ζημία, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση». Το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, έκρινε την ένδικη αγωγή, κατά τα πιο πάνω με ορισμούς 1, 2 και 3 αιτήματα, ως μη νόμιμη και ως τέτοια κατά το μέρος της αυτό την απέρριψε, εφόσον δέχτηκε συγκεκριμένα ότι: «Ως προς τα πρώτο και δεύτερο αιτήματα και, συνακόλουθα, ως προς το, παρεπόμενο, τρίτο αίτημα η αγωγή δεν είναι νόμιμη, γιατί η άσκηση του δικαιώματος της συμβατικής υπαναχώρησης από την οικοπεδούχο εναγομένη επέφερε κατάργηση της αναφερόμενης εργολαβικής σύμβασης μεταξύ αυτής και της εργολάβου εταιρείας «... ...» (που την κήρυξε «έκπτωτη» της εργολαβίας) και αναδρομική απόσβεση, αυτοδίκαια, των δικαιωμάτων της εργολάβου από τη σύμβαση αυτή από το χρόνο που καταρτίστηκε, με συνέπεια την οριστική περιέλευση των οριζόντιων ιδιοκτησιών που προορίζονταν για την εργολάβο ως εργολαβική της αμοιβή, για τις οποίες δεν είχαν καταρτιστεί οριστικές εμπράγματα συμβάσεις μεταβίβασής τους, μεταξύ των οποίων και οι επίδικες (που «διεκδικούνται» από τον ενάγοντα), στην οικοπεδούχο εναγομένη, η οποία, έτσι, δικαιούται ν' αρνηθεί να συνάψει οριστικό συμβόλαιο γι' αυτές με τον τρίτο, ως προς αυτήν, ενάγοντα που προσυμφώνησε την αγορά τους με την εργολάβο εταιρεία με τα παραπάνω .../1980 και .../1980 προσύμφωνο του συμβολαιογράφου Αθηνών Σ. Κ. Με άλλα λόγια, σύμφωνα και με

όσα αναπτύχθηκαν στη μείζονα σκέψη, οι οφειλόμενες από την εργολαβική σύμβαση παροχές, που δεν έχουν ακόμη εκπληρωθεί, παύουν εφεξής να οφείλονται, αφού, μετά την υπαναχώρηση-κήρυξη «έκπτωσης» της εργολάβου εταιρείας και τη λύση, για την αιτία αυτή, της σύμβασης, έπαψε να υπάρχει το συμβατικό θεμέλιο.

Από τον ενάγοντα δεν προβάλλεται ισχυρισμός με την αγωγή του, ούτε με τις προτάσεις του κατά την πρώτη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, ότι το προαναφερόμενο συμβατικό δικαίωμα της εναγομένης να κηρύξει «έκπτωση» την εργολάβου εταιρεία επιφέρει συνέπειες διαφορετικές από εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 399 ΑΚ (δηλαδή υπαναχώρηση με τα πιο πάνω αποτελέσματα). Ανεξάρτητα, όμως, απ' αυτά, παρά τα όσα για το αντίθετο υποστηρίζει ο ενάγων, η επίμαχη εργολαβική σύμβαση δεν συνιστά γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου (εδώ, του ενάγοντος), ώστε ο ενάγων που δεν μετείχε στη σύμβαση αυτή και, επομένως, δεν συνδέεται με την οικοπεδούχο εναγομένη με ενοχικό δεσμό, να έχει άμεσο και αυτοτελές δικαίωμα να αξιώσει απευθείας από την τελευταία τη μεταβίβαση των επιδικών τεσσάρων (4) οριζόντιων ιδιοκτησιών, όπως αυτή είχε υποσχεθεί στην εργολάβου εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση, δεν διαλαμβάνονται στο δικόγραφο της αγωγής περιστατικά, από τα οποία να προκύπτει ότι οι συμβαλλόμενοι στην εργολαβική σύμβαση σκοπούσαν (με ρητή ή σιωπηρή θέληση) να προσπορίσουν στον ενάγοντα ίδιο, αυτοτελές και άμεσο δικαίωμα, δυνάμει του οποίου αυτός θα μπορούσε να απαιτήσει από την εναγομένη-οικοπεδούχο τη μεταβίβαση των επιδικών, όπως λ.χ. ότι με την εργολαβική αυτή σύμβαση (δηλαδή το πιο πάνω .../1979 προσύμφωνο και εργολαβικό του συμβολαιογράφου Αθηνών Σ. Κ.) παρέχεται εντολή ή πληρεξουσιότητα στην εργολάβου εταιρεία να εκπροσωπεί την οικοπεδούχο εναγομένη σε συμβόλαια που θα καταρτίζει με τρίτους. Ούτε η φύση και ο σκοπός της εν λόγω εργολαβικής σύμβασης, αν εξεταστεί αντικειμενικά, υποδεικνύουν τέτοιο άμεσο δικαίωμα του ενάγοντος, προς το συμφέρον του οποίου και δεν απέβλεψαν προδήλως οι συμβαλλόμενοι κατά την κατάρτιση της σύμβασης αυτής. Ο ενάγων, να μεν

κάνει μνεία στην αγωγή του ότι είναι «εκδοχέας των δικαιωμάτων της εργολήπτριας και πωλήτριας κατά της οικοπεδούχου... κατ' άρθρ. II των προσυμφώνων...» (φύλλο 12°, 1η όψη αυτού, καθώς και φύλλο 14°, 1η όψη), αντιφατικά, βέβαια, αφού, κατά τα λοιπά, υποστηρίζει ότι η εργολαβική σύμβαση είναι γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου, σε κάθε, όμως, περίπτωση, δεν ισχυρίζεται, περαιτέρω, ότι η επικαλούμενη αυτή, με τα παραπάνω .../1980 και .../1980 προσύμφωνα, εκχώρηση των δικαιωμάτων της εργολάβου εταιρείας αναγγέλθηκε στην εναγομένη οικοπεδούχο, κατ' άρθρ. 460 ΑΚ, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη. Ενόψει όλων αυτών, η εναγομένη δεν μπορεί, κατά νόμο, να καταδικαστεί σε δήλωση βούλησης προς τον ενάγοντα για μεταβίβαση σ' αυτόν, κατά κυριότητα, ποσοστών συγκυριότητας επί του οικοπέδου της, στο οποίο ανεγέρθηκαν οι αναφερόμενες οικοδομές (πολυκατοικία και μονοκατοικίες-μεζονέτες), όπου βρίσκονται και οι επίδικες οριζόντιες ιδιοκτησίες (δύο διαμερίσματα και δύο αποθήκες της πολυκατοικίας), τις οποίες αυτός προσυμφώνησε ν' αγοράσει από την εργολάβου κατασκευάστρια και στις οποίες αναλογούν τα επίμαχα ποσοστά συγκυριότητας. Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί, ότι αίτημα της πλαγιαστικής αγωγής που άσκησε ο ενάγων, επικουρικά (δεύτερο αίτημα της αγωγής), έπρεπε, κατά το άρθρο 72 ΚΠολΔ, να ήταν η καταδίκη της εναγομένης για εκπλήρωση της υποχρέωσής της προς την οφειλέτρια του ενάγοντος εργολάβου εταιρεία, φορέα του δικαιώματος που ασκήθηκε από το δανειστή της και όχι για μεταβίβαση των επιδικών ακινήτων απευθείας στον ίδιο τον ενάγοντα, όπως αναφέρθηκε στη μείζονα σκέψη». Με βάση τις παραδοχές του αυτές το Εφετείο και ειδικότερα εκείνη περί του ότι εξαιτίας της άσκησης του δικαιώματος συμβατικής υπαναχώρησης από την οικοπεδούχο αναιρεσίβλητη επήλθε αναδρομική απόσβεση, αυτοδίκαια, των δικαιωμάτων των μερών από την εργολαβική σύμβαση, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 361, 374 παρ.1, 389, 397 και 686 παρ.1 ΑΚ, ούτε, επίσης παραβίασε τις ουσιαστικού, επίσης, δικαίου διατάξεις του άρθρου 1 παρ.1

του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, αφού, υπό τα προεκτιθέμενα δεδομένα, δεν υπήρχε καμία νόμιμη προσδοκία να ικανοποιηθούν δικαστικά οι επιδιωκόμενες αξιώσεις του αναιρεσειόντος, για το λόγο ότι δεν υπήρξε αυτός αντισυμβαλλόμενος στην εργολαβική σύμβαση, ούτε απέκτησε ποτέ ο ίδιος κανένα δικαίωμα στις επίδικες οριζόντιες ιδιοκτησίες, ενώ, εξαιτίας της άσκησης του δικαιώματος της συμβατικής υπαναχώρησης (ΑΚ 389) ουδεμία απαλλοτρίωση της περιουσίας της προαναφερόμενης εργολαβικής εταιρίας επήλθε, ενόψει του ότι, στην περίπτωση αυτή, υπάρχει αμοιβαία υποχρέωση να αποδοθούν οι παροχές που έχουν ληφθεί κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό. Ούτε παραβίασε το Εφετείο τις ουσιαστικού δικαίου, πιο πάνω, διατάξεις του ΑΚ για τη γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου, αφού η σύμβαση που καταρτίστηκε μεταξύ της εργοληπτικής εταιρείας και της οικοπεδούχου αναιρεσίβλητης, στην οποία και προβλεπόταν η με την πρόοδο των οικοδομικών εργασιών μεταβίβαση κατά κυριότητα οριζόντιων ιδιοκτησιών με ποσοστά επί του οικοπέδου σε υποδεικνυόμενο από την εργοληπτική εταιρία τρίτο, δεν αποτελεί εδώ την κατά τα άρθρα 410 και 411 ΑΚ γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου. Ούτε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις του ΑΚ για την εκχώρηση παραβίασε, αφού η αναγγελία δεν έγινε πριν από την άσκηση, ως άνω, του δικαιώματος, συμβατικής υπαναχώρησης από την οικοπεδούχο αναιρεσίβλητη (ΑΚ 460), όταν μάλιστα η αγωγή ακολούθησε την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Ούτε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 72 ΚΠολΔ παραβίασε, αφού ζητείται η καταδίκη της αναιρεσίβλητης (εναγομένης) σε δήλωση για μεταβίβαση των οριζόντιων ιδιοκτησιών (όχι στην εργοληπτική εταιρεία, αλλά) απευθείας στον αναιρεσειόντα (ενάγοντα) και, επομένως, ορθά το Εφετείο απέρριψε για τον πιο πάνω λόγο το αίτημα αυτό και πάντως και για το λόγο ότι «μετά την υπαναχώρηση -κήρυξη- «έκπτωτη» της εργολάβου εταιρείας και τη λύση, για την αιτία αυτή, της σύμβασης, έπαψε να υπάρχει το συμβατικό θεμέλιο» ως μη νόμιμο.

Συνεπώς, οι πρώτος, δεύτερος, τρίτος και τέταρτος αντίστοιχα, λόγοι της αναίρεσης, από

τον αριθμό 1α του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τους οποίους υποστηρίζονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Η περιλαμβανόμενη στον τρίτο αναιρετικό λόγο αιτίαση, από τον αριθμό 8 περίπτ. β' του ΚΠολΔ, με την οποία ψεύγεται το Εφετείο, γιατί δεν έλαβε υπόψη του ουσιώδη αγωγικό ισχυρισμό, ότι αναγγελία -κατά των ΑΚ 460- εδώ δεν απαιτείτο, δεδομένου ότι η αναιρεσίβλητη (εναγομένη) γνώριζε την εκχώρηση και πάντως διότι την αναγνώρισε, πρέπει, ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την παραδεκτή κατ' άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ, επισκόπηση της αγωγής, δεν προβλήθηκε με την αγωγή τέτοιος ισχυρισμός.

II. Κατά τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικά και όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου πριν την άσκησή του καθώς και η πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε στο διάστημα που μεσολάβησε, δεν δικαιολογούν τη μεταγενέστερη άσκησή του και καθιστούν αυτή μη ανεκτή κατά τις περί δικαίου αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου. Μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου και όταν ακόμη δημιούργησε στον υπόχρεο την πεποίθηση ότι δεν υπάρχει το δικαίωμα ή ότι δεν πρόκειται πλέον να ασκηθεί, δεν αρκεί για να καταστήσει καταχρηστική τη μεταγενέστερη άσκηση αυτού, αλλά απαιτείται να συντρέχουν προσθέτως ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, προερχόμενες κυρίως από την προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου και του υποχρέου, ενόψει των οποίων και της αδράνειας του δικαιούχου, η επακολουθούσα άσκηση του δικαιώματος, που τείνει σε ανατροπή της κατάστασης που δημιουργήθηκε από τις παραπάνω ειδικές συνθήκες και διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, να εξέρχεται των ορίων που επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ. Στην περίπτωση αυτή αρκεί να επέρχονται δυσμενείς (και όχι απαραίτητα αφόρητες ή δυσβάστακτες) για τα συμφέροντα του υπόχρεου οφειλέτη επιπτώσεις (ΟΛΑΠ 33/2005, ΟΛΑΠ

7/2002, ΟΛΑΠ 8/2001). Το ζήτημα, αν οι συνέπειες που συνεπάγεται η άσκηση του δικαιώματος είναι επαχθείς για τον υπόχρεο πρέπει να αντιμετωπίζεται και σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες συνέπειες που μπορεί να επέλθουν σε βάρος του δικαιούχου από την παρακώλυση άσκησης του δικαιώματός του. Ειδικά, επί εργολαβικής σύμβασης προς ανέγερση πολυώροφης οικοδομής, κατά το σύστημα της αντιπαροχής, όπου ο εργολάβος κηρύχτηκε έκπτωτος και οι αποτελούσες εργολαβικό αντάλλαγμα οριζόντιες ιδιοκτησίες, κατά τη συμφωνία παραμένουν στους οικοπεδούχους λόγω καταπεσούσης ποινής, η άρνηση των οικοπεδούχων να συμπράξουν στη σύνταξη οριστικού συμβολαίου προς εκπλήρωση συμβολαιογραφικού προσυμφώνου μεταβίβασης οριζόντιας ιδιοκτησίας που ο έκπτωτος εργολάβος είχε υποσχεθεί προς τρίτο αγοραστή και είχε προεισπράξει το τίμημα, τότε μόνον είναι καταχρηστική, όταν οι οικοπεδούχοι συναίνεσαν να εγκατασταθεί ο τρίτος στην οριζόντια ιδιοκτησία της οποίας η πώληση είχε προσυμφωνηθεί με τον εργολάβο πριν από την έκπτωσή του, και τον διαβεβαίωσαν ότι η οριστική σύμβαση θα καταρτιζόταν με αυτούς στο άμεσο μέλλον με την καταβολή συγκεκριμένου συμπληρωματικού τιμήματος, ρητώς συμφωνηθέντος από κοινού, ενόψει δε των διαβεβαιώσεων αυτών, ο τρίτος έκανε εργασίες αποπεράτωσης του ημιτελούς διαμερίσματος με δικές του δαπάνες, κατόπιν δε όλων αυτών οι οικοπεδούχοι αθέτησαν την υπόσχεση κατάρτισης οριστικού συμβολαίου, αντί του τιμήματος που είχαν υποσχεθεί, απαιτώντας μεγαλύτερο τίμημα συμπληρωματικώς. Εξάλλου, για το λόγο αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 1α ΚΠολΔ και το πότε αυτός ιδρύεται έχει γίνει μνεία στην προηγούμενη -με το στοιχείο Ι- σκέψη της παρούσας. Περαιτέρω, ως πράγμα, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, η λήψη ή μη του οποίου ιδρύει τον οικείο λόγο αναίρεσης, αποτελεί και η ένσταση από το άρθρο 281 ΑΚ, καθώς και τα θεμελιωτικά αυτής περιστατικά.

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, συνεκδίκασε με την ανωτέρω -από 14.2.1989-

αγωγή του αναιρεσειόντος την αντίθετη -από 1.10.1988- αγωγή της αναιρεσίβλητης, με την οποία η ενάγουσα της αγωγής αυτής αναιρεσίβλητη ζήτησε, 1) να αναγνωριστεί ότι είναι κυρία των επίδικων οριζόντιων ιδιοκτησιών και 2) να υποχρεωθεί ο αναιρεσειών (εναγόμενος), α) να της αποδώσει τις οριζόντιες πιο πάνω ιδιοκτησίες, τις οποίες εξακολουθούσε να νέμεται και να κατέχει, και β) να της καταβάλλει, ως ωφελήματα, το χρηματικό ποσό των 2.030.000 δραχμών με το νόμιμο τόκο, προς απόκρουση της οποίας ο αναιρεσειών (εναγόμενος) πρότεινε την ένσταση από το άρθρο 281 ΑΚ, επικαλούμενος ότι, «α) ο ίδιος κατέβαλε στην εργολάβο εταιρεία ολόκληρο το τίμημα των επίδικων οριζόντιων ιδιοκτησιών (5.783.000 δρχ.) που είχε προσυμφωνήσει ν' αγοράσει, το οποίο η τελευταία δαπάνησε για την εκτέλεση, κατά ένα, έστω μέρος του έργου (που αντιστοιχεί σε ποσοστό 520/1000 του εργολαβικού της ανταλλάγματος, από το οποίο έχει μεταβιβαστεί σε τρίτους ποσοστό 315,18/1000 εξ αδιαιρέτου και, έτσι, απομένει υπόλοιπο 204,82/1000 εξ αδιαιρέτου) με αντίστοιχη ωφέλεια της αντιδίκου του - οικοπεδούχου και β) από το καλοκαίρι του έτους 1984 μέχρι και τότε που ασκήθηκε η αγωγή της τον έβλεπε να εκτελεί τις εργασίες αποπεράτωσης των επίδικων οριζόντιων ιδιοκτησιών και από κοινού με τους ιδιοκτήτες άλλων οριζόντιων ιδιοκτησιών, των κοινόχρηστων χώρων του συγκροτήματος, χωρίς να διαμαρτύρεται, με αποτέλεσμα να ωφεληθεί, κατά την αξία των επιδίκων (που θα περιέλθουν σ' αυτήν πλήρως αποπερατωμένες) με συνολικά ποσοστά στο έδαφος 69,12/1000 εξ αδιαιρέτου (28/1000 + 3,56/1000 + 34/1000 + 3,56/1000) από τα υπολειπόμενα πιο πάνω 204,82/1000 εξ αδιαιρέτου». Το Εφετείο έκρινε, ότι η εν λόγω ένσταση πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη εφόσον δέχτηκε, ότι «α) η επικαλούμενη από τον εναγόμενο (αναιρεσειόντα) εξόφληση του τιμήματος των επιδίκων με καταβολή του στην εργολάβο εταιρεία δεν ασκεί επιρροή, αφού δεν έγινε προς την ενάγουσα και β) η διάθεση απ' αυτόν χρηματικών ποσών για την αποπεράτωση των επιδίκων, που έγινε, κατά τον εναγόμενο, χωρίς να υπάρξει διαμαρτυρία εκ μέρους της αντιδίκου του που

γνώριζε την εγκατάστασή του σ' αυτά και τις δαπάνες του, δεν είναι ικανή, από μόνη της, να δημιουργήσει στον εναγόμενο την εύλογη πεποίθηση ότι αυτή δεν θα ασκήσει ποτέ τα επίδικα δικαιώματά της, (γιατί) για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 281 ΑΚ, δεν αρκεί η έλλειψη διαμαρτυρίας της οικοπεδούχου, αλλά απαιτείται αυτή να είχε συναίνεσει στην εγκατάσταση του εναγομένου στα επίδικα και να τον είχε διαβεβαιώσει ότι θα κατάρτιζε, πράγματι, με αυτόν το οριστικό συμβόλαιο και μάλιστα με την καταβολή συγκεκριμένου, συμπληρωματικού, τιμήματος, ώστε αυτός, εύλογα, να προχωρούσε στη διενέργεια δαπανών για την αποπεράτωσή τους». Ο αναιρεσείων, με τον πέμπτο, κατά το πρώτο μέρος του, από τον αριθμό 8 περίπτ. β' και κατά το δεύτερο μέρος του, από τον αριθμό 1α του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγους της αναίρεσης, παραπονείται, ότι το Εφετείο, αναφορικά με την ένστασή του από το άρθρο 281 ΑΚ δεν έλαβε υπόψη - πέραν των ανωτέρω περιστατικών - και τα πιο κάτω περιστατικά, τα οποία είχε νόμιμα προτείνει με τις προτάσεις του στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο και στο Εφετείο, όσο και με το δικόγραφο της έφεσής του, υπό τα οποία και έπρεπε να κάνει δεκτή την ένστασή του αυτή, και συγκεκριμένα, «α) ότι το πιο πάνω τίμημα το κατέβαλε πριν η εργολήπτρια εταιρία αρχίσει την ανέγερση της οικοδομής, β) ότι με το τίμημα που κατέβαλε η εργολήπτρια εταιρεία εκτέλεσε κυρίως τις εργασίες στις οριζόντιες ιδιοκτησίες που θα περιέρχονταν στην αντίδικο, γ) ότι οι εργασίες αποκατάστασης των επίδικων οριζόντιων ιδιοκτησιών και των κοινόχρηστων χώρων διήρκεσαν μεγάλο χρονικό διάστημα, ήτοι από το θέρους του έτους 1984 μέχρι το έτος 1988 χωρίς καμία αντίδραση της αντιδίκου του, δ) ότι για την αποκατάσταση των κοινόχρηστων χώρων και για δαπάνες σε οργανισμούς κοινωνικής ωφέλειας κατέβαλε το ποσό των 4.493.035 δραχμών, το οποίο διαφορετικά θα το κατέβαλε η αντίδίκος του, ε) ότι η αντίδίκος ανέμενε να αποπερατώσει τόσο τις οριζόντιες ιδιοκτησίες του όσο και τα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής για να ασκήσει την ένδικη αγωγή της στις 12.10.1988, με σκοπό να τις ιδιοποιηθεί, χωρίς να υπολογίσει τους κόπους, τις

στερήσεις και τα χρήματα που έχει ξοδέψει, αποδεικνύοντας έτσι την κακοπιστία και την απληστία της, στ) ότι η αντίδίκος γνώριζε ότι από το μήνα Νοέμβριο 1985 εγκατέστησε στις επίδικες οριζόντιες ιδιοκτησίες μισθωτές χωρίς να εναντιωθεί, ζ) ότι με την περιέλευση στην αντίδικο των επίδικων οριζόντιων ιδιοκτησιών, αυτή ωφελείται και καθίσταται αδικαιολογήτως πλουσιότερη σε βάρος του, κατά το ποσό της αξίας τους που ανήρχετο τότε στο συνολικό ποσό των 27.000.000 δραχμών περίπου, με αντίστοιχη περιουσιακή του βλάβη και ζημία και η) ότι όλο αυτό το χρονικό διάστημα διαμορφώθηκε και παγιώθηκε η υπάρχουσα πραγματική κατάσταση και επομένως εύλογα του δημιουργήθηκε η πεποίθηση ότι θα στερήσει να υπογραφεί το οριστικό συμβόλαιο πώλησης» και συνεπώς με το να απορρίψει (το Εφετείο) την ένστασή του αυτή - από το άρθρο 281 ΑΚ - υπέπεσε στις αναιρετικές πιο πάνω πλημμέλειες. Όμως, και υπό τα ανωτέρω περιστατικά, η ένσταση αυτή του αναιρεσειόντος δεν θεμελιώνεται, αφού η αναιρεσίβλητη οικοπεδούχος δεν συναίνεσε στην εγκατάστασή του στα επίδικα ούτε τον διαβεβαίωσε, ότι θα κατάρτιζε με αυτόν το οριστικό συμβόλαιο.

Συνεπώς με βάση τις ανωτέρω παραδοχές του, το Εφετείο δεν παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ και πρέπει γι' αυτό ο λόγος αυτός της αναίρεσης, κατά το δεύτερο μέρος του, από τον αριθμό 1α του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τον οποίο, υπό την επίκληση της πλημμέλειας αυτής, υποστηρίζονται τα αντίθετα, να απορριφθεί ως αβάσιμος. Ο ίδιος, κατά το πρώτο μέρος του λόγος, από τον αριθμό 8 περ. β' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως απαράδεκτος, εφόσον τα επικαλούμενα πιο πάνω πραγματικά περιστατικά δεν είναι αυτοτελή, με την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, θεμελιωτικά, δηλαδή της ένστασης του άρθρου 281 ΑΚ.

III. Ο από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης προϋποθέτει την έρευνα της ουσίας της υπόθεσης και τη διατύπωση αποδεικτικού πορίσματος και όχι την απόρριψη ισχυρισμού ως μη νόμιμου, αόριστου ή απαράδεκτου ή για οποιονδήποτε άλλο τυπικό λόγο (ΟΛΑΠ 3/1997, ΟΛΑΠ 44/1990).

Στην προκείμενη περίπτωση, με τον πέμπτο, κατά το τρίτο μέρος του, λόγο της αναίρεσης προβάλλεται η από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφαση, απέρριψε ως μη νόμιμη την ένσταση του αναιρεσειόντος από το άρθρο 281 ΑΚ, έχοντας παραλείψει με τελείως ανεπαρκείς και ελλιπείς αιτιολογίες να συνεκτιμήσει τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη περιστατικά, υπό τα οποία έπρεπε να κάνει δεκτή την ένστασή του αυτή. Ο αναιρετικός αυτός λόγος πρέπει να απορριφθεί, προεχόντως, ως απαράδεκτος, αφού η από το Εφετείο απόρριψη της ένστασης αυτής ως μη νόμιμης δεν ιδρύει τον ερευνώμενο λόγο αναίρεσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 9.7.2010 αίτηση του Κ. Ν. Τ. για αναίρεση της 395/2010 απόφαση τους Εφετείου Αθηνών.

Και

Καταδικάζει τον αναιρεσειόντα στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων της αναιρεσιβλήτης, τα οποία ορίζει σε δυο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1194/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Κοινόχρηστοι χώροι. Καθεστώς που διέπει αυτούς. Προϋποθέσεις με τις οποίες ένα ιδιωτικό ακίνητο γίνεται κοινόχρηστο. Απαιτείται βούληση κοινοχρησίας και όχι απλή διάθεση υπέρ του οικείου ΟΤΑ. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή δεν τήρησε όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ένα πράγμα ως κοινόχρηστο και επειδή περιέχει ανεπαρκείς αιτιολογίες. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 105/2009 απόφαση ΕφετΛαμίας).

1. Επειδή, κατά το άρθρο 28 του ν. 1337/1983 «Επέκταση πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη κ.λπ.», «ιδιωτικοί δρόμοι, πλατείες και λοιποί χώροι κοινής χρήσεως που έχουν σχηματισθεί με οποιοδήποτε τρόπο έστω και κατά παράβαση των κειμένων πολεοδομικών διατάξεων και που βρίσκονται μέσα σε εγκεκρι-

μένα σχέδια πόλεων, θεωρούνται ως κοινόχρηστοι χώροι και ανήκουν στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Για τους χώρους αυτούς δεν οφείλεται καμία αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Σε περίπτωση όμως που οι χώροι αυτοί καταργούνται με το σχέδιο πόλεως, προσκυρώνονται κατά τις κείμενες διατάξεις». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς την καταβολή αποζημίωσης, εφόσον α) προβλέπονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως ως κοινόχρηστοι χώροι και β) η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη (ρητής ή συναγόμενης εμμέσως από τις ενέργειές του) ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη. Έτσι, για τη μετάθεση της κυριότητας ακινήτων υπέρ του οικείου Ο.Τ.Α., δεν αρκεί οποιαδήποτε ενέργεια διάθεσης του ακινήτου στην κοινή χρήση, αλλά πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, η συνδρομή των οποίων ελέγχεται παρεμπιπτόντως από τη Διοίκηση και κρίνεται οριστικώς από τα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια (ΟΛΣΤΕ 774/1987. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι λόγος αναίρεσης για ευθεία παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου ιδρύεται αν αυτός δεν εφαρμόστηκε, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή αν εφαρμόστηκε ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν το δικαστήριο προσέδωσε στον εφαρμοστέο κανόνα έννοια διαφορετική από την αληθινή. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση και τούτο συμβαίνει όταν το δικαστήριο εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν δεν ήταν αρκετά για την εφαρ-

μογή του ή δεν εφαρμόσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε αρκούσαν για την εφαρμογή του καθώς και όταν προέβη σε εσφαλμένη υπαγωγή των περιστατικών στην διάταξη στο πραγματικό της οποίας αυτά δεν υπάγονται. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναίρεσης όταν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης, λόγω ανεπαρκούς ή αντιφατικής αιτιολογίας, όταν από το αιτιολογικό της απόφασης, που συνιστά την ελάχιστονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία, σύμφωνα με το νόμο, είναι αναγκαία για την κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση, ότι συντρέχουν οι όροι της διάταξης που εφαρμόστηκε ή ότι δε συντρέχουν οι όροι της εφαρμογής της. Ιδρύεται, δηλαδή, ο λόγος αυτός αναίρεσης, όταν από τις παραδοχές της απόφασης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν παραβιάστηκε ή όχι ορισμένη ουσιαστική διάταξη νόμου.

Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του προσκομιζόμενου αντιγράφου της προσβαλλόμενης απόφασής του, με αυτήν το Εφετείο, δέχθηκε, τ' ακόλουθα, αναφορικά με την αγωγή του ενάγοντος και ήδη αναιρεσιόντος περί προστασίας της νομής της επί της επίδικης εδαφικής λωρίδας (μήκους 37 και πλάτους 3,60 μέτρων) λόγω της διατάραξης εκ μέρους των εναγομένων και ήδη αναιρεσιβλήτων: «Ο ενάγων είναι νομέας ενός οικοπέδου στη θέση «...» εντός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου πόλεως παραλίας Λιβανάτων που ανήκει στα διοικητικά όρια του δήμου Δαφνουσίων (πρώτου εναγομένου). Το όλο οικόπεδο του προέκυψε από δύο διαφορετικές κτήσεις. Του μεγαλύτερου μέρους του οικοπέδου αυτού έγινε αποκλειστικός νομέας λόγω κληρονομικής διαδοχής. Προηγούμενος νομέας

αυτού ήταν ο πατέρας του Β. Τ.. Αυτός με την υπ' αριθ. .../1963 δημόσια διαθήκη του συμβολαιογράφου Αταλάντης Θ. Σ. κατέλιπε το ανατολικό μέρος του όλου οικοπέδου στον ενάγοντα, ο οποίος τον διαδέχθηκε στη νομή ως κληρονόμος. Αποδέχθηκε δε την κληρονομιά του με την υπ' αριθ. .../2004 δήλωση του συμβολαιογράφου Λαμίας Κων. Τ.-Γκ., της οποίας δεν προέκυψε ότι έγινε μεταγραφή. Επίσης, με παράγωγο τρόπο έγινε νομέας και ενός άλλου συνεχόμενου, μικρότερου, τμήματος (εκτάσεως 193,52 τ.μ.) κείμενου δυτικά του πρώτου. Προηγούμενη νομέας αυτού ήταν η Π. σύζυγος Κ. Κ., η οποία του παρέδωσε τη νομή αυτού στα πλαίσια μεταβίβασης της κυριότητας του δυνάμει του υπ' αριθ. .../1997 πωλητηρίου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αταλάντης Κ. Μ. που μεταγράφηκε νόμιμα. Η επίδικη εδαφική λωρίδα βρίσκεται στο ανατολικό μέρος του οικοπέδου του ενάγοντος και συνορεύει ως εξής: Ανατολικά επί πλευράς 37 μέτρων με το οικόπεδο Κ. Γ. και εν μέρει με το οικόπεδο του Δ. Τ. (δευτέρου εναγομένου), δυτικά επί πλευράς 33,20 μέτρων με το προαναφερόμενο οικόπεδο του ενάγοντος, βόρεια επί πλευράς 3,60 μέτρων με δημοτική οδό και νότια επί πλευράς 3,60 μέτρων με τη φυσική συνέχεια της λωρίδας αυτής, διαμορφωμένης ως οδού, που εκτείνεται μεταξύ των ακινήτων της Π. Τ. (κληρονόμου Ι. Τ.) και κληρονόμων Γ.. Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η προαναφερόμενη εδαφική λωρίδα περιλαμβάνεται στα όρια του οικοπέδου του, το οποίο κατ' αυτόν (συνυπολογίζοντας και την επίδικη λωρίδα) έχει συνολική έκταση 1.200,42 τ.μ., καθώς και ότι από ετών βρίσκεται στην αναμφισβήτητη νομή του. Κατ' αρχήν οι εναγόμενοι ουδέποτε αμφισβήτησαν τη νομή του ενάγοντος επί του υπολοίπου ακινήτου. Επομένως, το αίτημα της αγωγής να αναγνωρισθεί ο ενάγων νομέας (και) αυτού πρέπει να απορριφθεί ελλείψει εννόμου συμφέροντος. Ωστόσο, και οι δύο αρνούνται ότι ο ενάγων ή οι δικαιούχοί του υπήρξαν ποτέ νομείς της επίδικης εδαφικής λωρίδας, υποστηρίζοντας ότι έχουν εγκαταλείψει τη νομή της πριν από 70 έτη, αφήνοντας τη λωρίδα αυτή και τη φυσική συνέχειά της που εκτείνεται νοτιότερα μεταξύ

των ακινήτων της Π. Τ. (κληρονόμου Ι. Τ.) και κληρονόμων Γ. συνολικού μήκους 70 μέτρων και πλάτους 3,60 μέτρων στην κοινή χρήση όχι μόνων των όμορων ιδιοκτητών, αλλά όλων των δημοτών της περιοχής. Μάλιστα, ο πρώτος ενάγων (Δήμος) πρόβαλε στον πρώτο βαθμό και τον αυτοτελή ισχυρισμό, τον οποίο επαναφέρει με το εφετήριό του, ότι το επίδικο κατέστη κοινόχρηστη δημοτική οδός κατά το άρθρο 28 εδ. α' και β' του ν. 1337/1983 διότι πρόκειται για από 70ετίας σχηματισμένη ιδιωτική οδό εντός του εγκεκριμένου σχεδίου της πόλεως παραλίας Λιβανάτων. Ο ισχυρισμός τους αυτός (τόσο ως αρνητικός της αγωγής, όσο και ως αυτοτελής) είναι πράγματι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός για τους εξής λόγους: Όπως προαναφέρθηκε, η επίδικη έκταση βρίσκεται εντός του ρυμοτομικού σχεδίου πόλεως Παραλίας Λιβανάτων Φθιώτιδας (βλ. την υπ' αριθ. 519/2007 βεβαίωση της Πολεοδομίας Αταλάντης). Αποτελεί τμήμα ενός ιδιωτικού δρόμου σχηματισμένου εδώ και 70 περίπου έτη που έχει συνολικό μήκος 70 μέτρων και πλάτους 3,60 μέτρων. Δεν πρόκειται για οδό προβλεπόμενη από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως, αλλά για οδό που σχηματίσθηκε με πρωτοβουλία των κυρίων των εκατέρωθεν αυτής οικοπέδων. Γι' αυτό όλα τα οικόπεδα που έχουν πρόσοψη στο δρομίσκο αυτό έχουν περίφραξη και οι κύριοι αυτών τον χρησιμοποιούν για την επικοινωνία τους με παρακείμενη δημοτική οδό του σχεδίου πόλεως, στην οποία έχει (βορειώς) διέξοδο. Έτσι το οικόπεδο της Κ. Κ. χωρίζεται από το δρομίσκο με μαντρότοιχο με σιδερένια κάγκελα. Το οικόπεδο του δευτέρου εναγομένου χωρίζεται με σιδηροπασσάλους και πλέγμα και έχει πόρτα εξόδου στο δρομίσκο. Το οικόπεδο της Μ. Π. χωρίζεται με ξυλοπασσάλους και σίτα και έχει πόρτα εξόδου στο δρομίσκο. Το οικόπεδο της συγγενούς του ενάγοντος Π. Τ. που μάλιστα είναι δίπλα ακριβώς από το οικόπεδο του ενάγοντος (νοτίως αυτού) χωρίζεται με τσιμέντινο σενάζ, σίτα, σιδηροπασσάλους και έχει πόρτα εξόδου στο δρομίσκο. Ομοίως και το οικόπεδο του ενάγοντος διακρίνεται από το δρομίσκο διότι διαχωρίζεται αυτού με σιδηροπασσάλους. Ο ιδιωτικός αυτός δρόμος, ο οποίος

χρησιμοποιείται ακώλυτα όχι μόνο από τους εκάστοτε κυρίους των εκατέρωθεν αυτού οικοπέδων, αλλά από όλους ανεξαιρέτα τους δημότες, συντηρείται από τον πρώτο εναγόμενο Δήμο και υπάρχει σ' αυτόν εγκατεστημένος δημοτικός φωτισμός με 3 κολώνες της ΔΕΗ ήδη από το 1958. Το ότι πρόκειται για ιδιωτικό δρόμο (και όχι για τμήμα του οικοπέδου του ενάγοντος και μάλιστα του μέρους εκείνου που κληρονόμησε από τον πατέρα του Β. Τ.) καταδεικνύεται και από το εξής: Η προαναφερόμενη Π. Τ., κυρία του όμορου οικοπέδου, συνεχόμενου με εκείνο του ενάγοντος, έχει τον ίδιο δικαιοπάροχο με τον ενάγοντα: Το Β. Τ. που ήταν πατέρας του ενάγοντος και δικός της παππούς. Τα οικόπεδα και των δύο προέλευση έχουν το ίδιο (μεγαλύτερης αρχικά έκτασης) ακίνητο που κείται ανατολικά του ανωτέρω ιδιωτικού δρόμου. Η προαναφερόμενη Π. Τ., όταν αποδέχθηκε την κληρονομιά της με την υπ' αριθ. .../1999 πράξη του συμβολαιογράφου Αταλάντης Κ. Γ., περιγράφοντας το κληρονομιαίο ακίνητό της, προσδιορίζει ότι αυτό ανατολικά συνορεύει με «κοινή εμβασία», δηλαδή με τον από ετών σχηματισμένο ιδιωτικό δρόμο. Ο δρόμος αυτός δημιουργήθηκε περί το 1936 όταν ο απώτερος δικαιοπάροχος του ενάγοντος Α. Τ. άφησε στην κοινή χρήση το δρόμο αυτό για να εξυπηρετούνται τα εσωτερικά οικόπεδα που δεν είχαν πρόσβαση σε κοινοτική οδό (τυφλά). Έκτοτε η χρήση και ο προορισμός της λωρίδας αυτής ουδέποτε άλλαξε και φυσικά ουδέποτε περιήλθε στη νομή του ενάγοντος, ο οποίος μάλιστα (όπως και οι άλλοι όμοροι) διαχώρισε το οικόπεδό του απ' αυτόν με σιδηροπασσάλους. Σύμφωνα και με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, ο αρχικά ιδιωτικός αυτός δρομίσκος, αφού ήταν ήδη σχηματισμένος προ του ν. 1337/1983 με οποιονδήποτε τρόπο, έστω και κατά παράβαση των κείμενων πολεοδομικών διατάξεων, και βρίσκεται μέσα στο εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως Παραλίας Λιβανάτων, θεωρείται κατά το άρθρο 28 εδ. α' και β' του ν. 1337/1983 ως κοινόχρηστος χώρος που ανήκει στον οικείο Δήμο, δηλαδή στον πρώτο εναγόμενο, κατά τη βάσιμη ένστασή του. Περαιτέρω, αφού ο ενάγων ουδέποτε υπήρξε νομέας του επιδίκου τμή-

ματος του ανωτέρω δρόμου, δεν διατηρεί αξιώσεις προστασίας της νομής». Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο έκρινε ότι η ένδικη αγωγή περί προστασίας της νομής του ενάγοντος στην επίδικη εδαφική λωρίδα είναι κατ' ουσίαν αβάσιμη και στη συνέχεια αφού δέχθηκε κατ' ουσίαν την έφεση των αναιρεσιβλήτων και εξαφάνισε την πρωτοβάθμια απόφαση, που είχε κρίνει αντίθετα, απέρριψε την αγωγή. Έτσι, που έκρινε το Εφετείο, παραβίασε ευθέως την προαναφερθείσα ουσιαστικού διάταξη του άρθρου 28 του ν. 1337/1983, διότι αρκέστηκε σε λιγότερα στοιχεία από εκείνα που η εν λόγω διάταξη προβλέπει, ενώ στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση, διότι διέλαβε ανεπαρκείς αιτιολογίες ως προς το ουσιώδες ζήτημα της απόκτησης της κυριότητας του επίδικου ακινήτου εκ μέρους του εναγομένου Δήμου. Ειδικότερα, δεν προκύπτει από τις ως άνω παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης, αν συντρέχει η πρώτη από τις αναφερόμενες πιο πάνω προϋποθέσεις για να αποκτήσει το επίδικο ακίνητο την ιδιότητα του κοινοχρήστου και δη δεν προκύπτει αν αυτό προβλέπεται από το αρχικό ή το κατά τροποποίηση-νόμιμα εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως του Δήμου ως κοινόχρηστος χώρος (δρόμος).

Συνεπώς, είναι βάσιμος ο πρώτος λόγος αναίρεσης και ως προς τα δύο μέρη του, με τον οποίο ο αναιρεσείων προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση, με το πρώτο μέρος, την παραβίαση της αμέσως πιο πάνω διάταξης και, με το δεύτερο μέρος, την έλλειψη νόμιμης βάσης, λόγω ανεπαρκών αιτιολογιών αναφορικά με το πιο πάνω ουσιώδες ζήτημα.

2. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει, κατά παραδοχή του ως άνω λόγου αναίρεσης, να ανααιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση, για περαιτέρω εκδίκαση, στο ίδιο δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την αναιρούμενη απόφαση (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΑΝΑΙΡΕΙ την 105/2009 απόφαση του Εφετείου Λαμίας.

ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΙ την υπόθεση, για περαιτέρω εκδίκαση, στο ίδιο δικαστήριο, συντιθέμενο από

άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την αναιρούμενη απόφαση.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον Δήμο..., (που υπεισηθήκε στα δικαιώματα του πρώτου αναιρεσιβλήτου) και τον δεύτερο, αναιρεσίβλητο στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσειόντος, τα οποία ορίζει στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, από τα οποία εξακόσια (600) βαρύνουν τον Δήμο.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1205/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Συνταγματική προστασία της ιδιοκτησίας. Προϋποθέσεις με τις οποίες περιορίζεται ή απόλυται η ατομική ιδιοκτησία χωρίς αποζημίωση. Σχέδια πόλεων. Διαδικασία απόκτησης κοινοχρήστων ή κοινωφελών χώρων. Περίπτωση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης. Χρονικό σημείο συντέλεσης των μεταβολών (τόσο με αποζημίωση όσο και χωρίς αυτήν). Αοριστία αγωγής. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 4542/2006 απόφαση ΕφετΑθ).

Από τις 1695/11-2-2008 και 9734/21-4-2010 αντίστοιχες εκθέσεις επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Αθηνών..., προκύπτει ότι ακριβή αντίγραφα της από 6-7-2007 αίτησης για αναίρεση της 4542/2006 απόφασης του Εφετείου Αθηνών, καθώς και της από 17-3-2010 κλήσης για συζήτηση, με πράξη ορισμού δικασίμου για την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο (28-1-2011), επιδόθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα στον πρώτο των αναιρεσιβλήτων Ι. Σ., ο οποίος, κατά την εκφώνηση της υπόθεσης από τη σειρά του πινακίου δεν εμφανίστηκε, ούτε εκπροσωπήθηκε από πληρεξούσιο δικηγόρο. Επομένως, το Δικαστήριο τούτο πρέπει να προχωρήσει στη συζήτηση, παρά την απουσία του πρώτου των αναιρεσιβλήτων (άρθρο 576 παρ. 2 ΚΠολΔ).

Κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 του Συντάγματος: «Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασία του Κράτους, τα δικαιώματα όμως που απορρέουν από αυτή δεν μπορούν να ασκούνται σε βάρος του γενικού συμφέροντος.

Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση που να ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης...». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει α) ότι είναι επιτρεπτή, με διάταξη νόμου, η θέσπιση γενικών και αντικειμενικών περιορισμών της ιδιοκτησίας, χωρίς υποχρέωση αποζημίωσης, προς εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος, εφόσον αυτοί δεν θίγουν τον πυρήνα του δικαιώματος της ιδιοκτησίας αναιρώντας ή αποδυναμώνοντας το σε μεγάλο βαθμό, είναι δε αναγκαίοι για την επίτευξη του σκοπούμενου αποτελέσματος (ΟΛΑΠ 896/85, 1/1982) και β) ότι επιτρέπεται η οριστική στέρηση ή αφαίρεση της ιδιοκτησίας (με μετάθεση ολική της κυριότητας του πράγματος σε άλλο πρόσωπο ή δημιουργία άλλου εμπράγματος δικαιώματος) με πράξη της πολιτείας μόνο αν επιβάλλεται προς θεραπεία δημόσιας ωφέλειας, εφόσον προηγηθεί της καταλήψεως καταβολή πλήρους αποζημίωσης που καθορίζεται από τα πολιτικά δικαστήρια. Εξάλλου, κατά το άρθρο 24 (παρ. 2-4) του Συντάγματος: 2. «Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδομική και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης... 3. Για να αναγνωρισθεί μία περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, όπως νόμος ορίζει. 4. Νόμος μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή των ιδιοκτητών περιοχής που χαρακτηρίζεται ως οικιστική στην αξιο-

ποίηση και γενική διαρρύθμισή της σύμφωνα με εγκεκριμένο σχέδιο, με αντιπαροχή ακινήτων ίσης αξίας ή τμημάτων ιδιοκτησίας κατά όροφο, από τους χώρους που καθορίζονται τελικά ως οικοδομήσιμοι ή από κτίρια της περιοχής αυτής». Σε εκτέλεση και εφαρμογή των ως άνω συνταγματικών διατάξεων του άρθρου 24, εκδόθηκαν αρχικά ο ν. 947/1979 και στη συνέχεια ο ν. 1337/1983 «Επέκταση των Πολεοδομικών σχεδίων κ.λπ.», με τον οποίο θεσμοθετείται νέα διαδικασία (διαφέρουσα από τη ρυμοτομία των ν.δ. 17.7.1923 και 797/71) συνολικής διαχείρισης των ακινήτων της οικιστικής περιοχής προς πραγμάτωση των συνταγματικών σκοπών, με την υποχρέωση των ιδιοκτητών να διαθέσουν χωρίς αποζημίωση μέρος του ακινήτου τους ή με υποχρεωτική συμμετοχή αυτών με ολόκληρο το ακίνητό τους έναντι αντιπαροχής άλλου ακινήτου (ή διαιρεμένης ιδιοκτησίας) ίσης αξίας. Με τα άρθρα 8 και 12 δε αυτού ρυθμίζεται η νέα διαδικασία απόκτησης κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων, η οποία εφαρμόζεται στις περιοχές ένταξης ή επέκτασης του σχεδίου και προβλέπεται ο τρόπος υλοποίησης της διαχείρισης με την έκδοση της Πράξεως Εφαρμογής, με την οποία καθορίζονται τα τμήματα των ακινήτων που αφαιρούνται χωρίς αποζημίωση για εισφορές σε γη (εκ ποσοστού ανάλογου με την εδαφική έκταση της ιδιοκτησίας) για τη δημιουργία κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων και υποχρεωτικές αναδασμικές μεταβολές (μετακινήσεις, συνενώσεις, αναδιανομές, ανταλλαγές ακινήτων). Περαιτέρω, με το άρθρο 4 του ν. 1772/1988 «περί τροποποιήσεως διατάξεων του ν. 1577/1985 (ΓΟΚ) κ.λπ.», αντικαταστάθηκε η παρ. 7 του άρθρου 12 του ως άνω ν. 1337/1983, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 56 του άρθρου 8 του ν. 1512/1985 και ορίσθηκαν με τις παραγρ. α' και β' αυτού, μεταξύ άλλων τα εξής: α) Η πράξη εφαρμογής κυρώνεται με απόφαση του Νομάρχη, αποτελεί ταυτόχρονα και πράξη βεβαίωσης για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων εισφοράς σε γη, όπως και κάθε μεταβολής που επέρχεται στα ακίνητα σύμφωνα με την παρ. 3, όπως αυτή συμπληρώθηκε με την παρ. 5α του ν. 1512/1985, και μεταγράφεται στο οικείο υποθηκοφυλακείο... Με τη μεταγραφή επέρχονται

όλες οι αναφερόμενες στην πράξη εφαρμογής μεταβολές στις ιδιοκτησίες, εκτός από αυτές που οφείλονται αποζημίωση και για τη συντέλεση των οποίων πρέπει να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες του ν. δ/τος από 17.7.1923 και του ν. δ/τος 797/1971. β) Αμέσως μετά την κύρωση και μεταγραφή των πράξεων εφαρμογής, ο οικείος ΟΤΑ, το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και κάθε ενδιαφερόμενος, μπορούν να καταλάβουν τα νέα ακίνητα που διαμορφώθηκαν με την πράξη εφαρμογής και περιέρχονται σε αυτούς, με την προϋπόθεση ότι έχουν καταβληθεί οι αποζημιώσεις της προηγούμενης περιπτώσεως (α), (η οποία, σημειώνεται, ότι αφορά τις αναφερόμενες στην Πράξη Εφαρμογής μεταβολές στις ιδιοκτησίες που οφείλονται αποζημίωση και για τη συντέλεση των οποίων πρέπει να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες του ν.δ. από 17.7.1923 και ν.δ. 797/1971)... . Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτει ότι με την κύρωση και από τη μεταγραφή της Πράξης Εφαρμογής επέρχονται στις ιδιοκτησίες που συμμετέχουν στον πολεοδομικό (οικιστικό) σχεδιασμό, πλην των άλλων, και μεταβολές που δεν έχουν οικονομικό αντικείμενο, οι οποίες απορρέουν από την εφαρμογή του άνω νόμου για τη συνολική διαχείριση της γης, με δέσμευση των υποχρεωτικών εισφερομένων τμημάτων αυτής και διάθεσή τους είτε απευθείας για τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους της πολεοδομικής μελέτης είτε για την αποκατάσταση άλλων ιδιοκτησιών που δεσμεύθηκαν για τον ίδιο σκοπό με μετακινήσεις των εισφερομένων τμημάτων για την καλύτερη αξιοποίηση της γης (ΟΛΑΠ 19/2002). Στις περιπτώσεις όμως που οφείλονται αποζημίωση σύμφωνα με τις διαδικασίες του ν.δ. από 17.7.1923 και του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων, όπως όταν αφαιρείται αναγκαστικά ένα ακίνητο, χωρίς να αντιπαρατίθεται άλλο ακίνητο στον ιδιοκτήτη του ή όταν αφαιρείται τμήμα του ακινήτου μεγαλύτερο εκείνου του ποσοστού της υποχρεωτικής εισφοράς σε γη, δεν επέρχονται στις ιδιοκτησίες αυτές οι αναφερόμενες στην πράξη εφαρμογής εμπράγματα μεταβολές προτού ολοκληρωθούν οι παραπάνω διαδικασίες και καταβληθεί η αποζημίωση. Με την καταβολή δε της ως άνω απο-

ζημίωσης συντελείται η απαλλοτρίωση και επέρχεται έκτοτε με πρωτότυπο τρόπο στα άνω Νομικά Πρόσωπα η κτήση του πράγματος και αντίστοιχα η απόσβεση κάθε εμπραγμάτου δικαιώματος τρίτου απ' αυτό, καθώς και η αυτοδίκαιη λύση των ενοχικών συμβάσεων (συμπεριλαμβανομένων και των εμπορικών μισθώσεων) που σχετίζονται με αυτό.

Κατά το άρθρο 216 παρ. 1 ΚΠολΔ, η αγωγή (όπως και κυρία παρέμβαση) εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 117 και 118 του αυτού Κώδικα, πρέπει να περιέχει σαφή έκθεση των γεγονότων, που τα θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου. Διαφορετικά, η αγωγή είναι αόριστη. Αν το δικαστήριο δεν απορρίψει αυτή, μολονότι το δικόγραφο της σε ό,τι αφορά την έκθεση των πραγματικών περιστατικών, που απαρτίζουν την ιστορική αιτία, είναι αόριστο, αλλά προβαίνει στην κατ' ουσία εξέτασή της, παραλείπει, κατά παράβαση της ως άνω διατάξεως του άρθρου 216 ΚΠολΔ, να κηρύξει ακυρότητα του δικογράφου και εντεύθεν, ιδρύεται ο λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθμ. 14 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με αυτόν αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα, έκπτωση από δικαίωμα ή απαράδεκτο.

Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε, αναφορικά με την έφεση του μισθωτή (Ι. Σ.), τα παρακάτω πραγματικά περιστατικά: «Για την επίδικη ιδιοκτησία (μίσθιο) του ενάγοντος (Θ. Μ.) με αρ. ... στα Ο.Τ. 13 και 14 της περιοχής Ελαιώνα του Δήμου Αθηναίων και στα πλαίσια της με αρ. Μ7/2001 Μεμονωμένης Πράξης Εφαρμογής στα ως άνω Ο.Τ., που κυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 4706/672/16-7-2001 απόφαση του Βοηθού Νομάρχη Αθηνών, οφείλονται αποζημίωση 442,15 τ.μ., η οποία δεν έχει αποδοθεί ακόμη στον ενάγοντα, λόγω μη ολοκλήρωσης της ενιαίας Πράξης Εφαρμογής του Ελαιώνα. Τούτο, πέραν των άλλων, προκύπτει από το υπ' αριθμ. πρωτ. 980/40/2004 έγγραφο της Δ/νσης Πολεοδομίας της Νομαρχίας Αθηνών, που επικαλείται και προσκομίζει ο ενάγων, αλλά και από το από Σεπτεμβρίου 2004 έγγραφο της

Δ/σης Σχεδίου Πόλεως (Γραφ. Ελαιώνα) του Δήμου Αθηναίων, μετά του συνημμένου σχεδιαγράμματος, που επικαλείται και προσκομίζει ο ίδιος ο εναγόμενος και όπου αναφέρεται ότι η ως άνω έκταση των 442,15 τ.μ. απομένει για αποζημίωση, στα πλαίσια της παραπάνω με αρ. Μ7/2001 Μεμονωμένης Πράξης Εφαρμογής, από το Δήμο Αθηναίων, στον οποίο θα αποδοθεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης. Έτσι, ανεξάρτητα από την μεταγραφή της Πράξεως Εφαρμογής, εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αποζημίωση και δεν έχει ολοκληρωθεί η Ενιαία Πράξη Εφαρμογής του Ελαιώνα, δεν επήλθε συντέλεση της απαλλοτριώσεως και εντεύθεν λύση της μισθώσεως και ο εναγόμενος οφείλει τα επίδικα μισθώματα και την αποζημίωση χρήσεως στον ενάγοντα και όχι στον υπέρ ου η απαλλοτρίωση Δήμο Αθηναίων, όπως έκρινε το Δικαστήριο τούτο (Εφετείο) με την υπ' αριθμ. 1550/2005 (άλλη) απόφασή του, που εκδόθηκε για παρόμοιο αντικείμενο, μεταξύ των αυτών διαδίκων, αλλά για προηγούμενο χρονικό διάστημα. Επομένως, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που με την εκκαλούμενη απόφαση του απέρριψε τον ως άνω ισχυρισμό του εναγομένου «περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποιήσεως» του ενάγοντος, αν και με άλλη αιτιολογία, που αντικαθίσταται με την παρούσα, δεν έσφαλε στην εφαρμογή του νόμου και στην εκτίμηση των αποδείξεων και τα αντίθετα υποστηριζόμενα από τον εκκαλούντα-εναγόμενο με τους ως άνω σχετικούς λόγους εφέσεως, κρίνονται αβάσιμα και απορριπτέα». Κατά της αποφάσεως αυτής ο μισθωτής άσκησε αναίρεση, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 725/2008 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, με παρόντα τον αναιρεσείοντα, τότε δεύτερο αναιρεσίβλητο. Λεκτέον ότι με την απόφαση αυτή έγινε δεκτό ότι ανεξάρτητα από τη μεταγραφή της Πράξεως Εφαρμογής, εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αποζημίωση και δεν έχει ολοκληρωθεί η Ενιαία Πράξη Εφαρμογής του Ελαιώνα, δεν επήλθε η συντέλεση της απαλλοτριώσεως και εντεύθεν λύση της μισθώσεως και ο εναγόμενος οφείλει τα επίδικα μισθώματα και την αποζημίωση χρήσεως στον ενάγοντα και όχι στον υπέρ ου η απαλλοτρίωση Δήμο Αθηναίων.

Περαιτέρω, αναφορικά με την κυρία παρέμβα-

ση του αναιρεσείοντος Δήμου..., δέχτηκε το Εφετείο ότι αυτή είναι αόριστη και εντεύθεν απορριπτέα ως απαράδεκτη, γιατί ο Δήμος επικαλείται απλώς μεταγραφή της Πράξεως εφαρμογής και όχι ευθέως συντέλεση της απαλλοτριώσεως (και λύση της μισθώσεως) με την καταβολή της αποζημίωσης και την ολοκλήρωση της διαδικασίας του ν.δ. 17-7-1923 και του ν.δ. 797/1971 και στην προκείμενη περίπτωση την ολοκλήρωση της ενιαίας Πράξης Εφαρμογής του Ελαιώνα και δη κατά μείζονα λόγο αφού ο Δήμος δέχεται ότι διά της Πράξεως εφαρμογής πρέπει να παραχωρηθεί στον ενάγοντα έκταση 442,15 τ.μ. και έχει μάλιστα ζητήσει και τον καθορισμό προσωρινής τιμής μονάδος αποζημίωσης για να αποζημιώσει τον ενάγοντα. Με βάση τις ως άνω παραδοχές το Εφετείο, που έκρινε αόριστη την κυρία παρέμβαση δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ και γι' αυτό ο πρώτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως με το δεύτερο σκέλος του οποίου υποστηρίζονται τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως και αν το δικαστήριο παρά το νομό δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ο λόγος αυτός δεν στοιχειοθετείται αν το δικαστήριο που δίκασε έλαβε υπόψη τον προταθέντα ισχυρισμό και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό. Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου της αίτησης αναιρέσεως αποδίδεται από τον αναιρεσείοντα στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό του, που ασκούσε ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, ότι κατέστη κύριος της επίδικης έκτασης του μισθίου βάσει του άρθρου 12 παρ.5,6,7α' εδ. 4 Ν. 1337/1983 και 24 παρ. 2-4 του Συντάγματος, με βάση τη μεταγραφή των ΜΠΕ, που αναφέρει και ότι η έκταση του μισθίου εμπεριέχεται σε αυτές οι οποίες αποκτήθηκαν όχι με απαλλοτρίωση αλλά με υποχρεωτική εισφορά σε γη τμήματος της εντασσόμενης στο σχέδιο ιδιοκτησίας Μ., που προσδιορίζονται για κοινόχρηστοι χώροι, για τις οποίες δεν οφείλεται αποζημίωση. Όμως, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση,

το Εφετείο απάντησε επί του ισχυρισμού αυτού του αναιρεσειόντος, τον οποίο απέρριψε ως αόριστο, έτσι δε ο σχετικός λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ.15 ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναιρέσεως και αν παρά το νόμο ανακλήθηκε οριστική απόφαση. Ο λόγος αυτός ιδρύεται όταν παρά το νόμο ανακληθεί ολικά ή κατά ένα μέρος οριστική απόφαση. Για να είναι ορισμένος ο σχετικός λόγος πρέπει να αναφέρεται το περιεχόμενο και η θέση της οριστικής διατάξεως, καθώς και αν αυτή ανακλήθηκε ρητά ή σιωπηρά.

Στην προκειμένη περίπτωση, με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως αποδίδεται η πλημμέλεια ότι «δεν αφαιρέθηκε διά της εντάξεως το σύνολο της ιδιοκτησίας Μ., αλλά τμήμα μόνο αυτής που αντιστοιχούσε σε εισφορά σε γη, όπου ακριβώς επάνω στα εισφερόμενα τμήματα ευρίσκετο το επίδικο μίσθιο, συνεπώς παραβίασε τις διατάξεις νόμου η προσβαλλόμενη, αλλά και υπέπεσε στην παράβαση του άρθρου 559 αριθ. 15». Ο λόγος αυτός είναι αόριστος γιατί δεν περιέχει τα ως άνω στοιχεία και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ.11 ΚΠολΔ ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη τα αποδεικτικά μέσα που ο αναιρεσειών είχε προσκομίσει με επίκληση, είναι απορριπτέος, ως απαράδεκτος, διότι δεν στοιχειοθετείται ο ως άνω λόγος, όταν το δικαστήριο δεν εισήλθε στην έρευνα της ουσίας της κυρίας παρεμβάσεως, αλλά απέρριψε αυτή ως αόριστη (ΟΛΑΠ 3/1997).

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως και να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των παρισταμένων διαδίκων, λόγω του δυσερμήνευτου των διατάξεων που εφαρμόστηκαν (αρθρ.179 και 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 6-7-2007 αίτηση για αναιρέση της 4542/2006 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

Και

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των παρισταμένων διαδίκων.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1262/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Προσημείωση υποθήκης. Φύση και λειτουργία αυτής. Αιρέσεις για να ισχύσει ως υποθήκη. Η υποθήκη θεωρείται εγγραφείσα από την ημέρα της προσημειώσεως, εφόσον πληρωθούν οι δύο αιρέσεις. Η τροπή σε υποθήκη νομίμως γίνεται και μετά την κήρυξη της πτώχευσης. Η πτώχευση δεν συνεπάγεται την αναστολή των διώξεων του ενυπόθηκου δανειστή. Αυτός μπορεί να ασκήσει την υποθηκική αγωγή και να επισπεύσει πλειστηριασμό στο ενυπόθηκο ακίνητο. Παράλληλα διατηρεί και το δικαίωμα της αναγγελίας με προνομιακή κατάταξη (λόγω της υποθήκης) σε πλειστηριασμό που έχει επισπεύσει άλλος δανειστής. Αντίθετα αν η προσημείωση της υποθήκης δεν ετράπη πριν την πτώχευση σε υποθήκη, τότε αναστέλλεται η ατομική ικανοποίηση αυτής. Πράξεις της εκτελέσεως που τυχόν διενεργηθούν (μετά την κήρυξη της πτώχευσης) είναι άκυρες και ακυρώνονται με την ανακοπή του αρ. 933 ΚΠολΔ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 176/2009 απόφαση ΕφετΘεσ/κης).

Κατά τη σαφή έννοια των άρθρων 1276, 1277, 1278 και 1279 Α.Κ, η προσημείωση χορηγεί δικαίωμα μόνο προτιμήσεως για την απόκτηση υποθήκης, υπό τη διπλή αίρεση της τελεσιδίκου επιδικάσεως της απαιτήσεως και της τροπής αυτής σε υποθήκη, μέσα στην προθεσμία που ορίζει το άρθρο 1323 αριθμ. 2 του Α.Κ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 56 § 2 του Εισ.Ν Κ.Πολ.Δ. Η πλήρωση της ως άνω αιρέσεως ενεργεί αναδρομικώς, δηλαδή η υποθήκη λογίζεται εγγραφείσα από την ημέρα της προσημειώσεως, η ρύθμιση δε αυτή δεν επηρεάζεται από την πτώχευση του οφειλέτη. Έτσι, η προσημείωση που ενεγράφη πριν από τον ύποπτο χρόνο του άρθρου 537 ΕμπΝ μπορεί να τραπεί σε υποθήκη οποτεδήποτε, ακόμα και μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως. Εξ άλλου, από τα άρθρα 534, 582, 601, 644, 648 και 665 επ. του

ΕμπΝ που έχουν εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση συνάγεται ότι της αναστολής των ατομικών διώξεων εξαιρούνται οι απαιτήσεις κατά του πτωχού που είναι ασφαλισμένες με υποθήκη, ενέχυρο ή ειδικό προνόμιο, οι δικαιούχοι των οποίων δεν υποχρεούνται να υποβληθούν στη διαδικασία της επαληθεύσεως, αλλά μπορούν να επιδιώξουν την πλήρη ικανοποίησή τους εκ του υπεγγύου πράγματος, ασκώντας την εκ του άρθρου 1292 Α.Κ. εμπράγματη υποθηκική αγωγή, η οποία οδηγεί στον πλειστηριασμό του ενυπόθηκου. Πέραν όμως της αγωγής αυτής, έχουν παράλληλα και δικαίωμα αναγγελίας στον πλειστηριασμό του ενυπόθηκου, οπότε η κατάταξη αυτών γίνεται προνομιακά σύμφωνα με το άρθρο 1007 § 1 ΚΠολΔ. Εξ άλλου, η απαίτηση που είναι ασφαλισμένη με προσημείωση υποθήκης, δεν εξομοιώνεται με ενυπόθηκη, αλλά χορηγεί όπως προεκτέθηκε δικαίωμα μόνο προτιμήσεως για την απόκτηση υποθήκης και ταυτόχρονα, δικαίωμα τυχαίας κατατάξεώς της, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο 1007 § 1 του ΚΠολΔ. Το δικαίωμα τούτο μπορεί να επιδιωχθεί κατά τους κοινούς κανόνες από το δανειστή και ατομικώς κατά του οφειλέτη, εκπροσωπούμενου υπό του συνδίκου, είτε για να αποκτηθεί τίτλος εκτελέσεως, όταν δεν υπάρχει τοιούτος, είτε για να τραπεί απλώς η προσημείωση σε υποθήκη και αποκτηθεί έτσι η δυνατότητα αναγκαστικής εκτελέσεως επί του ενυπόθηκου. Από αυτά παρέπεται ότι η αναγκαστική εκτέλεση, που άρχισε πριν από την πτώχευση του οφειλέτη, δεν μπορεί να επισπευσθεί μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως προς ικανοποίηση απαιτήσεως η οποία δεν ασφαρίζεται με υποθήκη, ενέχυρο ή ειδικό προνόμιο, άρα ούτε προς ικανοποίηση απαιτήσεως ασφαλιζόμενης με προσημείωση υποθήκης. Αν, εντούτοις, επισπευσθεί τέτοια εκτέλεση μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως οι επιχειρούμενες σχετικώς πράξεις εκτελέσεως είναι άκυρες και η ακυρότητα αυτή μπορεί να προβληθεί εκ μέρους του συνδίκου με την ανακοπή εκ του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

Στη προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με τη προσβαλλόμενη απόφασή του έκρινε νόμιμο και ουσιαστικά βάσιμο το σχετικό λόγο της ανακοπή της αναιρεσίβλητης σύμφωνα με τον οποίο ακύρως η αναιρεσείουσα προσημειούχος δανείστρια συνέχισε μετά τη πτώχευση αυτής (οφειλέτριας) την σε βάρος της τελευταίας αναγκαστική εκτέλεση ενόψει του ότι δεν είχε τρέψει σε υποθήκη την προσημείωση που είχε εγγράψει πριν από τη πτώχευση. Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παραβίασε με εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή τις ανωτέρω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις που εφάρμοσε γι' αυτό και ο σχετικός πρώτος λόγος της αναίρεσης από τον αριθ. 1 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα είναι αβάσιμος. Οι λοιποί λόγοι της αναίρεσης από τους αριθ. 4, 14, 16, 17 και 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. είναι αόριστοι διότι εκτός της αριθμητικής αναφοράς τους ουδώς προσδιορίζονται στο αναιρετήριο οι συγκεκριμένες πλημμέλειες που θεμελιώνουν τους λόγους αυτούς.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 23 Ιουλίου 2009 αίτηση της εταιρίας με την επωνυμία «...» για αναίρεση της υπ' αριθ. 176/2009 απόφασης του Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Και

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1288/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Δικονομία πολιτική. Ανααιρετικοί λόγοι. Έννοια «πραγμάτων» κατ' αρ. 559 περ. 8 ΚΠολΔ. Ο λόγος αυτός δεν ιδρύεται, όταν το δικαστήριο δεν απαντά σε απαράδεκτο εν γένει ισχυρισμό. Επίσης δεν υποχρεούται να απαντήσει σε αρνητικούς ισχυρισμούς και σε επιχειρήματα (πραγματικά και νομικά) των διαδίκων. Έννοια «αδίκαστης αίτησης», κατ' αρ. 559 περ. 9 ΚΠολΔ. Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Καθεστώς δικαιωμάτων που υφίστανται αφ' ενός επί της χωριστής ιδιοκτησίας και αφ' ετέρου επί του εδάφους και των κοινοχρήστων μερών.

Σύμβαση περί συστάσεως διηρημένης ιδιοκτησίας με την αίρεση κατασκευής μελλοντικών διαμερισμάτων. Κρίση ότι μία τέτοια σύμβαση είναι έγκυρη. Η έλλειψη της οικοδομικής άδειας επιφέρει μόνο συνέπειες από την πολεοδομική νομοθεσία. Βεβαίωση των ΟΤΑ περί μη οφειλής τέλους ακινήτου. Η ανακριθής βεβαίωση δεν συνεπάγεται ακυρότητα του μεταβιβαστικού συμβολαίου. Φορολογικά πιστοποιητικά περί εισοδημάτων ή μη του ακινήτου που μεταβιβάζεται. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 454/2008 ΕφΛαρ).

1. Με την κρινόμενη αίτηση αναίρεσης προσβάλλεται η αντιμωλία των διαδίκων εκδοθείσα κατά την τακτική διαδικασία υπ' αριθ. 454/2008 τελεσίδικη απόφαση του Εφετείου Λάρισας, που απέρριψε ως απαράδεκτη την από 20.12.2006 αντέφεση του πρώτου των αναιρεσιβλήτων και κατ' ουσίαν την από 30.11.2006 έφεση της ήδη αναιρεσειούσας κατά της υπ' αριθ. 272/2006 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, η οποία είχε απορρίψει την από 9.6.2005 αγωγή της με αίτημα να αναγνωρισθεί η ακυρότητα των υπ' αριθ. ... και .../5.10.2004 πράξεων της συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Λ.-Μ., καθώς και του υπ' αριθ. .../ 19.10.2004 πωλητήριου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Σ., ενώ περαιτέρω με σωρευόμενη στην αγωγή αίτηση ζητήθηκε κατ' εκτίμηση και η ανάκληση της προσημείωσης υποθήκης, η οποία δυνάμει της υπ' αριθ. 44553/12.11.2004 απόφασης ασφαλιστικών μέτρων του ΜονΠρΛάρισας γράφτηκε υπέρ της δεύτερης των αναιρεσιβλήτων στις οριζόντιες ιδιοκτησίες που άκυρα με το παραπάνω πωλητήριο συμβόλαιο μεταβιβάστηκαν από την αναιρεσειούσα στον πρώτο των αντιδίκων της. Η αίτηση αναίρεσης ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρ. 552, 553, 556, 558, 564, 566§1 ΚΠολΔ), είναι συνεπώς παραδεκτή (άρθρ. 577 § 1 ΚΠολΔ) και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τους λόγους της (άρθρ. 577 § 3 ΚΠολΔ).

2. Ο λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 8 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, που στόχο έχει τη διασφάλιση του συζητητικού συστήματος (άρθρ. 106 ΚΠολΔ), αλλά και την αρχή της ακρόασης των διαδίκων (άρθρ. 110 § 2 ΚΠολΔ), ιδρύεται όταν το δικαστήριο της ουσίας παρά το νόμο και εκτιμώντας προφανώς εσφαλμένα τα διαδικαστικά έγγραφα (άρθρ. 561 § 2 ΚΠολΔ) είτε έλαβε υπόψη του πράγματα που δεν προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης (ΟΛΑΠ 13/1995) είτε δεν έλαβε υπόψη του πράγματα που προτάθηκαν και έχουν επίσης ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, νοούνται δε ως πράγματα οι αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων που τείνουν στη θεμελίωση, κατάλυση ή παρακώλυση του ασκούμενου με την αγωγή, ένσταση ή αντένσταση ουσιαστικού ή δικονομικού δικαιώματος (ΟΛΑΠ 3/1997), δηλαδή οι ισχυρισμοί που κατά το νόμο διαμόρφωσαν ή ανάλογα ήταν ικανοί να διαμορφώσουν το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης (ΟΛΑΠ 2/1989), θα πρέπει δε, αν πρόκειται για ισχυρισμούς που δεν λήφθηκαν υπόψη, ενώ έπρεπε να ληφθούν, να προτάθηκαν παραδεκτά στο δικαστήριο της ουσίας (ΟΛΑΠ 12/2000, ΟΛΑΠ 2/2001) και μάλιστα από τον ήδη αναιρεσειόντα. Ειδικότερα αν προσβάλλεται για τον παραπάνω λόγο απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, θα πρέπει ο ισχυρισμός που δεν αξιολογήθηκε, να είχε προταθεί παραδεκτά στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αλλά και να επαναφέρθηκε παραδεκτά (με λόγο έφεσης ή αναλόγως, κατά το άρθρ. 240 ΚΠολΔ, με τις προτάσεις) και στο δεύτερο βαθμό και να αναφέρεται αυτό στο αναιρετήριο, εκτός αν υπάγεται στις εξαιρέσεις του άρθρ. 562§2 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 43/1990) ή πρόκειται για ισχυρισμό που παραδεκτά κατά το άρθρ. 527 ΚΠολΔ προτάθηκε για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη, που επίσης πρέπει να διευκρινίζεται στο αναιρετήριο. Επομένως δεν ιδρύει τον παραπάνω λόγο αναίρεσης η παράλειψη του δικαστηρίου της ουσίας να απαντήσει σε ισχυρισμό εκπρόθεσμο, αόριστο και γενικώς απαράδεκτο, μη νόμιμο ή αλυσιτελή (ΟΛΑΠ 2/1989, ΟΛΑΠ 14/2004) ή σε απλώς αρνητικό ή διευκρινιστικό ισχυρισμό, δηλαδή σε ισχυρισμό που δεν καταλήγει στην επίκληση έννομης συνέπειας και βέ-

βαία το δικαστήριο δεν υποχρεούται να απαντήσει ούτε στα πραγματικά επιχειρήματα των διαδίκων που αντλούν αυτοί από τα προσκομιζόμενα αποδεικτικά μέσα, έστω και αν διατυπώνονται υπό τη μορφή λόγου έφεσης, ούτε στα νομικά επιχειρήματά τους, που σε αντίθεση με τους αυτοτελείς ισχυρισμούς τους δεν περιέχουν κρίση ως προς την επέλευση ή όχι μιας έννομης συνέπειας, αλλά προβάλλονται με σκοπό να συμβάλουν στον καθορισμό του αληθινού νοήματος του επικαλούμενου ή αποκρουόμενου στη συγκεκριμένη περίπτωση κανόνα δικαίου. Ο ίδιος λόγος αναίρεσης απορρίπτεται ως αβάσιμος, αν το δικαστήριο έλαβε μεν υπόψη του τον κρίσιμο ισχυρισμό, όμως τον απέρριψε για οποιονδήποτε λόγο, τυπικό ή ουσιαστικό (ΟΛΑΠ 12/19991). Εξ άλλου ως αίτηση αδίκαστη, που θεμελιώνει το λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 9 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, νοείται μόνον εκείνη που αναφέρεται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο της δίκης και προκαλεί εκκρεμοδικία, δηλαδή δεν εμπίπτουν στην έννοια αυτή οι ενστάσεις ή αντενστάσεις των διαδίκων, η δε παράλειψη του δικαστηρίου της ουσίας να τις λάβει υπόψη του θεμελιώνει το λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 8 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ.

Με τον πρώτο λόγο της αίτησης αναίρεσης από τους αριθμούς 8β και 9γ του άρθρ. 559 ΚΠολΔ αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια ότι δεν έλαβε υπόψη τον αγωγικό ισχυρισμό της αναιρεσείουσας, που επαναφέρθηκε και με τον δεύτερο λόγο της έφεσής της, ότι είναι άκυρη ως εικονική η περιεχόμενη στην υπ' αριθ. .../5.10.2004 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Λ.-Μ. δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της, με την οποία δημιουργήθηκαν 23 θέσεις στάθμευσης στο υπόγειο της πολυώροφης οικοδομής της, στη συμβολή των οδών... και..., στη..., αφού δεν υπήρχε για τη δημιουργία τους νομική υποχρέωση από τις διατάξεις ειδικότερα του άρθρ. 1 ν. 960/1979, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 1 ν. 12-21/1981, ούτε πραγματική ανάγκη, με αποτέλεσμα το Εφετείο να αφήσει τελικά αδίκαστο το αίτημα της αναιρεσείουσας για αναγνώριση της ακυρότητας της παραπάνω δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου της. Ωστόσο από την παραδε-

κτή επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης (άρθρ. 561 § 2 ΚΠολΔ) προκύπτει ότι ο παραπάνω ισχυρισμός της αναιρεσείουσας λήφθηκε υπόψη από το Εφετείο και το αντίστοιχο αίτημά της κρίθηκε, όπως και πρωτοδίκως, απορριπτό, επειδή έγινε δεκτό (σελ. 21) ότι «οι επίμαχες... και .../5.10.2004 μονομερείς δικαιοπραξίες καταρτίστηκαν στα σοβαρά και όχι φαινομενικά, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εκκαλούσα (αναιρεσείουσα), αφού η βούληση των συμβαλλομένων μερών ήταν σε κάθε περίπτωση η πώληση και η μεταβίβαση του οικοπέδου μετά της επ' αυτού πολυώροφης οικοδομής». Επομένως ο πρώτος λόγος της αίτησης αναίρεσης είναι αβάσιμος και απορριπτός.

3. Από τις διατάξεις των άρθρ. 1002, 1117 ΑΚ και 1, 2 § 1, 3 § 1, 4 § 1, 5 και 13 του ν. 3741/1929 «περί της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους», που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρ. 54 ΕισΝΑΚ, προκύπτει ότι σε περίπτωση ιδιοκτησίας κατ' ορόφους (οριζόντιας ιδιοκτησίας ή οροφοκτησίας) δημιουργείται αφενός μεν χωριστή (διαιρεμένη) κυριότητα σε όροφο ή διαμέρισμα ορόφου, αφετέρου δε αναγκαστική συγκυριότητα, που αποκτάται αυτοδικαίως ως ανάλογη ποσοστιαία μερίδα στο έδαφος και στα μέρη της οικοδομής που χρησιμεύουν στην κοινή χρήση όλων των οροφοκτητών. Κατά την έννοια και το σκοπό των σχετικών με το θεσμό της οροφοκτησίας διατάξεων, σε συνδυασμό και με τις διατάξεις της εν γένει πολεοδομικής νομοθεσίας, ως όροφος ή διαμέρισμα ορόφου νοείται το αναποχώριστο τμήμα της οικοδομής ή του ορόφου, που μαζί με τα συστατικά του αποτελεί περικλειστο χώρο, διαχωριζόμενο σαφώς από τα λοιπά διαιρετά και αδιαίρετα τμήματα της οικοδομής και συνεπώς ως ανεξάρτητο τμήμα της είναι κατάλληλο για αυτοτελή οικιστική χρήση. Επομένως μόνον οι όροφοι ή τα διαμερίσματα ορόφων υπό την έννοια των περικλειστων και αυτοτελών χώρων της οικοδομής, καθώς και τα εξομοιούμενα μ' αυτούς υπόγεια και δωμάτια κάτω από τη στέγη, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας.

Αντίθετα δεν είναι δυνατή η σύσταση διαιρεμένης ιδιοκτησίας σε ανοικτό χώρο, εκτός αν προβλέπεται στη συστατική της οροφοκτησίας

πράξη ή σε μεταγενέστερη συμφωνία όλων των οροφοκτητών, που μεταγράφηκε νόμιμα, ότι ο χώρος αυτός πρόκειται να οικοδομηθεί, οπότε η σύσταση της διαιρεμένης ιδιοκτησίας αναφέρεται στους μελλοντικούς ορόφους ή διαμερίσματα και τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της κατασκευής τους (ΟΛΑΠ 23/2000). Με την προϋπόθεση αυτή δεν πάσχει και δεν είναι άκυρη η σύσταση διαιρεμένης ιδιοκτησίας που αφορά μελλοντικούς ορόφους ή διαμερίσματα ορόφων και ούτε βέβαια η καθυστέρηση ή η αναβολή της κατασκευής τους συνιστά ματαίωση της αντίστοιχης αναβλητικής μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής τους αίρεσης, από την οποία εξαρτάται η σύσταση της διαιρεμένης ιδιοκτησίας. Εξ άλλου το κύρος της συστατικής της οροφοκτησίας πράξης δεν εξαρτάται από τη συμφωνία της προς τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, οι οποίες εξυπηρετούν ειδικούς σκοπούς, όπως η στατική ασφάλεια, η υγιεινή κ.λπ., γι' αυτό και η παράβασή τους επισύρει μόνον τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις αυτές κυρώσεις και όχι την ακυρότητα της αντίθετης μ' αυτές συστατικής της οροφοκτησίας πράξης (ΟΛΑΠ 583/1983, ΑΠ 121/2003), εκτός αν ρητά προβλέπεται η ακυρότητά της (ΑΠ 102/1994).

Συνεπώς η σύσταση της οροφοκτησίας, που συνεπάγεται αλλαγή της μέχρι τότε χρήσης της οικοδομής, είναι έγκυρη και αν πραγματοποιήθηκε χωρίς την οικοδομική άδεια, που προβλέπει η διάταξη του άρθρ. 5§1 ν. 1577/1985 (Γ.Ο.Κ.), αφού η παράβαση της διάταξης αυτής, όπως προκύπτει από τις παραγράφους 2 του ίδιου άρθρου και 4 του άρθρ. 22 ίδιου νόμου, έχει ως μόνη συνέπεια να θεωρείται αυθαίρετη η αλλαγή της χρήσης της οικοδομής και να επισύρει την εφαρμογή των διατάξεων για τις αυθαίρετες κατασκευές (πρβλ. ΑΠ 134/2006, ΣτΕ 736/1999 και 2491/2008). Στη συγκεκριμένη περίπτωση από την παραδεκτή επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι αυτή, εκτιμώντας το σύνολο των νομίμως επικληθέντων και προσκομισθέντων από τους διαδίκους αποδεικτικών μέσων, δέχθηκε, μεταξύ άλλων, ως προς την ουσία της υπόθεσης και τα ακόλουθα: «Με το υπ' αριθ. .../9.9.1986 αγοραπωλητήριο συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Λάρισας Φ. Π.-Π.,

που μεταγράφηκε νόμιμα..., περιήλθε στην κυριότητα της εκκαλούσας (αναιρεσεύουσας) ένα οικοπέδο που βρίσκεται στην πόλη της Λάρισας και στη συμβολή των οδών... και... Στο οικοπέδο αυτό η εκκαλούσα το έτος 1988 και δυνάμει της .../1988 οικοδομικής άδειας του Πολεοδομικού Γραφείου του Δήμου Λάρισας ανήγειρε πολυώροφη οικοδομή... που αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο, πέντε υπέρ το ισόγειο ορόφους και δώμα. Η χρήση του ισογείου ήταν καταστήματα και των ορόφων κατοικία. Ακολούθως εκδόθηκαν η 4650/24.9.1990 άδεια, με την οποία έγινε αλλαγή χρήσης της οικοδομής σε πολυκατάστημα και η κατασκευή δυο κατοικιών στον πέμπτο όροφο, η 2005/21.5.1992 άδεια αλλαγής χρήσης του τέταρτου ορόφου σε καταστήματα και η 106/1996 άδεια, με την οποία έγινε διαρρύθμιση του ισογείου σε καταστήματα... Κατά τον Αύγουστο του 2004 η εκκαλούσα αποφάσισε να εκποιήσει το ανωτέρω ακίνητο... Ακολούθως με το από 23.8.2004 ιδιωτικό συμφωνητικό, που υπέγραψαν ο νόμιμος εκπρόσωπος της εκκαλούσας και ο πρώτος εφεσίβλητος (πρώτος αναιρεσίβλητος), τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν ότι το τίμημα του συνόλου του ακινήτου θα ανερχόταν στο ποσό των 10.500.000 ευρώ, ότι στο συμβόλαιο θα αναγραφόταν η αντικειμενική αξία και θα συντασσόταν στην Αθήνα σε συμβολαιογράφο της αρεσκείας του αγοραστή και ότι τα μισθώματα του μηνός Σεπτεμβρίου 2004 από τους μισθωτές του ακινήτου θα εισπραχθούν από την εκκαλούσα ... Από το ως άνω συμφωνητικό, αλλά ούτε και από άλλο αποδεικτικό στοιχείο, προκύπτει ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την εκποίηση του ακινήτου, που τέθηκε από τον πρώτο εφεσίβλητο, ήταν η υπαγωγή αυτού στις διατάξεις της οριζόντιας ιδιοκτησίας. Ακολούθως ο νόμιμος εκπρόσωπος της εκκαλούσας, στις 5.10.2004, προέβη στην κατάρτιση δυο δικαιπραξιών στη συμβολαιογράφο Αθηνών Α. Λ.-Μ., δηλαδή της .../5.10.2004 για παραχώρηση χώρων προς δημιουργία γκαράζ και της .../5.10.2004 συστατικής οριζόντιας ιδιοκτησίας, τις οποίες μετέγραψε νόμιμα... Με την πρώτη των ως άνω πράξεων δηλώθηκε από το νόμιμο εκπρόσωπο της εκκαλούσας ότι στο υπόγειο της πενταώροφης οικοδομής έχουν δη-

μιουργηθεί 23 θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων, επιφάνειας της κάθε μιας 12 τ.μ., προς εξυπηρέτηση των αυτοκινήτων των ιδιοκτητών και ενοίκων της οικοδομής. Με τη δεύτερη πράξη ο νόμιμος εκπρόσωπος της εκκαλούσας δήλωσε ότι υπάγει το ακίνητο στο σύστημα και στις διατάξεις του ν. 3741/1929 και των άρθρ. 1002 και 1117 ΑΚ, συνέστησε δε επ' αυτού αυτοτελείς, ανεξάρτητες, διηρημένες και διακεκριμένες οριζόντιες ιδιοκτησίες στο υπόγειο, ισόγειο, αποθήκες, θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων, καταστήματα, γραφεία, διαμερίσματα Α, Β, Γ, Δ και Ε ορόφων, οι οποίες στο εξής θα αποτελούν ιδιοκτησίες χωριστής κυριότητας. Οι όροφοι της οικοδομής φαίνονται στα από Οκτωβρίου 2004 σχέδια κάτοψης και περιγράφονται στην .../2004 πράξη της ανωτέρω συμβολαιογράφου... Ακολούθως με το υπ' αριθ. .../19.10.2004 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Σ., που μεταγράφηκε νόμιμα..., οι περιγραφόμενες στην ανωτέρω πράξη οριζόντιες ιδιοκτησίες... περιήλθαν λόγω αγοράς στην κυριότητα του πρώτου εφεσιβλήτου... Η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι ο νόμιμος εκπρόσωπός της υπερέβη την εντολή που του δόθηκε..., καθόσον η εντολή ήταν να πουλήσει το ακίνητο στην πραγματική πολεοδομική και νομική του κατάσταση, ήτοι σ' αυτή της πενταώροφης οικοδομής (οικοδόμημα με ενιαίους χώρους) και όχι σ' αυτή των πενήντα πέντε οριζόντιων ιδιοκτησιών, όπως περιγράφονται στο συμβόλαιο, οι δε οριζόντιες ιδιοκτησίες είναι ανύπαρκτες και ουδέποτε συντελέσθηκε η υλική διαίρεση των ορόφων σε περισσότερες αυτοτελείς ιδιοκτησίες... Ας σημειωθεί ότι κατά την κατάρτιση των υπ' αριθ. ... και .../2004 μονομερών δικαιοπραξιών προσκομίσθηκαν από το νόμιμο εκπρόσωπο της εκκαλούσας επίσημα αντίγραφα των 183 και 184/10.9.2004 πρακτικών του Δ.Σ. αυτής, με τα οποία το Δ.Σ. αποφάσισε ομόφωνα τη σύνταξη της πράξης παραχώρησης χώρων γκαράζ και τη σύσταση οριζόντιων ιδιοκτησιών στην οικοδομή και εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας Μ. Μ. να υπογράψει τις συμβολαιογραφικές πράξεις που απαιτούνταν. Τα πρακτικά αυτά η αιτούσα ισχυρίζεται ότι είναι ανύπαρκτα και ότι συντάχθηκαν ύστερα από υπόδειξη

των εφεσιβλήτων. Κάτι τέτοιο όμως δεν προέκυψε από κανένα αποδεικτικό στοιχείο... Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι η δημιουργία αυτοτελών διαιρεμένων ιδιοκτησιών δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθεί επί του παρόντος, γεγονός που γνώριζαν τα συμβαλλόμενα μέρη, καθόσον είχαν συναφθεί από την εκκαλούσα μισθώσεις, οι οποίες ήταν ενεργείς και οι όροφοι της οικοδομής είχαν διαμορφωθεί σύμφωνα με τις στεγαστικές ανάγκες των μισθωτών. Οι 1ος, 2ος, 3ος και 4ος όροφοι είχαν διαιρεθεί με χωρίσματα από γυψοσανίδα και κινητά προκατασκευασμένα χωρίσματα με τζάμια και χρησιμοποιούνταν ως χώροι γραφείων. Οι τρεις πρώτοι όροφοι επικοινωνούσαν με εσωτερική κυλιόμενη σκάλα, η οποία κατασκευάσθηκε το έτος 1989, όταν η οικοδομή χρησιμοποιείτο ως πολυκατάστημα, οι δε ημιυπαίθριοι χώροι είχαν κλειστεί και ενσωματωθεί στον ωφέλιμο χώρο των ορόφων, ενώ το ισόγειο αποτελείτο από καταστήματα. Για το λόγο δε αυτό επισυνάφθηκε στο πωλητήριο ως άνω συμβόλαιο και η .../1988 άδεια οικοδομής, που ήταν η αρχική άδεια και μ' αυτή είχε εγκριθεί η δημιουργία στο υπόγειο 23 χώρων στάθμευσης... Για εξυπηρέτηση όμως των μισθωτών του ισογείου και των δυο πρώτων ορόφων, εκτός από τέσσερις θέσεις στάθμευσης, οι λοιπές είχαν περιτοχισθεί και χρησιμοποιούνταν από τους μισθωτές ως αποθήκες. Όπως βεβαιώνεται και στην 469/23.1.2006 πραγματογνωμοσύνη, που ενεργήθηκε με επιμέλεια της εκκαλούσας από τους ορισθέντες από το Τ.Ε.Ε. μηχανικούς Ι. Γ. και Ε. Μ., υπάρχουν διαφοροποιήσεις της αρχικής .../1988 οικοδομικής άδειας και των αναθεωρήσεων αυτής σε σχέση με τα σχέδια που επισυνάφθηκαν στην πράξη σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας και στο πωλητήριο συμβόλαιο. Όμως έχει διατηρηθεί το περιτύπωμα του κτιρίου και για κάθε εσωτερική διαρρύθμιση και αλλαγή χρήσης θα απαιτηθεί νέα οικοδομική άδεια, για την έκδοση της οποίας θα επιβαρυνθεί ο πρώτος εφεσιβλήτος. Οι κατασκευές που παρατηρούνται στο κτίριο και έχουν γίνει όταν αυτό ανήκε στην εκκαλούσα για την καλύτερη εξυπηρέτηση του σκοπού για τον οποίο προορίζονταν, ήτοι διαρρυθμίσεις ή προσθήκες χωρίς την απαιτούμενη προς τούτο

οικοδομική άδεια, δεν καθιστούν το κτίριο ολόκληρο αυθαίρετο, καθόσον τούτο έχει ανεγερθεί νομίμως με βάση την .../1988 οικοδομική άδεια και η απαγόρευση της διάθεσης ή σύστασης εμπράγματος δικαιώματος του άρθρ. 17§10 ν. 1337/1983 δεν εκτείνεται σ' αυτό. Το αυθαίρετο περιορίζεται σε μόνη τη χωρίς άδεια διαρρύθμιση ή προσθήκη, η οποία και μόνον υπόκειται σε κατεδάφιση, αν δεν ήθελε νομιμοποιηθεί ή δεν συντρέχει περίπτωση νομιμοποίησής της. Από τα ίδια τέλος αποδεικτικά στοιχεία δεν προέκυψε ότι η εκκαλούσα βρισκόταν σε δυσχερή οικονομική κατάσταση και ότι αυτήν εκμεταλλεύτηκε ο πρώτος των εφεσιβλήτων. Αντίθετα αποδείχθηκε ότι η εκκαλούσα, έχοντας αποφασίσει ότι τη δεδομένη στιγμή ήταν συμφέρουσα για τη διαχείριση της περιουσίας της η εκποίηση του ακινήτου της, αναζήτησε ο νόμιμος εκπρόσωπός της αγοραστή αρχικά στο χώρο της... και σταθμίζοντας το οικονομικό όφελος της εταιρείας επέλεξε, μεταξύ άλλων υποψηφίων, ως αγοραστή τον πρώτο εφεσίβλητο, ο οποίος προσέφερε το μεγαλύτερο τίμημα, αφού προηγουμένως προέβη σε διαπραγματεύσεις μαζί του, ρύθμισε τα θέματα της κατάρτισης του συμβολαίου πώλησης και προέβη στην κατάρτιση των πράξεων παραχώρησης χώρου γκαράζ και σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας σε συμβολαιογράφο της επιλογής του... και το Δικαστήριο κρίνει οι επίμαχες... και .../5.10.2004 μονομερείς δικαιопραξίες καταρτίσθηκαν στα σοβαρά και όχι φαινομενικά, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εκκαλούσα, αφού η βούληση των συμβαλλομένων μερών ήταν σε κάθε περίπτωση η πώληση και η μεταβίβαση του οικοπέδου μετά της επ' αυτού πολυώροφης οικοδομής. Το κύρος εξάλλου της πράξης με την οποία συνιστάται νομοτύπως σε ένα ακίνητο διαιρεμένη οριζοντίως ή καθέτως ιδιοκτησία, δεν εξαρτάται από τη συμφωνία αυτής προς τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις ούτε από την ύπαρξη ή μη κατά το χρόνο της κατάρτισης της συμφωνίας διαιρεμένων υπό την ανωτέρω έννοια ιδιοκτησιών, δεδομένου ότι είναι επιτρεπτή κατά νόμο η σύσταση αυτοτελών οριζόντιων διαιρεμένων ιδιοκτησιών και επί μερών της οικοδομής, που πρόκειται να κατασκευασθούν μελλοντικά. Πολύ δε περισσότερο είναι

δυνατή σε οικοδομή που έχει ήδη κατασκευασθεί. Η κατά παράβαση των ισχυουσών πολεοδομικών διατάξεων σύσταση τέτοιων ιδιοκτησιών επισύρει μόνον τις προβλεπόμενες από τις οικείες πολεοδομικές διατάξεις κυρώσεις και δεν επηρεάζει το κύρος της νομοτύπως καταρτισθείσας σχετικής συστατικής συμφωνίας». Έτσι που έκρινε το Εφετείο και απέριψε τον αγωγικό ισχυρισμό της αναιρεσείουσας, που επανέφερε και με τον δεύτερο λόγο της έφεσής της, ότι είναι άκυρη ως εικονική η περιεχόμενη στην υπ' αριθ. .../5.10.2004 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Λ.-Μ. σύσταση οροφοκτησίας στην πολυώροφη οικοδομή της, στη συμβολή των οδών... και..., στη Λάρισα, δεν παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρ. 138§1, 1002, 1117 ΑΚ και του ν. 3741/1929, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, και ούτε στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης, αφού με σαφείς, πλήρεις και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ορθή ή μη εφαρμογή των ως άνω ουσιαστικών διατάξεων, δέχθηκε ότι η αναιρεσείουσα, έχοντας τη σοβαρή και σπουδαία πρόθεση να πουλήσει το ακίνητό της, επέλεξε προηγουμένως να το υπαγάγει στο θεσμό της οροφοκτησίας και να μεταβιβάσει στο σύνολό τους, στον πρώτο των αντιδίκων της, τις επιμέρους αυτοτελείς οριζόντιες ιδιοκτησίες, που προβλέφθηκαν. Βέβαια κατά τη σύσταση της οροφοκτησίας δεν είχαν υλοποιηθεί οι επιμέρους οριζόντιες ιδιοκτησίες του όλου ακινήτου, το γεγονός όμως αυτό δεν καθιστά προσχηματική τη σύστασή της, αλλά οφείλεται, όπως στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται, στη δέσμευση που προκαλούσαν οι υφιστάμενες σε χώρους του ακινήτου μισθώσεις. Με δεδομένου εξ άλλου ότι κατά τις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν είναι δυνατή η σύσταση διαιρεμένης ιδιοκτησίας και σε διαμερίσματα ορόφων που πρόκειται να κατασκευασθούν, δεν θίγεται το κύρος της οροφοκτησίας από τη σύστασή της σε χρόνο που δεν είχαν ακόμη υλοποιηθεί οι προβλεπόμενες στη συστατική της πράξη επιμέρους οριζόντιες ιδιοκτησίες, ούτε καθίσταται αυτή άκυρη από το γεγονός ότι κατά τη σύστασή της δεν είχε εκδοθεί και δεν προσαρτήθηκε

στη συστατική της πράξη οικοδομική άδεια για την επερχόμενη αλλαγή της χρήσης του κτιρίου και για τις διαρρυθμίσεις που ήταν απαραίτητες για τη διαμόρφωση των επιμέρους οριζόντιων ιδιοκτησιών, ενώ και τεχνικά, σύμφωνα άλλωστε και με όσα διαλαμβάνονται στο αναιρετήριο, είναι δυνατή η υλοποίησή τους, ανεξάρτητα από την ύπαρξη σχετικής οικοδομικής άδειας, η έλλειψη της οποίας έχει ως συνέπεια μόνον κυρώσεις από την πολεοδομική νομοθεσία.

Συνεπώς τα αντίθετα που υποστηρίζονται με το υπό στοιχεία 2.3.1, 2.3.2 και 2.7.2 μέρος του δεύτερου λόγου της αίτησης αναίρεσης είναι αβάσιμα και πρέπει ο λόγος αυτός να απορριφθεί κατά το αντίστοιχο μέρος του, με το οποίο αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από τους αριθμούς 1 και 19 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ. Οι ίδιες πλημμέλειες, παραλλαγμένες, ώστε να αποτελέσουν πλημμέλειες και από τους αριθμούς 8β και 9γ του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, προβάλλονται και με το υπό στοιχεία 2.7.1.(α) & (β) μέρος του δεύτερου επίσης λόγου της αίτησης αναίρεσης, ισχυριζόμενη ειδικότερα η αναιρεσείουσα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έλαβε υπόψη τους αγωγικούς ισχυρισμούς της ότι η συστατική της οροφοκτησίας πράξη είναι άκυρη ως αντίθετη στις διατάξεις του ν. 3741/1929 και των άρθρ. 1002 και 1117 ΑΚ και 5 ν. 1577/1985, αφού αφορά ανύπαρκτες στην πραγματικότητα οριζόντιες ιδιοκτησίες, για τις οποίες δεν εκδόθηκε και δεν προσαρτήθηκε σ' αυτή αντίστοιχη οικοδομική άδεια, με αποτέλεσμα το Εφετείο, επειδή αγνόησε τους κρίσιμους αυτούς ισχυρισμούς της, να μην ερευνήσει σε σχέση και μ' αυτούς την ακυρότητα της συστατικής της οροφοκτησίας πράξης, αφήνοντας έτσι αδικαστο από την πλευρά των ισχυρισμών αυτών το σχετικό αίτημά της. Ωστόσο από την παραδεκτή επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι οι παραπάνω ισχυρισμοί της αναιρεσείουσας λήφθηκαν υπόψη από το Εφετείο και κρίθηκαν απορριπτέοι, ενώ σε κάθε περίπτωση πρόκειται, κατά τα προεκτεθέντα, για ισχυρισμούς μη νόμιμους και γι' αυτό το Εφετείο δεν είχε υποχρέωση να απαντήσει ειδικότερα σ' αυτούς. Επομένως ο δεύτερος λόγος της αίτησης αναίρεσης είναι αβάσιμος και

απορριπτέος κατά το υπό στοιχεία 2.7.1(α), (β) μέρος του, με το οποίο αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από τους αριθμούς 8β' και 9γ' του άρθρ. 559 ΚΠολΔ. Εξ άλλου το Εφετείο, όπως από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει, δεν απάντησε ειδικά στον ισχυρισμό της αναιρεσείουσας, που επαναφέρθηκε και με το δεύτερο λόγο της έφεσής της, ότι η σύσταση της οροφοκτησίας, με την οποία η οικοδομή της μετατράπηκε από ενιαίο κτίριο ειδικής χρήσης σε κτίριο επιμέρους οριζόντιων ιδιοκτησιών, απέβλεψε στη μείωση με τη μεθόδευση αυτή της αντικειμενικής αξίας της οικοδομής της και κατ' επέκταση στη μείωση του φόρου μεταβίβασής της προς όφελος μεν του πρώτου των αντιδίκων της, αλλά με καταστράτηγηση των φορολογικών διατάξεων των άρθρ. 1 παρ. 7 α.ν. 1521/1950, 41 ν. 1249/1982, 14 ν. 1473/1984 και 10 ν. 2386/1996. Όμως ο ισχυρισμός αυτός της αναιρεσείουσας βασίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση, αφού η καταβολή μειωμένου φόρου, για το λόγο που αυτή επικαλείται, είναι νόμιμη και όχι παράνομη συνέπεια της σύστασης οροφοκτησίας στην οικοδομή της, η οποία σύσταση και νόμιμη υπήρξε και άσκηση παρεχόμενου από το νόμο δικαιώματος αποτέλεσε, δηλαδή η καταβολή μειωμένου φόρου για την παραπάνω αιτία βρίσκεται σε σχέση αναγκαίας όσο και νόμιμης ακολουθίας προς τη νόμιμη επίσης επιλογή της σύστασης από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της αναιρεσείουσας οροφοκτησίας στο ακίνητό της.

Συνεπώς εφόσον ο παραπάνω ισχυρισμός της αναιρεσείουσας δεν είναι νόμιμος, δεν θεμελιώνεται αντίστοιχα λόγος αναίρεσης από τους αριθμούς 8β και 9γ του άρθρ. 559 ΚΠολΔ στην παράλειψη του Εφετείου να απαντήσει ειδικά στον ισχυρισμό αυτό και να ερευνήσει και ως προς αυτόν τον ισχυρισμό το αίτημα της αναιρεσείουσας για αναγνώριση της ακυρότητας της συστατικής της οροφοκτησίας πράξης. Επομένως ο δεύτερος λόγος της αίτησης αναίρεσης είναι αβάσιμος και απορριπτέος και κατά το υπό στοιχεία 2.3.3 και 2.7.1(γ) μέρος του, με το οποίο αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από τους ως άνω αριθμούς 8β και 9γ του άρθρ. 559 ΚΠολΔ.

4. Με τον τρίτο λόγο της αίτησης αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια ότι με εσφαλμένη εφαρμογή των ουσιαστικού δικαίου διατάξεων των άρθρ. 513, 999, 1002 και 1033 ΑΚ έκρινε ότι η περιεχόμενη στο υπ' αριθ. .../19.10.2004 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Σ. σύμβασης πώλησης οριζόντιων ιδιοκτησιών είναι έγκυρη, ενώ αντίθετα θα έπρεπε να την κρίνει άκυρη, αφού άκυρη είναι η ίδια η συστατική της οροφοκτησίας πράξη. Ο λόγος αυτός βασίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση και είναι απορριπτέος, αφού σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν η σύσταση της οροφοκτησίας στην οικοδομή της αναιρεσείουσας ορθά κρίθηκε έγκυρη από το Εφετείο.

5. Με τον τέταρτο λόγο της αίτησης αναίρεσης αποδίδει η αναιρεσείουσα στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από τους αριθμούς 1, 8β, 9γ και 19 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, ισχυριζόμενη ότι η απόφαση αυτή δεν έλαβε υπόψη τον αγωγικό ισχυρισμό της, που επανέφερε και με τον τρίτο λόγο της έφεσής της, ότι το υπ' αριθ. .../19.10.2004 αγοραπωλητήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Σ. είναι άκυρο, αφού κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρ. 17§12 ν. 1337/1983 και 5 ν. 1577/1985 προσαρτήθηκε σ' αυτό η αρχική οικοδομική άδεια και όχι η άδεια που θα έπρεπε να έχει εκδοθεί μετά τη σύσταση οροφοκτησίας στο ακίνητό της, ώστε να καλύπτει αυτή τις αναγκαίες για την υλοποίηση της οροφοκτησίας μεταβολές και διαρρυθμίσεις στους χώρους του ακινήτου της, με αποτέλεσμα το Εφετείο, επειδή αγνόησε τον κρίσιμο αυτό ισχυρισμό της, να παραλείψει να ερευνησει και ως προς αυτόν τον ισχυρισμό της το αίτημά της για αναγνώριση της ακυρότητας του υπ' αριθ. .../19.10.2004 αγοραπωλητηρίου συμβολαίου, ενώ εξ άλλου παρέλειψε να εφαρμόσει τις παραπάνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις και ούτε αιτιολόγησε την παράλειψή του αυτή. Έτσι διατυπούμενος ο λόγος αυτός της αίτησης αναίρεσης είναι αντιφατικός και απορριπτέος, αφού μ' αυτόν η αναιρεσείουσα προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αιτίαση τόσο ότι δεν έλαβε υπόψη τον προβληθέντα κρίσιμο ισχυρισμό της όσο και ότι δεν τον αξιολόγησε με βάση

τις παραπάνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις και ούτε αιτιολόγησε τη σχετική παράλειψή της, πράγμα που για να συμβαίνει πρέπει λογικά να λήφθηκε υπόψη από το Εφετείο ο κρίσιμος ισχυρισμός της. Σε κάθε περίπτωση ο ισχυρισμός αυτός είναι μη νόμιμος και απορριπτέος, όπως ορθά έκρινε και το Εφετείο, αφού πρόκειται για ισχυρισμό που αφορά παραβάσεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, οι οποίες, κατά τα προεκτεθέντα, δεν έχουν ως κύρωση την ακυρότητα του αγοραπωλητηρίου συμβολαίου.

6. Οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας εξυπηρετούν τους οικείους ειδικούς σκοπούς, γι' αυτό και η παράβασή τους επισύρει μόνον τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις αυτές κυρώσεις και όχι την ακυρότητα οπωσδήποτε των συμβολαίων μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου, όταν η μεταβίβαση συνάπτεται με τήρηση φορολογικών υποχρεώσεων, εκτός αν ρητά η παράβασή τους ορίζεται ότι έχει τη συνέπεια αυτή. Τέτοια ακυρότητα προβλέπει η διάταξη του άρθρ. 24 § 18 ν. 2130/1993, σύμφωνα με την οποία «σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας των πάσης φύσεως ακινήτων για οποιαδήποτε αιτία και προ της υπογραφής του συμβολαίου οι πωλητές υποχρεούνται να προσκομίζουν στο συμβολαιογράφο βεβαίωση του οικείου ΟΤΑ, στην περιφέρεια του οποίου κείται το ακίνητο, από την οποία να προκύπτει ότι δεν οφείλεται τέλος ακίνητης περιουσίας, άλλως το συμβόλαιο είναι άκυρο, ελέγχεται δε ο συμβολαιογράφος που το συνέταξε». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, που αφορά μόνο τα συντασσόμενα στην Ελλάδα συμβόλαια (ΟΛΑΠ 28/2004, ΝοΒ 2005.87), αρκεί για το κύρος του μεταβιβαστικού συμβολαίου η προσκόμιση βεβαίωσης του οικείου ΟΤΑ περί μη οφειλής τέλους ακίνητης περιουσίας από τον πωλητή του ακινήτου. Αντίθετα δεν ελέγχεται από το συμβολαιογράφο η ακρίβεια του περιεχομένου της βεβαίωσης και δεν συνεπάγεται την ακυρότητα του συμβολαίου η τυχόν ανακρίβειά της. Με αντίθετη εκδοχή θα μπορούσε ο πωλητής, εκμεταλλευόμενος την τυχαία ή και σκόπιμη ανακρίβεια της βεβαίωσης του ΟΤΑ, να επικαλείται κατά το συμφέρον του την ακυρότητα του μεταβιβαστικού συμβολαίου και έναντι καλόπιστου αγοραστή, που θα ήταν έτσι εκτεθει-

μένος σε υστερόβουλες ενέργειες του πωλητή. Εξ άλλου κατά τη διάταξη του άρθρ. 32 § 1 ν. 2459/1997, «απαγορεύεται να συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία η κυριότητα ακινήτου, αν δεν επισυναφθεί από το συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό του αρμόδιου Προϊσταμένου της ΔΟΥ, ότι αυτός που μεταβιβάζει το ακίνητο υπέβαλε δήλωση για την ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους που γίνεται η μεταβίβαση και ότι καταβλήθηκε επιμεριστικώς ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται». Η παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται επίσης την ακυρότητα του συμβολαίου μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου, αρκεί δε και πάλι η προσκόμιση του πιστοποιητικού του Προϊσταμένου της αρμόδιας ΔΟΥ, έστω και αν αυτό δεν είναι ακριβές, αφού όπως και στην όμοια περίπτωση του άρθρ. 24§18 ν. 2130/1993 και με σκέψεις ανάλογες με τις αμέσως προηγούμενες θα μπορούσε και στην περίπτωση αυτή η ανακρίβεια του πιστοποιητικού να οδηγήσει σε ανεπιθύμητα και άδικα αποτελέσματα για τον αγοραστή του ακινήτου. Άλλωστε κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρ. 32 ν. 2549/1997, αν αυτός που μεταβιβάζει δεν έχει υποχρέωση να υποβάλει δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας, απαλλάσσεται της υποχρέωσης προσκόμισης του πιστοποιητικού και αντί γι' αυτό υποβάλει ο ίδιος στον αρμόδιο Προϊστάμενο της ΔΟΥ υπεύθυνη δήλωση, με την οποία θα βεβαιώνει ότι δεν έχει υποχρέωση υποβολής φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η προσβαλλόμενη απόφαση έκρινε σχετικά ότι «όπως προκύπτει από το πωλητήριο συμβόλαιο, αναφέρεται σ' αυτό ότι προσκομίστηκε η .../3.9.2004 βεβαίωση του Δήμου Λαρισαίων περί μη οφειλής τέλους ακίνητης περιουσίας. Τυχόν δε ανακρίβεια στην προσκομιζόμενη ως άνω βεβαίωση δεν συνεπάγεται ακυρότητα του συμβολαίου πώλησης. Ακυρότητα κατά το νόμο συνεπάγεται μόνο η παντελής έλλειψη τέτοιας βεβαίωσης... Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το αυτό πωλητήριο συμβόλαιο, αναφέρεται σ' αυτό ότι επισυνάφθηκε στο συμβόλαιο το .../3.9.2004 πιστοποιητικό

της Α' ΔΟΥ..., σύμφωνα με το οποίο η πωλήτρια εταιρεία υπέβαλε δήλωση για την ακίνητη περιουσία κατά το άρθρ. 32 ν. 2459/1997 και έχει καταβληθεί ολόκληρος ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Τυχόν δε ανακρίβεια στο επισυναπτόμενο ως άνω πιστοποιητικό δεν συνεπάγεται ακυρότητα του συμβολαίου πώλησης. Ακυρότητα κατά το νόμο συνεπάγεται μόνο η παντελής έλλειψη τέτοιου πιστοποιητικού». Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παραβίασε τις παραπάνω διατάξεις των άρθρ. 24§18 ν. 2130/1993 και 32 ν. 2459/1997, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και συνεπώς τα αντίθετα που υποστηρίζονται με τον πέμπτο λόγο της αίτησης αναίρεσης κατά το υπό στοιχεία 5.1.1, 5.1.3 και 5.4.2 μέρος του, με το οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, είναι αβάσιμα και πρέπει ο λόγος αυτός να απορριφθεί κατά το αντίστοιχο μέρος του.

7. Κατά τη διάταξη του άρθρ. 81§1 ν. 2238/1994, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 26§1 ν. 3220/2004, «οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να αρνηθούν τη σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων για τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρ. 10 και τις περιπτώσεις ε' της παραγράφου 1 και δ' της παραγράφου 2 του άρθρ. 11 ν. 2523/1997 αν δεν προσκομισθεί υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου εις διπλούν, από την οποία να προκύπτει ότι: α) τα μισθώματα του ακινήτου που μεταβιβάζεται ή υποθηκεύεται δηλώθηκαν εμπρόθεσμα στη φορολογία εισοδήματος κατά την τελευταία διετία πριν από τη μεταβίβαση ή β) το μεταβιβαζόμενο ή υποθηκευόμενο ακίνητο δεν απέφερε εισόδημα κατά το χρόνο που ήταν κύριος, επικαρπωτής ή νομέας του και πάντως όχι πέραν των πέντε ετών από το χρόνο της μεταβίβασης ή της εγγραφής της υποθήκης...». Η παράβαση της ως άνω διάταξης δεν επισύρει την ακυρότητα του μεταβιβαστικού της κυριότητας συμβολαίου, αφού αυτό δεν ορίζεται στη διάταξη και αντίθετα συνεπάγεται κατά τη διάταξη της παραγράφου 9 του ίδιου άρθρου μόνον πρόστιμο για το συμβολαιογράφο κατά το άρθρ. 4 ν. 2523/1997, αλλά και για τον υπόχρεο που θα υποβάλει ψευδή δήλωση. Με το υπό στοιχεία 5.1.2 και 5.4.1

μέρος του πέμπτου λόγου της αίτησης αναίρεσης αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια ότι δεν έλαβε υπόψη τον αγωγικό ισχυρισμό της αναιρεσείδουσας, που επαναφέρθηκε και με τον τρίτο λόγο της έφεσής της, ότι στο υπ' αριθ. .../19.10.2004 αγοραπωλητήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Σ. επισυνάφθηκε από το νόμιμο εκπρόσωπό της υπεύθυνη δήλωση ότι δηλώθηκαν στη φορολογία του εισοδήματός της τα μισθώματα από τις υφιστάμενες τότε στο μεταβιβαζόμενο ακίνητό της επτά μισθώσεις χώρων του, όμως αντίθετα με την υπεύθυνη αυτή δήλωση στο ίδιο το αγοραπωλητήριο συμβόλαιο αναγράφηκε στην 78 σελίδα του ότι η υπεύθυνη δήλωση αφορά τις 55 οριζόντιες ιδιοκτησίες που με το συμβόλαιο αυτό μεταβιβάστηκαν, μ' αποτέλεσμα το Εφετείο, επειδή αγνόησε τον κρίσιμο αυτό ισχυρισμό της, να παραλείψει να ερευνήσει και ως προς αυτόν τον ισχυρισμό της το αίτημά της για αναγνώριση της ακυρότητας του αγοραπωλητηρίου συμβολαίου. Ο ισχυρισμός αυτός είναι χωρίς έννομη επιρροή, αφού δεν συνεπάγεται την ακυρότητα του αγοραπωλητηρίου συμβολαίου η επικαλούμενη αντίθεση μεταξύ της υπεύθυνης δήλωσης μισθωμάτων που επισυνάφθηκε σ' αυτό και της αντίστοιχης αναγραφής στο κείμενο του συμβολαίου. Επομένως η παράλειψη του Εφετείου να απαντήσει στον παραπάνω ισχυρισμό, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δεν ιδρύει λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 8β' ή και 9γ' του άρθρ. 559 ΚΠολΔ.

Συνεπώς ο πέμπτος λόγος της αίτησης αναίρεσης είναι αβάσιμος και απορριπτός και κατά το υπό στοιχεία 5.1.2 και 5.4.1 μέρος του, με το οποίο αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από τους ως άνω αριθμούς 8β και 9γ του άρθρ. 559 ΚΠολΔ. Πρέπει επομένως η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης να απορριφθεί στο σύνολό της και να καταδικασθεί η αναιρεσείδουσα, που ηττήθηκε, στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, κατά το σχετικό νόμιμο αίτημά τους (άρθρ. 176, 183, 189§1, 191§2 ΚΠολΔ), όπως στο διατακτικό ειδικότερα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 20.8.2008 αίτηση της εταιρείας με την επωνυμία «...» για αναίρεση

της υπ' αριθ. 454/2008 απόφασης του Εφετείου Λάρισας.

Καταδικάζει την αναιρεσείδουσα στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει, για κάθε αναιρεσιβλήτο, σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1430/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Τύπος διαθήκης κατά το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο. Είναι έγκυρη, αν έχει περιβληθεί τον τύπο που ανταποκρίνεται είτε στο δίκαιο του τόπου όπου επιχειρήθηκε, είτε στο δίκαιο που διέπει το περιεχόμενο αυτής, είτε στο δίκαιο της ιθαγένειας την οποία είχε ο διαθέτης κατά το χρόνο που δήλωνε την τελευταία βούλησή του. Μεταξύ των τριών αυτών δικαίων, που εφαρμόζονται διαζευκτικά, εκείνο που ερευνάται είναι, αν ο τύπος τον οποίο περιβλήθηκε η διαθήκη ικανοποιεί οποιοδήποτε από τα δίκαια αυτά. Από τον ουσιαστικό νόμο της ιθαγένειας που είχε κατά το θάνατό του ο κληρονομούμενος, κρίνεται η εγκυρότητα και τα ελαττώματα του περιεχομένου της διαθήκης που κατέλιπε ο τελευταίος, καθώς και η ανάκλησή της. Περίπτ. έγκυρης διαθήκης κατά το δίκαιο της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Σερβίας.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 ΑΚ, η δικαιοπραξία είναι έγκυρη ως προς τον τύπο αν είναι σύμφωνη, είτε με το δίκαιο που διέπει το περιεχόμενό της είτε με το δίκαιο του τόπου όπου επιχειρείται, είτε με το δίκαιο της ιθαγένειας όλων των μερών. Τέτοια δικαιοπραξία είναι και η διαθήκη. Επομένως, η καταληφθείσα τελευταία βούληση είναι έγκυρη και αναπτύσσει την κατά το περιεχόμενο αυτής ενέργεια αν έχει περιβληθεί τον τύπο που ανταποκρίνεται είτε στο δίκαιο του τόπου όπου επιχειρήθηκε, είτε στο δίκαιο που διέπει το περιεχόμενο αυτής, είτε στο δίκαιο της ιθαγένειας την οποία είχε ο διαθέτης κατά το χρόνο που δήλωνε την τελευταία βούλησή του (άρθρο 28 ΑΚ). Μεταξύ των τριών αυτών δικαίων, που εφαρμόζονται

διαζευκτικά, εκείνο που ερευνάται είναι, αν ο τύπος τον οποίο περιβλήθηκε η διαθήκη ικανοποιεί οποιοδήποτε από τα δίκαια αυτά. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 28 ΑΚ, οι κληρονομικές σχέσεις διέπονται από το δίκαιο της ιθαγένειας που είχε ο κληρονομούμενος όταν πέθανε. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι από το δίκαιο της ιθαγένειας του κληρονομούμενου διέπεται τόσο η εκ διαθήκης, όσο και η εξ αδιαθέτου, καθώς και η αναγκαστική κληρονομική διαδοχή. Ειδικότερα, από τον ουσιαστικό νόμο της ιθαγένειας που είχε κατά το θάνατό του ο κληρονομούμενος, κρίνεται η εγκυρότητα και τα ελαττώματα του περιεχομένου της διαθήκης που κατέλιπε ο τελευταίος, καθώς και η ανάκλησή της. Τέλος, η εκ διαθήκης κληρονομική διαδοχή στη Δημοκρατία της Σερβίας ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ομοσπονδιακού Νόμου για την κληρονομική διαδοχή που τέθηκε σε ισχύ από τις 5-5-1996. Οι διατάξεις των άρθρων 84 έως 110 του νόμου αυτού, διέπουν τα του τύπου των διαθηκών. Με αυτές τις διατάξεις αναγνωρίζονται έξι τύποι διαθηκών. Η ιδιόγραφη διαθήκη (άρθρο 84), η έγγραφη διαθήκη, που πιστοποιείται από δύο μάρτυρες (άρθρο 85), η διαθήκη ενώπιον δικαστηρίου (άρθρο 86), η διαθήκη ενώπιον προξενικής αρχής (άρθρο 91), η διεθνής διαθήκη (άρθρο 92) και, τέλος, η έκτακτη διαθήκη (άρθρα 108-110). Ειδικότερα, ο τύπος της έγγραφης διαθήκης ενώπιον μαρτύρων, που ενδιαφέρει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 85, σύμφωνα με τις οποίες: «Ο διαθέτης ο οποίος γνωρίζει ανάγνωση και γραφή, μπορεί να καταρτίσει τη διαθήκη του κατά τον εξής τρόπο: Να δηλώσει ενώπιον δύο μαρτύρων ότι έχει αναγνώσει το ήδη συντεταγμένο έγγραφο, ότι το έγγραφο αυτό αποτελεί τη διαθήκη του και μετά ταύτα να υπογράψει ιδιοχείρως το έγγραφο. Το έγγραφο πρέπει να υπογραφεί ταυτοχρόνως από τους δύο μάρτυρες, όπου και είναι απαραίτητο να σημειώνεται και η ιδιότητα του μάρτυρα». Από τις αμέσως πιο πάνω διατάξεις προκύπτει,

ότι για να είναι έγκυρη η έγγραφη διαθήκη απαιτείται καταρχήν ο διαθέτης να γνωρίζει ανάγνωση και γραφή. Δεν είναι βέβαια απαραίτητο να γράψει ο ίδιος το κείμενο, πρέπει όμως να είναι σε θέση να το διαβάσει. Περαιτέρω, όμως, δεν τίθενται άλλες προϋποθέσεις για τον τρόπο γραφής ή την γλώσσα στην οποία συνετάγη. Ο διαθέτης μόνο πρέπει να δηλώσει ενώπιον δύο μαρτύρων ότι διάβασε το έγγραφο αυτό, το οποίο και αποτελεί τη διαθήκη του και να το υπογράψει ιδιόχειρα ενώπιόν τους, ενώ οι μάρτυρες οφείλουν να το υπογράψουν ταυτόχρονα με την σημείωση και της ιδιότητάς τους. Η υπογραφή των μαρτύρων δεν αναφέρεται στο περιεχόμενο της διαθήκης, αλλά στον τύπο, δηλαδή αποτελεί πιστοποίηση της πιο πάνω δήλωσης του διαθέτη και του γνήσιου της υπογραφής του.

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δέχθηκε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Στις 11-2-2002, απεβίωσε στο Ηράκλειο ο Ν. Κ. του Δ., ο οποίος είχε έλθει σε νόμιμο πολιτικό γάμο με την ενάγουσα, Σερβικής καταγωγής την 7-10-1995. Ο ως άνω αποβιώσας από τον πρώτο του γάμο με την Α. Α., ο γάμος των οποίων είχε ήδη λυθεί αμετάκλητα από το έτος 1987, απέκτησε τις εναγόμενες θυγατέρες του Ι. και Ν. Κ., τις οποίες μαζί με την ενάγουσα νόμιμη σύζυγό του κατέλειπε ως πλησιέστερους συγγενείς του, εξ αδιαθέτου κληρονόμους του και δη κατά ποσοστό εξ αδιαιρέτου 2/8 την ενάγουσα και 3/8 καθεμιά των εναγομένων. Την επαχθείσα σε αυτές κληρονομιά αποδέχθηκαν οι μεν εναγόμενες με την υπ' αρ. .../2003 δήλωση αποδοχής κληρονομιάς της συμβολαιογράφου Ηρακλείου Θ. Σ.-Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα αλλά και με την υποβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου της σχετικής δηλώσεως φόρου κληρονομιάς, η δε ενάγουσα με την υποβολή στην αρμόδια Β' Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου των υπ' αρ. 474 και 488/2002 δηλώσεων φόρου κληρονομιάς. Ο κληρονομούμενος πριν από το δεύτερο γάμο του έπασχε από ανεξακρίβωτη ασθένεια, εξαιτίας της οποίας είχε υποστεί ακρωτηριασμό των κάτω άκρων, ενώ από το έτος 1997 υπέστη νεφρική ανεπάρ-

κεια. Εξαιτίας της νεφρικής ανεπάρκειάς του ο ως άνω Ν. Κ. υποβάλλονταν καθημερινώς επί εξάωρο σε περιτοναϊκή αιμοκάθαρση, διαδικασία που γινόταν από τον ίδιο με τη βοήθεια της ενάγουσας συζύγου του, με ειδικό μηχάνημα εκτός νοσοκομείου σε δικό του απολυμασμένο και καθαρό χώρο. Τον Σεπτέμβριο του 2000, παρά την κλονισμένη υγεία του πραγματοποίησε μαζί με τη σύζυγο του Σ. Κ. και τον οικογενειακό τους φίλο Α. Μ. (μάρτυρα στην .../11-5-2004 ένορκη βεβαίωση του συμβολαιογράφου Ηρακλείου Ι. Β.), ταξίδι στη Σερβία, για να επισκεφθεί την οικογένεια της συζύγου του, ταξιδεύοντας μάλιστα με το πλοίο της γραμμής από το Ηράκλειο μέχρι τη Θεσσαλονίκη και από εκεί οδικώς με το ΙΧΕ αυτοκίνητό του (αναπηρικό) μέχρι την πόλη Κρούσεβατς της Σερβίας. Εκεί παρέμειναν επί μία βδομάδα. Κατά το χρονικό διάστημα που παρέμειναν στη Σερβία, ο Ν. Κ. επισκέφτηκε κάποιο δικηγόρο και έκανε τη διαθήκη του, εν γνώσει της ενάγουσας συζύγου του, αφού το γεγονός της υπογραφής της διαθήκης γιόρτασαν όλοι μαζί σε μια ταβέρνα (βλ. και την κατάθεση του μάρτυρα Α. Μ.). Παρόλα αυτά όμως και ενώ η ενάγουσα ως προελέχθη γνώριζε την ύπαρξη της διαθήκης του συζύγου της, καθώς και μεγάλο μέρος του περιεχομένου της, όπως παρακάτω αναφέρεται προέβη την 30-10-2002 σε αποδοχή της επαχθείσας σε αυτήν κληρονομιάς, ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος του αποβιώσαντος την 11-2-2002 συζύγου της, κατά το ποσοστό της εξ αδιαιρέτου (1/4) με τις υπ' αριθμ. 474 και 488/2002 δηλώσεις φόρου κληρονομιάς. Στη συνέχεια, επειδή η ίδια εξακολουθούσε να διαμένει στο διαμέρισμα επί της οδού... αρ. 35 της πόλεως του..., που περιλαμβανόταν στην κληρονομιαία περιουσία, οι εναγόμενες θυγατέρες του κληρονομούμενου και συγκληρονόμοι της, άσκησαν ενώπιον του Ειρηνοδικείου Ηρακλείου την από 6-12-2002 αγωγή τους εναντίον της, με την οποία ζητούσαν να υποχρεωθεί να τους καταβάλει συνολικά το ποσό των 3.300 ευρώ (1650 ευρώ σε καθεμιά), ως αποζημίωση για την κατά τα άνω εκ μέρους της αποκλειστική χρήση του εν λόγω διαμερίσματος. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η 652/2003 απόφαση του Ειρηνοδικείου Ηρακλείου, με την

οποία υποχρεώθηκε η ενάγουσα να καταβάλει στις εναγόμενες το ποσό των 3.182,07 ευρώ, απόφαση που έχει καταστεί ήδη τελεσίδικη. Αντίγραφο δε εξ απογράφου αυτής με επιταγή προς εκτέλεση επεδόθη στην ενάγουσα στις 21-10-2003. Στις 21-5-2003, μετά πάροδο δεκαεσσάρων και πλέον μηνών από το θάνατο του συζύγου της η ενάγουσα εμφανίστηκε με την πληρεξούσια δικηγόρο της στο Μονομελές Πρωτοδικείο Ηρακλείου ζητώντας τη δημοσίευση της διαθήκης του τελευταίου αποτελούμενη από κείμενο μηχανογραφημένο στην αγγλική γλώσσα την οποία της απέστειλε ο πατέρας της από τη Σερβία, που του είχε παραδοθεί προς φύλαξη. Το κείμενο της εν λόγω διαθήκης το οποίο δεν συνοδευόταν από επίσημη μετάφραση, και αποτελείτο από 4 σελίδες, χωρίς να φέρει στο τέλος τόπο και ημερομηνία, ούτε και τις υπογραφές του διαθέτη και των μαρτύρων, δημοσιεύτηκε με τη σχετική σημείωση στο άνω δεξιό μέρος του κειμένου της από το Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου «Δημοσιεύεται παρά το ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ιδιογράφης διαθήκης». Απορρίφθηκε όμως στη συνέχεια με την 574/2003 απόφαση του ίδιου ως άνω δικαστηρίου το αίτημά της για την κήρυξη της ως κυρίας, με την αιτιολογία ότι δεν πρόκειται περί εγκύρου ιδιογράφου διαθήκης κατά τον αστικό κώδικα. Στις 18-11-2003 η ενάγουσα κοινοποίησε στις εναγόμενες το από 17-11-2003 εξώδικο της στο οποίο ανέφερε επί λέξει τα ακόλουθα: «Ως συγκληρονόμος του συζύγου μου και πατέρα σας Ν. Κ. σας δηλώνω ότι θα χαίρομαι αν δεχόσαστε να διανείμαμε συμβιβαστικά την κληρονομιαία περιουσία. Η προσφυγή στα δικαστήρια δεν συμφέρει νομίζω κανένα από εμάς. Στο πλαίσιο της εξώδικης επίλυσης της διαφοράς επιθυμώ να ρυθμιστεί η οικογενειακή μου στέγη και το ποσό των χρημάτων που επιδικάστηκαν με την υπ' αρ. 652/2003 απόφαση του Ειρηνοδικείου Ηρακλείου. Αν μου απαντήσετε αρνητικά, θα σας πληρώσω και θα ζητήσω δικαστική διανομή». Η πρότασή της δεν έγινε δεκτή από τις εναγόμενες και η ενάγουσα τους κατέβαλλε το επιδικασθέν με την άνω απόφαση ποσό. Την 20-11-2003 κοινοποιήθηκε στην ενάγουσα αντίγραφο εξ απογράφου της υπ' αρ.

608/2003 αποφάσεως του Εφετείου Κρήτης με επιταγή προς πληρωμή, με την οποία επιτασσόταν ως εκ διαθήκης κληρονόμος του αποβιώσαντος συζύγου της να καταβάλει συμμέτρως με τους τρεις ομοδίκους της στον ενάγοντα-εκκαλούντα το ποσό των 2.203.860 ευρώ. Μετά από αυτά επισκέφθηκε νέο δικηγόρο, ο οποίος μετά από έρευνα στο γραφείο διαθηκών διαπίστωσε ότι είχε δημοσιευθεί ως διαθήκη του θανόντος συζύγου της το προαναφερόμενο κείμενο στην Αγγλική γλώσσα γραμμένο με μηχανικό μέσο, χωρίς να υπάρχουν στο τέλος οι απαραίτητες υπογραφές. Επειδή όμως η ίδια γνώριζε όλο το περιεχόμενο της διαθήκης και ότι αποτελείτο από 5 σελίδες, η τελευταία σελίδα του μηχανογραφημένου κειμένου της οποίας περιείχε υπογραφές, αφού η ίδια την παρέδωσε στον τότε πληρεξούσιο δικηγόρο της, για δημοσίευση, επισκέφθηκε αρκετές φορές τον τελευταίο διαμαρτυρόμενη για την εξαφάνιση της τελευταίας αυτής σελίδας. Τέλος Ιανουαρίου 2004, αυτός την επισκέφθηκε στην οικία της παραδίδοντάς της την πέμπτη σελίδα της διαθήκης, εξηγώντας της ότι ανευρέθη ανάμεσα σε άλλα έγγραφα του. Αμέσως την παρέδωσε στο νέο πληρεξούσιο δικηγόρο της, ο οποίος υπέβαλε την από 15-2-2004 αίτηση του ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, για επαναδημοσίευση της πλήρους πλέον διαθήκης, που συνοδευόταν από μετάφρασή της στην Ελληνική γλώσσα, η οποία και δημοσιεύτηκε με τα υπ' αρ. 141/2004 πρακτικά δημόσιας συνεδρίασής του της 25-2-2004. Στο κείμενό της, κατά την ελληνική του μετάφραση, αναφέρονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: «Ημερομηνία 16-9-2000... Εγώ ειδοποίησα τον Κ. Α. δικηγόρο μου, όπως επίσης και όλους τους φίλους μου, ότι θα αφήσω μια διαθήκη που θα είναι ισχυρή μετά το θάνατό μου. Η διαθήκη μου μπορεί να επιδειχθεί σε ένα πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τη σύζυγό μου Σ.Β.Κ., όχι έως να περάσουν 14 μήνες μετά το θάνατό μου. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα όλη η περιουσία μου θα είναι στο όνομά μου και κανένας εκ των κληρονόμων μου δεν θα έχει το δικαίωμα να κάνει τίποτε αντίθετο προς τούτο. Επιθυμώ τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα και οι κληρονόμοι μου να υπακούσουν αυστηρά τη διαθήκη. Επίσης

θέλω να υπογραμμίσω ότι σε περίπτωση θανάτου μου, η σύζυγός μου Σ. θα συνεχίσει να ζει στο διαμέρισμά μου και από τότε και στο εξής αυτή θα γίνει η ιδιοκτήτρια του διαμερισμάτος μου με τη θέληση και εντολή μου. Αυτή μπορεί να μεταβιβάσει το διαμέρισμά της στο όνομα της επίσημα όπως και την υπόλοιπη περιουσία μου 14 μήνες μετά το θάνατό μου».

Η Διαθήκη. Οι κληρονόμοι της κινητής και ακίνητης περιουσίας μου είναι η σύζυγός μου Σ. Β.Μ.Ντ. συζ. Κ. και η κόρη μου Ν. και Τ. Κ.. Εγώ κληροδοτώ τα ακόλουθα από την ακίνητη περιουσία μου στη σύζυγο μου Σ. μετά το θάνατο μου: 1. Το διαμέρισμά μου στην οδό... αρ. ..., Κρήτης, Ελλάδα, βάσει των εγγράφων της κυριότητας ενός ξενοδοχείου στο... κοντά στο... Κρήτης, Ελλάδα, μπορεί να ειπωθεί ότι εγώ είμαι κύριος στις επτά (7) σουίτες του και σε ολόκληρη την αίθουσα συνεδριάσεων του ξενοδοχείου με την κουζίνα του. 2. Τρεις (3) σουίτες όπως επίσης και ολόκληρη την αίθουσα των συνεδριάσεων του ξενοδοχείου με την κουζίνα του κληροδοτώ στη σύζυγό μου Σ.. 3. Στην ίδια κληροδοτώ 50 τοις εκατό από το συνολικό αριθμό των μετοχών μου στην εταιρεία Μινωικών Γραμμών επίσης 4. Κληροδοτώ το πρόσωπό μου στη σύζυγό μου Σ. επίσης 5. Στην περίπτωση του θανάτου μου, η μοναδική δικαιούχος των χρημάτων μου και των συναλλαγών μου οιασδήποτε άλλης οικονομικής φύσεως συνδεομένων με το όνομά μου και το λογαριασμό μου, συμπεριλαμβάνοντας τις τρέχουσες αστικές διαδικασίες, είναι η σύζυγός μου Σ. Κ.. Το τμήμα της κινητής και ακίνητης περιουσίας μου το οποίο απομένει όπως παραδείγματος χάριν η ακίνητη περιουσία από τις σουίτες στο ξενοδοχείο στο..., μία τοποθεσία όχι μακριά από την πόλη του..., Κρήτη στην Ελλάδα, όπως επίσης και το ελαιόφυτό μου το οποίο μου άφησε ο πατέρας μου Δ. στο χωριό... το οποίο είναι στα περικόρα του..., επίσης και ένα αυτοκίνητο μάρκας Χόντα το οποίο αφήνω στις κόρες μου Ν. και Τ. Κ.. Οι παραπάνω αναφερόμενες πρέπει να μοιραστούν αυτήν την κληρονομιά ανάμεσά τους όπως εξυπηρετεί αυτές. Το πιστοποιητικό της κυριότητας. Αγόρασα ένα αυτοκίνητο μάρκας Όπελ Ωμέγα 2000 με χρήματα που πήρα από τη

σύζυγό μου Σ. Β. Κ. (η ίδια είναι αντιπρόσωπος μιας ξένης εταιρίας και έχει τεράστιες προμήθειες και επενδύει στο συζυγικό μας οίκο σύμφωνα με την προσωπική μας συμφωνία) και με τα χρήματα που δόθηκαν σε εμένα από τον ίδιο τον πεθερό μου. Αυτό το αυτοκίνητο κατατάσσεται και ανήκει στην κατηγορία των αναπηρικών αυτοκινήτων. Καθώς είμαι ανάπηρος το (αυτοκίνητο έπρεπε να δηλωθεί στο δικό μου όνομα). Με τα χρήματα της συζύγου μου αγόρασα τις μετοχές και τις έθεσα στο όνομά μου από αυτό της συζύγου μου και με την αμοιβαία συμφωνία μου. Σύμφωνα με το έγγραφο που εκδόθηκε από το χρηματιστήριο που ονομάζεται Σίγμα Ασφάλειες ΑΕ μπορεί κανείς να δει με σαφήνεια ποιες είναι αυτές οι μετοχές και πόσες είναι στον αριθμό. Όσον αφορά τις μετοχές που κατέχω της εταιρίας Μινωικών Γραμμών αγόρασα 50 τοις εκατό από το συνολικό τους αριθμό με τα δικά μου χρήματα. Με αυτό το έγγραφο επιβεβαιώνω ότι κύριος του αυτοκινήτου Όπελ Ωμέγα 2000 είναι η σύζυγός μου Σ. Β. Κ. και έχει δηλωθεί στο όνομά μου. Με αυτό το έγγραφο επίσης επιβεβαιώνω ότι όλες οι μετοχές οι οποίες βρίσκονται στο όνομα μου όπως επίσης και το 50 τοις εκατό του συνολικού αριθμού των μετοχών που κατέχω στην εταιρία Μινωικών Γραμμών είναι περιουσία της συζύγου μου Σ. Β. Κ.. Η διαθήκη γράφτηκε στο Κρούσεβατς, Σερβία την 16 Σεπτ. 2000 ΜΑΡΤΥΡΕΣ Σ. Β., Σ. 21, Κ. (υπογεγραμμένο προσωπικά) 2. Μ. Μ. Τ. 62, Κ. (υπογεγραμμένο προσωπικά), 3 Χ. Ι. Σ. 135 (υπογεγραμμένο προσωπικά) Ν. Κ. ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Ν. Β. Σ. Κ. 15/22 3700 ΚΡΟΥΣΕΒΑΤΣ». Και οι τέσσερις δακτυλογραφημένες σελίδες του άνω μηχανογραφημένου κειμένου φέρουν την υπογραφή και τη σφραγίδα του διαθέτη Ν. Κ., καθώς και την υπογραφή και σφραγίδα τρίτου προσώπου ονόματι Μ. J. I.. Επιπλέον στην τελευταία σελίδα της (5η) ακολουθεί (μετά τις υπογραφές των τριών μαρτύρων η υπογραφή και η σφραγίδα επίσης του διαθέτη και αριστερά αυτής η υπογραφή και η σφραγίδα του άνω αναφερόμενου δικηγόρου της πόλεως Κρούσεβατς. Οι υπογραφές αυτές πράγματι έχουν τεθεί από τον αποβιώσαντα Ν. Κ., παρά τα αντίθετα υποστηριζόμενα από τις εναγόμενες, όπως δέχθηκε και η «εκκαλούμενη

απόφαση, η οποία δεν εκκαλείται ως προς το κεφάλαιο αυτό, σύμφωνα με τον Ελληνικό Αστικό Κώδικα, που εφαρμόζεται διαζευκτικά, ως το ουσιαστικό δίκαιο που διέπει τον τύπο της μονομερούς δικαιοπραξίας της διαθήκης, εξ αιτίας της ιθαγενείας του κληρονομούμενου, αλλά και του περιεχομένου της κατά τις διατάξεις των άρθρων 11 και 28 του ΑΚ, τέτοιος τύπος ιδιογράφης διαθήκης, γραμμένης μηχανογραφικά δεν προβλέπεται. Όμως η ένδικη διαθήκη, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα έχει συνταχθεί στην πόλη Κρούσεβατς της Δημοκρατίας της Σερβίας. Συνεπώς, αναφορικά με τον τύπο της εν λόγω διαθήκης εφαρμοστέο σύμφωνα με το άρθρο 11 ΑΚ είναι διαζευκτικά με το Ελληνικό Δίκαιο, το ουσιαστικό δίκαιο της Δημοκρατίας της Σερβίας και ειδικότερα οι διατάξεις του Ομοσπονδιακού Νόμου για την κληρονομική διαδοχή που τέθηκε σε ισχύ την 5-5-1996, ίσχυε κατά το χρόνο συντάξεως της διαθήκης και εξακολουθεί να ισχύει μέχρι σήμερα, κατά τα προεκτεθέντα. Η ένδικη διαθήκη φέρει μεν στοιχεία της προβλεπόμενης από το δίκαιο αυτό (άρθρ. 85 του ως άνω ομοσπονδιακού νόμου της Σερβίας) έγγραφης διαθήκης που πιστοποιείται από δύο μάρτυρες παρόλα ταύτα όμως είναι άκυρη, διότι το κείμενό της έχει γραφεί μεν μηχανογραφικά και στην Αγγλική γλώσσα, τρόπο και γλώσσα για τα οποία η διάταξη αυτή (άρθρ. 85 του ως άνω ομοσπονδιακού νόμου της Σερβίας) δεν θέτει περιορισμό, όχι όμως από τον ίδιο αλλά από τρίτο πρόσωπο (η σφραγίδα ατόμου ονόματι Μ. J. I. που υπάρχει σε όλες τις σελίδες του αγγλικού κειμένου της φέρεται να ανήκει σε μεταφράστρια Αγγλικών -Ελληνικών). Απαιτείτο όμως κατά την ίδια διάταξη, εφ' όσον δεν γράφτηκε ιδιοχείρως από τον διαθέτη, κατ' αρχήν αυτός (διαθέτης) να γνώριζε ανάγνωση και γραφή, ώστε να ήταν σε θέση να διαβάσει το κείμενο. Επιπλέον απαιτείτο να δήλωνε ο διαθέτης ενώπιον δύο μαρτύρων ότι διάβασε το έγγραφο και ότι αυτό αποτελούσε τη διαθήκη του και να το υπέγραφε ιδιοχείρως ενώπιόν τους, οι δε μάρτυρες να το είχαν υπογράψει ταυτοχρόνως, η υπογραφή των οποίων θα αποτελούσε πιστοποίηση της δηλώσεως του διαθέτη και του γνησίου της υπογραφής του και όχι αναφορά στο περιε-

χόμενο της διαθήκης. Η σημείωση δε της ιδιότητας των μαρτύρων, ήταν απαραίτητη. Όμως, στην προκείμενη περίπτωση ο διαθέτης, όπως αποδείχθηκε, δεν γνώριζε σε ικανοποιητικό βαθμό ανάγνωση και γραφή της Αγγλικής γλώσσας, στην οποία ήταν γραμμένο το κείμενο της διαθήκης, και έτσι δεν ήταν σε θέση να το διαβάσει. Όπως προκύπτει από την κατάθεση του αδελφού του διαθέτη, που εξετάστηκε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου αλλά και την ένορκη βεβαίωση της μητέρας του Ν. Κ. ενώπιον της Συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Α., ο ίδιος είχε φοιτήσει μέχρι τη Β τάξη του τότε εξατάξιου Γυμνασίου και δεν γνώριζε την Αγγλική γλώσσα σε τέτοιο ικανοποιητικό βαθμό, ώστε να είναι σε θέση να διαβάζει, να γράφει και να κατανοεί πλήρως ένα κείμενο τόσο περίπλοκο, όπως είναι της ένδικης διαθήκης. Για το λόγο αυτό άλλωστε, που δεν γνώριζε δηλαδή καλά την Αγγλική γλώσσα, όσες φορές χρειάστηκε να μεταβεί στην Αγγλία για την αντιμετώπιση του προβλήματος της υγείας του τον συνόδευε ο αδελφός του Γ. Κ. με τη σύζυγό του, που γνώριζαν Αγγλικά, προς συνεννόησή τους με τους θεράποντες ιατρούς του και τα νοσηλευτικά ιδρύματα, όπου νοσηλευόταν. Επιπλέον κατά το κείμενο της διαθήκης ο διαθέτης δεν δήλωσε ενώπιον των μαρτύρων που το υπογράφουν ότι διάβασε το μηχανογραφημένο έγγραφο του κειμένου της και ότι αυτό αποτελούσε πράγματι τη διαθήκη του σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του Ομοσπονδιακού νόμου της Δημοκρατίας της Σερβίας. Ούτε και προηγήθηκε η υπογραφή του κειμένου της από τον ίδιο τον διαθέτη, αλλά αντίθετα η υπογραφή του ακολούθησε των υπογραφών των μαρτύρων, γεγονός που σημαίνει ότι ουδεμία δήλωσή του προηγήθηκε ώστε να αποτελούσε η υπογραφή των τελευταίων πιστοποίηση τέτοιας δηλώσεως αυτού αλλά και του γνησίου της υπογραφής του, σύμφωνα με όσα στη μείζονα σκέψη να φέρονται, ενώ τέλος δεν σημειώνεται η ιδιότητα εκάστου μάρτυρα που υπογράφει τη διαθήκη, όπως απαιτεί η άνω διάταξη.

Συνεπώς η ένδικη διαθήκη δεν είναι έγκυρη, αφού δεν συνετάγη σύμφωνα με τον τύπο που απαιτείται από το ουσιαστικό δίκαιο του τόπου καταρτίσεώς της. Ούτε από το όλο περιεχόμενο

της διαθήκης προκύπτει, ότι τηρήθηκε τέτοιος τύπος». Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο έκρινε, ότι η ένδικη αγωγή, κατά τη βάση της περί αναγνώρισης της εγκυρότητας της διαθήκης του θανόντα συζύγου της αναιρεσειούσας Ν. Κ., είναι απορριπτέα ως ουσιαστικά αβάσιμη, επικυρώνοντας, έτσι, την εκκαλούμενη απόφαση, που είχε εκφέρει όμοια κρίση. Έτσι, που έκρινε το Εφετείο, δεν παραβίασε ευθέως την ουσιαστική δικαίου διάταξη του άρθρου 85 του Ομοσπονδιακού Νόμου της Δημοκρατίας της Σερβίας περί της κληρονομικής εκ διαθήκης διαδοχής του έτους 1995, που τέθηκε σε ισχύ στις 5-5-1996, με εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή της. Ειδικότερα, το Εφετείο, με το να δεχθεί, ότι: «Επιπλέον κατά το κείμενο της διαθήκης ο διαθέτης δεν δήλωσε ενώπιον των μαρτύρων που το υπογράφουν ότι διάβασε το μηχανογραφημένο έγγραφο της και ότι αυτό αποτελούσε πράγματι η διαθήκη του σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του Ομοσπονδιακού νόμου της Δημοκρατίας της Σερβίας. Ούτε και προηγήθηκε η υπογραφή του κειμένου της από τον ίδιο τον διαθέτη, αλλά αντίθετα η υπογραφή του ακολούθησε των υπογραφών των μαρτύρων, γεγονός που σημαίνει ότι ουδεμία δήλωσή του προηγήθηκε, ώστε να αποτελούσε η υπογραφή των τελευταίων πιστοποίηση τέτοιας δηλώσεως αυτού, αλλά και του γνησίου της υπογραφής του...» ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 85 του σερβικού νόμου, που προπαρατέθηκε, η οποία απαιτεί απαρεγκλίτως, με ποινή ακυρότητας της διαθήκης, τη σωρευτική συνδρομή των παρακάτω προϋποθέσεων: α) να δηλώσει ο διαθέτης ενώπιον δύο μαρτύρων ότι έχει διαβάσει το κείμενο της διαθήκης και ότι αυτό αποτελεί τη διαθήκη του β) να υπογράψει ιδιόχειρα ο διαθέτης το κείμενο της διαθήκης και γ) να υπογράφουν το πιο πάνω κείμενο της διαθήκης και οι μάρτυρες. Η υπογραφή δε των μαρτύρων, σύμφωνα με τη γραμματική ερμηνεία της ίδιας διάταξης, δεν αναφέρεται στο περιεχόμενο της διαθήκης, αλλά στον τύπο, δηλαδή πιστοποιεί αφενός, τη δήλωση του διαθέτη ότι διάβασε το κείμενό της ενώπιον των μαρτύρων και, αφετέρου, ότι η υπογραφή του είναι γνήσια. Ο τρίτος, επομένως, κατά το πρώτο μέρος του, λόγος της

αναίρεσης, με τον οποίο η αναιρεσεύουσα μέμφεται την προσβαλλόμενη απόφαση για πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, γιατί το Εφετείο εσφαλμένα εφάρμοσε και ερμήνευσε την αμέσως πιο πάνω ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 85 του σερβικού νόμου, αφού από τη διάταξη αυτή δεν απαιτείται να αναγράφεται στη διαθήκη, ότι ο διαθέτης δήλωσε στους μάρτυρες, ότι ανέγνωσε το ήδη συντεταγμένο έγγραφο και ότι αυτό είναι η διαθήκη του, αλλά, απλώς πρέπει να προκύπτει απ' αυτό, ότι έγινε τέτοια δήλωση προς τους μάρτυρες, οι οποίοι με την υπογραφή τους, έμπρακτα πιστοποιούν, ότι έγινε η δήλωση του διαθέτη και η υπογραφή είναι του ίδιου και, περαιτέρω, ενώ δέχθηκε το Εφετείο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 85 του σερβικού νόμου, ότι απαιτείται οι υπογραφές του διαθέτη και των μαρτύρων να τίθενται συγχρόνως, στη συνέχεια, δέχθηκε, ότι η διαθήκη είναι άκυρη, γιατί δεν προηγήθηκε η υπογραφή του κειμένου από τον ίδιο το διαθέτη, αλλά αυτή ακολούθησε των υπογραφών των μαρτύρων και τέλος, ενώ δέχθηκε, ότι με τις υπογραφές των μαρτύρων επιτυγχάνεται από το Σέρβο νομοθέτη η εξασφάλιση της γνησιότητας της υπογραφής του διαθέτη, ωστόσο, κατέληξε στη δικανική κρίση, ότι η διαθήκη, αν και φέρει τις γνήσιες υπογραφές του διαθέτη, είναι άκυρη, αφού τελικά η γνήσια υπογραφή του τέθηκε μετά την υπογραφή των μαρτύρων, είναι απορριπτός ως αβάσιμος.

Στην περίπτωση που το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης στηρίζεται αυτοτελώς σε περισσότερες επάλληλες αιτιολογίες, με την αναίρεση δε, πλήττονται μεν όλες ή μία από αυτές, η προσβολή όμως μιας απ' αυτές δεν τελεσφορεί, οι λόγοι αναίρεσης που προσβάλλουν τις λοιπές είναι απορριπτέοι ως αλυσιτελείς (Ολ.ΑΠ 25/20031).

Στην προκείμενη περίπτωση, με τους συναφείς πρώτο και δεύτερο, κατά το δεύτερο μέρος του, αντίστοιχα, λόγους της αναίρεσης προβάλλεται η από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, με το να δεχθεί, ότι η διάταξη του άρθρου 85 του σερβικού νόμου περί κληρονομικής εκ διαθήκης διαδοχής του έτους 1995 απαιτεί, με ποινή ακυρότητας, την

αναγραφή στη διαθήκη της ιδιότητας των μαρτύρων και, περαιτέρω, με το να δεχθεί, ότι η επίμαχη διαθήκη επιτρεπώς έχει γραφεί στην αγγλική γλώσσα όχι από το διαθέτη, αλλά από τρίτο πρόσωπο, δηλαδή μεταφράστρια αγγλικών-ελληνικών και, συνακόλουθα, έπρεπε ο διαθέτης να γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, ώστε να είναι σε θέση να διαβάσει το κείμενο της διαθήκης, ο τελευταίος όμως δεν γνώριζε σε ικανοποιητικό βαθμό ανάγνωση και γραφή της αγγλικής γλώσσας και έτσι δεν ήταν σε θέση να διαβάσει το εν λόγω κείμενο, παραβίασε ευθέως την αμέσως πιο πάνω ουσιαστικού δικαίου διάταξη. Με τον τρίτο, επίσης, κατά το δεύτερο μέρος του, λόγο της αναίρεσης προβάλλεται η από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, με το να δεχθεί, ότι η υπογραφή του διαθέτη έχει τεθεί στις τέσσερις (4) δακτυλογραφημένες σελίδες του μηχανογραφικού κειμένου της επίμαχης διαθήκης, ενώ οι υπογραφές των μαρτύρων έχουν τεθεί μετά το όλο κείμενο της εν λόγω διαθήκης και, περαιτέρω, με το να δεχθεί, ότι η υπογραφή του διαθέτη έχει τεθεί κάτω από τις υπογραφές των μαρτύρων και ως εκ τούτου «ουδεμία δήλωση του προηγήθηκε ώστε να αποτελούσε η υπογραφή των μαρτύρων πιστοποίηση τέτοιας δηλώσεως αυτού αλλά και του γνησίου της υπογραφής του», διέλαβε ανεπαρκείς και αντιφατικές αιτιολογίες, αφού, παρά την παραδοχή, ότι με τις υπογραφές των μαρτύρων υλοποιήθηκε ο σκοπός του σερβικού νομοθέτη εξασφάλισης της γνησιότητας της υπογραφής του διαθέτη, κατέληξε στην κρίση, ότι η διαθήκη, μολονότι φέρει τις γνήσιες υπογραφές του διαθέτη, είναι άκυρη, αφού η γνήσια υπογραφή του τέθηκε μετά τις υπογραφές των μαρτύρων, έτσι, δε, στέρησε την απόφασή του από τη νόμιμη βάση της. Οι εξεταζόμενοι αυτοί αναιρετικοί λόγοι είναι απορριπτέοι ως αλυσιτελείς, αφού η μη πληττόμενη επιτυχώς με βάσιμο λόγο αναίρεσης επάλληλη, -αλλά κύρια όμως-, αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η ένδικη διαθήκη είναι άκυρη, γιατί ο διαθέτης δεν δήλωσε ενώπιον των μαρτύρων που το υπογράφουν, ότι διάβασε το μηχανογραφημένο έγγραφο του κειμένου της και ότι αυτό αποτελούσε πράγματι τη διαθήκη του, σύμφωνα με την προαναφερόμενη

διάταξη του Ομοσπονδιακού Νόμου της Δημοκρατίας της Σερβίας», στηρίζει αυτοτελώς το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 335, 338 -340 και 346 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση για τη βασιμότητα των πραγματικών ισχυρισμών των διαδίκων, που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, η παράβαση δε της υποχρέωσης αυτής του δικαστηρίου ιδρύει τον αναιρετικό λόγο από τον αριθμό 11 περίπτ. γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ.

Στην προκειμένη περίπτωση, με το δεύτερο, κατά το πρώτο μέρος του, λόγο της αναίρεσης αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από τον αριθμό 11 περίπτ. γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, προκειμένου να καταλήξει στη δικανική του κρίση περί της απόρριψης ως και κατ' ουσίαν αβάσιμης της ένδικης αγωγής της αναιρεσείδουσας, ως προς τη βάση της περί αναγνώρισης της εγκυρότητας της διαθήκης του θανόντα συζύγου της Ν. Κ., δεν έλαβε υπόψη και δεν συνεκτίμησε με τις λοιπές αποδείξεις την επίσημη μετάφραση του περιεχομένου της υπάρχουσας στην επίμαχη διαθήκη σφραγίδας, δηλαδή το από 12 Μαΐου 2004 έγγραφο (μετάφραση) του δικηγόρου Α. Α., την από 29-8-2007 βεβαίωση του Δήμου Κρούσεβατς, καθώς και την ένορκη κατάθεση της μάρτυρα απόδειξης Α. Κ., έγγραφα και ένορκη κατάθεση, αντίστοιχα, που επικαλέστηκε η αναιρεσείδουσα στο δικαστήριο της ουσίας, προς απόδειξη των ουσιωδών ισχυρισμών της, ότι η Μ. Ι. είναι όχι απλώς μεταφράστρια ελληνικών-αγγλικών, αλλά δικαστική μεταφράστρια διορισμένη στο σερβικό δημόσιο, δηλαδή πρόσωπο παρέχον εγγυήσεις στο διαθέτη και ότι ο τελευταίος γνώριζε την αγγλική γλώσσα και είχε, έτσι, τη δυνατότητα να αναγνώσει τη διαθήκη, για τη σύνταξη της οποίας χρησιμοποίησε επίσημη (δικαστική) μετάφραστρια. Ο ερευνώμενος αυτός αναιρετικός λόγος είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος, αφού, από την υπάρχουσα στην προσβαλλόμενη απόφαση βεβαίωση, κατά την

οποία τα περιστατικά που έγιναν δεκτά από το πιο πάνω Δικαστήριο ως αποδεικνυόμενα αναφορικά με τους ισχυρισμούς των διαδίκων αποδείχθηκαν, μεταξύ άλλων «από την εκτίμηση των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης, που εξετάστηκαν ένορκα στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου... και από τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται νόμιμα οι διάδικοι, τα οποία λαμβάνονται υπόψη είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων», σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι στο αιτιολογικό της απόφασης δεν υπάρχει κανένα απολύτως στοιχείο από το οποίο να μπορεί να δημιουργηθεί αμφιβολία για το αν το Εφετείο έλαβε υπόψη του και τα παραπάνω αποδεικτικά μέσα, δεν καταλείπεται καμιά αμφιβολία, ότι το εν λόγω Δικαστήριο, προκειμένου να καταλήξει στο αποδεικτικό του πόρισμα, ως προς τους κρίσιμους ισχυρισμούς των διαδίκων, έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε και τα εν λόγω αποδεικτικά μέσα, από τα οποία μάλιστα την ένορκη κατάθεση της μάρτυρα απόδειξης μνημόνευσε ρητά, σε σχέση με άλλο ουσιώδη αγωγικό ισχυρισμό της αναιρεσείδουσας, χωρίς να είναι και υποχρεωμένο να κάνει ειδική μνεία ή χωριστή αξιολόγηση του καθενός από τα έγγραφα, που προμνημονεύθηκαν.

Κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση, όταν στο αιτιολογικό, που συνιστά την ελάχιστο πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και, έτσι, δεν μπορεί να ελεγχθεί, αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν ή όχι οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, με τον τέταρτο λόγο της αναίρεσης προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, με το να δεχθεί ότι: «Συνεπώς, η ένδικη διαθήκη δεν είναι έγκυρη, αφού δεν συνετάγη σύμφωνα με τον τύπο που απαιτείται από το ουσιαστικό δίκαιο του τόπου καταρτίσεώς της. Ούτε από το όλο περιεχόμενο

της διαθήκης προκύπτει, ότι τηρήθηκε τέτοιος τύπος. Η εκ μέρους της ενάγουσας γενομένη δήλωση αποδοχής της κληρονομιάς του κληρονομούμενου συζύγου της ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος του δεν είναι ακυρώσιμη, αφού αυτή δεν υπήρξε προϊόν ουσιώδους πλάνης, περί τον λόγο επαγωγής της κληρονομιάς, αφού, όπως αποδείχθηκε, η ίδια (ενάγουσα) γνώριζε την ύπαρξη του κειμένου της φερομένης ως διαθήκης, όπως καταθέτει με σαφήνεια η μάρτυρας της απόδειξης, από της καταρτίσεώς της (16-9-2000) και την είχε παραδώσει στον πατέρα της προς φύλαξη, (βλ. και τα αναφερόμενα στον πρόλογο του κειμένου της ως άνω διαθήκης) και ως εκ τούτου δεν υπήρχε διάσταση της δηλώσεως και της βουλήσεως της κατά το χρόνο της αποδοχής (30-10-2002)», διέλαβε ανεπαρκείς αιτιολογίες ως προς το ζήτημα της συνδρομής ουσιώδους πλάνης στη δήλωση της αναιρεσεύουσας περί αποδοχής της κληρονομιάς του θανόντα συζύγου της ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι) του, αφού δεν αιτιολογεί: α) γιατί δεν υπήρξε πλάνη και μάλιστα ουσιώδης, αφού η δήλωσή της έπρεπε, κατ' επιταγή του νόμου περί κληρονομιών, να γίνει υποχρεωτικά μέσα σε έξι ή το πολύ δώδεκα μήνες από το θάνατο του συζύγου της, δηλαδή, σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε υπάρξει στη νομική πραγματικότητα διαθήκη του τελευταίου, ορίζει δε ο νόμος (άρθρο 1710 παρ. 2 ΑΚ), ότι η εξ αδιαθέτου διαδοχή κάμπτεται μόνο όταν δημοσιευθεί διαθήκη, β) γιατί αποκλείεται να συνέτρεξε ουσιώδης πλάνη εκ μόνου του γεγονότος, που έγινε δεκτό, ότι γνώριζε αυτή ότι ο σύζυγός της είχε αφήσει διαθήκη και γ) πώς συνέβη να πληρώσει η ίδια στις κατά 3/4 εξ αδιαιρέτου συγκληρονόμους του συζύγου της αποζημίωση λόγω της αποκλειστικής χρήσης της κληρονομιαίας οικίας τους από την ίδια και να τις προσκαλέσει σε συμβιβαστική επίλυση της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαφοράς, αν δεν πίστευε ότι ήταν εξ αδιαθέτου κληρονόμος τουλάχιστον μέχρι να δημοσιευθεί η διαθήκη και λάβει πλήρη γνώση του περιεχομένου της. Ο ερευνώμενος αυτός αναιρετικός λόγος είναι απορριπτός ως αβάσιμος, αφού το Εφετείο, του οποίου το αποδεικτικό πόρισμα εκτίθεται με σαφήνεια, διέλαβε πλήρεις, σαφείς και χωρίς

αντιφάσεις αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ουσιαστική αβασιμότητα της ένδικης αγωγής, κατά τη βάση της περί ακύρωσης της δήλωσης της αναιρεσεύουσας περί αποδοχής της κληρονομιάς του θανόντα συζύγου της στην οποία προέβη αυτή ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος του τελευταίου λόγω ουσιώδους πλάνης της ως προς τον τρόπο της επαγωγής της κληρονομιάς του στην ίδια (ως εξ αδιαθέτου και όχι από διαθήκη κληρονόμο).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 28.9.2008 αίτηση της Σ. χήρας Ν. Κ. για αναίρεση της 341/2008 απόφασης του Εφετείου Κρήτης.

Καταδικάζει την αναιρεσεύουσα στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1452/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ιδιόγραφη διαθήκη. Στοιχεία για την εγκυρότητά της. Περίπτωση προσβολής ιδιόγραφης διαθήκης, η οποία ήταν γραμμένη με πολύ καλή χρήση της ελληνικής γλώσσας, από φερόμενο ως αναλφάβητο διαθέτη. Αβάσιμη η αγωγή, καθόσον αποδείχθηκε ότι ο διαθέτης είχε φοιτήσει σε δημοτικό σχολείο και ήταν ευφυής, ενώ παράλληλα για την γραφή της διαθήκης είχε συμβουλευτεί φίλο του συμβολαιογράφο, ο οποίος επεξηγώντας του όλους τους απαιτούμενους νομικούς όρους που αναγράφονται στη διαθήκη, ο διαθέτης ανέγραψε ολόκληρο το περιεχόμενό της με τα χέρια του, ο γραφικός του χαρακτήρας δε και η υπογραφή του εξακριβώθηκε ότι ήταν δικά του. Επίσης δεν αποδείχθηκε ότι παραπλανήθηκε προς αναγραφή του περιεχομένου της, καθόσον ήταν ευφυής, ενώ επί 28 έτη, αφότου συνέταξε αυτή, δεν προέβη σε οιαδήποτε αλλαγή του περιεχομένου της. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 4898/2008 απόφασης ΕφετΑθηνών).

Ι. Κατά τη διάταξη του άρθρου 1721 παρ. 1 και 2 ΑΚ, «η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται ολόκληρη

με το χέρι του διαθέτη, χρονολογείται και υπογράφεται απ' αυτόν. Από τη χρονολογία πρέπει να προκύπτει η ημέρα, ο μήνας και το έτος». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει με σαφήνεια, ότι για να είναι έγκυρη η ιδιόγραφη διαθήκη πρέπει να έχει στο σύνολό της γραφεί με το χέρι του διαθέτη και να έχει χρονολογηθεί και υπογραφεί από τον ίδιο. Από την ίδια διάταξη προκύπτει, επίσης, με σαφήνεια, ότι εκείνο που θέλησε να αποκλείσει ο νομοθέτης, είναι η χρησιμοποίηση μηχανικών μέσων γραφής, τα οποία δεν επιτρέπουν τον έλεγχο της γνησιότητας της διαθήκης, διότι οι γραφικοί χαρακτήρες που αποτυπώνονται με αυτά είναι στερεότυποι και δεδομένοι, οποιοσδήποτε και αν κάνει χρήση του μέσου, και, έτσι, ατομικά χαρακτηριστικά γραφής κάθε ανθρώπου δεν διακρίνονται στο κείμενο. Δεν αποκλείεται όμως η χρησιμοποίηση από το διαθέτη σχεδίου που περιέχει τις διατάξεις της τελευταίας βούλησής του και η αντιγραφή του. Στην περίπτωση αυτή, που τρίτος (συνήθως δικηγόρος ή συμβολαιογράφος, του οποίου τη συμβουλή ζήτησε ο διαθέτης για να συντάξει έγκυρη διαθήκη) συνέταξε σχέδιο διαθήκης και ο διαθέτης το αντέγραψε ιδιοχείρως, έθεσε χρονολογία και το υπέγραψε, η διαθήκη είναι έγκυρη, αφού αυτός μπορούσε να ελέγξει αν το σχέδιο που συντάχθηκε από τρίτο αποτυπώνει την πραγματική δική του θέληση. Η υπογραφή είναι σημείωση του προσδιοριστικού του ονοματεπώνυμου του διαθέτη, γι' αυτό μπορεί να αποτελείται από την παράθεση ευανάγνωστα όλων των στοιχείων της ταυτότητάς του, έστω και αν στις συναλλαγές δεν υπογράφει με αυτόν τον τρόπο. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 1782 παρ. 2 Α.Κ. «η διάταξη της διαθήκης είναι ακυρώσιμη, αν είναι προϊόν απάτης, χωρίς την οποία ο διαθέτης δεν θα διατύπωνε τη διάταξη». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει με σαφήνεια, ότι στην έννοια της απάτης περιλαμβάνονται ψευδείς και υποβολιμαίες ή δολαστικές παραστάσεις, οι οποίες έγιναν με δόλο, έχουν δε ως αποτέλεσμα να πείσουν και παρασύρουν το διαθέτη να περιλάβει στη διαθήκη

του διάταξη που δεν θα περιλάμβανε, αν δεν μεσολαβούσε η κατά τα ως άνω συμπεριφορά του μετελθόντος την απάτη. Στην προκειμένη αυτή η από την απάτη προκαλούμενη πλάνη του διαθέτη καθιστά ακυρώσιμη την τελευταία διάταξη, τόσο όταν έχει ως αποτέλεσμα τη διάσταση της βούλησης και της δήλωσης του διαθέτη, όσο και όταν εντοπίζεται στα παραγωγικά της βούλησής του αίτια. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 παρ. 1 ΚΠολΔ, ιδρύεται λόγος αναιρέσης για ευθεία παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, όταν το δικαστήριο παρέλειψε να εφαρμόσει ένα ουσιαστικό κανόνα δικαίου, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του, ή αν τον εφάρμοσε, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν τον εφάρμοσε εσφαλμένα (ΟΛΑΠ 36/1988). Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσία την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχτηκε ότι αποδείχτηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο, ιδρύεται δε ο λόγος αυτός όταν το δικαστήριο εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε ότι αποδείχτηκαν δεν ήταν αρκετά για την εφαρμογή του ή δεν εφάρμοσε το νόμο, παρότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε αρκούσαν για την εφαρμογή του, καθώς και όταν προέβη σε εσφαλμένη υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών σε διάταξη στο πραγματικό της οποίας αυτά δεν υπάγονται. Τέλος, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση όταν στο αιτιολογικό, που συνιστά την ελάχιστο πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, και, έτσι, δεν μπορεί να ελεγχθεί, αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε ή δεν συνέτρεχαν οι όροι εκείνου που δεν εφαρμό-

σθηκε. Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε τα ακόλουθα: «Στις... απεβίωσε στην Κηφισιά Αττικής (νοσοκομείο ΚΑΤ) ο Δ. Μ. του Π. που γεννήθηκε το 1915 στο χωριό..., κάτοικος εν ζωή... και κατέλιπε πλησιέστερους συγγενείς του τη σύζυγό του, Α. το γένος Χ. Σ., η οποία δεν είναι διάδικος, και τις δύο διαδίκους θυγατέρες του. Ο εν λόγω πατέρας των διαδίκων με την από... ιδιόγραφη διαθήκη του, που είχε κατατεθεί προς φύλαξη στο συμβ/φο Αθηνών, δυνάμει της υπ' αριθμ. ... πράξης κατάθεσης του ως άνω συμβ/φου, δημοσιεύθηκε δε με το υπ' αριθμ. 3731/24/6/2005 πρακτικό του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, εγκατέστησε κληρονόμους την εναγόμενη θυγατέρα του επί της ψιλής κυριότητας των περιγραφόμενων δύο ακινήτων (διαμερίσματος εμβαδού 84,20 τ.μ, στην Ηλιούπολη, και 1/3 εξ αιρέτου καταστήματος στην ίδια περιοχή) καθώς, επίσης, και σε όλα τα μηχανήματα, εξαρτήματα, σκεύη και κάθε μορφής κλίβανο αρτοποιίας που βρίσκονται εντός του υπό στοιχ. Κ1 καταστήματος, στο οποίο λειτουργεί επιχείρηση αρτοποιείου, και τη σύζυγό του στην εφόρου ζωής επικαρπία των δύο ως άνω ακινήτων. Ακόμη στην εν λόγω διαθήκη ο διαθέτης αναφέρει, καθώς αφορά την ενάγουσα θυγατέρα του, «εις την θυγατέρα μου Ε. συζ. Η. Γ. έδωσα πολύ περισσότερα από την κανονική μερίδα, καθώς εμφανίζεται στο υπ' αριθμόν... συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Π. Μ.». Είναι αλήθεια ότι ο τρόπος γραφής του κειμένου της επίμαχης διαθήκης δημιουργεί τη βεβαιότητα, ότι, το άτομο που τη συνέταξε, κατέχει καλά την Ελληνική γλώσσα (γραμματική, συντακτικό) και μάλιστα αυτήν (Ελληνική γλώσσα) που αποκαλείται καθαρεύουσα, αφού δεν περιέχει συντακτικά λάθη και έχει λίγα και ασήμαντα ορθογραφικά. Στο γεγονός αυτό θεμελιώνει η ενάγουσα την αγωγή της, υποστηρίζοντας ότι η εν λόγω διαθήκη δεν έχει γραφεί από τον φερόμενο ως διαθέτη - πατέρα της, καθώς ο τελευταίος ήταν αγράμματος. Όμως το τελευταίο δεν ανταποκρίνεται

στην πραγματικότητα. Ο εν λόγω κληρονομούμενος - πατέρας των διαδίκων είχε τελειώσει το δημοτικό σχολείο, ήταν άτομο με ιδιαίτερη ευφυΐα και είχε ο ίδιος ενδιαφερθεί να βελτιώσει και αυξήσει τις γραμματικές του γνώσεις. Η ενάγουσα ισχυρίζεται, πως δεν υπήρχε δημοτικό σχολείο στο γενέθλιο τόπο του πατέρα της. Από το προσκομιζόμενο όμως κι επικαλούμενο από την εναγομένη, υπ' αριθμ. ... έγγραφο του προϊσταμένου της περ. δ/σης Π κ' Δ.Ε. Ηπείρου (Δ/ση Π.Ε. Ιωαννίνων - 2° Γρ. Π.Ε. Ιωαννίνων) προκύπτει ότι υπήρχε, αλλά για το χρονικό διάστημα από το 1921 έως το 1927, που, ενόψει του χρόνου γέννησης του πατέρα της, ο τελευταίος θα φοιτούσε στο δημοτικό σχολείο, δεν έχουν διατηρηθεί αρχεία. Άλλωστε ο εκ των μαρτύρων Δ. Μ. του Π. κατέθεσε (βλ. 486/21-8-2006 ένορκη βεβαίωση ενώπιον του Ειρηνοδίκη Ιωαννίνων) ότι και ο ίδιος, που γεννήθηκε το 1913 στον ίδιο τόπο, όπου και ο πατέρας των διαδίκων, φοίτησε σ' αυτό το σχολείο που είχε ένα μόνο δάσκαλο, γι' αυτό ήταν συμμαθητές μ' αυτόν (πατέρα των διαδίκων), καίτοι μεγαλύτερό του σε ηλικία κατά τρία χρόνια.

Παράλληλα υπήρξε επιτυχημένος επιχειρηματίας, αρτοποιός, και είχε αναπτύξει αξιόλογη συνδικαλιστική δράση στον επαγγελματικό του χώρο. Βέβαια η ικανότητά του στη χρήση της ελληνικής γλώσσας (γραπτού λόγου) δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ανάλογη με τις απαιτήσεις του κειμένου της επίδικης διαθήκης. Για το γεγονός αυτό, όμως, δίδεται επαρκής, πειστική και τεκμηριωμένη εξήγηση από το παραπάνω αποδεικτικό υλικό. Ειδικότερα, ο παραπάνω κληρονομούμενος, προκειμένου, κατ' έτος 1977, να ρυθμίσει τα της τύχης της περιουσίας του μετά το θάνατό του, συμβουλευθήκε τον εξ αγχιστείας συγγενή του και τότε συνταξιούχο συμβ/φο..., στον οποίο έθεσε υπ' όψη όλα τα σχετιζόμενα με την περιουσία του έγγραφα, ο τελευταίος δε, σε συνεννόηση μ' αυτόν, συνέταξε ένα κείμενο (σχέδιο) διαθήκης, το οποίο ο διαθέτης, έχοντας πλήρη αντίληψη της φύσης και της σημασίας του, γνωρίζοντας με ακρίβεια την έννοια των σ' αυτή νομικών όρων (ψιλή κυ-

ριότητα, επικαρπία), κατόπιν επεξήγησής τους από το συγγενή του συνταξιούχο συμβ/φο, το αντέγραψε με τα χέρια του, έθεσε χρονολογία και το υπέγραψε, έτσι, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην προηγηθείσα σκέψη συνέταξε έγκυρη ιδιόγραφη διαθήκη, προς φυσική διασφάλιση της οποίας, την κατέθεσε στον προαναφερθέντα συμβ/φο... . Πρέπει να επισημανθεί ότι ο γραφικός χαρακτήρας του κειμένου της επίμαχης διαθήκης είναι όμοιος με τη γραφή του διαθέτη σε αποδείξεις είσπραξης ενοικίου που είχε καταρτίσει εν ζωή, προσκομίζει δε και επικαλείται η εναγομένη. Ούτε μπορεί να γίνει λόγος για απομίμηση της γραφής του διαθέτη από τρίτο πρόσωπο (περί αυτού άλλωστε ουδείς εκ των εξετασθέντων μαρτύρων κατέθεσε κάτι σχετικό), αφού υπάρχει ομοιότητα σε όλα τα γενικά χαρακτηριστικά, όπως ρυθμός χάραξης, ποιότητα γραφής και υπογραφής, σε συνδυασμό με την ταχύτητα και τον αυθορμητισμό, κλίση αξόνων γραμμάτων, διαστάσεις - αναλογίες γραμμάτων, μέγεθος των διαστημάτων ανάμεσα στα γράμματα και στις λέξεις, κ.λπ. Η υπογραφή, επίσης, του διαθέτη στην προκείμενη διαθήκη είναι όμοιου τύπου με αυτές, που έθεσε ως συναλλασσόμενος στις προαναφερθείσες αποδείξεις ενοικίου και ουδόλως μεταβάλλει τα πράγματα το γεγονός ότι στην επίμαχη διαθήκη έγραψε κάτωθι της υπογραφής και το ονοματεπώνυμό του, προφανώς για να δηλώσει τη σπουδαιότητα του εγγράφου ως τοιούτου της διαθήκης του». Με βάση τις παραδοχές αυτές - ήτοι ότι η επίμαχη διαθήκη έχει στο σύνολό της γραφεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από το διαθέτη, πατέρα των διαδίκων, Δ. Μ. - το Εφετείο κατέληξε στην κρίση, ότι η ένδικη αγωγή, ως προς την κύρια βάση της περί αναγνώρισης της επίμαχης διαθήκης ως άκυρης γιατί δεν έχει γραφεί από τον διαθέτη πατέρα της ενάγουσας - αναιρεσείουσας είναι κατ' ουσίαν αβάσιμη και πρέπει ως τέτοια να απορριφθεί.

Ακολούθως, το Εφετείο απέρριψε ως κατ' ουσίαν αβάσιμο το σχετικό λόγο της έφεσης της ενάγουσας κατά της απόφασης του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, το οποίο είχε εκφέρει όμοια κρίση. Περαιτέρω, καθ' όσον αφορά την επικουρική βάση της αγωγής, με την οποία η αναιρε-

σείουσα ζήτησε να ακυρωθεί η διαθήκη, γιατί ο διαθέτης οδηγήθηκε στην κατάρτισή της όχι από δική του ελεύθερη βούληση αλλά συνεπεία απάτης εκ μέρους της εναγομένης (ήδη αναιρεσίβλητης) και του συζύγου της, το Εφετείο δέχτηκε ότι: «Καθόσον αφορά την επικουρική βάση της ένδικης αγωγής επισημαίνεται κατ' αρχήν ότι τα επικαλούμενα για τη θεμελίωσή της πραγματικά περιστατικά ουδέν αξιόλογο και πειστικό έρεισμα ευρίσκουν στο ίδιο ως άνω αποδεικτικό υλικό. Αντίθετα, αποδεικνύεται ότι ο διαθέτης ήταν άτομο με ιδιαίτερη προσωπικότητα που είχε δική του άποψη και αντίληψη για ό,τι τον ενδιέφερε, όπως επιβεβαιώνεται από την επιτυχημένη επαγγελματική του πορεία, αλλά και από την αξιολογη συνδικαλιστική του δράση, ώστε είναι αδύνατον, ενώ ήταν 62 ετών και χωρίς προβλήματα υγείας να παραπλανήθηκε από ψευδείς παραστάσεις της μιας εκ των θυγατέρων του και λόγω αυτών να υπόπεσε σε δυσμένεια ή άλλη με άμεση συνέπεια να μην την εγκαταστήσει κληρονόμο του. Από ουδέν αποδεικτικό μέσο προέκυψε ότι η εναγομένη μετέλθε κάποιου είδους απατηλή συμπεριφορά, προκειμένου να πείσει το διαθέτη πατέρα της να συντάξει την επίδικη διαθήκη. Ούτε άλλωστε, προέκυψε τέτοια καταφανής ευνοϊκή μεταχείριση της εναγομένης, σε σχέση με την αντίστοιχη μεταχείριση της ενάγουσας που επιφύλαξε σ' αυτές ο πατέρας τους με τη συνολική διάθεση των περιουσιακών του στοιχείων διά παροχών εν ζωή και μετά θάνατο. Ενισχυτικό της άποψης ότι η επίμαχη διαθήκη δεν αποτελεί προϊόν εξαπάτησης του διαθέτη, αλλ' ότι αποτελεί την έκφραση της δικής του ώριμης βούλησης, είναι και το γεγονός ότι επί πολλά έτη (28 συνολικά) από τη σύνταξή της μέχρι το θάνατό του δεν θέλησε να την μεταβάλει, ενέργεια στην οποία μπορούσε να προβεί αν το επιθυμούσε. Σημειωτέον, τέλος, ότι η σύζυγος του διαθέτη, για την οποία η ενάγουσα -στην προσπάθειά της να θεμελιώσει τον ισχυρισμό περί εξαπάτησης του τελευταίου, ως προς το σύννομο των διατάξεων της επίμαχης διαθήκης- θέτει ζητήματα προσβολής της νόμιμης μοίρας της με την κατάλειψη σ' αυτήν περιουσιακών στοιχείων μόνο κατ' επικαρπία, αποδέχθηκε την επαχθείσα σ' αυτήν με την επίδικη

διαθήκη κληρονομιά και ουδέν τέτοιο ζήτημα έθεσε». Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο κατέληξε στην κρίση, ότι η αγωγή είναι (και) ως προς την επικουρική πιο πάνω βάση της κατ' ουσίαν αβάσιμη και πρέπει ως τέτοια (και ως προς τη βάση της αυτή) να απορριφθεί, ακολούθως δε, απέρριψε και το σχετικό λόγο της έφεσης της ενάγουσας κατά της απόφασης του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, το οποίο είχε εκφέρει (και ως προς τη βάση αυτή της αγωγής) όμοια κρίση και εν τέλει και την έφεση στο σύνολό της. Με βάση αυτά που δέχτηκε και, έτσι, που έκρινε το Εφετείο, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1721 παρ. 1 και 2 και 1782 παρ. 2 του ΑΚ, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και δεν εφάρμοσε, γιατί στην προκειμένη περίπτωση δεν συνέτρεχαν οι όροι εφαρμογής τους. Επίσης, το Εφετείο διέλαβε στην απόφασή του ως προς τα ουσιώδη ζητήματα της αναγνώρισης της ακυρότητας της επίμαχης διαθήκης, γιατί δεν έχει στο σύνολό της γραφεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από το διαθέτη, και της επιδιωκόμενης ακύρωσής της λόγω της επικαλούμενης απάτης του διαθέτη, σαφείς, πλήρεις και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, οι οποίες επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή μη εφαρμογή των διατάξεων του ΑΚ που αναφέρθηκαν. Δεν υπάρχει δε καμία αντίφαση από την παραδοχή του Εφετείου ότι «ο τρόπος γραφής του κειμένου της επίμαχης διαθήκης δημιουργεί τη βεβαιότητα ότι το άτομο που τη συνέταξε κατέχει καλά την Ελληνική γλώσσα (γραμματική, συντακτικό) και μάλιστα αυτή (Ελληνική γλώσσα) που αποκαλείται καθαρεύουσα», δεδομένου ότι δέχεται με σαφήνεια και χωρίς κανένα ενδοιασμό, ότι ο διαθέτης, έχοντας τελειώσει το δημοτικό σχολείο και όντας άτομο με ιδιαίτερη ευφυΐα, το οποίο είχε ενδιαφερθεί να βελτιώσει και αυξήσει τις γραμματικές του γνώσεις και έχοντας υπάρξει επιτυχημένος επιχειρηματίας, ο οποίος είχε αναπτύξει αξιόλογη συνδικαλιστική δράση στον επαγγελματικό του χώρο, θέλοντας ο ίδιος να συντάξει ιδιόγραφη διαθήκη, «αντέγραψε με τα χέρια του» το περιεχόμενο του κειμένου του σχεδίου της διαθήκης και έθεσε χρονολογία και το υπέγραψε, γνωρίζοντας με ακρίβεια την έννοια των

σ' αυτό νομικών όρων και συνέταξε, έτσι, χωρίς να εξαπατηθεί από την εναγομένη και το σύζυγό της, έγκυρη ιδιόγραφη διαθήκη. Επομένως, ο πρώτος λόγος της αναίρεσης, από το άρθρο 559 αριθ. 1 και 19 του ΚΠολΔ, με τον οποίο, υπό τις αντίστοιχες αιτιάσεις, υποστηρίζονται τα αντίθετα, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Οι περιλαμβανόμενες στον ίδιο αναιρετικό λόγο αιτιάσεις από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, με τις οποίες η αναιρεσείουσα ψέγει το Εφετείο, γιατί δεν προσδιορίζει το χώρο στον οποίο έλαβε χώρα η αντιγραφή από το διαθέτη του περιεχομένου του κειμένου του σχεδίου της διαθήκης και εάν παρίστατο συνεχώς ο συντάξας το σχέδιο συμβολαιογράφος, ούτε αιτιολογεί πόθεν βεβαιώθηκε ότι ο συμβολαιογράφος προέβη στην επεξήγηση νομικών όρων του σχεδίου της διαθήκης (όπως ψιλή κυριότητα, επικαρπία, εγκαθιστώ, περιέλθωσι, συνιδιοκτησία, εξ αδιαιρέτου) και επίσης πόθεν επείσθη ότι έγινε ενημέρωση του κληρονομούμενου από το συμβολαιογράφο και ότι πράγματι ο κληρονομούμενος κατανόησε το περιεχόμενο του σχεδίου της διαθήκης και τέλος ότι δεν προσδιορίζει χωριστά το γραφικό χαρακτήρα του κειμένου της διαθήκης και της γραφής του διαθέτη σε αποδείξεις ενοικίου που είχε καταρτίσει εν ζωή, που (το Εφετείο) δέχεται ότι είναι όμοιος, ενώ δεν εξηγεί και γιατί δέχτηκε ότι «είναι αδύνατο να παραπλανήθηκε ο διαθέτης από ψευδείς παραστάσεις της εναγομένης» αφού «ουδέν παραπλανητικό περιστατικό αναφέρει ή αποδέχεται δυνάμενο να επηρεάσει τη βούληση του διαθέτη», πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες αφού αφορούν ελλείψεις αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα στην αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, το οποίο διατυπώνεται σαφώς και δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες (ΟΛΑΠ 861/1984).

II. Ο λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 11 περίπτ. γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, κατά τον οποίο επιτρέπεται αναίρεση αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν, ελέγχεται ουσιαστικά αβάσιμος, αν αποδεικνύεται από την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικα-

λέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι προς απόδειξη των ισχυρισμών τους. Προς τούτο αρκεί η γενική αναφορά του είδους του αποδεικτικού μέσου (μάρτυρες, έγγραφα κ.λπ.), που έλαβε υπόψη του το δικαστήριο χωρίς την ανάγκη ειδικής μνείας και αξιολόγησης εκάστου και χωρίς διάκριση από ποια αποδεικτικά μέσα προκύπτει άμεση και από ποια έμμεση απόδειξη. Για την ίδρυση του αναιρετικού αυτού λόγου απαιτείται όχι μόνο η προσκομιδή, αλλά και η σαφής και ορισμένη επίκληση των αποδεικτικών μέσων στο δικαστήριο της ουσίας από μέρους του αναιρεσιζοντα (ΟΛΑΠ 14/2005), με τις προτάσεις του της συζήτησης μετά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (ΟΛΑΠ 498/1978). Απαιτείται, επίσης, να προσδιορίζεται στο αναιρετήριο ο ισχυρισμός, το βάσιμο του οποίου θα αποδεικνυόταν με τα εν λόγω αποδεικτικά μέσα και ο λόγος για τον οποίο ο ισχυρισμός αυτός ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Στην προκειμένη περίπτωση, με το δεύτερο λόγο της αναίρεσης προβάλλεται η από τον αριθμό 11 περίπτ. γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, προκειμένου να καταλήξει στην κρίση του περί της ουσιαστικής αβασιμότητας της ένδικης αγωγής, δεν έλαβε υπόψη και δεν συνεκτίμησε με τις λοιπές αποδείξεις τα, ειδικότερα, σ' αυτόν μνημονευόμενα αποδεικτικά μέσα, δηλαδή: 1) την υπ' αριθμ. ... βεβαίωση της Περιφερειακής Διεύθυνσης Π και Δ.Ε. Ηπείρου, Διεύθυνση Π.Ε. Ιωαννίνων 2ου Γρ. Π.Ε. Ιωαννίνων, 2) την χωρίς ημερομηνία ιδίόχειρη επιστολή του Γ. Σ., 3) την από 20.9.2005 επιστολή του Γ. Σ., 4) την «από 10 Σεπτεμβρίου» Επιστολή της Ε. Α., 5) την χωρίς ημερομηνία επιστολή της Ε. Π., 6) την υπ' αριθμ. ... ένορκη βεβαίωση του Α. Α., 7) την υπ' αριθμ. ... ένορκη κατάθεση της Ε. συζύγου Α. Α., 8) την από 1.9.2006 δήλωση κατάθεσης του Χ. Μ., 9) την από 5.7.2006 έκθεση πραγματογνωμοσύνης της γραφολόγου Χ. Τ. και 10) την από 6.3.2007 γραφολογική πραγματογνωμοσύνη της γραφολόγου Ε. Β., τα οποία επικαλέστηκε η αναιρεσιζούσα, με τις προτάσεις της της συζήτησης μετά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, προς απόδειξη του ουσιώδους ισχυρισμού της, περί της αδυναμίας ατομικής γραφής της επίμαχης διαθήκης από τον φερόμενο ως διαθέτη, πατέρα αυτής

και της αντιδίκου της αναιρεσίβλητης. Ο ερευνώμενος αυτός αναιρετικός λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού, από την υπάρχουσα στην προσβαλλόμενη απόφαση βεβαίωση, κατά την οποία τα περιστατικά που έγιναν δεκτά από το πιο πάνω Δικαστήριο ως αποδεικνυόμενα αναφορικά με τους ισχυρισμούς των διαδίκων αποδείχθηκαν, μεταξύ άλλων και από τις ρητά αναφερόμενες «υπ' αριθμ. ... ένορκες βεβαιώσεις - καταθέσεις - των μαρτύρων της ενάγουσας ενώπιον των συμβολαιογράφων Αθηνών Κ. Β. και Α. Δ., αντίστοιχα, που δόθηκαν -κατά την έκθεση επίδοσης 2403/22.6.2006 του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών Α. Π. -κατόπιν νομότυπης και εμπρόθεσμης κλήτευσης- της εναγομένης», καθώς και «από όλα τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι», σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι στο αιτιολογικό της απόφασης δεν υπάρχει κανένα απολύτως στοιχείο από το οποίο να μπορεί να δημιουργηθεί αμφιβολία για το αν το Εφετείο έλαβε υπόψη του και τα παραπάνω αποδεικτικά μέσα, δεν καταλείπεται καμιά αμφιβολία, ότι το εν λόγω Δικαστήριο, προκειμένου να καταλήξει στο αποδεικτικό του πόρισμα, ως προς τους κρίσιμους ισχυρισμούς των διαδίκων, έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε και τα έγγραφα αυτά, χωρίς να είναι υποχρεωμένο να κάνει ειδική μνεία ή χωριστή αξιολόγηση του καθενός. Ειδικότερα, τη με αριθμό... πιο πάνω βεβαίωση, που η αναιρεσιζούσα επικαλέστηκε προς απόδειξη του ισχυρισμού της, ότι ο πατέρας της δεν φοίτησε σε δημοτικό σχολείο, το Εφετείο αναμφίβολα την έλαβε υπόψη, έστω και αν δεν γίνεται ειδική μνεία της στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεδομένου ότι με ειδική αναφορά στη μεταγενέστερη με αριθμό 2516/12.12.2005 πιο πάνω βεβαίωση και στην κατάθεση του αυτόπτη μάρτυρα, Δ. Μ. -που έκρινε πειστικές- δέχτηκε, εν τέλει, ότι ο πατέρας της αναιρεσιζούσας φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο που λειτούργησε στο γενέθλιο τόπο του κατά τα έτη 1921 έως 1927 και είχε, μάλιστα, συμμαθητή τον προαναφερόμενο μάρτυρα Δ. Μ..

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 20.2.2009 αίτηση της Ε. συζ. Η. Γ., για αναίρεση της 4898/2008 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

Καταδικάζει την αναιρεσεύουσα στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1478/2011

Αναγκαστική εκτέλεση. Συρροή συντηρητικής με αναγκαστική κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου. Η αναγκαστική κατάσχεση επεβλήθη μετά τη συντηρητική και πριν την τελεσιδικία της απόφασης με αντικείμενο την απαίτηση της κύριας υπόθεσης. Θετική δήλωση του τρίτου. Ανεπάρκεια των απαιτήσεων για την ικανοποίηση όλων των κατασχόντων δανειστών. Χρονικό σημείο στο οποίο κρίνεται η επάρκεια ή ανεπάρκεια όλων των αξιώσεων. Σύμμετρη ικανοποίηση των εγχειρογράφων δανειστών. Τυχαία η κατάταξη του συντηρητικού κατασχόντος.

I. Κατά το άρθρο 576 παρ. 1 και 2 του ΚΠολΔ αν ο διάδικος που επισπεύδει τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι. Αν ο αντίδικος εκείνου που επέσπευσε τη συζήτηση δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος, ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα. Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση. Στην αντίθετη περίπτωση προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί.

Εξάλλου κατά το άρθρο 575 του ΚΠολΔ σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης της υπόθεσης σε μεταγενέστερη δικάσιμο που ορίζεται αμέσως με επισημείωση στο πινάκιο εφαρμόζονται και τα εδάφια β' και γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 226 του ΚΠολΔ, κατά το δεύτερο δε από αυτά κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στην

οριζόμενη μεταγενέστερη δικάσιμο δεν απαιτείται, και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων.

Εν προκειμένω φέρεται προς συζήτηση με επίσπευση των αναιρεσειόντων η υπό κρίση αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθμ. 8367/2007 απόφασης του Εφετείου Αθηνών, μετά από αναβολή από το πινάκιο για την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσης δικάσιμο της 31-1-2011 από την αρχικώς ορισθείσα δικάσιμο της 28-9-2009. Από τα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά συνεδριάσεως του δικαστηρίου τούτου προκύπτει ότι κατά την ορισθείσα ως άνω μετ' αναβολήν δικάσιμο (31-1-2011) και κατά την εκφώνηση της υποθέσεως από τη σειρά του πινακίου δεν εμφανίστηκαν στο ακροατήριο και δεν έλαβαν μέρος στη συζήτηση ο δεύτερος από τους αναιρεσειόντες Ν. Μ. και οι δεύτερη, τρίτη και πέμπτη από τις αναιρεσίβλητες Α. Χ., ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «...» και ανώνυμη τραπεζική εταιρία με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ...». Όπως δε προκύπτει από τις υπ' αριθμ. 6042/14-11-2008, 1278/23-12-2008 και 1131/15-10-2008 εκθέσεις επιδόσεως των δικαστικών επιμελητών του Πρωτοδικείου Ηρακλείου Ο. Π., για την πρώτη, και Πειραιώς Δ. Γ. για τις λοιπές, ακριβές αντίγραφο της υπό κρίση αναίρεσεως, με την κάτω από αυτήν πράξη, με την οποία ορίζεται δικάσιμος προς συζήτησή της η προαναφερθείσα αρχική δικάσιμος της 28-9-2009, και με κλήση προς συζήτηση κατά τη δικάσιμο αυτή, επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, με παραγγελία του πληρεξουσίου δικηγόρου των αναιρεσειόντων, στην καθεμία από τις απολιπόμενες ως άνω αναιρεσίβλητες, αντίστοιχα. Επομένως και αφού α) ο μη περιστάμενος δεύτερος αναιρεσειών είναι αντίδικος της παρισταμένης πρώτης αναιρεσίβλητης ...Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., και β) η αναγραφή της υποθέσεως στο πινάκιο για την μετά την αναβολή δικάσιμο ισχύει, όπως προαναφέρθηκε, ως κλήτευση όλων των διαδίκων, πρέπει η υπόθεση να συζητηθεί σαν να ήταν παρών και ο δεύτερος αναιρεσειών και παρά την απουσία των ανωτέρω αναιρεσιβλήτων.

II. Από τις διατάξεις των άρθρων 712, 721, 722 παρ. 2, 723, 982 επ., 988 παρ. 1, 974 επ. του ΚΠολΔ, με τις οποίες ορίζεται μεταξύ των άλ-

λων ότι στη συντηρητική κατάσχεση, απαιτήσεων στα χέρια τρίτου εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης απαιτήσεων στα χέρια τρίτου, ότι συντηρητική ή αναγκαστική κατάσχεση μπορεί να επιβληθεί και σε αντικείμενα τα οποία έχουν ήδη κατασχεθεί συντηρητικώς, ότι όποιος έχει κατασχεθεί συντηρητικώς απαίτηση στα χέρια τρίτου γίνεται από την τελεσιδικία της απόφασης που δέχεται την αγωγή για την κύρια υπόθεση (άρθρ. 715 παρ. 5) δικαιούχος ολόκληρης της απαίτησης ή μέρους της, ανάλογα με το περιεχόμενο της απόφασης, ότι αν όσο ισχύει η συντηρητική κατάσχεση γίνει αναγκαστική η εκτέλεση στα κατασχεμένα εκείνος που έχει επιβάλει τη συντηρητική κατάσχεση μετέχει προσωρινά στη διανομή και κατατάσσεται τυχαίως σύμφωνα με τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης και ότι αν η κατασχεμένη απαίτηση δεν επαρκεί για να ικανοποιηθούν όλοι όσοι επέβαλαν κατάσχεση ο τρίτος οφείλει να κάνει δημόσια κατάθεση και η διανομή γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 974 επ. από συμβολαιογράφο που ορίζεται με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον από τον ειρηνοδίκη του τόπου της εκτέλεσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., προκύπτει ότι σε περίπτωση συρροής συντηρητικής κατάσχεσης με αναγκαστική κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου, η οποία (αναγκαστική κατάσχεση) επιβλήθηκε μετά την επιβολή της συντηρητικής και πριν από την τελεσιδικία της απόφασης που δέχεται την αγωγή για την κύρια υπόθεση, θετικής δήλωσης του τρίτου περί υπάρξεως στα χέρια του της απαίτησης (άρθρ. 985 παρ. 1 και 2) και ανεπάρκειας της απαίτησης για την ικανοποίηση όλων των κατασχόντων δανειστών, οπότε το ποσό της κατασχεμένης απαίτησης διανέμεται από τον οριζόμενο ως άνω συμβολαιογράφο, α) για τον υπολογισμό του ποσού των απαιτήσεων που θα ικανοποιηθούν από την κατασχεμένη απαίτηση και επομένως για την επάρκεια ή μη του κατασχεμένου ποσού προς ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις όλων των δανειστών που έχουν επιβάλει κατάσχεση, συντηρητική ή αναγκαστική, β) χρόνος κατά τον οποίο κρίνεται η επάρκεια ή ανεπάρκεια της κατασχεμένης απαίτησης είναι

εκείνος της αναγκαστικής κατάσχεσης και ειδικότερα της καταφατικής δήλωσης του τρίτου για την ύπαρξη της απαίτησης και αφού περάσει ακολούθως η προθεσμία άρθρου 988 παρ. 1α του ΚΠολΔ, οπότε και επέρχεται (Ολομ. ΑΠ 3/1993) η αναγκαστική εκχώρηση της απαίτησης στον αναγκαστικώς κατασχόντα γ) η κατάταξη στην κατασχεθείσα απαίτηση γίνεται, αν δεν υπάρχουν προνομιούχες απαιτήσεις, συμμετρως (άρθρ. 977 παρ. 3 του ΚΠολΔ), και, τέλος, δ) η κατάταξη του συντηρητικώς κατασχόντος, ο οποίος, όπως προαναφέρθηκε, μετέχει προσωρινά στη διανομή, γίνεται τυχαίως, υπό την αίρεση δηλαδή της τελεσιδικίας επιδίκασης της απαίτησης για την οποία επιβλήθηκε η συντηρητική κατάσχεση.

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο που την εξέδωσε, αφού απέρριψε τις εφέσεις των αναιρεσιόντων και της τρίτης αναιρεσίβλητης εταιρείας με την επωνυμία «...» και δέχθηκε την έφεση της δεύτερης αναιρεσίβλητης Α. Χ. κατά της υπ' αριθμ. 4288/2004 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κατέταξε τελικά, με την εν μέρει επικύρωση και της πρωτόδικης αυτής απόφασης, στον προσβαλλόμενο πίνακα κατατάξεως κατασχεθεισών χρηματικών απαιτήσεων εις χείρας τρίτων της συμβολαιογράφου Αθηνών Ι. Γ.-Α., που είχε ορισθεί νομίμως, α) οριστικά και σε ολόκληρο το προς διανομήν, μετά την προαφαίρεση των εξόδων, ποσό των 59.980.378 δραχμών (176.024,58 ευρώ) της απαίτησης που είχε κατασχεθεί στα χέρια της εταιρείας με την επωνυμία «...» την απαίτηση της ανακόπτουσας-πρώτης αναιρεσίβλητης εταιρείας με την επωνυμία «...ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», και β) οριστικά στο προς διανομήν ποσό των 27.683.250 δραχμών (81.242,11 ευρώ) της απαίτησης που είχε κατασχεθεί στα χέρια της εταιρείας με την επωνυμία «...» 1) την απαίτηση της τέταρτης αναιρεσίβλητης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ» εκ δραχμών 9.231.172 δραχμών (27.090,75 ευρώ), 2) την απαίτηση της δεύτερης αναιρεσίβλητης Α. Χ. εκ δραχμών 12.330.000 δραχμών (26.184,90 ευρώ) και 3) την απαίτηση, προς μερική ικανοποίησή της, της πρώτης αναιρεσιεύουσας στο

υπόλοιπο του προς διανομήν ποσού εκ δραχμών 6.122.078. δραχμών (17.966,47 ευρώ) δεν κατέταξε δε καθόλου στον προσβαλλόμενο πίνακα τον δεύτερο αναιρεσιόντα Ν. Μ.. Ο προσβαλλόμενος αυτός πίνακας είχε συνταχθεί για τη διανομή των ποσών των 65.000.000 και 30.000.000 δραχμών που αποτελούσαν απαιτήσεις του οφειλέτη Μ. Π. κατά των ως άνω εταιρειών «...» και «...», αντίστοιχα, και στα οποία είχαν επιβάλει, εις χείρας των εταιρειών αυτών και εκτός των άλλων διαδίκων,

I. η πρώτη αναιρεσειούσα εις χείρας και των δύο εταιρειών συντηρητική κατάσχεση για απαιτήσεις της κατά του οφειλέτη μέχρι του ποσού των 57.000.000. και 30.000.000. δραχμών, αντίστοιχα, δυνάμει της υπ' αριθμ. 1027/1996 απόφασης ασφαλιστικών μέτρων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου,

II. Ο δεύτερος αναιρεσειών εις χείρας της πρώτης από τις ειρημένες εταιρείες «...» συντηρητική κατάσχεση για απαίτησή του κατά του οφειλέτη μέχρι του ποσού των 27.000.000 δραχμών, δυνάμει της ίδιας ως άνω αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου,

III. Η πρώτη αναιρεσίβλητη «...ΤΡΑΠΕΖΑ» εις χείρας της πρώτης από τις ως άνω εταιρείες «...» αναγκαστική κατάσχεση για απαιτήσεις της κατά του οφειλέτη εκ δραχμών 62.309.308 δυνάμει της υπ' αριθμ. 633/1996 διαταγής πληρωμής του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου,

IV. η τέταρτη αναιρεσίβλητη «ΤΡΑΠΕΖΑ...» εις χείρας και των δύο ως άνω εταιρειών αναγκαστική κατάσχεση για απαιτήσεις της εις βάρος του οφειλέτη μέχρι του ποσού των 9.231.172 δραχμών, δυνάμει της υπ' αριθμ. 241/1997 διαταγής πληρωμής του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, και V. Η δεύτερη αναιρεσίβλητη Α. Χ. εις χείρας και των δύο εταιρειών συντηρητική κατάσχεση για απαιτήσεις της εκ δραχμών 20.000.000 κατά του οφειλέτη δυνάμει της από 25-11-1996 προσωρινής διαταγής του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου. Στην κατά τα ανωτέρω κατάταξη προέβη το Εφετείο επειδή κατά τις παραδοχές του η απαίτηση των αναιρεσειόντων κατά του οφειλέτη επιδικάστηκε σ' αυτούς τελεσίδικα με

την υπ' αριθμ. 284/3-5-2001 απόφαση του Εφετείου Κρήτης, σε χρόνο δηλαδή μεταγενέστερο, λαμβανομένης υπ' όψη και της προθεσμίας του άρθρου 988 παρ. 1 α' του ΚΠολΔ, του χρόνου της επιβολής της αναγκαστικής κατάσχεσης της πρώτης αναιρεσίβλητης «...» 4- 3-1999) και της τέταρτης αναιρεσίβλητης «...ΤΡΑΠΕΖΑΣ» καθώς και της τελεσίδικης επιδίκασης στην δεύτερη αναιρεσίβλητη Α. Χ. της απαίτησής της κατά του οφειλέτη που έγινε με την υπ' αριθμ. 162/1999/ απόφαση του Εφετείου Κρήτης. Έτσι που έκρινε το Εφετείο, με το να μην κατατάξει δηλαδή, ειδικότερα, τους αναιρεσειόντες συμμέτρως και τυχαίως στον προσβαλλόμενο πίνακα για τις απαιτήσεις τους για τις οποίες είχαν επιβάλει συντηρητική κατάσχεση εις χείρας των ειρημένων εταιρειών, ως τρίτων, κατά τα προεκτεθέντα, παραβίασε, με εσφαλμένη εφαρμογή, τις προμνησθείσες διατάξεις, όπως βάσιμα υποστηρίζουν οι αναιρεσειόντες με τον δεύτερο, από το άρθρο 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ, λόγο της κρινόμενης αίτησής τους. Επομένως και κατά παραδοχήν αυτού του λόγου, μετά την οποία παρέλκει η έρευνα των λοιπών λόγων του αναιρετηρίου, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση αναιρέσεως και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, να παραπεμφθεί δε η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο δικαστήριο που εξέδωσε την αναιρούμενη αυτή απόφαση και του οποίου είναι δυνατή η συγκρότηση από άλλους δικαστές (άρθρ. 580 παρ. 3 του ΚΠολΔ). Η δικαστική δαπάνη των διαδίκων πρέπει να συμψηφισθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 179 περ. τελ. και 183 του ΚΠολΔ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθμ. 8367/2007 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω έρευνα στο ίδιο ως άνω δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1534/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αποποίηση κληρονομίας. Η γνώση του χρονικού σημείου έναρξης της σχετικής προθεσμίας ως προϋπόθεση για την ύπαρξη βουλήσεως περί αποποιήσεως ή μη. Περίπτωση

ύπαρξης ουσιώδους πλάνης στο πρόσωπο της αδελφής του κληρονομούμενου ως προς την προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας, η οποία έφερε χρέη, συνισταμένη στην άγνοια του γεγονότος ότι η σύζυγος και οι κόρες του αποδιώσαντος αδελφού της είχαν αποποιηθεί την κληρονομιά, όσο και στην άγνοια των νομικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα περί την επαγωγή και κτήση της κληρονομιάς και των συνεπειών της παραμέλησης της προθεσμίας αποποίησης, εξαιτίας της έλλειψης σχέσεων με την οικογένεια του αδελφού της και της έλλειψης γραμματικών γνώσεων. Έναρξη της προθεσμίας αποποίησης από την ημερομηνία που επιδόθηκε σ' αυτήν σχετική πράξη επιβολής προστίμου από την εφορία, στην οποία είχε οφειλές ο κληρονομούμενος. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 696/2009 απόφασης ΕφετΑθηνών).

Με την κρινόμενη 29/11-2-2010 αίτηση αναίρεσεως προσβάλλεται η 696/31-8-2009 απόφαση του Εφετείου Πατρών, κατάληξη της ακόλουθης διαδικαστικής διαδρομής, κατ' επιτρεπτή, κατά το άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ, εκτίμηση των διαδικαστικών εγγράφων. Ειδικότερα με τις Α.558/9-2-2006 και Β. 2144/23-5-2006 αγωγές, με ενάγοντες Α. την Α. χήρα Α. Σ. και Β (i) τον Α. Β. και (ii) Π. Β. και εναγόμενο το Ελληνικό Δημόσιο, εδιώκετο, κατά την από το δικαστήριο της ουσίας κυριαρχική εκτίμηση του δικογράφου αυτών, (α) η ακύρωση της πλασματικής αποδοχής των εναγόντων της κληρονομίας του Χ. Β. και (β) η αναγνώριση της εγκυρότητας των (αα)... και (ββ)... δηλώσεων των εναγόντων αποποίησης της εν λόγω κληρονομίας. Επί των εν λόγω και με στοιχ. Α και Β χαρακτηριζόμενων δικογράφων αγωγών, συνεκδικαζομένων, εκδόθηκε, κατά παραδοχή τους, η 618/2007 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών και σε δεύτερο βαθμό, ύστερα από την 595/6-11-2007 έφεση του εναγομένου, η 696/2009 απόφαση του Εφετείου Πατρών, με

απορριπτική επ' αυτής κατ' ουσίαν κρίση, την οποία στήριξε στις ακόλουθες αναιρετικώς ανέλεγκτες ουσιαστικές παραδοχές της, κατ' ακριβή κατά τούτο αντιγραφή της. Ειδικότερα διέλαβε τις αιτιολογίες της... Στην Πάτρα, στις..., απεβίωσε χωρίς να αφήσει διαθήκη, ο αδελφός της εφεσίβλητης ενάγουσας της πρώτης αγωγής και θείος των εφεσίβλητων εναγόντων της δεύτερης αγωγής, Χ. Β. του Α. και της Ι., καταλείποντας εγγύτερους κατά το χρόνο του θανάτου του συγγενείς, τη σύζυγό του Μ. Β. και τις κόρες του Ι. Β. και Β. Β., από τις οποίες κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου. Στη συνέχεια, στις 22-12-2000, οι πιο πάνω κληρονόμοι, αποποιήθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα την επαχθείσα σε αυτές κληρονομιά (βλ. τις υπ1 αριθ. 253, 254, 255/22-12-2000 δηλώσεις αποποίησης κληρονομίας προς τον Γραμματέα του Πρωτοδικείου Πατρών), με αποτέλεσμα η κληρονομιά μετά τις ως άνω αποποιήσεις να περιέλθει σε ποσοστό 1/2 αδιαίρετα στην εφεσίβλητη Α. χήρα Α. Σ. και σε ποσοστό 1/2 αδιαίρετα στους εφεσίβλητους Α. Β. και Π. Β., οι οποίοι κλήθηκαν στη δεύτερη τάξη. Η μεν Α. χήρα Α. Σ. κλήθηκε ως αδελφή του κληρονομούμενου, οι δε Α. Β. και Π. Β., κλήθηκαν ως τέκνα του προαποβιώσαντος αδελφού του κληρονομούμενου Ι. Β. (βλ. και το υπ' αριθ. πρωτ. ... πιστοποιητικό του Δημάρχου Πατρέων), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1814, 1847 και 1856 ΑΚ. Οι εφεσίβλητοι κλήθηκαν ως κληρονόμοι κατά τα πιο πάνω ποσοστά, λόγω παρέλευσης της τετράμηνης προθεσμίας περί αποποίησης, που άρχισε να τρέχει από την ημέρα που έλαβε χώρα ο λόγος της επαγωγής, δηλαδή από την ημέρα που έλαβαν χώρα οι αποποιήσεις της συζύγου και των τέκνων του κληρονομούμενου (κληρονόμοι της πρώτης τάξης εξ αδιαθέτου διαδοχής) και παρήλθε ολόκληρο το τετράμηνο, χωρίς οι ανωτέρω κληρονόμοι της δεύτερης τάξης να προβούν στην, εντός αυτού, δήλωση αποποίησης. Θεωρείται κατά πλάσμα δικαίου, ότι οι εφεσίβλητοι αποδέχτηκαν σιωπηρά την παραπάνω κληρονομιά, πλην όμως αυ-

τοί αν γνώριζαν την πραγματική κατάσταση, ότι δηλαδή η σύζυγος και οι κόρες του κληρονομούμενου, λόγω των χρεών της κληρονομιάς, είχαν προβεί στις προαναφερόμενες δηλώσεις αποποίησης, τότε θα προέβαιναν άμεσα και οι ίδιοι στην αποποίηση της κληρονομιάς. Ωστόσο, τέτοια γνώση δεν θα μπορούσε να έχει η εφεσίβλητη, γιατί δεν είχε σχέσεις με τον αδελφό της για πολλά χρόνια και κυρίως από τότε που αυτός παντρεύτηκε, ούτε με τη σύζυγο και τα τέκνα αυτού, με αποτέλεσμα να μη λάβει γνώση των πιο πάνω αποποιήσεων και να πιστεύει ότι κληρονόμοι του ήταν η σύζυγος και τα τέκνα του. Επιπλέον, αυτή - εφεσίβλητη δεν έχει καμία μόρφωση και κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου αδελφού της ήταν ηλικίας 70 ετών, αγνοούσε την προβλεπόμενη από το νόμο τετράμηνη προθεσμία και την πλασματική αποδοχή κληρονομιάς, η οποία επήλθε με την παρέλευση της τετράμηνης προθεσμίας προς αποποίηση και ότι κατέστη κατ' αυτό τον τρόπο κληρονόμος αυτού (αδελφού της). Αν γνώριζε τα γεγονότα αυτά, δεν θα άφηνε να παρέλθει άπρακτη η παραπάνω προθεσμία, αφού η κληρονομιά μόνο χρέη είχε. Η άγνοιά της αυτή συνεχίστηκε μέχρι την..., που η εφεσίβλητη ειδοποιήθηκε από τη Β' Δ.Ο.Υ. Πατρών διά του αρμόδιου ελεγκτού, ότι ο αποβιώσας αδελφός της Χ. Β. κατά το χρόνο του θανάτου είχε μεγάλο χρέος προς την Εφορία, ότι η σύζυγος και τα τέκνα του κληρονομούμενου είχαν αποποιηθεί, λόγω των χρεών, την κληρονομιά του και ότι η εφεσίβλητη ως κληρονόμος στη δεύτερη τάξη, σε ποσοστό 1/2, καλείτο να πληρώσει προς την Β' Δ.Ο.Υ. Πατρών, το συνολικό ποσό των 1.239.501,48 όπως το ποσό αυτό αναφέρεται αναλυτικά στις επιδοθείσες σ' αυτή, την 29-12-2005 εκθέσεις ελέγχου - αποφάσεις επιβολής προστίμων - πράξεις προσδιορισμού Φ.Π.Α. φύλλα ελέγχου φορολογίας εισοδήματος. Την ίδια ημέρα, στις 25-11-2005, η εφεσίβλητη προέβη στην υπ' αριθ. ... δήλωση αποποίησης της παραπάνω κληρονομιάς ενώπιον του Γραμματέα Πρωτοδικών Πα-

τρών. Αποδείχθηκε ότι η μη αποποίηση της κληρονομιάς εκ μέρους της εφεσίβλητης, μέσα στη νόμιμη προθεσμία, οφείλονταν σε ουσιώδη πλάνη της και συγκεκριμένα, τόσο στην αγνοία των πραγματικών περιστατικών του λόγου της επαγωγής, δηλαδή σε άγνοια του γεγονότος ότι η σύζυγος και οι κόρες του αποβιώσαντος αδελφού της είχαν αποποιηθεί την επαχθείσα σ' αυτές κληρονομιά, όσο και στην άγνοια των νομικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα περί την επαγωγή και κτήση της κληρονομιάς και των συνεπειών της παραμέλησης της προθεσμίας αποποίησης (πλάνη περί το δίκαιο της αποδοχής της κληρονομιάς), εξαιτίας της έλλειψης σχέσεων με την οικογένεια του αδελφού της και της έλλειψης γραμματικών γνώσεων. Το ότι η εφεσίβλητη πεπλανημένα πίστευε ότι κληρονόμοι του αποβιώσαντος αδελφού της ήταν η σύζυγος και οι κόρες του, ενισχύεται και από το γεγονός ότι δεν είχε ποτέ αναμειχθεί στην κληρονομιά, ούτε άλλωστε είχε συμφέρον. Η άγνοιά της αυτή εξομοιώνεται προς τη μη γνώση της επαγωγής της κληρονομιάς και αποκλείει την έναρξη της προθεσμίας αποποίησης, η οποία συνεχίστηκε μέχρι την..., ημερομηνία κατά την οποία έλαβε για πρώτη φορά γνώση του λόγου της επαγωγής, οπότε και αρχίζει να τρέχει η προθεσμία αυτή αποποίησης. Περαιτέρω, αποδείχτηκε ότι και οι λοιποί εφεσίβλητοι, Α.Β., ο οποίος είναι πατέρας δύο παιδιών, και Π.Β., ο οποίος είναι παραπληγικός σε ποσοστό 100%, δεν γνώριζαν ότι η σύζυγος και οι κόρες του κληρονομούμενου θείου τους είχαν αποποιηθεί, λόγω των χρεών της, την επαχθείσα σε αυτές κληρονομιά, καθόσον αυτοί δεν είχαν σχέσεις με τον αποβιώσαντα θείο τους, ούτε πολύ περισσότερο με τη σύζυγο και τις κόρες του. Πληροφορήθηκαν (εφεσίβλητοι) για πρώτη φορά το λόγο της επαγωγής στις..., όταν τους κοινοποιήθηκε από τη Β' Δ.Ο.Υ. Πατρών η με αριθ. πρωτ. ... πρόσκληση υποβολής φορολογικών στοιχείων, που αφορούσαν τον κληρονομούμενο. Τότε επίσης πληροφορήθηκαν ότι ο αποβιώσας Χ. Β., κατά το χρόνο του

θανάτου, είχε μεγάλο χρέος προς την εφορία, ότι η σύζυγος και τα τέκνα του είχαν αποποιηθεί, λόγω του χρέους, την κληρονομιά του και ότι αυτοί, ως κληρονόμοι του πλέον σε ποσοστό 1/2 ο καθένας αδιαίρετα, καλούνταν να πληρώσουν προς τη Β' Δ.Ο.Υ. Πατρών, το συνολικό ποσό των 619.750,7€, όπως το ποσό αυτό αναφέρεται αναλυτικά στις εκθέσεις ελέγχου, στις συνταχθείσες το έτος 2005 αποφάσεις επιβολής προστίμων, στις από 29-12-2005 πράξεις προσδιορισμού Φ.Π.Α. και στα με αριθ. 319, 321, 106, 68, 98, 83, 81, 93 54, 27, 12/2005 φύλλα ελέγχου φορολογίας εισοδήματος. Την επόμενη μέρα, στις..., οι εφεσίβλητοι προέβησαν στις υπ' αριθ. 481 και 482/... δηλώσεις αποποίησης της παραπάνω κληρονομιάς ενώπιον του Γραμματέα Πρωτοδικών Πατρών. Αποδείχθηκε, ότι η μη αποποίηση της κληρονομιάς εκ μέρους των εκκαλούντων μέσα στη νόμιμη προθεσμία, οφείλονταν σε ουσιώδη πλάνη τους και συγκεκριμένα τόσο στην άγνοια των πραγματικών περιστατικών του λόγου της επαγωγής, όσο και στην άγνοια των νομικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα περί την επαγωγή και κτήση της κληρονομιάς και των συνεπειών της παραμέλησης της προθεσμίας αποποίησης (πλάνη περί το δίκαιο της αποδοχής της κληρονομιάς). Αγνοούσαν το γεγονός ότι η σύζυγος και οι κόρες του αποβιώσαντος κληρονομούμενου θείου τους είχαν αποποιηθεί την επαχθείσα σ' αυτές κληρονομιά, εξαιτίας της έλλειψης σχέσεων με την οικογένεια του θείου τους. Άλλωστε, οι εφεσίβλητοι ουδέποτε αναμείχθηκαν στην πιο πάνω κληρονομιά ούτε και είχαν συμφέρον. Η άγνοιά τους αυτή εξομοιώνεται προς τη μη γνώση της επαγωγής της κληρονομιάς και αποκλείει την έναρξη της προθεσμίας αποποίησης, η οποία συνεχίστηκε μέχρι την..., ημερομηνία κατά την οποία έλαβαν για πρώτη φορά γνώση του λόγου της επαγωγής, οπότε και αρχίζει να τρέχει η προθεσμία αυτή - αποποίησης. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τις υπ' αριθ. 7980/24-5-2006 και 11801/24-5-2006 εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελή-

τριας του Πρωτοδικείου Αθηνών Σ. Μ. και του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Πατρών Χ. Γ. αντίστοιχα, οι εφεσίβλητοι επέδωσαν στο εκκαλούν επικυρωμένο αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής τους προς ακύρωση, στις 24-5-2006, ήτοι εντός της εξαμήνης προθεσμίας, η οποία σύμφωνα και με την προαναφερόμενη νομική σκέψη, αρχίζει από την ημέρα που οι εφεσίβλητοι πληροφορήθηκαν την επαγωγή, ήτοι από.... Τα ίδια ισχύουν και για την εφεσίβλητη, η οποία κοινοποίησε επικυρωμένο αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής της στο εκκαλούν στις 2-3-2006 (βλ. τις με αριθ. 3678B/2-3-2006 και 7477/13-2-2006 εκθέσεις επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Πειραιώς Α. Μ. και του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Πατρών Ι. Φ. αντίστοιχα), ενώ η ημέρα που πληροφορήθηκε την επαγωγή ήταν η 25η -11-2005.

Συνεπώς, από την τελευταία αυτή ημερομηνία μέχρι την άσκηση των ένδικων αγωγών δεν παρήλθε χρόνος μεγαλύτερος του εξαμήνου, και ως εκ τούτου η σχετική ένσταση τους εκκαλούντος, που επαναλαμβάνεται με λόγο εφέσεως, πρέπει ν' απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος. Επιπλέον, οι εφεσίβλητοι έχουν προφανές έννομο συμφέρον να αναγνωρισθεί η εγκυρότητα των δηλώσεων αποποίησης της κληρονομιάς, στις οποίες προέβησαν στις..., αφού η τετράμηνη προθεσμία αποποίησης αρχίζει γι' αυτούς από τις... (για την εφεσίβλητη) και από τις... (για τους εφεσίβλητους), λόγω του ότι τότε πληροφορήθηκαν το λόγο της επαγωγής και έπρεπε εντός αυτής να προβούν στις δηλώσεις αποποίησης, δεδομένου ότι, χωρίς την αναγνώριση της εγκυρότητας των δηλώσεων αυτών, εξακολουθούν να φέρονται ως κληρονόμοι του αποβιώσαντος Χ. Β. και συνακόλουθα ως οφειλέτες των χρεών της κληρονομιάς του έναντι του εκκαλούντος Ελληνικού Δημοσίου». Κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως εναντιώνεται το ηττηθέν εκκαλούν Ελληνικό Δημόσιο με την ένδικη αίτηση αναιρέσεως και με την έννοια αυτή ερευνάται στη συνέχεια ο διατυπούμενος δι' αυτής μοναδικός λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αρ.1 ΚΠολΔ. Ειδικότερα, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ αναίρε-

ση επιτρέπεται για (ευθεία) παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου αν το δικαστήριο της ουσίας, με βάση τα ανελέγκτως γενόμενα δεκτά από εκείνο, ως αποδειχθέντα, πραγματικά περιστατικά, δεν εφάρμοσε τον συγκεκριμένο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή εφαρμόσει αυτόν, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμόσει αυτόν εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη ή με υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στον κανόνα δικαίου. Εξάλλου, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1847 παρ. 1 εδ. 1, 1850 εδ. 2 ΑΚ προκύπτει ότι ο κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών, η οποία αρχίζει από τη γνώση της επαγωγής και του λόγου αυτής. Αν παρέλθει η εν λόγω προθεσμία η κληρονομία θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή. Γνώση της υπαγωγής, ως γεγονός της ενάρξεως της τετράμηνης προθεσμίας, νοείται η γνώση από τον κληρονόμο του θανάτου του κληρονομούμενου, γνώση δε του λόγου επαγωγής συνιστά η εκ διαθήκης ή κατά την εξ αδιαθέτου διαδοχή κλήση του κληρονόμου στην κληρονομία. Με την έννοια αυτή, όταν πρόκειται για διαδοχή εξ αδιαθέτου, οπότε ο δικαιολογητικός αυτής λόγος της, συγγενικής σχέσεως μεταξύ κληρονομούμενου και κληρονόμου είναι από την αρχή δεδομένος και γνωστός στον τελευταίο, η τετράμηνη προθεσμία προς αποποίηση αρχίζει από τη γνώση του κληρονόμου του χρόνου του θανάτου του κληρονομούμενου συγγενούς του, εκτός συνδρομής μεταγενεστέρων της επαγωγής γεγονότων, με ενδεικτική αναφορά εκείνου της αποποιήσεως της κληρονομίας. Στην περίπτωση αυτή της νομότυπης και εμπρόθεσμης αποποιήσεως της επαχθείσης στον κληρονόμο κληρονομίας η προς τον αποποιηθέντα επαγωγή της κληρονομίας αναιρείται, ως μη γενόμενη, και κατά συνέπεια επάγεται εις εκείνον ο οποίος θα εκαλείτο ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος αν ο αποποιηθείς δεν ζούσε κατά το χρόνο επαγωγής της κληρονομίας του θανάτου του κληρονομούμενου, στον οποίο ανατρέχει η επαγωγή (ΑΚ 1856). Παρά ταύτα η προθεσμία της αποποιήσεως της κληρονομίας δεν αρχίζει από τη γνώση του θανάτου του κληρο-

μούμενου, αλλά από τη γνώση της αποποιήσεως, μεταγενέστερο αυτού γεγονός με το οποίο συνδέεται η επαγωγή της κληρονομίας. Στις σημειούμενες στην αρχή της παρούσης αναιρετικώς ανέλεγκτες ουσιαστικές παραδοχές της προσβαλλόμενης αποφάσεως διαλαμβάνεται:

I. ότι οι αναιρεσίβλητοι έλαβαν γνώση της αποποιήσεως της κληρονομίας του αποβιώσαντος στις... Χ. Β. από τους εγγύτερους συγγενείς του και εξ αδιαθέτου αυτού κληρονόμους Μ. Β., σύζυγό του, και Ι. και Β. Β., θυγατέρες του, και εντεύθεν της κλήσεώς τους ως κληρονόμων αυτού κατά την εξ αδιαθέτου διαδοχή στις Α... και..., αντίστοιχα, όταν ειδοποιήθηκαν από τη Β' Δ.Ο.Υ. Πατρών, με έναρξη από της επομένης (...) της οριζόμενης προς αποποίηση τετράμηνης προθεσμίας και

II. Ότι οι αναιρεσίβλητοι προέβησαν νομότυπα και εμπρόθεσμα σε δήλωση αποποιήσεως της λόγω κληρονομίας στον γραμματέα του Πρωτοδικείου Πατρών, κατά τις συνταχθείσες προς τούτο Α... και Β. ... αντίστοιχες εκθέσεις αυτού, η εντεύθεν εγκυρότερα των οποίων αναιρεί την πλασματική κατά το νόμο αποδοχή της κληρονομίας, για την οποία δεν συνέτρεχε η απαιτούμενη προϋπόθεση της παρελεύσεως της τετράμηνης προθεσμίας, που, όπως προαναφέρθηκε, άρχεται από το μεταγενέστερο γεγονός της γνώσεως της αποποιήσεως της κληρονομίας. Η προέχουσα αξιολογικώς αιτιολογία αυτή της προσβαλλόμενης αποφάσεως, που δεν πλήττεται με την ερευνώμενη αίτηση αναιρέσεως, στηρίζει αυτοτελώς το διατακτικό αυτής, με άμεση δικονομική συνέπεια αλυσιτελώς να εναντιώνεται το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο κατά τα της παράλληλης αιτιολογίας της περί πλάνης των αναιρεσίβλητων με την διατυπούμενη μοναδική από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ αναιρετική αιτίαση, με την έννοια της ευθείας παραβίασεως των άρθρων 1847 παρ. 1 εδ. α', 1850 εδ. β', 140, 141 ΑΚ. Συνακόλουθα αυτών πρέπει να απορριφθεί η ένδικη αιτίαση αναιρέσεως, με παράλληλη καταδίκη του αναιρεσιβλήτου Ελληνικού Δημοσίου στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, που κατέθεσαν προτάσεις τα οποία ορίζει, με βάση την αυτοτελή εκάστου τούτων παράσταση και κατ' επιταγή του άρθρου 22παρ.

1 του ν. 3693/1957 και την κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 5 παρ. 12 του ν. 1738/1987 εκδοθείσα υ.α. 134423/20-1-1993 (ΦΕΚ 11/τ. β' /20-1-1993), στο ποσό των 300,00 ευρώ για την πρώτη των αναιρεσιβλήτων ομοίως στο ποσό των 300,00 ευρώ για τους λοιπούς, δεύτερο και τρίτο των αναιρεσιβλήτων (ΚΠολΔ 183).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την 29/11-2-2010 αίτηση για αναίρεση της 696/31-8-2009 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

Και

Καταδικάζει το αναιρεσεϊόν στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει στο ποσό των τριακοσίων (300,00) ευρώ για την πρώτη των αναιρεσιβλήτων και ομοίως στο ποσό των τριακοσίων (300,00) ευρώ για τους λοιπούς, δεύτερο και τρίτο των αναιρεσιβλήτων.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1628/2011 (Τμ. Α2 Πολ.)

Πλειστηριασμός. Κρίση ότι μόνο η παντελής παράλειψη επιδόσεως της περιλήψεως κατασχετήριας έκθεσης ή η εκπρόθεσμη επίδοσή της επάγεται την ακυρότητα του πλειστηριασμού. Απλώς άκυρη επίδοση που δεν εξομοιώνεται με έλλειψη επιδόσεως και δεν επιφέρει την ακυρότητα του πλειστηριασμού αποτελεί και η επίδοση στο κατάστημα του οφειλέτη που παραλαμβάνεται από συνεργάτη του, λόγω απουσίας του οφειλέτη, ενώ κατά τους ισχυρισμούς του οφειλέτη-ανακόπτοντος αυτό δεν είναι το κατάστημά του και ο παραλήπτης του δεν είναι συνεργάτης του. Η ακυρότητα αυτή, και υπό την προϋπόθεση ότι προκάλεσε, κατά την κρίση του δικαστηρίου, βλάβη στον διάδικο που την προτείνει, πρέπει να προβληθεί με την ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 §16' του ΚΠολΔ, ήτοι μέχρι την έναρξη του πλειστηριασμού, αλλιώς δεν κωλύεται η διενέργεια του πλειστηριασμού. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 7075/2008 απόφασης ΕφετΑθην).

Κατά το άρθρο 999§4 του ΚΠολΔ ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχουν τηρηθεί οι αναφερόμενες στην ίδια διάταξη διατυπώσεις, μεταξύ των οποίων και η επίδοση από τον δικαστικό επιμελητή εκτός των άλλων και στον οφειλέτη περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο 999§1 και 3α' του ΚΠολΔ. Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 159, 160, 161 και 933 του ΚΠολΔ, προκύπτει ότι μόνο η παντελής έλλειψη (παράλειψη) επιδόσεως της ανωτέρω περιλήψεως ή η εκπρόθεσμη επίδοσή της επάγεται την ακυρότητα του πλειστηριασμού (που πλήττει δηλαδή ευθέως τον ίδιο τον πλειστηριασμό), η οποία και μπορεί να προταθεί με την ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934§1γ' του ΚΠολΔ, ήτοι μέσα σε προθεσμία ενενήντα ημερών αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, αν πρόκειται για ακίνητα. Κάθε άλλη, απλώς άκυρη, επίδοση της περιλήψεως, ως ιδιαίτερη και αυτοτελής ενδιάμεση πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας, της οποίας το ελάττωμα πλήττει την επιχειρηθείσα αυτή πράξη και όχι ευθέως τον πλειστηριασμό, παράγει τις συνέπειές της σαν να ήταν έγκυρη μέχρις ότου κηρυχθεί άκυρη με δικαστική απόφαση κατόπιν προσβολής της με ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934§§1β' και 2 του ΚΠολΔ, ήτοι μέχρι την έναρξη της τελευταίας πράξης της εκτέλεσης, που είναι η σύνταξη εκθέσεως πλειστηριασμού και κατακύρωσης (αρχή της σταδιακής προσβολής των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης που επιβάλλεται από το άρθρο 934§1 του ΚΠολΔ) και υπό την επίκληση και απόδειξη δικονομικής βλάβης, σύμφωνα με το άρθρο 159 περ. 3 του ΚΠολΔ (βλ. Ολομ. ΑΠ 3/2007). Εάν η ενδιάμεση αυτή ακυρότητα δεν προσβληθεί εμπροθέσμως, ως ανωτέρω, δεν κωλύεται η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης και η διενέργεια του πλειστηριασμού (ΑΠ 658/2007).

Τέτοια απλώς άκυρη επίδοση, που δεν εξομοιώνεται με έλλειψη επιδόσεως, υπάρχει και όταν η κατασχετήρια έκθεση επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 124§2 του ΚΠολΔ στο κατάστημα του οφειλέτη και παραλαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 129§1 του ίδιου ΚΠολΔ από τον συνεργάτη του οφειλέτη λόγω απουσίας του τελευταίου, ενώ κατά τους ισχυρισμούς του οφειλέτη - ανακόπτοντος αυτό δεν είναι το κατάστημα του και ο παραλήπτης του επιδοθέντος εγγράφου δεν είναι συνεργάτης του. Η ακυρότητα επομένως αυτή, και υπό την προϋπόθεση ότι προκάλεσε, κατά την κρίση του δικαστηρίου, βλάβη στον διάδικο που την προτείνει, πρέπει να προβληθεί με την ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934§1β' του ΚΠολΔ, ήτοι μέχρι την έναρξη του πλειστηριασμού, σε αντίθετη δε περίπτωση, εάν δηλαδή δεν συμβεί τούτο, δεν κωλύεται η διενέργεια του πλειστηριασμού, κατά τα προεκτεθέντα (ΑΠ 103/2004).

Εν προκειμένω προβάλλεται με τον πρώτο λόγο του αναιρετηρίου η αιτίαση ότι το Εφετείο παρά τον νόμο δεν κήρυξε ακυρότητα της προσβληθείσης με την ένδικη ανακοπή της αναιρεσείουσας διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως και πλειστηριασμού ακινήτης περιουσίας της που συντελέστηκε με την υπ' αριθμ. .../11-1-2006 έκθεση δημόσιου αναγκαστικού πλειστηριασμού και την υπ' αριθμ. .../26-1-2006 περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης της υπαλλήλου επί του πλειστηριασμού συμβολαιογράφου Αθηνών Ε. Μ., με το να δεχθεί (το Εφετείο) ότι η επίδοση της υπ' αριθμ. .../2005 β' επαναληπτικής περίληψης της αναφερόμενης κατασχετήριας έκθεσης ακινήτου, βάσει της οποίας διενεργήθηκε ο ανακοπτόμενος αναγκαστικός πλειστηριασμός, στο επί της οδού... αρ. ... κατάσταση με τον τίτλο «...», από το οποίο είχε ήδη αποσυστεγασθεί η αναιρεσείουσα, και στην εκεί εργαζόμενη και φερόμενη ως συνεργάτιδα της αναιρεσείουσας Ρ. Λ., αντί του προσωπικού της φαρμακείου επί της οδού... αρ. ..., στον Πειραιά, συνιστά (η επίδοση αυτή) περίπτωση απλώς άκυρης επίδοσης που έπρεπε να προβληθεί με ανακοπή εντός της προθεσμίας του άρθρου 934§1β' του ΚΠολΔ (μέχρι την έναρξη του πλειστηριασμού) και δεν

ισοδυναμεί με (παντελή) έλλειψη επιδόσεως, ώστε να μπορεί να προταθεί στην προθεσμία του άρθρου 934§1 γ' του ΚΠολΔ (ενενήντα ημέρες από τη μεταγραφή της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης), όπως έπραξε η αναιρεσείουσα με την ένδικη ανακοπή της, η οποία και απορρίφθηκε από το Εφετείο ως απαράδεκτη (εκπρόθεσμη), κατόπιν των ως άνω παραδοχών του. Υπό τις παραδοχές όμως αυτές του Εφετείου και σύμφωνα με την προηγηθείσα μείζονα σκέψη, νομίμως (εγκύρως) εχώρησε ο προσβαλλόμενος πλειστηριασμός, αφού η επικαλούμενη ακυρότητα της επίδοσης δεν προβλήθηκε με ανακοπή εντός της ειρημένης προθεσμίας του άρθρου 934§§1β' και 2 του ΚΠολΔ, όπως έπρεπε, σύμφωνα με τις προμνησθείσες διατάξεις, και το Εφετείο που δεν κήρυξε άκυρη τη διενέργεια του πλειστηριασμού και την επακολουθήσασα κατακύρωση του ακινήτου στους δεύτερη και τρίτη των αναιρεσιβλήτων, δεν υπέπεσε στην αποδιδόμενη ως άνω αναιρετική πλημμέλεια του άρθρου 559 αρ.14 του ΚΠολΔ, τα δε αντίθετα που η αναιρεσείουσα υποστηρίζει με τον πρώτο από τη διάταξη αυτή λόγο της αιτήσεώς της είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Με τους δεύτερο και τρίτο, από το άρθρο 559 αρ.1 του ΚΠολΔ, λόγους του αναιρετηρίου προβάλλεται, αντίστοιχα, η αιτίαση ότι το Εφετείο με τις προμνησθείσες παραδοχές του παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 20§1 και 25§1 του Συντάγματος που διασφαλίζουν το δικαίωμα της ακρόασεως και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αντίστοιχα, και των άρθρων 1, 6§1 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ για δίκαιη δίκη και σεβασμό της περιουσίας του προσώπου βάσει της αρχής της αναλογικότητας, αφού (ισχυρίζεται η αναιρεσείουσα) με τον προαναφερθέντα τρόπο επιδόσεως, που κρίθηκε ότι δεν ισοδυναμεί με έλλειψη επιδόσεως, η αναιρεσείουσα στερήθηκε της δυνατότητας να λάβει γνώση της προσβαλλόμενης αυτής πράξης και εντεύθεν του χρόνου της διενέργειας του πλειστηριασμού, με αποτέλεσμα να μην μπορέσει να αμυνθεί και να υποστεί βλάβη στην περιουσία της (πλειστηριασμός ακινήτου). Οι λόγοι αυτοί της αναίρεσης είναι απορριπτέοι, προεχόντως ως στηριζόμενοι σε

εσφαλμένη προϋπόθεση, αφού, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλομένη, το Εφετείο δέχθηκε κατά την ανέλεγκτη κρίση του ότι η αναιρεσείουσα έλαβε γνώση της ως άνω επιδόσεως της περιλήψης της κατασχετήριας έκθεσης, και δη μέσα στη νόμιμη προθεσμία, και απέρριψε τον περί του αντιθέτου ισχυρισμό της αναιρεσείουσας. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως ως αβάσιμη κατ' ουσίαν, να καταδικασθεί δε η αναιρεσείουσα στην αναφερόμενη στο διατακτικό δικαστική δαπάνη των αναιρεσιβλήτων, κατά το νόμιμο αίτημα των τελευταίων (άρθρα 178 και 183 του ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 22-4-2009 αίτηση της Α. Ν. Τ. για αναίρεση της υπ' αριθ. 7075/2008 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

Και

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στη δικαστική δαπάνη των αναιρεσιβλήτων, την οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 1632/2011

Κτηματολογικές εγγραφές. Σφάλματα που αφορούν σε γεωμετρικά στοιχεία. Στοιχεία για το παραδεκτό της σχετικής αιτήσεως διόρθωσης του εμβαδού. Με την αίτηση αυτή, με την οποία ζητείται η διόρθωση του καταχωρισθέντος εμβαδού του ακινήτου ή άλλων στοιχείων της εγγραφής, δεν επιτρέπεται να τίθενται υπό αμφισβήτηση τα όρια των όμορων ακινήτων ή τα δικαιώματα τρίτων προσώπων επ' αυτών. Περιστατικά αποφάσεως με αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το κρίσιμο αυτό ζήτημα σχετικά με την αμφισβήτηση ή μη των ορίων των όμορων ακινήτων. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 814/2010 απόφαση ΕφετΑθ).

Κατά το άρθρο 19 παρ. 2 ν. 2664/1998, αν υπάρχουν σφάλματα που αφορούν σε γεωμετρικά στοιχεία των κτηματολογικών εγγράφων, ο Προϊστάμενος του Κτηματολογικού Γραφείου προβαίνει σε διόρθωση ύστερα από αίτηση

όπου έχει έννομο συμφέρον. Η αίτηση αυτή καταχωρίζεται, με ποινή απαραδέκτου, στα κτηματολογικά φύλλα στη θέση που καταχωρίζεται και η κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 13 αγωγή. Αν η αποδοχή της αίτησης μπορεί να επηρεάσει δικαιώματα όμορων δικαιούχων, κοινοποιείται με κοινή απαραδέκτου, στους όμορους δικαιούχους. Από τη διάταξη αυτή σαφώς προκύπτει ότι η διόρθωση μπορεί να αφορά τόσο πρώτες εγγραφές όσο και μεταγενέστερες εγγραφές. Εξάλλου, κατά το άρθρο 6 παρ. 8 του ίδιου νόμου με την αίτηση αυτή, με την οποία ζητείται η διόρθωση του καταχωρισθέντος εμβαδού του ακινήτου ή άλλων στοιχείων της πρώτης εγγραφής, δεν επιτρέπεται να τίθενται υπό αμφισβήτηση τα όρια των όμορων ακινήτων ή τα δικαιώματα τρίτων προσώπων επ' αυτών. Περαιτέρω, ο αναιρετικός λόγος του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ ιδρύεται όταν οι πραγματικές παραδοχές της αποφάσεως του δικαστηρίου της ουσίας δημιουργούν αμφιβολία για το αν παραβιάστηκε ή όχι ο κανόνας ουσιαστικού δικαίου. Η αμφιβολία για το αν εφαρμόστηκε ή όχι ορθά ο κανόνας αυτός μπορεί να προκύπτει είτε γιατί στην ελάχισσωνα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν διαλαμβάνονται καθόλου πραγματικές παραδοχές, είτε γιατί οι υπάρχουσες παραδοχές δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία του πραγματικού του κανόνα δικαίου, είτε γιατί ως προς κάποιο στοιχείο από αυτά υπάρχουν αντιφατικές παραδοχές, δηλαδή βρίσκονται σε λογική ή νομική αντίφαση μεταξύ τους, αφού κάποια από αυτές αποκλείει την ύπαρξη της άλλης ή της άλλες κατά τους κανόνες της λογικής ή βάσει κάποιας νομικής διατάξεως (ΑΠ 109/2003).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη απόφαση, δέχθηκε τα ακόλουθα: Δυνάμει του .../8.12.1969 πωλητηρίου συμβολαίου του Συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Κ. ο Ν. Χ. και η Β. Χ. αγόρασαν οικόπεδο εμβαδού 583,35 τμ, που βρίσκεται στη θέση «Κάτω Χαλάνδρι» εντός του εγκεκριμένου σχεδίου του Δήμου Χαλανδρίου

και έλαβε Κωδικό Αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου (Κ.Α.Ε.Κ.)..., συνορεύει δε βορειοδυτικά με οικόπεδο με ΚΑΕΚ... και νοτιοανατολικά με οικόπεδο που έχει ΚΑΕΚ... Οι πιο πάνω αγοραστές κατασκεύασαν εντός του εν λόγω οικοπέδου οικοδομή και περιέφραξαν το οικόπεδο με μανδρότοιχο κατά μήκος όλων των πλευρών του οριοθετώντας την ιδιοκτησία τους, χωρίς έκτοτε να δημιουργηθεί οποιαδήποτε διένεξη μεταξύ αυτών και των ιδιοκτητών των όμορων ακινήτων.

Το ακίνητο αυτό περιήλθε στη θυγατέρα τους αναιρεσείουσα λόγω γονικής παροχής και κληρονομίας. Αποδεικνύεται ακόμη ότι με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ κηρύχθηκε υπό κτηματογράφηση ο Δήμος Χαλανδρίου. Κατά την εν λόγω διαδικασία η αιτούσα για την εγγραφή του παραπάνω ακινήτου της στα κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογικού Γραφείου Χαλανδρίου προσκόμισε τους προαναφερόμενους τίτλους ιδιοκτησίας, εν τούτοις τόσο κατά την πρώτη, όσο και κατά τη δεύτερη ανάρτηση του προσωρινού κτηματολογικού πίνακα που συντάχθηκε από το ΟΚΧΕ-ΚΤ, το ακίνητό της εμφανίστηκε να έχει εμβαδό 575,65 τμ και όχι το αναφερόμενο στον τίτλο της εμβαδό των 583,35 τμ, ενώ οι προσφυγές που υπέβαλε μετά την πρώτη και δεύτερη ανάρτηση του προσωρινού κτηματολογικού πίνακα απορρίφθηκαν τόσο κατά την πρωτοβάθμια, όσο και από την δευτεροβάθμια Επιτροπή Ενστάσεων, διότι η απόκλιση μεταξύ του καταμετρημένου εμβαδού της ανάρτησης και του εμβαδού τίτλου, που είναι 7,70 τμ, είναι μικρότερη από την τιμή 16,63 η οποία προσδιορίζει τη μέγιστη επιτρεπτή ανοχή για το συγκεκριμένο γεωτεμάχιο. Εξάλλου στις ίδιες αποφάσεις σημειώνεται ότι τα όρια του γεωτεμαχίου είναι υλοποιημένα με μανδρότοιχους, οι οποίοι έχουν αποδοθεί σύμφωνα με τη μεθοδολογία σύνταξης της μελέτης. Έτσι η επιφάνεια του οικοπέδου της αιτούσας εμφανίζεται στο οικείο κτηματολογικό φύλλο αυτού ως 575,65. Κατόπιν τούτου η αιτούσα υπέβαλε στο Κτηματολογικό Γραφείο Χαλανδρίου τη με αρ. πρωτ. 2563/2007 αίτηση διορθώσεως σφαλμάτων γεωμετρικών στοιχείων της κτηματολογικής εγγραφής που αφορούσε το ως άνω ακίνητό της και ειδικότερα την τιμή

του εμβαδού του οικοπέδου της. Την αίτηση αυτή κοινοποίησε στους ιδιοκτήτες των όμορων ακινήτων με ΚΑΕΚ... και... και την απέρριψε ο Προϊστάμενος του Κτηματολογικού Γραφείου Χαλανδρίου με την 81/25.2.2008 απόφαση. Επίσης το Εφετείο δέχεται ότι το καταχωρισθέν στο κτηματολογικό φύλλο εμβαδού 575,65 τμ του οικοπέδου της αιτούσας προέκυψε από την εμβαδομέτρησή του, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης του Εθνικού Κτηματολογίου με βάση τα υλοποιημένα με μανδρότοιχους όριά του. Εν τούτοις με τη ζητούμενη διόρθωση της τιμής του καταχωρισθέντος εμβαδού του θα τεθούν υπό αμφισβήτηση τα ως άνω ήδη από το 1970 υλοποιημένα με τους μανδρότοιχους υφιστάμενα όρια μεταξύ των ακινήτων της αιτούσας και των ομόρων ως άνω ακινήτων με ΚΑΕΚ... και..., όπως άλλωστε ισχυρίζονται και στις αντιρρήσεις που υπέβαλαν οι ιδιοκτήτες τους στον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου Χαλανδρίου. Εξάλλου στην περίπτωση που γίνει η εν λόγω διόρθωση τα όρια του γεωτεμαχίου της αιτούσας θα μετατοπισθούν σε βάρος των όμορων αυτών γεωτεμαχίων. Η ίδια άλλωστε με την προαναφερόμενη προς το Κτηματολογικό Γραφείο αίτηση της διόρθωσης γεωμετρικών στοιχείων, ζητά την τοποθέτηση των ορίων του οικοπέδου της στην ορθή θέση αναφέροντας ότι είναι εσφαλμένη η αποτύπωση των υλοποιημένων με μανδρότοιχους ορίων του οικοπέδου της, με αποτέλεσμα τούτο να εμφανίζεται μικρότερο κατά 7,87 τμ. Στη συνέχεια καταλήγει ότι πρέπει να απορριφθεί η αίτηση, διότι δεν πληρούται η προϋπόθεση του νόμου (άρθρο 6 παρ. 8 ν. 2664/1998) της μη αμφισβήτησης με την ένδικη αίτηση των ορίων των όμορων ακινήτων. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο, άμεσα ή έμμεσα πλην σαφώς, δέχεται από το ένα μέρος ότι με βάση τα υλοποιημένα με μανδρότοιχους όρια προέκυψε από την εμβαδομέτρηση του επιδικού οικοπέδου της αναιρεσείουσας ότι το εμβαδό του είναι 575,65 τμ, από το άλλο δε μέρος ότι υπάρχει σφάλμα στην αποτύπωση των υλοποιημένων με μανδρότοιχους ορίων του οικοπέδου (που αποτελεί και την ιστορική βάση της ένδικης αίτησης), ώστε σε περίπτωση που γίνει η αιτούμενη διόρθωση τα όρια του γεωτεμαχίου

της αναιρεσεύουσας θα μετατοπισθούν σε βάρος των όμορων γεωτεμαχίων. Με αυτές τις αντιφατικές αιτιολογίες καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος περί της ορθής ή μη υπαγωγής των πραγματικών περιστατικών στις ανωτέρω διατάξεις σχετικά με ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης και συγκεκριμένα στο αίτημα διορθώσεως του εμβαδού του οικοπέδου της αναιρεσεύουσας.

Συνεπώς, το Εφετείο υπέπεσε στην πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ και πρέπει να γίνει δεκτός ο μοναδικός σχετικός λόγος του αναιρετηρίου. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, εφόσον είναι δυνατή η συγκρότησή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 814/2010 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 145/2012 (Τμ. Γ' Πολ.)

Δικονομία πολιτική. Αναίρεση. Πρόσθετοι λόγοι αυτής. Προϋποθέσεις παραδεκτής ασκήσεως αυτών. Η παραδεκτή άσκηση τους ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από τον ΑΠ. Στην προκειμένη περίπτωση απορρίφθηκαν οι πρόσθετοι λόγοι ως απαράδεκτοι, επειδή δεν επιδόθηκαν. Ιδιόγραφη διαθήκη. Στοιχεία αυτής. Ανίκανοι να συντάξουν διαθήκη. Η γεροντική άνοια ως αιτία ανικανότητας για σύνταξη διαθήκης. Προϋποθέσεις. Η απλή νοητική μείωση λόγω γήρανης δεν δικαιολογεί από μόνη της ανικανότητα προς σύνταξη διαθήκης. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 3130/2010 απόφαση ΕφετΑθ).

1. Επειδή, από το άρθρο 569 §2 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι οι πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης ασκούνται μόνο με δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου και ότι για το παραδεκτό αυτών απαιτείται όχι μόνο η κατάθεση, αλλά και η επίδοση του σχετικού δικο-

γράφου στον αναιρεσίβλητο τριάντα ημέρες πριν από τη συζήτηση που είχε αρχικά ορισθεί, στις οποίες δεν υπολογίζονται η ημέρα κατάθεσης και επίδοσης και η ημέρα της συζήτησης. Τυχόν μη επίδοση ή μη εμπρόθεσμη επίδοση του δικογράφου καθιστά απαράδεκτους τους πρόσθετους λόγους και το απαράδεκτο αυτό λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως.

Στην προκειμένη περίπτωση, το από 14-10-2011 δικόγραφο των προσθέτων λόγων αναίρεσης κατατέθηκε μεν στη γραμματεία του Αρείου Πάγου στις 14-10-2011, ήτοι τριάντα ημέρες πριν από την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο της 16-11-2011, πλην όμως δεν προκύπτει επίδοση του δικογράφου αυτού στον αναιρεσίβλητο, αφού ο αναιρεσειών δεν επικαλείται, ούτε προσκομίζει σχετική έκθεση επίδοσης. Επομένως, οι ένδικοι πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.

2. Επειδή, κατ' άρθρο 1721 ΑΚ, η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται ολόκληρη με το χέρι του διαθέτη, χρονολογείται και υπογράφεται από αυτόν. Εξάλλου, κατά το άρθρο 1719 αριθ. 3 ΑΚ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του Ν. 244-7/1996, ανίκανοι να συντάξουν διαθήκη είναι όσοι κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής τους. Στη διάταξη αυτή προβλέπονται δύο περιπτώσεις ανικανότητας, ήτοι α) η έλλειψη συνείδησης των πράξεων, η οποία υπάρχει όταν το πρόσωπο, από αίτιο νοσηρό ή μη, δεν έχει τη δύναμη να διαγνώσει το περιεχόμενο και την ουσία της πράξης που επιχειρεί και β) η ψυχική ή διανοητική διαταραχή, που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησης του διαθέτη, η οποία υφίσταται όταν ο διαθέτης βρίσκεται σε διαταραχή (ψυχική ή διανοητική) που περιορίζει αποφασιστικά και δεν του επιτρέπει τον ελεύθερο προσδιορισμό της βούλησής του με λογικούς υπολογισμούς, τον καθιστά δε αδύναμο να αντισταθεί σε υποβολή προερχόμενη από άλλον. Κατάσταση, που είναι δυνατόν στη συγκεκριμένη περίπτωση να έχει ως συνέπεια την ανικανότητα για σύνταξη διαθήκης, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, είναι και η γεροντική άνοια,

όταν απ' αυτήν προκαλείται μόνιμη διαταραχή της λειτουργίας του νου, σε βαθμό που αποκλείει την ύπαρξη λογικής κρίσης. Η απλή νοητική μείωση, που συνοδεύει συχνά τη γήρανση, είναι φαινόμενο απολύτως φυσιολογικό και η επίκληση και η απόδειξη της δεν δικαιολογεί από μόνη της ανικανότητα προς σύνταξη διαθήκης. Περαιτέρω, ο προβλεπόμενος από το άρθρο 559 αριθ.19 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης, ιδρύεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης, λόγω ανεπαρκών ή αντιφατικών αιτιολογιών, όταν από το αιτιολογικό της απόφασης, που συνιστά την ελάχιστονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν, κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία, σύμφωνα με το νόμο, είναι αναγκαία για την κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση ότι συντρέχουν οι όροι εφαρμογής της διάταξης που εφαρμόστηκε ή ότι δε συντρέχουν οι όροι της εφαρμογής της. Ιδρύεται, δηλαδή, ο λόγος αυτός, όταν από τις παραδοχές της απόφασης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν ορθώς εφαρμόστηκε ή όχι ορισμένη ουσιαστική διάταξη νόμου. Αναφέρεται σε πλημμέλειες αναγόμενες στη διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος και δεν ιδρύεται όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, αρκεί τούτο να εκτίθεται σαφώς, πλήρως και χωρίς αντιφάσεις. Ως ζητήματα δε, των οποίων η μη αιτιολόγηση ή η αιτιολόγηση κατά τρόπο ανεπαρκή ή αντιφατικό στερεί από την απόφαση τη νόμιμη βάση, νοούνται μόνο οι ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη, που τείνουν, δηλαδή, στη θεμελίωση ή την κατάλυση του δικαιώματος που ασκήθηκε είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο, όχι όμως και τα πραγματικά ή νομικά επιχειρήματα που συνεχονται με την αξιολόγηση και στάθμιση των αποδείξεων, για την οποία η έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας δεν ιδρύει το συγκεκριμένο λόγο.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο, ύστερα από εκτίμηση των αποδείξεων, δέχθηκε τα ακόλουθα: Στις 7-9-2004 απεβίωσε στην Αθήνα, στο Θεραπευτήριο Κυψέλης, σε ηλικία 84 ετών ο Α. Β., συνταξιούχος δικηγόρος, ο οποίος διέμενε στην Αθήνα (...). Ο θάνατός του, σύμφωνα με τη ληξιαρχική πράξη θανάτου του, προήλθε από καρδιακή ανακοπή, σπληνίτιδα και οξεία νεφρική ανεπάρκεια. Ο αποβιώσας ήταν άγαμος και δεν είχε αποκτήσει κατιόντες, μοναδικοί δε πλησιέστεροι εξ αίματος συγγενείς του ήταν τα αδέρφια του Φ. Β. και Ε. Β., οι οποίοι όμως προαπεβίωσαν αυτού. Συγκεκριμένα η Φ. Β. απεβίωσε χήρα, χωρίς να αφήσει τέκνα, στις 21-1-2004, ενώ ο Ε. Β., τέκνα του οποίου είναι οι ενάγοντες, απεβίωσε το έτος 1991. Ο παραπάνω θανάτων, Α. Β. κατέλειπε την από 1-5-2001 ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία δημοσιεύθηκε νόμιμα από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών με την 421/2005 απόφαση, με την οποία εγκυρώθηκε κληρονόμο του σε όλη την περιουσία του, κινητή και ακίνητη, η αξία της οποίας ανέρχεται στο ποσό των 3.500.000 ευρώ, τον εναγόμενο, του οποίου ήταν ανάδοχος. Συγκεκριμένα η εν λόγω διαθήκη έχει, επί λέξει, το εξής περιεχόμενο: «Η διαθήκη μου. Σήμερα 1 Μαΐου 2001 στην Καλλιθέα θέλοντας να κανονίσω την περιουσία μου μετά τον θάνατόν μου ορίζω όλη μου την περιουσία κινητή και ακίνητη να περιέλθει στο βαφτιστήριο μου Α. Ζ.. Στα ανίψια μου Γ. Β. και Κ. Β. δεν αφήνω τίποτα, διότι ποτέ δεν μου προσέφεραν την παραμικρή βοήθεια και δεν ενδιαφέρθηκαν για την υγεία μου. Καλλιθέα 1 Μαΐου 2001 ο Διαθέτης - Υπογραφή». Κατά της εγκυρότητας της διαθήκης αυτής βάλλουν οι ενάγοντες με την υπό κρίση αγωγή ως έχοντες προς τούτο έννομο συμφέρον, δεδομένου ότι εφόσον αυτή ακυρωθεί, θα καταστούν αυτοί μοναδικοί εξ αδιαθέτου κληρονόμους επί όλης της κληρονομιαίας περιουσίας του θανόντος θείου τους.

Ειδικότερα, επικαλούνται ότι η διαθήκη αυτή είναι άκυρη για το λόγο ότι είναι πλαστή κατά το περιεχόμενό της, καθόσον αυτή δεν αποτελεί δήλωση τελευταίας βούλησης του διαθέτη, αφού το μεν κείμενό της δεν γράφηκε διά χειρός του διαθέτη αλλά από τον εναγόμενο, το

οποίο κατονομάζουν πλαστογράφο, ο οποίος σε ανύποπτο χρόνο υφάρπαξε την υπογραφή του και επικουρικά για το λόγο ότι ο διαθέτης κατά τον κρίσιμο χρόνο που τη συνέταξε έπασχε από χρόνια εγκεφαλική ατροφία και γεροντική άνοια, η δε κατάστασή του αυτή, διατείνονται περαιτέρω οι ενάγοντες, σε συνδυασμό με την προχωρημένη ηλικία του τον καθιστούσε άτομο που δεν είχε συνειδηση των πράξεών του και δυνατότητα ελεύθερου προσδιορισμού της βουλήσεώς του με λογικούς υπολογισμούς. Περαιτέρω, αποδεικνύεται από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά μέσα ότι ο διαθέτης επί πολλά έτη συνοικούσε με την ως άνω αδελφή του Φ. Β., η οποία είχε σοβαρά προβλήματα υγείας, σε ιδιόκτητο διαμέρισμά του στην Καλλιθέα Αττικής (οδός...). Από το έτος 1968 είχε προσλάβει για την εξυπηρέτηση του ίδιου και της αδελφής του, ως εσωτερική οικιακή βοηθό, τη μητέρα του εναγομένου Δ. Κ., η οποία ήταν τότε μόλις 15 ετών. Το έτος 1981 η Δ. Κ. συνήψε γάμο με τον Α. Ζ., συνέχισε όμως να προσφέρει τις ίδιες υπηρεσίες στους ανωτέρω, διαμένονσα σε διαμέρισμα της ίδιας πολυκατοικίας. Από το γάμο της με τον Α. Ζ., ο οποίος όμως απεβίωσε το 1984, απέκτησε ένα τέκνο, τον εναγόμενο, που γεννήθηκε το έτος 1983, τον οποίο ο διαθέτης βάπτισε δίδοντάς του εκτός από το όνομα Σ. και το όνομα Α. δηλαδή το δικό του όνομα. Οι σχέσεις του διαθέτη αλλά και της αδελφής του με τη μητέρα του εναγομένου και τον ίδιο με την πάροδο των ετών έγιναν ιδιαίτερα στενές, οικογενειακές θα μπορούσε να λεχθεί, καθόσον η Δ. Κ. στην οικία του περνούσε τις περισσότερες ώρες της ημέρας προσφέροντας τις υπηρεσίες της, ο δε θανών την ίδια και το τέκνο της δηλαδή τον εναγόμενο θεωρούσε ως οικογένειά του, με τους οποίους πάντοτε περνούσε τις θερινές του διακοπές στο Ωρωπό. Σημειωτέον ότι μετά το θάνατο του πατέρα του εναγομένου ο διαθέτης εκφράζοντας έμπρακτα τα αισθήματα στοργής και αγάπης που έτρεφε προς αυτόν αλλά και ευγνωμοσύνης προς τη μητέρα του ανέλαβε όλες τις δαπάνες εκπαίδευσης, ανατροφής και ψυχαγωγίας του. Ακόμη το έτος 1985 δυνάμει του, νομίμως μεταγραφέντος, .../1985 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αθηνών Κ. Ρ. μεταβίβασε

στην Δ. Κ. ένα διαμέρισμα 66,90 τμ. ευρισκόμενο στον τρίτο υπέρ το ισόγειο όροφο της κειμένης επί της Λεωφόρου Ελευθερίου Βενιζέλου... πολυκατοικίας, το έτος 1993 δυνάμει του από 20-12- 1993 μισθωτηρίου εκμίσθωσε στην ίδια προς εκμετάλλευση τον επί της άνω Λεωφόρου κινηματογράφο «...», το έτος 1997 δυνάμει του, νομίμως μεταγραφέντος, .../1997 πωλητηρίου συμβολαίου της συμβολαιογράφου Μ. Ν. αγόρασε από κοινού με τη Δ. Κ. ένα διαμέρισμα στην Κηφισιά Αττικής, αντικειμενικής αξίας 56.000.000 δραχμών, κατά την επικαρπία ο πρώτος και κατά την ψιλή κυριότητα η δεύτερη, ενώ το έτος 2000 ο εναγόμενος αγόρασε ένα σκάφος αναψυχής αντί τιμήματος 28.000.000 δραχμών, τα χρήματα για την αγορά του οποίου του δώρισε ο διαθέτης. Ενδεικτικό των σχέσεων που είχαν αναπτυχθεί μεταξύ της Δ. Κ. και του διαθέτη αλλά και της αδελφής του, η οποία είχε επίσης στην ιδιοκτησία της ακίνητα μεγάλης αξίας, είναι το γεγονός ότι η τελευταία με την από 10-9-1982 μυστική διαθήκη της που είχε καταθέσει στις 15-3-1983 στο συμβολαιογράφο Αθηνών Κ. Ρ., αφού εγκατέστησε κληρονόμο της τον πρώτο από τους ενάγοντες ανιψιό της σε ένα διαμέρισμα, τον αδελφό της Ε. Β. σε δύο διαμερίσματα και σε όλη την υπόλοιπη περιουσία της τον αδελφό της Α. Β., διαθέτη, όρισε κατά λέξη τα εξής «Παρακαλώ τον αδελφό μου Α. Β., να δώσει στην Δ. Κ. ότι νομίζει». Πρέπει να σημειωθεί ότι οι σχέσεις του διαθέτη με το δεύτερο των εναγόντων ήταν σχεδόν ανύπαρκτες, ενώ με τον πρώτο των εναγόντων διατηρούσε κάποια επαφή καθόσον τον συμβουλευόταν για θέματα υγείας, επειδή ήταν ιατρός. Όμως από την αντιπαραβολή του κειμένου της άνω ιδιόγραφης διαθήκης καθώς και της τεθείσας στο τέλος αυτής υπογραφής με ιδιόχειρα σημειώματα του διαθέτη αλλά και τις υπογραφές του σε συμβολαιογραφικά και μη έγγραφα (έξι έγγραφα προσκόμισαν οι ενάγοντες και εβδομήντα δύο ο εναγόμενος στη διορισθείσα δικαστική πραγματογνώμονα γραφολόγο, τη γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβήτησαν οι διάδικοι, με εξαίρεση το με ημερομηνία 25-1-02 φερόμενο ως ιδιόχειρο σημείωμα του διαθέτη), το Δικαστήριο οδηγείται στην κρίση, ότι η προσβαλλόμενη διαθήκη έχει καθ'

ολοκληρία γραφεί και έχει υπογραφεί από το διαθέτη και ως εκ τούτου είναι γνήσια. Πιο συγκεκριμένα μεταξύ όλων των δειγμάτων γραφής του διαθέτη, η οποία σημειωτέον χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό εξατομίκευση αυθορμητισμό και δεξιότητα, παρατηρείται ομοιογένεια και σταθερότητα όσον αφορά στα γραφολογικά τους χαρακτηριστικά παρά το γεγονός ότι αφορούν σε ένα χρονικό διάστημα 40 ετών. Ειδικότερα, η γραφή στην υπό κρίση διαθήκη παρουσιάζει πολύ σημαντικές ομοιότητες με τη γνήσια γραφή του διαθέτη, που διαλαμβάνεται στα αναμφισβήτητης γνησιότητας ως άνω έγγραφα του (συμβολαιογραφικά και μη), όσον αφορά στο μέγεθος των γραμμάτων, στις αυξομειώσεις μεγέθους και στη σχέση μεγέθους μεταξύ των γραμμάτων, ενώ οι τόνοι και τα σημεία στίξης είναι όμοια σε μορφή, τοποθέτηση και σε συχνότητα τοποθέτησης. Στο ίδιο συμπέρασμα, ότι δηλαδή η επίμαχη διαθήκη είναι γνήσια καταλήγει και η διορισθείσα με την 3506/2006 προδικαστική απόφαση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου δικαστική γραφολόγος Ι. Τ. στη σχετική έκθεσή της, αφού προέβη σε αντιπαραβολική σύγκριση της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη στην προσβαλλόμενη διαθήκη (το πρωτότυπο της οποίας εξέτασε) με τη γνήσια γραφή και υπογραφή αυτού στα δείγματα γραφής και υπογραφής του στα διάφορα έγγραφα τα οποία, κατά τα προεκτεθέντα, της διατέθηκαν από τους διαδίκους. Ειδικότερα η εν λόγω πραγματογνώμονας έκρινε ότι το συγκριτικό υλικό που της παραδόθηκε είναι γνήσιο, επαρκές και κατάλληλο για την αιτούμενη γραφολογική έρευνα, κατέληξε δε στο συμπέρασμα ότι η επίμαχη διαθήκη έχει χαραχθεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από το διαθέτη Α. Β., αφού διαπίστωσε ότι οι ομοιότητες, μεταξύ αυτής και του δειγματικού υλικού είναι σημαντικές και ουσιώδεις και αφορούν στα ιδιαίτερα γραφικά χαρακτηριστικά, την αλληλουχία των κινήσεων, τους χαρακτήρες δομής και τη σχέση μεταξύ των επιμέρους γραφικών στοιχείων, ενώ απέδωσε τα στοιχεία γραφικής δυσχέρειας που παρατήρησε στο κείμενο της διαθήκης, ότι οφείλονται και είναι συμβατά με την προχωρημένη ηλικία του και την κατάσταση της υγείας του. Εξάλλου, σύμφωνα με

την εν λόγω πραγματογνώμονα η γραφή του διαθέτη είναι ιδιαίτερα εξατομικευμένη, με υψηλό γραφικό επίπεδο λόγω του μορφωτικού του επιπέδου, γεγονός που καθιστά πολύ δύσκολο εγχείρημα την προσπάθεια απομίμησης. Στο ίδιο συμπέρασμα, ότι δηλαδή η προσβαλλόμενη διαθήκη είναι γνήσια, κατέληξε και η διορισθείσα κατά τη διερεύνηση του ποινικού μέρους της υπόθεσης από τον ανακριτή στα πλαίσια της τακτικής ανάκρισης δικαστική πραγματογνώμονας Χ. Κ.- Π.. Με τα συμπεράσματα των ως άνω πραγματογνώμωνων συμπορεύεται η τεχνική σύμβουλος του εναγομένου δικαστική γραφολόγος Μ.-Μ. Κ. στην από 29-10-2006 σχετική έκθεσή της καθώς και η δικαστική γραφολόγος Μ. Κ.. Πρέπει να αναφερθεί ότι οι ανωτέρω πραγματογνώμονες με βεβαιότητα καταλήγουν στο συμπέρασμα, ότι και το από 25-1-2002 χειρόγραφο σημείωμα, του οποίου ως συντάκτης φέρεται ο διαθέτης και του οποίου η γνησιότητα αμφισβητήθηκε από τους ενάγοντες, όταν προσκομίστηκε από τον εναγόμενο ως συγκριτικό έγγραφο, είναι γνήσιο δείγμα αυτού. Το αντίθετο συμπέρασμα, στο οποίο καταλήγουν οι δικαστικοί γραφολόγοι Δ. Θ. και Ι. Δ., στη σχετική έκθεσή τους, οι οποίοι διορίστηκαν τεχνικοί σύμβουλοι από τους ενάγοντες δεν κρίνεται πειστικό από το Δικαστήριο, ώστε να οδηγήσει τούτο σε αντίθετη από την ως άνω κρίση, ότι δηλαδή η επίμαχη διαθήκη δεν είναι γνήσια. Στη συνέχεια το Εφετείο δέχεται, ότι από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά μέσα αποδεικνύεται, ότι ο θανών με επιμέλεια της Δ. Κ. στις 29-1-2000, 15 δηλαδή μήνες πριν από τη σύνταξη της προσβαλλόμενης διαθήκης, είχε εισαχθεί στο Ιατρικό Αθηνών (Κλινική Παλαιού Φαλήρου) με αιτία εισόδου «αναφερόμενη πτώση επί του εδάφους. Συγχυτική κατάσταση». Εξήλθε μετά από νοσηλεία δύο ημερών στις 31-1-2000 με διάγνωση «Υπογλυκαιμία Συγχυτικό διεγερτική κατάσταση Ανοϊκή Συνδρομή», του χορηγήθηκε φαρμακευτική αγωγή και συστάθηκε να υποβληθεί σε αξονική τομογραφία εγκεφάλου. Ως ιστορικό του ασθενούς αναφέρεται σακχαρώδης διαβήτης και διαταραχή ανώτερων πνευματικών λειτουργιών, ιδίως μνήμης, ενώ από την κλινική (νευρολογική) εξέταση διαπιστώθηκε, διαταραχή προ-

σανατολισμού (ιδίως χρονικού) - μνήμης, χωρίς σαφή εστιακή νευρολογική σημειολογία και χωρίς δυσκαμψία. Στις 30-1-2000 υποβλήθηκε σε αξονική τομογραφία εγκεφάλου, κατά την οποία παρατηρήθηκαν μεταξύ άλλων «ήπιου βαθμού διάταση του κοιλιακού συστήματος χωρίς στοιχεία υδροκεφάλου, ενώ δεν απεικονίζονταν εστιακού τύπου αλλοιώσεις στα εγκεφαλικά ημισφαίρια το στέλεχος και την παρεγκεφαλίδα». Επίσης στις 25-3-2001 υποβλήθηκε στην ίδια ως άνω Κλινική σε αξονική τομογραφία εγκεφάλου, σύμφωνα με τα ευρήματα της οποίας «δεν παρατηρείται ένδο ή έξω εγκεφαλικά αιμορραγία - Υπαραχνοειδής χώρος ελεύθερος - χωρίς υπόπυκνη εστία ενδεικτικής ισχαιμικής βλάβης». Μετά την πιο πάνω νοσηλεία του διαθέτη (29-1-2000—31-1-2000) μέχρι τη σύνταξη της προσβαλλόμενης διαθήκης (1-5-2001) δεν υπήρξε για οποιοδήποτε λόγο άλλη νοσηλεία του σε δημόσιο ή ιδιωτικό Θεραπευτήριο. Στις 25-3-2002 εισήλθε στο ίδιο πιο πάνω Νοσοκομείο με αιτία εισόδου «δυσαρθρία από 24ώρου, βυθιότητα, υπηγλία, διαταραχές μνήμης και επικοινωνίας». Ως ιστορικό αναφέρεται πρόσφατη ανοϊκή συνδρομή και διαταραχές συμπεριφοράς, ενώ σύμφωνα με το συμπέρασμα της αξονικής τομογραφίας στην οποία υποβλήθηκε στις 1-4-2002 παρουσιάζει εικόνα εγκεφαλικά ατροφία. Στις 19-9-2003 νοσηλεύθηκε και πάλι στο ίδιο Θεραπευτήριο μέχρι 4-10-2003 και από την κλινική (νευρολογική) εξέταση διαπιστώθηκε βυθιότητα, απώλεια προσανατολισμού σε χώρο και χρόνο, χωρίς σαφή εστιακή νευρολογική σημειολογία. Εξάλλου, ο διαθέτης κατόπιν παραγγελίας Εισαγγελέα εξετάστηκε εκτάκτως στις 5-6-2002 στα εξωτερικά ιατρεία του Αιγινήτειου Νοσοκομείου από τον αναπληρωτή Καθηγητή Γ. Τ., ο οποίος από την κλινική ψυχιατρική εξέταση διαπίστωσε ψυχοπαθολογικές εκδηλώσεις οργανικού ψυχοσύνδρομου με σημαντική έκπτωση των νοητικών λειτουργιών και αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης. Έκτοτε και μέχρι τον επισυμβάντα στις 7-9-2004 θάνατό του ο Α. Β. νοσηλεύτηκε από 8-11-2003 έως 23-11-2003 και 27-3-2004 έως 9-4-2004 στο Ιατρικό Κέντρο, Παλαιού Φαλήρου, ενώ υπήρξε και νοσηλεία του στο Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιώς με διάγνωση ορ-

γανικό ψυχοσύνδρομο. Αποδεικνύεται ακόμη ότι μετά τη δεύτερη κατά σειρά χρονικά ως άνω νοσηλεία του διαθέτη ο πρώτος από τους ενάγοντες άσκησε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών την από 10-5-2002 αίτηση, προκειμένου ο αποβιώσας θεός του να τεθεί σε καθεστώς πλήρους στερητικής δικαστικής συμπαράστασης και να διοριστεί ο ίδιος ως δικαστικός συμπαραστάτης του. Για την αίτηση αυτή που συνεκδικάστηκε με σχετική αίτηση του ίδιου του συμπαραστατέου εκδόθηκε η 2237/2003 απόφαση του άνω δικαστηρίου, το οποίο αφού ανέβαλε την έκδοση της οριστικής του απόφασης και διόρισε προσωρινή δικαστική συμπαραστάτρια τη Δ. Κ., διέταξε την προσωρινή επικοινωνία του συμπαραστατέου με Δικαστή του Πρωτοδικείου Αθηνών, ενώ στη συνέχεια εκδόθηκε η 1117/2004 απόφαση του ίδιου δικαστηρίου που ανέβαλε και πάλι την έκδοση οριστικής απόφασης και διέταξε τη διενέργεια ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης από τους ψυχιάτρους Ι. Ν., και Γ. Α.. Ακολούθως, μετά τη διενέργεια της διαταχθείσας κατά τα ως άνω πραγματογνωμοσύνης εκδόθηκε η 4621/2004 απόφαση με την οποία, αφού κρίθηκε ότι ο συμπαραστατέος Α. Β. ήδη από τις αρχές του έτους 2002 και πάντως από το χρόνο σύνταξης και υπογραφής του .../7-6-2002 πληρεξουσίου της συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Μ., με το οποίο έδιδε την εντολή και πληρεξουσιότητα στους αναφερόμενους σε αυτό δικηγόρους, μεταξύ των οποίων και στην παραστάσα κατά τη συζήτηση της αίτησής του, ήταν ανίκανος για δικαιοπραξία και ότι συνακόλουθα είναι άκυρο το εν λόγω πληρεξούσιο, κήρυξε ματαιωμένη τη συζήτηση της αίτησής του θεωρώντας τον αιτούντα δικονομικά απόντα, δέχθηκε την αίτηση του Γ. Β., υπέβαλε τον Α. Β. σε καθεστώς πλήρους στερητικής δικαστικής συμπαράστασης και διόρισε προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη το Γ. Β. και οριστικό τον ίδιο μετά την τελεσιδικία της απόφασης. Με βάση όλα όσα προεκτέθηκαν οι ισχυρισμοί των εναγόντων ότι ο αποβιώσας θεός τους κατά το χρόνο σύνταξης της προσβαλλόμενης διαθήκης δεν είχε συνείδηση των πράξεών του, καθώς και ότι βρισκόταν σε ψυχική και διανοητική διαταραχή, που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της

βούλησής του και συνακόλουθα την ικανότητά του για σύνταξη αυτής δεν αποδεικνύονται. Η συγχυτικοδιεγερτική κατάσταση και η ανοϊκή συνδρομή που ως διάγνωση αναφέρεται κατά τη νοσηλεία του διαθέτη στις 29-1-2000 δεν αποδεικνύεται ότι ήταν νόσος που το καθιστούσε άτομο ανίκανο να συντάξει κατά τον κρίσιμο χρόνο (1-5-2001) διαθήκη. Εξάλλου, η έντονη ψυχική και διανοητική διαταραχή που συνοδεύονταν από βυθιότητα, δυσαρθρία, υπνηλία, που, όπως προεκτέθηκε, παρουσίασε ο διαθέτης το Μάρτιο 2002 και η εικόνα εγκεφαλική ατροφία που εμφάνισε στην αξονική τομογραφία, που υποβλήθηκε την 1-4-2002, καθώς και η επιδείνωση της κατάστασης της υγείας του τα έτη 2003 - 2004, δεν δύναται να οδηγήσουν το Δικαστήριο σε αντίθεση από την ως άνω κρίση, ενόψει ότι αφορούν σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο από εκείνο της σύνταξης και της υπογραφής της διαθήκης. Άλλωστε, ο διαθέτης καθημερινά έλεγχε τις εισπράξεις του κινηματογράφου... και ενυπόγραφα βεβαίωνε σε σχετικό τετράδιο που τηρούσε το ποσό που εισπράχθηκε. Το ίδιο έπρατε και κατά το χρονικό διάστημα 21-9-2001 έως 28-10-2001, όπως προκύπτει από τις σχετικές σελίδες του εν λόγω τετραδίου, το πρωτότυπο του οποίου ο εναγόμενος, ως συγκριτικό έγγραφο προσκόμισε, στις ανωτέρω γραφολόγους, πραγματογνώμονες Ι. Τ. και Χ. Κ. -Π.. Επί των σελίδων του τετραδίου αυτού, τη γνησιότητα του οποίου οι ενάγοντες δεν αμφισβήτησαν, εκτός από τη φράση που γράφει επανειλημμένα «το ανωτέρω ποσόν εισεπράχθη» υπάρχουν και άλλες χειρόγραφες σημειώσεις του ίδιου. Εξάλλου, ο διαθέτης, με το από 25-1-2002 ιδιόχειρο σημείωμα του, ενέκρινε την έξοδο της αδελφής του Φ. Β. από το Ιατρικό Κέντρο όπου νοσηλευόταν και τη μεταφορά της στην οικία τους. Η σύνταξη των εγγράφων αυτών σε χρόνο μεταγενέστερο από εκείνο της επίμαχης διαθήκης είναι στοιχείο το οποίο με ενάργεια φανερώνει την καλή πνευματική και ψυχική υγεία του διαθέτη κατά τον κρίσιμο χρόνο της σύνταξης της διαθήκης. Η ως άνω κρίση του Δικαστηρίου δεν αναιρείται από τις εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης των ψυχιάτρων Ι. Ν. και Γ. Α., οι οποίοι διορίστηκαν πραγματογνώμονες στα πλαίσια της δίκης

που ανοίχθηκε προκειμένου ο Α. Β. να τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση, καθόσον οι εν λόγω ιατροί εξέτασαν το συμπαραστατέο στις 27-4 και 17-5-2004, δηλαδή τρία και πλέον έτη μετά το χρόνο σύνταξης της ένδικης διαθήκης, όταν η κατάσταση της υγείας του είχε επιδεινωθεί. Επίσης, το Δικαστήριο δεν δύναται να οδηγηθεί σε διαφορετική κρίση από την κατάθεση του μάρτυρα των εναγόντων Β. Κ. που εξετάστηκε στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ούτε από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων που δόθηκαν με επιμέλειά τους καθώς και από τις σχετικές ιατρικές εκθέσεις που κατ' εντολή τους συνέταξαν οι νευρολόγοι ψυχίατροι Ι. Γ., Β. Κ. και Κ. Σ., οι δύο πρώτοι από τους οποίους εξέτασαν τον διαθέτη στις 22-4-2002 και ο τρίτος στις 31-10-2002 σε χρόνο δηλαδή πολύ μεταγενέστερο της σύνταξης της διαθήκης, ενώ οι λοιποί Π. Σ., Κ. Β., Α. Μ. και Ν. Β. δεν εξέτασαν ποτέ το διαθέτη. Τα ως άνω αποδεικτικά μέσα πλήρως αναιρούνται από τις ιατρικές γνωματεύσεις των ψυχιάτρων Α. Δ. και Ε. Λ., την κατάθεση του μάρτυρα του εναγομένου Ι. Π. και από τις ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων του εναγομένου, που δόθηκαν στα πλαίσια άλλων μεταξύ των διαδίκων δικών. Η κρίση εξάλλου του Δικαστηρίου ενισχύεται ακόμη περισσότερο και από το γεγονός ότι οι ενάγοντες, μολονότι ισχυρίζονται ότι ο διαθέτης θείος τους τουλάχιστον από το έτος 2000 έπασχε από γεροντική άνοια, με συνέπεια να είναι ανίκανος για κάθε δικαιοπραξία, εν τούτοις ο πρώτος εξ αυτών αν και ιατρός στο επάγγελμα μόλις στις 27-5-2002, ζήτησε με σχετική αίτησή του να τεθεί σε καθεστώς στερητικής δικαστικής συμπαράστασης. Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών με τα 2300/2008 και 1391/2009 βουλεύματα, που έχουν καταστεί αμετάκλητα, αποφαινεται να μη γίνει κατηγορία εναντίον της Δ. Κ. για τις αξιόποινες πράξεις της υπεξαίρεσης αντικειμένου ιδιαίτερης μεγάλης αξίας ως διαχειρίστριας ξένης περιουσίας και υπεξαγωγής εγγράφου και εναντίον του εναγομένου για την αξιόποινη πράξη της πλαστογραφίας μετά χρήσεως της ένδικης διαθήκης, αντίστοιχα, ενώ με την 3592/2009 απόφαση του Γ' Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων η δικηγόρος Ε.. Μ.

και η Δ. Κ. κηρύχθηκαν αθώες των αξιόποινων πράξεων της χρήσης ψευδούς βεβαίωσης και ηθικής αυτοουργίας, αντίστοιχα. Συνεπώς, κατά τον κρίσιμο χρόνο της σύνταξης και υπογραφής της από 1-5-2001 ιδιόγραφης διαθήκης, ο διαθέτης Α. Β. είχε συνείδηση των πράξεών του, καθόσον δεν εστερείτο της χρήσης του λογικού, τελούσε δε σε διαύγεια πνεύματος και βρισκόταν σε ψυχική ισορροπία και έτσι μπορούσε λογικά και φυσιολογικά να σταθμίσει τα πράγματα και ήταν οπωσδήποτε σε θέση να προσδιορίσει την αληθινή και πραγματική βούλησή του και να δηλώσει αυτήν στη διαθήκη, όπως επιθυμούσε, υπό συνθήκες πνευματικής νηφαλιότητας και ήρεμης συνείδησης. Έτσι, η απόφασή του να εγκαταστήσει με την διαθήκη κληρονόμο του τον εναγόμενο, εφόσον εστερείτο μάλιστα αναγκαίων κληρονόμων, ήταν απόφαση ενός φυσιολογικού και λογικά σκεπτόμενου ανθρώπου και αποτελούσε επιβεβαίωση των συναισθημάτων αγάπης και στοργής που έτρεφε γι' αυτόν και τη μητέρα του, συναισθήματα τα οποία και στο παρελθόν επανειλημμένα είχε εκφράσει εμπράκτως με περιουσιακές προς αυτούς παροχές. Επομένως, με βάση τα ανωτέρω αποδεικνύεται ότι η επίμαχη ιδιόγραφη διαθήκη είναι έγκυρη, διότι έχει γραφεί και υπογραφεί διά χειρός του διαθέτη Α. Β., ο οποίος κατά το χρόνο σύνταξής της (1-5-2001) δεν ήταν ανίκανος κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1719 περ. 3 ΑΚ προς σύνταξή της. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο απέρριψε ως κατ' ουσίαν αβάσιμη την ένδικη αγωγή και ως προς τις δύο βάσεις της (κύρια και επικουρική) και στη συνέχεια απέρριψε την έφεση του ενάγοντος-αναιρεσείοντος κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης, που είχε κρίνει ομοίως. Με αυτά που δέχθηκε και έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση, αφού, όπως προκύπτει από το προαναπτυχθέν περιεχόμενό της, διέλαβε σ' αυτήν πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες ως προς τα ουσιώδη ζητήματα της γνησιότητας της ανωτέρω ιδιόγραφης διαθήκης και της μη απόδειξης, ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο της σύνταξης της διαθήκης αυτής ο Α. Β. δεν είχε συνείδηση των πράξεών του ή βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή

που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του, οι οποίες (αιτιολογίες) επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο για την ορθή εφαρμογή των ανωτέρω ουσιαστικού δικαίου διατάξεων των άρθρων 1721 και 1719 αριθ. 3 ΑΚ. Ασάφειες δε ή αντιφάσεις δεν προσδίδουν στο αποδεικτικό πόρισμα του Εφετείου, ως προς το ζητήματα αυτά, ούτε τα επιχειρήματα, που, κατά τα ανωτέρω, παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση προς στήριξη αυτού. Επομένως, ο πρώτος, κατά το δεύτερο μέρος του, και ενδέκατος (κατ' ορθή αριθμηση) λόγοι της αναίρεσης, από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τους οποίους ο αναιρεσείων ψέγει το Εφετείο, ότι στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση, λόγω ανεπαρκών και αντιφατικών αιτιολογιών (ως προς τ' ανωτέρω ουσιώδη ζητήματα), είναι αβάσιμοι.

3. Επειδή, με τον από τον αριθ.1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης ελέγχεται εάν υπήρξε σφάλμα στη μείζονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, είτε αυτή διατυπώνεται ρητά είτε εξυπαχύνεται, ή σφάλμα στην υπαγωγή της ελάσσονος πρότασης, την οποία συνιστούν οι πραγματικές παραδοχές, στη μείζονα πρόταση. Ωστόσο, ελλείψεις στη διατύπωση της μείζονος πρότασης, όπως η μη αναγραφή των νομικών διατάξεων και η μη παράθεση του περιεχομένου τους ή η μη ανάλυση του νοήματός τους, δεν ιδρύουν το λόγο αυτό, αρκεί να υπάρχει κανόνας δικαίου, ο οποίος, με βάση τις πραγματικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, επάγεται την έννομη συνέπεια που αυτό δέχθηκε ως διατακτικό της απόφασής του. Επομένως, οι πρώτος, δεύτερος και τρίτος, κατά το πρώτο μέρος τους, λόγοι της αναίρεσης, με τους οποίους ο αναιρεσείων προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλειες από το άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ, διότι η μείζων σκέψη δεν είναι περιεκτική και πλήρης, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να ελεγχθεί ποιοι κανόνες του ουσιαστικού δικαίου εφαρμόστηκαν και αν τα πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την εφαρμογή τους, είναι απαράδεκτοι, αφού, σύμφωνα με τις πιο πάνω αναφερόμενες πραγματικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, υπάρχει

κανόνας δικαίου, ο οποίος επάγεται την έννομη συνέπεια που αυτό δέχθηκε ως διατακτικό της απόφασής του.

4. Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 118 αριθμ. 4, 566 παρ. 1 και 577 παρ. 3 ΚΠολΔ, προκύπτει, ότι στο έγγραφο της αναίρεσης πρέπει να αναφέρεται κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο η νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ώστε να είναι δυνατόν να διαπιστωθεί αν και ποιο λόγο αναίρεσης από τους περιοριστικά αναφερόμενους στο άρθρο 559 ΚΠολΔ θεμελιώνει η προβαλλόμενη αιτίαση. Διαφορετικά ο λόγος αναίρεσης απορρίπτεται αυτεπαγγέλτως ως αόριστος χωρίς να είναι επιτρεπτή η συμπλήρωση των στοιχείων που λείπουν με παραπομπή σε άλλα έγγραφα. Γενικά, για να είναι ορισμένος ένας λόγος αναίρεσης δεν αρκεί η απλή μνεία του αριθμού του άρθρου 559 ΚΠολΔ, που προβλέπει το σχετικό λόγο, ούτε η επανάληψη του κειμένου της σχετικής διάταξης, χωρίς να προσδιορίζονται τα αναγκαία στοιχεία, που, σύμφωνα με αυτήν, απαιτούνται για να στοιχειοθετηθεί ο συγκεκριμένος λόγος αναίρεσης. Ειδικότερα, ως προς τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθ. 8 λόγο αναίρεσης, πρέπει να αναφέρεται, στο αναιρετήριο ο ισχυρισμός, ήτοι τα συγκροτούντα αυτόν πραγματικά περιστατικά, όπως προβλήθηκαν στο δικαστήριο της ουσίας, και να καθορίζεται ο νόμιμος τρόπος προβολής του στο πρωτοβάθμιο και της επαναφοράς του στο δευτεροβάθμιο, όταν η υπόθεση διήλθε και τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας. Και στις δύο δε περιπτώσεις (της παρά το νόμο λήψης ή μη λήψης υπόψη) πρέπει να αναφέρεται ποία επίδραση ασκούσε στην έκβαση της δίκης ο ισχυρισμός. Ως προς τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης, που ιδρύεται και αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέσθηκαν και προσκόμισαν, πρέπει να εξειδικεύονται στο αναιρετήριο τα αποδεικτικά μέσα, να προσδιορίζεται το περιεχόμενό τους και να αναφέρεται ότι έγινε επίκληση και προσκομίδή τους, και αν ακόμη έπρεπε να ληφθούν υπόψη αυτεπαγγέλτως. Επίσης ως προς τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθ. 12 λόγο

αναίρεσης, για παραβίαση των ορισμών του νόμου σχετικά με τη δύναμη των αποδεικτικών μέσων, θα πρέπει επίσης να εξειδικεύεται το αποδεικτικό μέσο και να αναφέρεται στο αναιρετήριο, για την απόδειξη ποίου συγκεκριμένου ισχυρισμού προσκομίσθηκε το αποδεικτικό μέσο, ποια επίδραση θα ασκούσε ο ισχυρισμός αυτός στην έκβαση της δίκης, ποία αποδεικτική δύναμη προσδόθηκε σ' αυτό από το δικαστήριο της ουσίας και ποίο είναι το σχετικό σφάλμα της απόφασης. Τέλος, ως προς τον προβλεπόμενο από το άρθρο 559 αριθ. 20 ΚΠολΔ λόγο αναίρεσης για παραμόρφωση εγγράφου, θα πρέπει, εκτός από την εξειδίκευση του συγκεκριμένου εγγράφου, να προσδιορίζεται επαρκώς ποιο ακριβώς περιεχόμενου του εγγράφου δέχθηκε το δικαστήριο, να παρατίθεται κατά λέξη το περιεχόμενο του εγγράφου και να προκύπτει, έστω και έμμεσα, από το αναιρετήριο, ο ουσιώδης ισχυρισμός, για την απόδειξη ή ανταπόδειξη του οποίου χρησιμοποιήθηκε το έγγραφο.

Στην προκειμένη περίπτωση, ο αναιρεσείων, με τον πρώτο λόγο της αναίρεσης, κατά το τρίτο μέρος του, αποδίδει στο Εφετείο τις αναιρετικές πλημμέλειες από τους αριθ. 8, 11γ', 12, 14 και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, διότι α) δεν έλαβε υπόψη του πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης, β) δεν έλαβε υπόψη του αποδείξεις που προσκομίσθηκαν, γ) παραβίασε τους ορισμούς του νόμου σχετικά με τη δύναμη των αποδεικτικών μέσων, δ) δεν κήρυξε ακυρότητα και ε) παραμόρφωσε το περιεχόμενο εγγράφων με το να δεχθεί πραγματικά γεγονότα προφανώς διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται σ' αυτά. Οι προβαλλόμενες με το λόγο αυτό αιτιάσεις είναι απορριπτέες προεχόντως ως αόριστες, διότι ο αναιρεσείων: α) δεν προσδιορίζει ποίοι ισχυρισμοί προβλήθηκαν στο δικαστήριο της ουσίας και δεν λήφθηκαν υπόψη, β) δεν εξειδικεύει ποία συγκεκριμένα αποδεικτικά μέσα προσκόμισε και επικαλέσθηκε στο δικαστήριο, τα οποία αυτό δεν έλαβε γ) δεν αναφέρει ποία είναι τα αποδεικτικά μέσα ως προς τα οποία το Εφετείο παραβίασε τους ορισμούς του νόμου σχετικά με τη δύναμή τους και δεν προσδιορίζει ποία αποδεικτική δύναμη προσέδωσε σ' αυτά το Εφετείο και ποίο είναι το σχε-

τικό σφάλμα της απόφασης, δ) δεν προσδιορίζει σε τι συνίσταται το απαράδεκτο, που δεν κήρυξε το δικαστήριο και ε) δεν εξειδικεύει τα συγκεκριμένα έγγραφα των οποίων το περιεχόμενο παραμόρφωσε το δικαστήριο. Ο αναιρεσείων, με τον ίδιο λόγο αναίρεσης, προβάλλει κατά της προσβαλλομένης απόφασης αιτιάσεις και από τους αριθμούς 9, 10 και 13 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, χωρίς όμως να της προσάπτει συγκεκριμένες πλημμέλειες, που ιδρύουν τους εκ των αριθμών αυτών λόγους αναίρεσης. Επομένως, (και) οι αιτιάσεις αυτές είναι εντελώς αόριστες και ως εκ τούτου απορριπτέες.

5. Επειδή, κατά τη διάταξη του άρθρου 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων και ιδιαίτερα του περιεχομένου εγγράφων δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, εκτός αν παραβιάστηκαν κανόνες δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί ή αν υπάρχει λόγος αναίρεσης κατά το άρθρο 559 αρ. 19 και 20. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει, ότι ρητώς εξαιρείται του ανααιρετικού ελέγχου η εκτίμηση του δικαστηρίου επί πραγματικών γεγονότων.

Στην προκειμένη περίπτωση, με τους δεύτερο, κατά το τρίτο μέρος, τρίτο, κατά το δεύτερο μέρος, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο, κατ' ορθή αρίθμηση, όγδοο και ένατο λόγους της αναίρεσης, από τους αριθ. 1, 10, 11, 12, 13, 17, 19 και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, προβάλλεται, ότι το Εφετείο έπρεπε να καταλήξει σε αντίθετο από το πιο πάνω αποδεικτικό πόρισμα, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα (με τους λόγους αυτούς) αποδεικτικά μέσα (ιατρικές βεβαιώσεις, εκθέσεις ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης, που έχουν ληφθεί στα πλαίσια άλλης δίκης, μαρτυρικές καταθέσεις των εξετασθέντων μαρτύρων, ένορκες καταθέσεις μαρτύρων ενώπιον συμβολαιογράφων, αποσπάσματα από επιστημονικά συγγράμματα καθηγητών ψυχιατρικής-νευρολογίας, την υπ' αριθ. 3502006 έκθεση γραφολογικής πραγματογνωμοσύνης της δικαστικής γραφολόγου Ι. Τ. και Χ. Κ., το τετράδιο σημειώσεων του διαθέτη, το από 7-6-2002 πληρεξούσιο του διαθέτη, τις από 22-3-2005 και 27-12-2006 εκθέσεις των γραφολόγων Δ. Θ., Ι. Δ. και Μ. Κ. καθώς και την έκθεση της γραφολόγου Μ. Κ.), δηλαδή

να δεχθεί την ένδικη αγωγή, ως και κατ' ουσίαν βάσιμη, και ως προς τις δύο βάσεις της και ειδικότερα να δεχθεί ότι η επίδικη ιδιόγραφη διαθήκη του αποβιώσαντος Α. Β. δεν είχε γραφεί ιδιοχείρως και υπογραφεί από τον ίδιο και ότι ο τελευταίος κατά το χρόνο που φέρεται ότι συνέταξε τη διαθήκη αυτή ήταν δεν είχε συνείδηση των πράξεών του, καθώς και ότι βρισκόταν σε ψυχική και διανοητική διαταραχή, που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του και συνακόλουθα την ικανότητά του για σύνταξη αυτής και όχι να δεχθεί εσφαλμένα, ότι η εν λόγω διαθήκη γράφηκε, υπογράφηκε και χρονολογήθηκε από τον ως άνω αποβιώσαντα, ο οποίος και είχε την ικανότητα για σύνταξη αυτής. Οι λόγοι αυτοί αναίρεσης είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, αφού ο αναιρεσείων, υπό την επίκληση των προαναφερομένων πλημμελειών εκ του άρθρου 559 ΚΠολΔ, πλήττει αποκλειστικά την εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας πραγματικών γεγονότων, και, κυρίως, του περιεχομένου εγγράφων, η οποία (εκτίμηση) δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου.

6. Επειδή, ο λόγος αναίρεσης του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ δημιουργείται, όταν η απόφαση περιέχει ελλειπίες, ασαφείς ή αντιφατικές αιτιολογίες σε σχέση όμως με την εφαρμογή κανόνων του ουσιαστικού δικαίου, δηλαδή κανόνων που ρυθμίζουν τις βιοτικές σχέσεις, την κτήση των δικαιωμάτων και τη γένεση των υποχρεώσεων και επιβάλλουν τις κυρώσεις για τη μη τήρησή τους. Αντιθέτως, η παραβίαση των δικονομικών κανόνων, δηλαδή εκείνων που καθορίζουν τη διαδικασία, τα όργανα και τη μορφή της ένδικης προστασίας για την πραγμάτωση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από το ουσιαστικό δίκαιο, δημιουργεί λόγο αναίρεσης μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται, περιοριστικώς στους αριθμούς 2-7, 9, 11-18 και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ.

Στην προκειμένη περίπτωση, ο αναιρεσείων, με τον δεύτερο λόγο της αναίρεσης, κατά το δεύτερο μέρος του, από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ψέγει το Εφετείο, διότι παραβίασε εκ πλαγίου τη διάταξη του άρθρου 388 ΚΠολΔ, απορρίπτοντας με ανεπαρκείς αιτιολογίες το αίτημά του για τη διενέργεια πραγματο-

γνωμοσύνης για την διαπίστωση της διανοητικής κατάστασης του διαθέτη κατά το χρόνο της σύνταξης της επίμαχης διαθήκης. Ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι अपαράδεκτος, αφού το άρθρο 388 ΚΠολΔ περιέχει δικονομικό κανόνα, που προβλέπει τη δυνατότητα στο δικαστήριο να διατάξει, προς συμπλήρωση των αποδείξεων, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως, πραγματογνωμοσύνη.

7. Επειδή, ο αναιρεσείων, με το δέκατο λόγο της αναίρεσης, κατ' ορθή αριθμηση, προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης αιτιάσεις από το άρθρο 559 αριθ.11 εδ.γ' ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος, ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη του την έκθεση εξέτασης του διαθέτη από το Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στα πλαίσια της δίκης για να τεθεί σε κατάσταση δικαστικής συμπαράστασης, από την οποία προέκυπτε ότι ο τελευταίος δεν είχε ικανότητα (από διανοητικής άποψης) για τη σύνταξη της επίμαχης διαθήκης. Ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι απορριπτός προεχόντως ως αόριστος, διότι δεν αναφέρεται στο αναιρετήριο, ότι έγινε επίκληση και προσκομιδή του ως άνω εγγράφου στο Δικαστήριο της ουσίας, ούτε, άλλωστε, μνημονεύεται στο ίδιο το αποδεικτικό περιεχόμενο του εγγράφου αυτού. Ο αναιρεσείων, με τον ίδιο λόγο αναίρεσης, προβάλλει κατά της προσβαλλόμενης απόφασης αιτιάσεις και από τους αριθμούς 1, 8, 10, 12, 13, 17, 19 και 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, χωρίς όμως να της προσάπτει συγκεκριμένες πλημμέλειες, που ιδρύουν τους εκ των αριθμών αυτών λόγους αναίρεσης. Επομένως, οι αιτιάσεις αυτές είναι εντελώς αόριστες και ως εκ τούτου απορριπτικές.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την από 15-9-2010 αίτηση του Γ. Β. για αναίρεση της 3130/2010 απόφασης του Εφετείου Αθηνών και τους από 14-10-2011 πρόσθετους λόγους αναίρεσης.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα του αναιρεσιβλήτου, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ' αριθ. 175/2012 (Τμ. Α2 Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Πίνακας κατατάξεως.

Έξοδα της εκτελέσεως. Προσδιορισμός αυτών. Η εκκαθάριση των εξόδων της εκτελέσεως, αν και δεν αποτελεί κατάταξη, προσβάλλεται αναλογικά με την ανακοπή του αρ. 979 ΚΠολΔ. Λόγος είναι η μείωση των εξόδων. Αν επέλθει η μείωση ωφελεί μόνον τον ανακόπτοντα και όχι άλλον δανειστή που δεν έχει προσβάλλει τον πίνακα. Αναίρεείται η προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί κατόπιν της μειώσεως των εξόδων δεν ωφέλησε μόνον τον ανακόπτοντα αλλά και δανειστή που δεν άσκησε ανακοπή. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 172/2007 απόφαση ΕφΕΤΝαυπλίου).

Κατά το άρθρο 975 του ΚΠολΔ η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα γίνεται αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της εκτελέσεως που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Η εκκαθάριση αυτή των εξόδων εκτελέσεως αν και δεν αποτελεί κατάταξη προσβάλλεται, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 979 του ΚΠολΔ, με την προβλεπόμενη από τη διάταξη αυτή ανακοπή κατά του πίνακα κατατάξεως, εάν δε γίνει δεκτός ο λόγος της ανακοπής με τον οποίο επιδιώκεται η μείωση των εξόδων ή αμφισβητείται το ύψος τους, το δικαστήριο επαναπροσδιορίζει το προς διανομήν υπόλοιπο του πλειστηριάσματος, στο οποίο και κατατάσσεται ο ανακόπτων που έχει υποβάλει το σχετικό αίτημα, όχι δε και άλλος δανειστής που δεν έχει προσβάλει ως ανωτέρω τον πίνακα για τα προαφαιρεθέντα έξοδα, αρκεί βεβαίως το προνόμιο του ανακόπτοντος να παρέχει σ' αυτόν (ανακόπτοντα) τη δυνατότητα να καταταγεί στον πίνακα για την ικανοποίηση της αναγγελθείσης απαιτήσεώς του από το πλειστηρίασμα (ΑΠ 174/2008). Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο που την εξέδωσε, κατά παραδοχήν την εφέσεως και της ένδικης ανακοπής του αναιρεσείοντος Ελληνικού Δημοσίου, μεταρρύθμισε τον προσβαλλόμενο υπ' αριθμ. .../21-9-1999 πίνακα κατατάξε-

ως δανειστών της συμβολαιογράφου Κορίνθου Α. Σ. και αφού μείωσε κατά το ποσό των 424.500 δραχμών τα αρχικώς προαφαιρεθέντα από τη συμβολαιογράφο-υπάλληλο στον πλειστηριασμό έξοδα εκ δραχμών 2.018.075 κατέταξε στο προς διανομήν υπόλοιπο πλειστηριάσματος που επαναπροσδιόρισε (δρχ. 1.212.441) και σύμφωνα με το άρθρο 977 του ΚΠολΔ τόσο το αναιρεσίβλητο-ανακόπτον Ελληνικό Δημόσιο όσον και την πρώτη αναιρεσίβλητη-καθ' ης η ανακοπή και επισπεύδουσα ...Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., που είχαν εξ αρχής καταταγεί. Έτσι όμως που έκρινε το Εφετείο παραβίασε με εσφαλμένη εφαρμογή την προρρηθείσα ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 975 του ΚΠολΔ, αφού, σύμφωνα με την προεκτεθείσα έννοια της διάταξης αυτής, στο ανωτέρω ποσό της μειώσεως των εξόδων (δρχ. 424.500), ως μέρος του προς διανομήν υπολοίπου του επαναπροσδιορισθέντος ως άνω πλειστηριάσματος, έπρεπε να καταταγεί μόνο το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο που είχε κατά τούτο ανακόψει τον προσβαλλόμενο πίνακα, όχι δε και η αναιρεσίβλητη-επισπεύδουσα ...Τράπεζα, η οποία δεν είχε ασκήσει ανακοπή κατά του πίνακα κατατάξεως. Επομένως ο σχετικός (και μοναδικός), από το άρθρο 559 αρ.1 του ΚΠολΔ, λόγος του αναιρετηρίου είναι βάσιμος, και πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά παραδοχήν αυτού του λόγου, ως προς την πρώτη αναιρεσίβλητη «...Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο δικαστήριο που εξέδωσε την αναιρούμενη αυτή απόφαση, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές (άρθρ.

580 παρ.3 του ΚΠολΔ), και να καταδικασθεί η αναιρεσίβλητη Τράπεζα στην αναφερόμενη στο διατακτικό δικαστική δαπάνη του αναιρεσιώντος, κατά το νόμιμο αίτημα του τελευταίου (άρθρ. 176, 183, 191 παρ. 2 του ΚΠολΔ, 22 του ν. 3693/1997).

Ως προς τη δεύτερη όμως αναιρεσίβλητη Β. Κ.-Π., δικαστική επιμελήτρια, υπέρ της οποίας είχαν προαφαιρεθεί, ως έξοδα της εκτελέσεως, τα ανωτέρω ποσά του μεταρρυθμισθέντος πίνακα κατατάξεως και η οποία απουσιάζει, αν και κλήθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα να εμφανισθεί στο δικαστήριο κατά την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσης δικάσιμο, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη και απορριπτή, αφού δεν περιέχει κανέναν λόγο αναιρέσεως, κατά το άρθρο 566 παρ.1 του ΚΠολΔ, που να αφορά την προαναφερθείσα δεύτερη αναιρεσίβλητη, η οποία άλλωστε δεν είναι (πλέον) υποκείμενο της έννομης σχέσης της παρούσης δίκης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 21-4-2010 αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για αναίρεση της υπ' αριθμ. 172/2007 αποφάσεως του Εφετείου Ναυπλίου καθ' όσον αυτή στρέφεται κατά της δεύτερης αναιρεσίβλητης Β. Κ.-Π..

Αναιρεί την ανωτέρω απόφαση ως προς την πρώτη αναιρεσίβλητη «...ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.».

Παραπέμπει την υπόθεση κατά το αναιρούμενο μέρος της για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο ως άνω δικαστήριο, συγκροτούμενο από άλλους δικαστές.

Και

Καταδικάζει την αναιρεσίβλητη Τράπεζα στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιώντος, την οποία ορίζει στο ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Με την από 14-6-2012 απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου, εγκρίθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 284/1993 (Φ.Ε.Κ. 123/27.7.1993, τ. Α'), η τροποποίηση του άρθρου 3 του καταστατικού της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΠΟΥΡΑ – ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΥΡΑ».

Η τροποποίηση έχει ως εξής:

«Έδρα της παραπάνω εταιρείας ορίσθηκε ο Δήμος Αθηναίων και γραφεία της στη διεύθυνση Πατησίων 67 & Ιουλιανού (Τ.Κ. 104.34)».

Κατά τα λοιπά, ισχύουν όλοι οι λοιποί όροι του καταστατικού της εταιρείας.

Η περί εγκρίσεως της τροποποίησης του καταστατικού της εταιρείας απόφαση του Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ως ακολούθως:

Το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Προέδρου κ. Κωνσταντίνου Βλαχάκη και το σχετικό έλεγχο νομιμότητας που ενήργησε, εγκρίνει ομόφωνα την τροποποίηση του καταστατικού της προαναφερθείσας συμβολαιογραφικής εταιρίας, κρίνοντας ότι συντρέχουν οι νόμιμοι όροι για την έγκρισή του και ορίζει:

1. Τη δημοσίευση της απόφασης του Δ.Σ. στη «Συμβολαιογραφική Επιθεώρηση».

2. Τη σημείωση της τροποποίησης δίπλα στην εγγραφή της εταιρίας στο ειδικό Μητρώο του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου.

3. Την κοινοποίηση της απόφασης σε όλα τα μέλη της εταιρείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ

Αποτελέσματα αρχαιρεσιών Σ.Σ.Ε.Α.Π.Α.Δ. και λοιπών Συμβολαιογραφικών Συλλόγων	339
---	-----

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ. Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101) (ΦΕΚ Α΄ 128/01.06.2012). Καταβολή της ειδικής αποζημίωσης και των οδοιπορικών εξόδων σε όσους διορίζονται έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, δικαστικοί αντιπρόσωποι, γραμματείς των εφορευτικών επιτροπών και διερμηνείς της τουρκικής γλώσσας στις εκλογές της 17ης Ιουνίου.....	347
--	-----

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1064/9-3-2012 Υπουργείο Οικονομικών. Κοινοποίηση της με αριθ. 505/2011 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.....	348
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1070/21-3-2012 Υπουργείο Οικονομικών. Κοινοποίηση της με αριθ. 293/2011 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.	352
Εγκ. υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1092/29-3-2012 Υπουργείο Οικονομικών. Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας χορήγησης των κινήτρων, τις συνέπειες παραβίασης των όρων χορήγησής τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 62 του Ν. 3982/11 (ΦΕΚ Α΄ 143).	356
Εγκύκλιος Αριθμ. Πρωτ. Β1/ 21712/2412 - 3/5/2012 ΥΠΕΚΑ. Διευκρινίσεις για την εφαρμογή του ν. 3887/2010 - Ειδικές ρυθμίσεις για περιπτώσεις κληρονομίας, γονικής παροχής και δωρεάς εν ζωή φορτηγού δημοσίας χρήσης.Υπουργείο Υποδομών μεταφορών και δικτύων	362
Απόψεις σχετικά με δυνατότητα μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακινήτων που έχουν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του ν. 4014/2011. Εγκύκλιος ΥΠΕΚΑ Αριθμ. Πρωτ. 21356/29.5.2012 Υπουργείο ΠΕ.ΚΑ (Τμήμα Νομικό-Συμβάσεων).....	362

ΕΓΓΡΑΦΟ

Χορήγηση ΑΦΜ σε Αλλοδαπό Νομικό Πρόσωπο Ιδρυτή Ημεδαπής Α.Ε. μέσω των ΥΜΣ. Αρ. Πρωτ. 26/30-5-2012. Εποπτικό Συμβούλιο Γενικού Εμπορικού Μητρώου	365
---	-----

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 876/2011 (Τμ. Γ΄ Πολ.). Ακίνητα σε παραμεθόρια περιοχή. Απόλυτη ακυρότητα οιασδήποτε εμπράγματης δικαιοπραξίας επ' αυτών των ακινήτων με συμβαλλόμενο αλλοδαπό. Προσδιορισμός παραμεθόριας περιοχής. Στην προκειμένη περίπτωση προσδιορισμός της Σάμου ως παραμεθόριας περιοχής. Καθεστώς του ν. 1366/1938 (αρ. 9). Επέκταση της απαγόρευσης και σε ημεδαπά πρόσωπα. Η περίπτωση των νήσων της Σάμου και της Ικαρίας δεν υπάγονται στο καθεστώς του ν. 1366/1938. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή έκρινε εσφαλμένα ότι απαγορεύονται

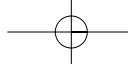
- στα νησιά αυτά εμπράγματα δικαιπραξίες επί ακινήτων από ημεδαπούς. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 145/2009 ΕφετΑιγαίου)..... 366
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 905/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Ανακοπή κατά της εκτέλεσης. Σύστημα προθεσμιών για την παραδεκτή άσκησή της. Η διάταξη του αρ. 934 ΚΠολΔ είναι ειδική σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη διάταξη για την ανακοπή εν γένει, συνεπώς εφαρμόζεται και στους πρόσθετους λόγους της ανακοπής του αρ. 933 ΚΠολΔ. Φύση των προθεσμιών του αρ. 934 παρ. 1 ΚΠολΔ (είναι δικονομικές και λαμβάνονται υπόψη και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο). Το συμβολαιογραφικό έγγραφο ως εκτελεστός τίτλος. Προϋποθέσεις νομιμότητας αυτού. Ειδικότερα η βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση για την οποία επισπεύδεται η εκτελεστική διαδικασία. Εννοιολογικός προσδιορισμός της εκκαθαρισμένης απαίτησης. Όταν η απαίτηση δεν είναι εκκαθαρισμένη, τότε επέρχεται ακύρωση της εκτέλεσης χωρίς επίκληση και απόδειξη βλάβης. Αμφοτεροβαρείς συμβάσεις. Δικαίωμα του δανειστή περί υπαναχώρησης από τη σύμβαση σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη. Προϋποθέσεις. Τρόπος ασκήσεως του δικαιώματος της υπαναχώρησης. Νόμιμη υπαναχώρηση. Συνέπειες της υπαναχώρησης. Οι δοθείσες παροχές αναζητούνται με τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού. Συμφωνία περί ποινικής ρήτρας σε περίπτωση υπαίτιας μη εκπλήρωσης της παροχής του οφειλέτη ή σε υπερημερία αυτού. Κατάπτωση της ποινικής ρήτρας. Αξίωση για την καταβολή αυτής σε περίπτωση υπαναχώρησης της σύμβασης για τον ανωτέρω λόγο. Προσδιορισμός των δικαστικών εξόδων επί ανακοπής κατά της εκτέλεσης. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 2785/2009 απόφαση ΕφετΘεσ/κης). 369
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 949/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Αναγγελία δανειστών. Προϋποθέσεις εγκυρότητας αυτής. Απαιτείται να αναφέρεται με ακρίβεια η απαίτηση και το προνόμιο αυτής. Άσκηση ανακοπής κατά της αναγγελίας από όποιον έχει σχετικό έννομο συμφέρον. Προθεσμία εντός της οποίας πρέπει ο δανειστής να ασκήσει την αναγγελία του. Συνέπειες άπρακτης παρέμβασης της προθεσμίας αυτής. Μπορεί ο δανειστής να προσκομίσει τα νομιμοποιητικά της απαίτησής του έγγραφα στη δίκη της ανακοπής κατά της αναγγελίας. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 2908/2006 ΕφετΘεσ/κης). 381
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1042/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Σύσταση κάθετης ιδιοκτησίας. Ρύθμιση των δικαιωμάτων που αποκτά ο ιδιοκτήτης χωριστής οικοδομής τόσο επ' αυτής, όσο και επί του οικοπέδου. Καθορισμός των ποσοστών συνιδιοκτησίας εκάστου συγκυρίου επί του οικοπέδου για ανέγερση οικοδομής σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Κανονισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της συνιδιοκτησίας. Δυνατότητα συμβατικού καθορισμού. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση λόγω ασαφών και ελλειπών αιτιολογιών ως προς το θέμα, αν η προσθήκη μιας οικοδομής προσβάλλει ή όχι το δικαίωμα συγκυριότητας. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 693/2008 απόφαση ΕφετΑθ). 383
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1044/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας. Προσδιορισμός των δικαιωμάτων που αποκτά ο ιδιοκτήτης τόσο επί του ορόφου ή του διαμερίσματος όσο και επί των κοινοχρήστων μερών της οικοδομής. Η άσκηση των δικαιωμάτων εκάστου ιδιοκτήτη δεν πρέπει να παραβλάπτει τα δικαιώματα των λοιπών συνιδιοκτητών. Δυνατότητα των συνιδιοκτητών να ρυθμίσουν συμβατικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους επί της οικοδομής. Η συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει να φέρει τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Κανονισμός της πολυκατοικίας. Προσδιο-

- ρισμός απαγόρευσης χρήσης των ακινήτων της πολυκατοικίας για ορισμένες εργασίες ή υπηρεσίες. Απαγόρευση λειτουργίας φροντιστηρίου τόσο σε κατάσταση όσο και σε διαμέρισμα της πολυκατοικίας. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση γιατί παραβίασε ευθέως και εκ πλάγιου τις σχετικές διατάξεις για το αν επιτρέπεται ή όχι εν προκειμένω η λειτουργία φροντιστηρίου. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 8/2009 απόφαση Εφετίων). 388
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1087/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Αποδοχή κληρονομίας. Προσβολή αυτής λόγω πλάνης. Προϋποθέσεις. Η περίπτωση της αποδοχής, κατόπιν άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας για αποποίηση. Αναστολή της συγκεκριμένης προθεσμίας. Αποποίηση από πρόσωπο που τελεί σε νόμιμη εκπροσώπηση (ανήλικος). Απαιτείται χορήγηση σχετικής άδειας. Μέχρι την έκδοση αυτής της απόφασης αναστέλλεται η προθεσμία της αποποίησης. Σε περίπτωση προσαύξησης της κληρονομικής μερίδας, απαιτείται χωριστά αποποίηση και γι' αυτήν και δεν αρκεί η αποποίηση της αρχικής μερίδας της κληρονομίας. Διαφορές από πιστωτικούς τίτλους. Ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής που εξεδόθη δυνάμει πιστωτού τίτλου. Εκδικάζεται μ' αυτήν τη διαδικασία. Απαιτείται η προσκομιδή του πρωτοτύπου τίτλου και όχι αντίγραφο αυτών. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί έλαβε υπόψη της αντίγραφο των τίτλων. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 186/2006 απόφαση ΕφετΔωδ/σου). 392
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1114/2011 (Τμ. Β1 Πολ.). Πολιτική δικονομία. Εργατικές διαφορές. Λήψη υπόψη αποδεικτικών εγγράφων. Η ρητή βεβαίωση της εφετειακής απόφασης, ότι για να καταλήξει στο αποδεικτικό της πόρισμα έλαβε υπόψη και όλα τα έγγραφα, που οι διάδικοι επικαλούνται με τις προτάσεις τους και προσκομίζουν, είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα, είτε για τη συναγωγή εξ αυτών δικαστικών τεκμηρίων, σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της απόφασης, είναι αρκετή ώστε να μην ιδρύεται ο λόγος αναίρεσης εκ της διατάξεως του άρ. 559 παρ. 11γ' ΚΠολΔ. Ένορκες βεβαιώσεις. Στοιχεία για το παραδεκτό τους. Νομίμως λαμβάνονται υπόψη στην κατ' έφεση δίκη ένορκες βεβαιώσεις που δόθηκαν μέσα στην προθεσμία της προσθήκης-αντίκρουσης. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 3121/2009 ΕφετΑθηνών). 398
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1133/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Ακίνητα. Παράγωγος τρόπος κτήσης κυριότητας (μέσω κληρονομικής διαδοχής). Απαραίτητα στοιχεία για τη νομική βάση της αγωγής. Αν αμφισβητήσει ο εναγόμενος τον τρόπο κτήσης του δικαιοπαρόχου του, τότε ο ενάγων μπορεί να επικαλεσθεί και να αποδείξει ποιος δικαιοπάροχός του έχει αποκτήσει την κυριότητα, ώστε να ισχυρισθεί ότι απέκτησε την κυριότητα πρωτότυπα. Σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας. Τύπος και δικαιώματα που αποκτά ο ιδιοκτήτης αφενός επί της χωριστής ιδιοκτησίας και αφετέρου επί των κοινοχρήστων μερών. Προσδιορισμός αυτών. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 195/2009 απόφαση ΕφετΚερκύρας). 401
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ' αριθ. 1147/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Ανέγερση πολυκατοικίας με το σύστημα της αντιπαροχής. Φύση της συμβάσεως μεταξύ του εργολάβου και του οικοπεδούχου. Λειτουργία αυτής. Αν ο εργολάβος υποδείξει τρίτο πρόσωπο να υπεισέλθει στη θέση του, τότε η σύμβαση δεν καθίσταται γνήσια σύμβαση υπέρ τρίτου. Συνομολόγηση «ρήτρας εκπώσεως» μεταξύ εργολάβου και εργοδότη. Συνέπειες αυτής σε περίπτωση καθυστέρησης εκτέλεσης του έργου από τον εργολάβο. Εκχώρηση απαίτησης. Ο εκδοχέας αποκτά δικαιώματα από της αναγγελίας. Προϋποθέσεις παραδεκτής προβολής ενστάσεων εκ μέρους του οφειλέτη κατά του εκδοχέα. Προτείνονται οι μη προσωποπαγείς ενστάσεις. Προϋποθέσεις με τις οποίες προτείνονται παραδεκτά ισχυρισμοί που προκύ-

- πουν από διαπλαστικά δικαιώματα του οφειλέτη π.χ. καταγγελία κατά εκδοχέα, εφόσον είχαν προταθεί κατά του εκχωρητή. Καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως. Προϋποθέσεις. Δυνατότητα ασκήσεως πλαγιαστικής αγωγής σε καταδίκη δηλώσεως βουλήσεως. Προστασία της περιουσίας από το αρ. 1 παρ. 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 395/2010 απόφαση ΕφετΑθ)..... 412
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1194/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Κοινόχρηστοι χώροι. Καθεστώς που διέπει αυτούς. Προϋποθέσεις με τις οποίες ένα ιδιωτικό ακίνητο γίνεται κοινόχρηστο. Απαιτείται βούληση κοινοχρησίας και όχι απλή διάθεση υπέρ του οικείου ΟΤΑ. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, επειδή δεν τήρησε όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ένα πράγμα ως κοινόχρηστο και επειδή περιέχει ανεπαρκείς αιτιολογίες. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 105/2009 απόφαση ΕφετΛαμίας). 420
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1205/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Συνταγματική προστασία της ιδιοκτησίας. Προϋποθέσεις με τις οποίες περιορίζεται ή απόλυται η ατομική ιδιοκτησία χωρίς αποζημίωση. Σχέδια πόλεων. Διαδικασία απόκτησης κοινοχρήστων ή κοινωφελών χώρων. Περίπτωση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης. Χρονικό σημείο συντέλεσης των μεταβολών (τόσο με αποζημίωση όσο και χωρίς αυτήν). Αοριστία αγωγής. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 4542/2006 απόφαση ΕφετΑθ)..... 423
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1262/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Προσημείωση υποθήκης. Φύση και λειτουργία αυτής. Αιρέσεις για να ισχύσει ως υποθήκη. Η υποθήκη θεωρείται εγγραφείσα από την ημέρα της προσημείωσης, εφόσον πληρωθούν οι δύο αιρέσεις. Η τροπή σε υποθήκη νομίμως γίνεται και μετά την κήρυξη της πτώχευσης. Η πτώχευση δεν συνεπάγεται την αναστολή των διώξεων του ενυπόθηκου δανειστή. Αυτός μπορεί να ασκήσει την υποθηκική αγωγή και να επισπεύσει πλειστηριασμό στο ενυπόθηκο ακίνητο. Παράλληλα διατηρεί και το δικαίωμα της αναγγελίας με προνομιακή κατάταξη (λόγω της υποθήκης) σε πλειστηριασμό που έχει επισπεύσει άλλος δανειστής. Αντίθετα αν η προσημείωση της υποθήκης δεν ετράπη πριν την πτώχευση σε υποθήκη, τότε αναστέλλεται η ατομική ικανοποίηση αυτής. Πράξεις της εκτελέσεως που τυχόν διενεργηθούν (μετά την κήρυξη της πτώχευσης) είναι άκυρες και ακυρώνονται με την ανακοπή του αρ. 933 ΚΠολΔ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 176/2009 απόφαση ΕφετΘεσ/κης). 427
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1288/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Δικονομία πολιτική. Αναιρετικοί λόγοι. Έννοια «πραγμάτων» κατ' αρ. 559 περ. 8 ΚΠολΔ. Ο λόγος αυτός δεν ιδρύεται, όταν το δικαστήριο δεν απαντά σε απαράδεκτο εν γένει ισχυρισμό. Επίσης δεν υποχρεούται να απαντήσει σε αρνητικούς ισχυρισμούς και σε επιχειρήματα (πραγματικά και νομικά) των διαδίκων. Έννοια «αδίκαστης αίτησης», κατ' αρ. 559 περ. 9 ΚΠολΔ. Σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Καθεστώς δικαιωμάτων που υφίστανται αφ' ενός επί της χωριστής ιδιοκτησίας και αφ' ετέρου επί του εδάφους και των κοινοχρήστων μερών. Σύμβαση περί συστάσεως διηρημένης ιδιοκτησίας με την αίρεση κατασκευής μελλοντικών διαμερισμάτων. Κρίση ότι μία τέτοια σύμβαση είναι έγκυρη. Η έλλειψη της οικοδομικής άδειας επιφέρει μόνο συνέπειες από την πολεοδομική νομοθεσία. Βεβαίωση των ΟΤΑ περί μη οφειλής τέλους ακινήτου. Η ανακριθής βεβαίωση δεν συνεπάγεται ακυρότητα του μεταβιβαστικού συμβολαίου. Φορολογικά πιστοποιητικά περί εισοδημάτων ή μη του ακινήτου που μεταβιβάζεται. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 454/2008 ΕφΛαρ)..... 428
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1430/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Τύπος διαθήκης κατά το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο. Είναι έγκυρη, αν έχει περιβληθεί τον τύπο που ανταποκρίνεται είτε στο δι-

- καιο του τόπου όπου επιχειρήθηκε, είτε στο δίκαιο που διέπει το περιεχόμενο αυτής, είτε στο δίκαιο της ιθαγένειας την οποία είχε ο διαθέτης κατά το χρόνο που δήλωνε την τελευταία βούλησή του. Μεταξύ των τριών αυτών δικαίων, που εφαρμόζονται διαζευκτικά, εκείνο που ερευνάται είναι, αν ο τύπος τον οποίο περιβλήθηκε η διαθήκη ικανοποιεί οποιοδήποτε από τα δίκαια αυτά. Από τον ουσιαστικό νόμο της ιθαγένειας που είχε κατά το θάνατό του ο κληρονομούμενος, κρίνεται η εγκυρότητα και τα ελαττώματα του περιεχομένου της διαθήκης που κατέλιπε ο τελευταίος, καθώς και η ανάκλησή της. Περίπτωση έγκυρης διαθήκης κατά το δίκαιο της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Σερβίας..... 437
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1452/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Ιδιόγραφη διαθήκη. Στοιχεία για την εγκυρότητά της. Περίπτωση προσβολής ιδιόγραφης διαθήκης, η οποία ήταν γραμμένη με πολύ καλή χρήση της ελληνικής γλώσσας, από φερόμενο ως αναλφάβητο διαθέτη. Αβάσιμη η αγωγή, καθόσον αποδείχθηκε ότι ο διαθέτης είχε φοιτήσει σε δημοτικό σχολείο και ήταν ευφυής, ενώ παράλληλα για την γραφή της διαθήκης είχε συμβουλευτεί φίλο του συμβολαιογράφο, ο οποίος επεξηγώντας του όλους τους απαιτούμενους νομικούς όρους που αναγράφονται στη διαθήκη, ο διαθέτης ανέγραψε ολόκληρο το περιεχόμενό της με τα χέρια του, ο γραφικός του χαρακτήρας δε και η υπογραφή του εξακριβώθηκε ότι ήταν δικά του. Επίσης δεν αποδείχθηκε ότι παραπλανήθηκε προς αναγραφή του περιεχομένου της, καθόσον ήταν ευφυής, ενώ επί 28 έτη, αφότου συνέταξε αυτή, δεν προέβη σε οιαδήποτε αλλαγή του περιεχομένου της. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 4898/2008 απόφασης ΕφετΑθηνών). 445**
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1478/2011. Αναγκαστική εκτέλεση. Συρροή συντηρητικής με αναγκαστική κατάσχεση απαιτήσεων στα χέρια τρίτου. Η αναγκαστική κατάσχεση επιβλήθη μετά τη συντηρητική και πριν την τελεσιδικία της απόφασης με αντικείμενο την απαίτηση της κύριας υπόθεσης. Θετική δήλωση του τρίτου. Ανεπάρκεια των απαιτήσεων για την ικανοποίηση όλων των κατασχόντων δανειστών. Χρονικό σημείο στο οποίο κρίνεται η επάρκεια ή ανεπάρκεια όλων των αξιώσεων. Σύμμετρη ικανοποίηση των εγχειρογράφων δανειστών. Τυχαία η κατάταξη του συντηρητικώς κατασχόντος. 451**
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1534/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Αποποίηση κληρονομιάς. Η γνώση του χρονικού σημείου έναρξης της σχετικής προθεσμίας ως προϋπόθεση για την ύπαρξη βουλήσεως περί αποποιήσεως ή μη. Περίπτωση ύπαρξης ουσιώδους πλάνης στο πρόσωπο της αδελφής του κληρονομούμενου ως προς την προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομιάς, η οποία έφερε χρέη, συνισταμένη στην άγνοια του γεγονότος ότι η σύζυγος και οι κόρες του αποβιώσαντος αδελφού της είχαν αποποιηθεί την κληρονομιά, όσο και στην άγνοια των νομικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα περί την επαγωγή και κτήση της κληρονομιάς και των συνεπειών της παραμέλησης της προθεσμίας αποποίησης, εξαιτίας της έλλειψης σχέσεων με την οικογένεια του αδελφού της και της έλλειψης γραμματικών γνώσεων. Έναρξη της προθεσμίας αποποίησης από την ημερομηνία που επιδόθηκε σ' αυτήν σχετική πράξη επιβολής προστίμου από την εφορία, στην οποία είχε οφειλές ο κληρονομούμενος. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 696/2009 απόφασης ΕφετΑθηνών). 453**
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1628/2011 (Τμ. Α2 Πολ.). Πλειστηριασμός. Κρίση ότι μόνο η παντελής παράλειψη επιδόσεως της περιλήψεως κατασχετήριας έκθεσης ή η εκπρόθεσμη επίδοσή της επάγεται την ακυρότητα του πλειστηριασμού. Απλώς άκυρη επίδοση που δεν εξομοιώνεται με έλλειψη επιδόσεως και δεν επιφέρει την ακυρότητα του πλει-**

στηριασμού αποτελεί και η επίδοση στο κατάστημα του οφειλέτη που παραλαμβάνεται από συνεργάτη του, λόγω απουσίας του οφειλέτη, ενώ κατά τους ισχυρισμούς του οφειλέτη-ανακόπτοντος αυτό δεν είναι το κατάστημά του και ο παραλήπτης του δεν είναι συνεργάτης του. Η ακυρότητα αυτή, και υπό την προϋπόθεση ότι προκάλεσε, κατά την κρίση του δικαστηρίου, βλάβη στον διάδικο που την προτείνει, πρέπει να προβληθεί με την ανακοπή του άρθρου 933 του ΚΠολΔ μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 §16' του ΚΠολΔ, ήτοι μέχρι την έναρξη του πλειστηριασμού, αλλιώς δεν κωλύεται η διενέργεια του πλειστηριασμού. (Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 7075/2008 απόφασης ΕφετΑθην).	458
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 1632/2011. Κτηματολογικές εγγραφές. Σφάλματα που αφορούν σε γεωμετρικά στοιχεία. Στοιχεία για το παραδεκτό της σχετικής αιτήσεως διόρθωσης του εμβαδού. Με την αίτηση αυτή, με την οποία ζητείται η διόρθωση του καταχωρισθέντος εμβαδού του ακινήτου ή άλλων στοιχείων της εγγραφής, δεν επιτρέπεται να τίθενται υπό αμφισβήτηση τα όρια των όμορων ακινήτων ή τα δικαιώματα τρίτων προσώπων επ' αυτών. Περιστατικά αποφάσεως με αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το κρίσιμο αυτό ζήτημα σχετικά με την αμφισβήτηση ή μη των ορίων των όμορων ακινήτων. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 814/2010 απόφαση ΕφετΑθ).	460
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 145/2012 (Τμ. Γ' Πολ.). Δικονομία πολιτική. Αναίρεση. Πρόσθετοι λόγοι αυτής. Προϋποθέσεις παραδεκτής ασκήσεως αυτών. Η παραδεκτή άσκησή τους ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από τον ΑΠ. Στην προκειμένη περίπτωση απορρίφθηκαν οι πρόσθετοι λόγοι ως απαράδεκτοι, επειδή δεν επιδόθηκαν. Ιδιόγραφη διαθήκη. Στοιχεία αυτής. Ανίκανοι να συντάξουν διαθήκη. Η γεροντική άνοια ως αιτία ανικανότητας για σύνταξη διαθήκης. Προϋποθέσεις. Η απλή νοητική μείωση λόγω γήρανης δεν δικαιολογεί από μόνη της ανικανότητα προς σύνταξη διαθήκης. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 3130/2010 απόφαση ΕφετΑθ).	462
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ' αριθ. 175/2012 (Τμ. Α2 Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Πίνακας κατάταξης. Έξοδα της εκτελέσεως. Προσδιορισμός αυτών. Η εκκαθάριση των εξόδων της εκτελέσεως, αν και δεν αποτελεί κατάταξη, προσβάλλεται αναλογικά με την ανακοπή του αρ. 979 ΚΠολΔ. Λόγος είναι η μείωση των εξόδων. Αν επέλθει η μείωση ωφελεί μόνον τον ανακόπτοντα και όχι άλλον δανειστή που δεν έχει προσβάλλει τον πίνακα. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί κατόπιν της μειώσεως των εξόδων δεν ωφέλησε μόνον τον ανακόπτοντα αλλά και δανειστή που δεν άσκησε ανακοπή. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 172/2007 απόφαση ΕφΕΤΝαυπλίου).	471
<u>ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ</u>	
Εταιρεία Συμβολαιογράφων Αφροδίτη Μπούρα-Μαρία Μπούρα.....	473

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κωδικός 6064

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Αφροδίτης 1, Βάρκιζα Αττικής 166 72
Τηλ. 210 8970054, 210 8971939

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

**ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 450, 210 33 07 460
Fax: 210 38 48 335, 210 38 12 249
E-mail: notaries@notariat.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΜΠΙΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείων Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου
Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 470, 210 33 07 480

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Κ. ΠΛΕΤΣΑΣ – Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ Ο.Ε.

Χαρ. Τρικούπη 107, Αθήνα 114 73
Τηλ: 210 36 07 132, 210 38 20 148
Fax: 210 38 20 148
e-mail: info@typografio.gr

Μετά την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 30 του Ν. 4507/1966 , η δαπάνη εκτύπωσης της Συμβολαιογραφικής Επιθεώρησης βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, στον φορέα 17-130 (υποθηκοφυλακεία) και τον ΚΑΕ 08000843.

